Seria de literatură universală a BIBLIOTECII POLIROM este coordonată de Denisa Comănescu.

Ha Jin, *Waiting*
Copyright © 1999 by Ha Jin
This translation published by arrangement with Pantheon Books,
a division of Random House, Inc.
© 2004 by Editura POLIROM, pentru prezenta traducere
www.polirom.ro
Editura POLIROM
Iaşi, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506 Bucureşti, B-dul I.C. Brătianu nr. 6, et. 7, ap. 33, O.P. 37; P.O. BOX l-728, 030174
Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României:
HA JIN
în aşteptare/ Ha Jin; trad.: Magda Teodorescu. -Iaşi: Polirom, 2004
360 p., 18 cm (Biblioteca Polirom. Proză XXI)
ISBN: 973-681-715-6 I. Teodorescu, Magda (trad.)
821.581-31=135.1
Printed in ROMÂNIA

Ha Jin

în aşteptare

Traducere de Magda Teodorescu
POLIROM 2004

Ha **Jin** s-a născut în China, într-un orăşel din provincia Liaoning. Adolescent fiind, se înrolează voluntar în Armata Populară de Eliberare, pe care o părăseşte peste cîţiva ani, din dorinţa de a-şi continua studiile. Cum în timpul Revoluţiei Culturale colegiile erau închise, se angajează ca telegrafist la căile ferate, urmînd şi un curs de limba engleză. în 1977, o dată cu redeschiderea colegiilor, Ha Jin se înscrie la universitate, în 1985 pleacă în Statele Unite pentru a urma studii doctorale la Brandeis University. După masacrul din Piaţa Tiananmen, se decide să rămînă în Statele Unite. Debutează ca poet, publicînd două volume de poezie: *Intre tăceri* (1990) şi *înfruntarea umbrelor* (1996). Le vor urma două volume de proză scurtă, *Ocean de cuvinte* (1996) - pentru care primeşte PEN/Hemingway Award - şi *Sub steagul roşu* (1997), distins cu prestigiosul premiu Flannery O'Connor Award for Short Fiction. în 1998 îi apar romanul *In heleşteu* şi încă un volum de proză scurtă, *Mirele.* în 1999 publică romanul *In aşteptare,* pentru care i se decernează National Book Award şi, un an mai tîrziu, PEN/Faulkner Award, cele mai importante premii literare din SUA, fiind nominalizat şi la Premiul Pulitzer. Cel mai recent roman al său, *Dementul* (2002), a fost întîmpinat, la rîndul său, cu mare entuziasm. Prozele sale au fost incluse în antologii importante, precum *The Best American Short Stories, Norton Introduction to Fiction* şi *Norton Introduction to Literature.* în prezent, Ha Jin locuieşte lîngă Boston şi predă la Boston University.

Romanul *în aşteptare* urmăreşte povestea de dragoste dintre un doctor, Lin Kong, prins într-un mariaj nefericit, şi Manna Wu, o asistentă medicală. Din cauza legilor draconice din China maoistă, Lin Kong nu poate divorţa pentru a se însura cu femeia iubită, fiind amîn-doi obligaţi să aştepte trecerea celor optsprezece ani impuşi. Scene de un realism crud alternează cu episoade lirice, punctate de ironia fină şi, pe alocuri, de sarcasmul gogolian cu care autorul zugrăveşte realităţile Chinei comuniste.

Prolog

în fiecare vară, Lin Kong se întorcea în satul Gîsca să divorţeze de nevasta lui, Shuyu. Amîndoi se prezentaseră la tribunalul din oraşul Wujia de mai multe ori, dar ea se răzgîndea mereu în ultima clipă, atunci cînd judecătorul o întreba dacă este de acord să divorţeze. An de an se duceau în oraşul Wujia şi se întorceau cu acelaşi certificat de căsătorie, emis de biroul regional de stare civilă cu douăzeci de ani în urmă.

In vara asta Lin Kong se întorsese cu o nouă scrisoare de recomandare pentru divorţ, dată de spitalul militar din oraşul Muji, unde era doctor. Iarăşi avea de gînd să-şi ducă soţia la tribunal să pună capăt căsătoriei. înainte de a veni acasă, îi promisese Mannei Wu, prietena lui de la spital, că îşi va da toată silinţa să o convingă pe Shuyu să se ţină de cuvînt, dacă tot acceptase să divorţeze.

Ca ofiţer, avea o permisie de douăsprezece zile pe an. Pentru că făcea o zi întreagă pînă acasă -* trebuia să schimbe trenuri şi autobuze în două oraşe -, la ţară nu putea să stea decît zece zile, rezervîndu-şi ultima zi pentru drumul de întoarcere. înainte de a-şi lua permisia din acest an, se gîndise că, odată ajuns acasă, va avea timp suficient să-şi ducă intenţiile pînă la capăt,

dar trecuse o săptămînă deja, şi încă nu-i
7
pomenise nevestei lui nici o vorbă despre divorţ. Ori de cîte ori îi venea pe limbă să-i spună, mai amîna o zi.
Şi casa lor din chirpici era la fel ca acum douăzeci de ani: patru camere mari sub un acoperiş de stuf şi trei ferestre pătrate, cu cercevele albastre, orientate spre sud. Lin stătea în picioare în curtea din faţă, frunzărind o duzină de cărţi mucegăite, pe care le pusese la soare pe o stivă de lemne de foc. Evident, gîndea el, Shuyu nu se pricepe să aibă grijă de cărţi. Poate că ar trebui să le dau nepoţilor mei. Oricum, nu mai am nevoie de ele.
Puii treceau ţanţoşi pe lîngă el, iar gîştele se legănau agale. Doi-trei puişori se duceau şi se întorceau întruna prin găurile înguste dintre scîn-durile gardului care împrejmuia mica lor grădină de zarzavat. Aici fasolea şi castraveţii lungi stăteau atîrnaţi de spaliere, vinetele se îndoiau ca nişte coarne de bou, iar salata verde era atît de stufoasă, că se răsfrîngea acoperind brazdele, în afară de păsări, nevasta lui mai avea şi doi porci şi o capră pentru lapte. Scroafa grohăia în cocina de lîngă capătul dinspre apus al grădinii de zarzavat. Lîngă zidul cocinii, o grămadă de bălegar aştepta să fie dusă cu căruţa la parcela familiei, unde urma să fie compostată într-o groapă, la o temperatură înaltă, timp de două luni înainte de a fi împrăştiată pe cîmp. Aerul duhnea a grăunţe distilate în alambic şi amestecate în mîncarea porcilor. Lui Lin îi repugna mirosul acru, singurul lucru care i se părea neplăcut în acest loc. Din bucătăria în care Shuyu gătea se auzea fîşîitul răguşit al foalelor. înspre sud, coroanele ulmului şi mesteacănului îşi aruncau umbra peste acoperişurile din paie şi ţiglă ale vecinilor. Cînd şi cînd răzbătea lătratul crinilor din gospodăriile lor.
8
După ce răsfoi toate cărţile, Lin plecă de lîngă zidul din faţă, înalt de un metru şi acoperit cu ramuri spinoase de iuiuba. într-o mînă avea un dicţionar rusesc, cu colţurile îndoite, pe care îl folosise în liceu. Neavînd nimic de făcut, se aşează pe piatra de măcinat, frunzărind dicţionarul vechi, încă îşi mai amintea cîteva cuvinte ruseşti, şi chiar se străduia să alcătuiască în minte propoziţii scurte cu cîteva dintre ele, însă nu-şi mai amintea exact regulile cazurilor, aşa că renunţă şi rămase cu cartea în poală. Paginile ei fluturau uşor în bătaia vîntului. Apoi îşi ridică privirea şi începu să-i urmărească pe sătenii care pliveau cartofi într-un cîmp, departe, atît de întins că în mijlocul lui fusese înfipt ca marcaj un steag roşu; atunci cînd ajungeau la el, puteau lua o pauză. Pe Lin îl fascina priveliştea, dar nu ştia aproape nimic despre muncile agricole. Plecase din sat la şaisprezece ani pentru a urma cursurile liceului din oraşul Wujia.
Un car tras de un bou, încărcat cu snopi de mei, cobora la vale, legănîndu-se în mers. Animalul era mai curînd un viţel care şchiopăta uşor cu piciorul din spate. în vîrful snopilor, Lin o zări pe fiica lui, Hua, alături de o altă fată, îngropate parţial în snopii pufoşi. Fetele rîdeau şi cîntau. Căruţaşul, un bătrîn cu o şapcă din serj albastru, ţinea strîns o pipă între dinţi şi pocnea uşor, cu biciul scurt, peste osie, spatele boului. Cele două roţi cu obezi de fier scrîşneau ritmic pe drumul cu hîrtoape.
în momentul în care căruţa se opri la poarta din faţa casei, Hua aruncă jos un sac de pînză burduşit şi sări.
— Mulţam, nene Zang, îi strigă ea căruţaşului. Apoi, făcîndu-i cu mîna fetei grăsulii din vîrful snopilor, îi zise: Pe diseară, şi începu să-şi cureţe bluza şi pantalonii de paie.
9
Atît bătrînul, cît şi fata grăsulie se uitară la Lin, zîmbindu-i fără să scoată un cuvînt. Lin şi-l amintea vag pe căruţaş, dar nu putea spune din ce familie era fata. Era conştient că nu-l salutaseră aşa cum se salută sătenii între ei. Omul nu strigase: „Cum îţi merge, frăţioare ?" Iar fata nu-l întrebase: „Ce mai faci, nene ?" Probabil, se gîndi el, pentru că era îmbrăcat în uniformă militară.
— Ce-ai în sac? îşi întrebă el fiica, ridicîn-du-se de pe roata de măcinat.
— Frunze de dud, zise ea.
— Pentru viermii de mătase ?
— Da.
Se părea că Hua nu prea avea chef să stea de vorbă cu el. Creştea viermi de mătase în şopronul din spatele casei, în trei coşuri mari de răchită.

— E greu? o întrebă el.
— Nu.
— Vrei să te ajut?
Lin spera ca ea să-i adreseze cîteva cuvinte înainte de a intra.
— Nu-i nevoie. Pot să-l duc singură.
îşi trecu sacul pe umăr, ridicîndu-l cu ambele mîini, îl privi o clipă cu ochii ei rotunzi, apoi o porni la pas, depărtîndu-se. El observă că are braţele bronzate, cu insuliţe de piele albă jupuită. Ce înaltă şi puternică era: o mînă de lucru de nădejde - asta se vedea limpede.
Privirea ei îl tulbură iar. Nu era sigur dacă nu cumva iritarea ei era provocată de încercarea lui de a divorţa de mama ei. Se gîndi că nu avea cum, pentru că nu abordase încă subiectul anul acesta. Era necăjit că fiica lui părea să se fi înstrăinat de el întrucîtva. Cînd era mică, erau foarte apropiaţi şi se jucau deseori împreună ori de cîte ori venea acasă. Pe măsură ce creştea

însă, devenea tot mai reticentă şi distantă. Acum rareori îi adresa cîte un cuvînt, aşa, aiurea, cel mult schiţa un zîmbet uneori. Chiar mă urăşte ? se întrebă el. E fată mare acum, şi peste cîţiva ani va avea propria ei familie, aşa că nu va mai avea nevoie de un moş ca mine.
De fapt, Lin arăta destul de tînăr pentru vîrsta lui. Era trecut de patruzeci şi cinci de ani, dar nu părea im bărbat între două vîrste. în ciuda uniformei, aducea mai curînd a funcţionar superior decît a ofiţer. Faţa lui palidă era netedă şi frumoasă, iar pe nas avea ochelari cu rame negre. Spre deosebire de el, Shuyu, nevasta lui, era măruntă, uscăţivă, şi arăta mai bătrînă decît vîrsta ei reală. Braţele şi picioarele îi erau prea subţiri pentru hainele care atîrnau tot timpul pe ea. în plus, avea picioarele înfăşate strîns şi uneori purta jambiere negre. Părul negru şi-l ţinea într-un coc sobru pe ceafă, ceea ce-i accentua uscăţimea feţei. Gura îi era suptă, dar ochii, ca de mormoloc, nu erau deloc urîţi. într-un cuvînt, cei doi soţi nu se potriveau sub nici o formă.
— Shuyu, putem discuta despre divorţ ? îşi întrebă Lin nevasta după cină.
Hua tocmai plecase să înveţe cu prietenele ei pentru examenul de admitere la şcoala comercială din Harbin.
— Desigur, îi răspunse calm nevastă-sa.
— Putem merge mîine la oraş?
— Desigur.
— Zici mereu „desigur", dar după aceea te răzgîndeşti. Poţi să te ţii de cuvînt de data asta ?
Ea tăcu. Nu se certau niciodată, iar ea era mereu de acord cu orice spunea el.
— Shuyu, continuă el, ştii, am nevoie de un cămin al meu acolo, în armată. Mi-e greu să mă descurc de unul singur. Nu mai sînt tînăr.

Ea încuviinţă fără să scoată o vorbă.
— O să-i spui da judecătorului de data asta ? o întrebă el.
— Desigur.
în cameră se lăsă din nou tăcerea. Lin îşi reluă lectura ziarului sătesc, *Ţara construieşte,* bătînd uşor cu degetele în masă.
Shuyu croia o jachetă pentru fiica lor, tăind o bucată de catifea cord neagră cu foarfecă şi făcînd semne cu un ciot de cretă. Două molii galbene zburau în jurul becului de 25 de waţi care atîrna de tavanul tapetat. Pe peretele văruit în alb, umbra firului de la veioză tăia în două tabloul cu un bebeluş gol şi gras, cu o bavetă roşie, călare pe un crap mare care plutea pe valuri înalte. Pe patul de cărămidă stăteau împăturite două plăpumi şi trei perne de culoare închisă, ca două pîini imense. Dinspre iazul de la sudul satului se auzea orăcăitul broaştelor, iar ţîrîitul greierilor se strecura prin plasa ferestrei. La un moment dat, clopotul de la sediul gospodăriei agricole a început să bată, chemîndu-i pe membrii colectivei la o şedinţă.
într-o vară, cu douăzeci şi unu de ani în urmă, în 1962, pe cînd Lin era student la o facultate de medicină militară din oraşul Shenyang, primise o scrisoare de la tatăl său, în care îi spunea că mama lui era foarte bolnavă, iar casa lăsată de izbelişte pentru că el, deşi bătrîn, trebuia să muncească la colectivă mai tot timpul. Tatăl său dorea ca Lin să se însoare repede, astfel încît nevasta lui să poată avea grijă de maică-sa. Din datorie filială, Lin a fost de acord ca părinţii să-i găsească o nevastă.

După o lună de tratative cu o peţitoare bătrînă, s-au hotărît asupra fiicei mari a familiei Liu, care se mutase de curînd în satul Gîsca din regiunea

Lokou. Pentru că Lin era student şi, în curînd, doctor şi ofiţer, părinţii lui Shuyu nu au cerut nici daruri, nici bani, fiind mulţumiţi că o mărită cu el. Părinţii lui Lin i-au trimis o poză alb-negru a lui Shuyu, iar el a fost de acord să se logodească, gîndindu-se că era o fată drăguţă, ca toate celelalte. Avea douăzeci şi şase de ani, doar cu un an mai mică decît el.
Doar cî&d a venit acasă iarna şi şi-a văzut logodnica în persoană, l-a cuprins spaima - arăta atît de bătrînă, de parcă ar fi avut patruzeci de ani. Faţa îi era ridată şi mîinile uscate. în plus, picioarele ei nu depăşeau doisprezece centimetri. Trăiau în China Nouă; cine s-ar mai uita la o tînără cu picioarele înfăşate ? A încercat să-i facă pe părinţii lui să-l înţeleagă şi să desfacă această logodnă, dar ei au fost de neclintit, spunîndu-i că se poartă prosteşte. Cum puteau rupe logodna fără dovada că Shuyu ar fi o nevastă nepotrivită? Dacă ar fi făcut aşa, întreg satul s-ar fi întors împotriva lor.
— Poţi întreţine familia cu frumuseţea? l-a întrebat taică-său, supărat foc.
— Fiule, i-a zis maică-sa din patul în care bolea, un chip frumos se ofileşte în cîţiva ani. Caracterul rămîne. Shuyu o să-ţi fie de mare ajutor.
— De unde ştii ? a întrebat Lin.
— Aşa simte inima mea. Apoi tatăl lui a continuat:
— Unde mai găseşti o fată atît de cumsecade ?
— Te rog, l-a implorat mama lui. O să mor fericită dacă o iei de nevastă.
Şi aşa, Lin a cedat la insistenţele părinţilor lui. Chiar dacă a acceptat-o ca nevastă, era convins că nu o putea prezenta în afara satului. De aceea, după ce s-au căsătorit vara următoare,

timp de două decenii nu i-a permis să-l viziteze la spitalul militar. Mai mult, şaptesprezece ani, adică de la naşterea unicei lor fiice, a stat separat de nevasta lui. Cînd venea acasă, dormea singur în camera lui. Nu o iubea, dar nici nu o detesta. O trata ca pe o verişoară, cum ar veni. Părinţii lui muriseră cu mulţi ani în urmă, iar fiica lor, Hua, absolvise gimnaziul. Acum avea sentimentul că familia nu mai era dependentă de el şi era timpul să-şi vadă de viaţa lui. Ce mai tura-vura, trebuia să se rupă de această căsătorie lipsită de dragoste.
A doua zi dis-de-dimineaţă, cei doi s-au urcat într-un tractor care mergea în oraşul Wujia să aducă un motor electric pentru noua moară a satului. Alături de ei, în remorcă, era fratele mai mic al lui Shuyu, Bensheng, contabilul brigăzii de producţie, care auzise că se duc la tribunal să divorţeze. De mai bine de zece ani, Bensheng îi însoţea în fiecare vară, deşi nu scotea nici o vorbă în sala de judecată. De la bun început Lin fusese convins că Bensheng o influenţa pe Shuyu, şi ea se răzgîndea în ultimul moment. Cu toate acestea, cei doi bărbaţi, care stăteau sprijiniţi de una dintre laturile remorcii, nu dădeau semne de animozitate. Amîndoi fumau în linişte din ţigările Gloria ale lui Lin.
Oraşul Wujia era la douăzeci şi opt de kilometri de satul Gîsca. O mare parte din recoltă fusese culeasă de pe ogoarele aflate pe ambele margini ale drumului, iar snopii de grîu şi mei erau strînşi în stoguri care împînzeau cîmpul ca o puzderie de morminte mici. O sumedenie de căruţe trase de cai erau încărcate de colectivişti, iar vîrfurile furcilor sclipeau în soare. Tractorul trecu pe lîngă o păşune unde păşteau vreo

douăsprezece vaci de lapte şi cîţiva viţei zburdau prin jur. Către nord curgea fluviul Songhua, lat cît un lac; pe luciul lui plutea spre răsărit un vapor maroniu cu aburi, lăsînd în urmă dîre de fum negru. O pereche de pelicani se depărta de rîu, legănîndu-se la orizont.
Tractorul se hurduca încet pe drumul dintre brazde. După vreo paisprezece kilometri pe Lin începu să-l j^oară spatele, ceea ce nu i se mai întîmplase în ultimii ani. îmbătrînesc, îşi spuse în sinea lui. Cazul ăsta n-ar trebui să se întindă la nesfîrşit. Trebuie neapărat să-mi adun forţele pentru a-i face faţă judecătorului, şi să o termin de data asta.
La intrarea în oraş, drumul era blocat de o coloană de căruţe care duceau cărămidă, iar tractorul a fost nevoit să meargă în urma lor, cu viteza melcului. Bensheng şi şoferul, poreclit Libelulă, îşi pierdură răbdarea şi începură să înjure. în centru ajunseră abia peste o jumătate de oră. Era zi de tîrg, aşa că trotuarele de pe Strada Mare erau ocupate de vînzători ambulanţi.

Se găseau de vînzare păsări, legume, fructe, ouă, peşte viu, purcei şi îmbrăcăminte. Peste tot vedeai coşuri din nuiele, coteţe de pui, ulcioare cu ulei, lighene cu peşti şi găleţi. Un bătrîn chel sufla într-un fluier de alamă - mostră a mărfii lui -, iar sunetul spinteca aerul, zgîriind urechile celor din jur. Cîteva tinere de la tarabele cu pepeni fumau ţigări confecţionate de ele, chemînd în acelaşi timp cumpărătorii şi îndepărtînd muştele cu evantaie din pene de gîscă. Şoferul tractorului îşi lăsă pasagerii în faţa clădirii din cărămidă neagră a tribunalului, aflată în capătul din răsărit al Străzii Mari, peste drum de librăria China Nouă. Apoi o porni din loc, să ia motorul de la atelierul de reparaţii.

15

în provincie, divorţurile erau rare. Tribunalul se ocupa de vreo douăsprezece cazuri pe an, şi doar două sau trei se încheiau cu pronunţarea divorţului. Cel mai adesea, tribunalul încerca să ajute cuplurile să-şi rezolve problemele maritale şi să se împace.

Judecătorul era un ins gras, de vreo cincizeci de ani, în uniformă de miliţian. Cînd îi văzu pe Lin şi Shuyu, făcu o grimasă şi le zise: „Iar?" Scutură din cap şi apoi îi făcu un semn tinerei miliţience care stătea în fundul sălii să vină şi să consemneze procesul.

După ce toţi se aşezară, Lin traversă sala, ducîndu-se la judecător să-i înmîneze scrisoarea de recomandare.

Conform procedurii, judecătorul îl invită să-şi prezinte cazul în faţa tribunalului. De la locul lui, Lin începu:

— între noi doi nu e şi nu a fost iubire, aşa că solicităm divorţul. Vă rog, să nu credeţi că n-am suflet, tovarăşe judecător. Eu şi nevasta mea stăm despărţiţi de şaptesprezece ani. Am tratat-o întotdeauna bine şi...

— în primul rînd, să lămurim următorul lucru, îi tăie judecătorul vorba. Aţi afirmat că *solicităm* divorţul, dar în scrisoarea de recomandare este menţionat numai numele dumneavoastră. Şi soţia dumneavoastră solicită divorţul?

— Nu, îmi cer scuze. Eu îl solicit. Judecătorul era familiarizat cu acest caz,
avînd cunoştinţă că Lin era combinat cu o altă femeie din oraşul Muji, aşa că nu-şi mai bătu capul să-l interogheze. Se întoarse, în schimb, spre Shuyu şi o întrebă dacă declaraţia lui este adevărată.

Ea dădu din cap aprobator, rostind un „da" aproape inaudibil.

16

— N-aţi mai dormit împreună de şaptesprezece ani ? întrebă judecătorul.

Shuyu scutură din cap.

— Da sau nu ?

— Nu.

— Aţi fi de acord cu divorţul?

Ea nu răspunse, cu ochii ţintă la scîndurile podelei, scorojite pe alocuri. Lin se uită fix la ea, spunîndu-şj^în sine: Hai, zi odată da.

Preţ de un minut şi ceva nu scoase nici un sunet. Judecătorul aştepta răbdător, făcîndu-şi vînt cu un evantai mare, pe care un tigru îşi întindea gîtul, răgind cu o gură cît un bol plin de sînge. Apoi i se adresă:

— Gîndeşte-te bine. Nu te pripi să iei o hotă-rîre.

Fratele ei ridică mîna. Judecătorul îi permise să vorbească.

Bensheng se ridică în picioare şi zise:

— Tovarăşe judecător Sun, sora mea e o gospodină analfabetă şi nu se pricepe să vorbească, dar eu ştiu ce simte.

— Spune-ne.

— Nu-i cinstit din partea lui Lin Kong să-i facă aşa ceva. Ea face parte din familia Kong de mai bine de douăzeci de ani, slujindu-i ca un animal de povară. I-a îngrijit mama bolnavă pînă la moartea bătrînei. Apoi a căzut la pat tatăl lui, şi trei ani a avut grijă de bătrîn atît de bine, că n-a făcut nici o escară. După ce s-a prăpădit tatăl lui, şi-a crescut singură fata, muncind şi în casă, şi la cîmp ca o văduvă, deşi soţul ei era încă în viaţă. Duce o viaţă grea - au văzut-o toţi sătenii. în toţi aceşti ani însă, Lin Kong a întreţinut o altă femeie, o amantă, în oraşul Muji. Nu-i cinstit. Un om nu-şi poate lăsa nevasta ca pe un palton pe care-l arunci cînd se învecheşte.

17
Bensheng se aşează. Faţa i se înroşise şi gîfîia puţin. Arăta înduioşător.
Auzindu-i cuvintele, Lin se ruşina, apoi îşi văzu nevasta ştergîndu-şi lacrimile şi nu protestă. Rămase tăcut.
Cu un gest al mîinii, judecătorul îşi strînse evantaiul cu tigru şi începu să-l lovească de cea-laltă palmă. Apoi bătu cu pumnul în masă, stîr-nind praful - cîteva firişoare galbene se legănară în soare. îşi îndreptă degetul spre Lin şi zise:
— Tovarăşe Lin Kong, sînteţi ofiţer revoluţionar şi ar trebui să fiţi un model pentru noi, civilii. Ce fel de model aţi ajuns ? Sînteţi un om căruia nu-i pasă de familie, care se dă în vînt după tot ce-i nou şi detestă ce-i vechi - aveţi un suflet nestatornic şi nu vă ţineţi de cuvînt. Soţia v-a slujit familia ca un măgar înhămat la piatra de moară. După toţi aceşti ani, după ce măcinatul s-a terminat, vreţi să scăpaţi de ea. Este un gest imoral şi ruşinos, pur şi simplu intolerabil. Spuneţi-mi, aveţi sau nu aveţi conştiinţă ? Chiar credeţi că vă meritaţi uniforma verde şi steaua roşie de pe şapcă?
— Am... am încercat să am grijă de familia mea. îi dau patruzeci de yuani pe lună. Nu puteţi spune că...
— Tribunalul vă refuză cererea. Cazul este respins.
înainte ca Lin să apuce să protesteze, judecătorul scund se ridică şi o luă mîndru spre holul lateral, unde se afla toaleta. Mergea legănîndu-şi şoldurile grăsulii, iar podeaua scîrţîia sub paşii lui. Şapca îi rămăsese cocoţată pe masă. Mili-ţianca se uita la fundul judecătorului, zîmbind imperceptibil.
Era ora prînzului. Soarele strălucea puternic afară. Străzile erau mai puţin aglomerate pentru
18
că oamenii plecaseră în mare parte de la tîrg. în depărtare se auzeau slab clopoţeii hamurilor. Nişte fetiţe trecură dansînd peste un şir de benzi de cauciuc de pe trotuar, cîntînd un cîntec de grădiniţă. Pe strada pietruită, albită de soare, erau cîteva băltoace rămase de la ploaie. Zărind o femeie care vindea funde, Lin se opri să cumpere două pentru Hua, dar nu era sigur care era culoarea prgferată a fetei. Shuyu îi spuse „roz". Plăti o jumătate de yuan pentru două funde de mătase.
Intrară apoi în Casa Soarelui Răsare, un mic restaurant de la colţul străzii, care servea mai ales paste făinoase. Se aşezară la o masă lîngă fereastră. Tăblia din stejar arăta unsuroasă, avînd în mijloc cîteva cercuri cenuşii. O buburuză se tîra pe buza unei căni din sticlă cu beţişoare de mîncat, cînd frecîndu-şi aripile fără grabă, cînd răsucindu-le ca pe nişte palete miniaturale de rotor. La un moment dat apăru o chelneriţă care-i salută cu multă amabilitate, de parcă i-ar fi cunoscut, şi-i întrebă: .
— Ce-aţi dori să serviţi azi la prînz? Avem tăiţei, plăcintă cu carne de vită, clătite cu praz, chifle dulci şi crochete din aluat.
Lin comandă un platou cu gustări din carne rece - ficat şi inimă de porc fierte în supă de anason - şi patru castroane cu tăiţei, dintre care două erau pentru cumnatul lui. El şi Shuyu nu doreau decît unul.
Platoul apăru imediat, urmat de tăiţeii aburind, peste care era turnat un sos, îngroşat cu amidon şi preparat din carne de porc tocată, păstăi de fasole, arpagic, coriandru şi ou. în timp ce-şi amesteca tăiţeii cu beţişoarele, Shuyu vărsă un strop de sos pe încheietura mîinii stîngi, pe care, ridicînd-o, începu s-o lingă.
19
Cei trei mîncau în linişte. Lin nu voia să vorbească, total indiferent la ce se întîmpla în jur. încercase să-l urască pe cumnatul lui cînd ieşiseră din sala de judecată, dar nu fusese în stare să simtă nici un sentiment puternic.
După ce-şi termină primul castron cu tăiţei, Bensheng rupse tăcerea, adresîndu-i-se lui Lin:
— Frăţioare, nu pune la inimă ce-am spus la tribunal. Shuyu e sora mea şi a trebuit să fac asta.
Ochii lui înguşti scăpărau în timp ce mesteca o bucată de inimă de porc.
— înţeleg, îi răspunse Lin.
— Deci fără supărare, nu-i aşa ?
— Fără.
— Sîntem încă o familie ?

— Da.
Shuyu zîmbi şi-şi clefăi vîrtos tăiţeii în continuare. Lin dădu din cap şi scoase un oftat. Libelulă, şoferul tractorului, le promisese că-i aşteaptă la intersecţia de lîngă poştă, dar cînd ajunseră acolo, după prînz, nu era nici urmă de tractor. După toate aparenţele, plecase spre casă, aşa că a trebuit s-o ia pe jos aproape doi kilometri, pînă la staţia de autobuz din faţa Hanului Verde. Bensheng l-a înjurat pe Libelulă tot drumul.
Manna Wu era îndrăgostită de Lin Kong de mulţi ani, şi tot aştepta să divorţeze de nevastă-sa pentru a se putea căsători. Veri de-a rîndul el se ducea acasă şi încerca să ducă divorţul pînă la capăt, dar nu reuşea defel. Nici anul acesta Manna nu se aştepta la vreun progres. Conform regulamentului spitalului militar, instituit de comisarul Wang în iarna anului 1958, un ofiţer putea divorţa fără consimţămîntul soţiei abia după optsprezece ani de trai separat. Comisarul murise de
20
hepatită în vara următoare, dar şi după douăzeci şi cinci de ani regulamentul era încă respectat cu stricteţe în spital.
în 1983, Lin şi soţia lui trăiau separaţi de şaptesprezece ani, deci, cu sau fără voia lui Shuyu, el putea să divorţeze de ea anul viitor. De aceea Manna era sigură că el nu va face prea multe eforturi de data asta. Ştia cum îi funcţionează mintea: alegea întotdeauna soluţia facilă.
A doua zi după ce s-a întors de la ţară, Lin s-a dus în camera Mannei şi i-a povestit cum i-a respins tribunalul cererea. Ea a replicat rece:
— Chiar dinainte să pleci la ţară ştiam că nu va merge.
Lin îşi împreună mîinile în jurul genunchiului şi încercă s-o liniştească:
— Nu fi supărată. Chiar am făcut tot ce-am putut.
— Nu sînt supărată.
— Ei bine, la anul o să divorţez de ea, indiferent dacă e sau nu de acord. Hai să mai aşteptăm un an, da?
— încă un an ? Vocea îi deveni ascuţită. Dar cît crezi c-o să trăieşti?
El tăcu o clipă, cu bărbia în palmă, apoi îi spuse:
— La urma urmelor, am aşteptat atîţia ani. Nu-i vorba decît de un an.
Ea îşi ridică faţa, privindu-l fix.
— Uită-te la mine, Lin. Nu sînt bătrînă oare ?
— Nu, nu eşti bătrînă, iubito. Hai, nu fi îmbufnată.
Aşa era, nu era bătrînă, avea doar patruzeci şi ceva de ani. Avea cîteva riduri, dar ochii, deşi puţin depărtaţi, îi erau încă strălucitori şi plini de viaţă. în ciuda cîtorva şuviţe cărunte, Manna avea o siluetă frumoasă, înaltă şi zveltă. Din spate nu-i dădeai mai mult de treizeci de ani.
21
Uşa se deschise şi intră colega de cameră a Mannei, sora Xu, fredonînd „Pe insula soarelui", o melodie populară. Văzîndu-l pe Lin stînd pe marginea patului ei, adică în faţa patului Mannei, sora Xu scoase limba şi îşi luă o mină curtenitoare, adresîndu-li-se:
— Scuze pentru deranj. Lin îi răspunse pe loc:
— Vă rog să mă scuzaţi că v-am ocupat locul.
— Nu-i nimic.
Sora Xu se duse la dulapul de lîngă pat şi scoase o roşie mare, apoi ieşi în grabă, fredo-nîndu-şi cîntecul.
Lin se ridică şi închise uşa după ea. Urmă un moment de tăcere, de parcă nici unul din ei nu voia să vorbească.
El începu să se spele pe mîini la chiuveta din email galben, care se sprijinea pe un lavabou din fier. îşi stropi faţa cu apă, apoi spuse:
— Trebuie să mă duc la lucru. Ne vedem diseară. Bine?
Se şterse pe faţă cu prosopul ei alb.
Ea dădu din cap fără să scoată o vorbă.
Amîndoi lucrau la secţia de medicină generală a spitalului. Lin ca medic, Manna ca soră-şefă. Deşi toată lumea îi privea ca pe o pereche, nu puteau locui împreună; puteau doar să mănînce la aceeaşi masă şi să se plimbe prin parcul spitalului. Regulamentul spitalului le interzicea membrilor personalului, bărbat şi femeie, să se plimbe în afara complexului, dacă nu erau

căsătoriţi sau logodiţi. Această regulă era în vigoare de nouăsprezece ani, adică din 1964, cînd un asistent îşi lăsase însărcinată prietena, soră medicală a spitalului. După ce au descoperit sarcina, cuplul a mărturisit că se întîlniseră de cîteva ori în pădurea de mesteceni din partea de răsărit
22
a complexului. Amîndoi au fost daţi afară din armată; bărbatul a ajuns doctor în oraşul de baştină din provincia Jilin, iar femeia a fost trimisă în oraşul Jingkou, unde ambala peşte într-o fabrică de conserve. Apoi Comitetul de Partid al spitalului a stabilit următoarea regulă: doi tovarăşi de sex diferit nu au voie să meargă împreună în afara complexului dacă nu sînt căsătoriţi sau logodiţi. •*• --••
La vremea aceea, regula le-a afectat teribil pe surori pentru că, de teamă să nu fie pedepsiţi, ofiţerii neînsuraţi au început să se orienteze spre tinerele din oraş sau din satele învecinate. Majoritatea surorilor erau nemulţumite, dar regula era respectată cu stricteţe de nouăsprezece ani. Conducătorii îi criticau pe cei care o încălcau, ori de cîte ori aceştia erau descoperiţi. Pentru că Lin era însurat, iar Manna nu putea să-i fie logodnică, cei doi nu aveau voie să se plimbe împreună dincolo de perimetrul spitalului. După atîţia ani de restricţie, se obişnuiseră cu acest lucru.
23

Partea întîi
{

-L
Lin Kong absolvise facultatea de medicină militară spre sfîrşitul anului 1963 şi venise să lucreze ca doctor la Muji. La vremea aceea, în cadrul spitalului funcţiona o mică şcoală de asistenţi medicali; cursurile durau un an şi jumătate şi pregăteau asistenţi pentru armata din Manciuria şi Mongolia Interioară. în toamna anului 1964, cînd Manna Wu s-a înscris ca elevă acolo, Lin preda cursul de anatomie. La vremea aceea era o tînără plină de viaţă şi juca în echipa de volei a spitalului. Spre deosebire de majoritatea colegelor ei, care absolviseră de curînd gimnaziul sau liceul, ea lucrase deja trei ani ca telefonistă la o divizie de pe coastă şi era mai în vîrstă. Pentru că nouăzeci şi cinci la sută dintre elevii şcolii de asistenţi erau fete, mulţi dintre tinerii ofiţeri staţionaţi în oraşul Muji veneau la spital în weekend.
Cei mai mulţi dintre aceşti ofiţeri doreau să-şi găsească o prietenă^sau o logodnică printre elevele şcolii, deşi tinerele erau încă soldaţi şi nu aveau voie să aibă un prieten. în spatele interesului manifestat de ofiţeri faţă de fetele astea era o anume motivaţie, pe care toţi o simţeau instinctiv, deşi doar cîţiva reuşeau să o verbalizeze: erau „fete bune". Era vorba despre virginitatea
27
lor; nu ar fi intrat în armată altfel, pentru că fiecare tînără recrutată trebuia să treacă printr-un examen medical, care le elimina pe cele cu hime-nul rupt.
într-o duminică după-amiază de vară, Manna era singură în spălătoria căminului şi-şi spăla hainele. La un moment dat a intrat un locotenent cu capul descoperit, subţirel şi de statură mijlocie, uşor pistruiat. Gulerul tunicii îi era desfăcut, cu nasturii de sus descheiaţi, dînd la iveală un măr al lui Adam proeminent.
Bărbatul a rămas în picioare lîngă ea, apoi şi-a ridicat piciorul şi l-a pus în chiuveta lungă din mozaic. Apa i-a împroşcat sandalele negre din plastic, desfăcîndu-se ca un evantai argintiu. După ce a terminat cu piciorul stîng, şi l-a ridicat pe cel drept. Spre amuzamentul Mannei, nu mai isprăvea cu spălatul picioarelor. Respiraţia îi putea a alcool.
Ofiţerul s-a întors spre fată, zîmbindu-i cu gura pînă la urechi, iar ea i-a zîmbit la rîndu-i. încetul cu încetul s-a înfiripat o conversaţie. El i-a spus că este şeful unui post de radio aflat la sediul subunităţii din Muji şi prieten cu instructorul Peng. în timp ce vorbea, mîinile îi

tremurau puţin. A întrebat-o de unde este, iar ea i-a spus că s-a născut într-un oraş din provincia Shandong, ascunzîndu-i faptul că fusese orfană şi nu locuise într-un oraş anume, iar părinţii ei muriseră într-un accident de maşină în Tibet, cînd ea avea trei ani.
— Cum te cheamă? a întrebat-o el.
— Manna Wu.
— Pe mine mă cheamă Mai Dong şi sînt din Shanghai.
N-au mai vorbit o vreme. îşi simţea obrajii uşor aprinşi, aşa că s-a întors la rufele ei. Dar el părea că doreşte să continue discuţia.
28
— Mă bucur să vă cunosc, tovarăşă Manna Wu, a spus el dintr-o dată, întinzîndu-i mîna.
Ea şi-a vînturat braţul, arătîndu-i clăbucii de săpun.
— Scuze, răspunse ea, aruncîndu-i un zîmbet şăgalnic.
— Apropo, îţi place la Muji? se interesă el în timp ce-şi ştergea mîinile ude de pulpanele mantalei. ^ _..
— Merge.
— Chiar aşa ? Şi clima ?
— Da.
— Nu crezi că-i prea frig iarna ? înainte ca ea să apuce să-i răspundă, el îşi continuă ideea: Evident, vara-i frumos, dar ce zici de...
— De ce te speli pe picioare de opt-nouă ori ? chicoti ea.
— O, aşa am făcut?
Părea de-a dreptul uluit, privindu-şi picioarele.
— Frumoase sandale, adăugă ea.
— Mi le-a trimis verişoara mea din Shanghai. Apropo, cîţi ani ai? o întrebă el, zîmbindu-i cu toată gura.
Luată prin surprindere, îl privi o clipă, apoi întoarse capul roşind.
El îi zîmbi cu destulă naturaleţe.
— Am vrut să zic, ai vreun prieten?
încă o dată, rămase surprinsă. înainte de a se decide ce să-i răspundă, intră o elevă cu o găleată şi dădu drumul la robinet, aşa că tre-buiră să pună capăt discuţiei.
Peste o săptămînă primi o scrisoare de la Mai Dong, în care îşi cerea exagerat scuze pentru că a deranjat-o la spălătorie şi pentru ţinuta lui neglijentă, nepotrivită pentru un ofiţer. îi pusese atîtea întrebări jenante că, probabil, îl luase drept idiot. Dar, continua el în scrisoare, în ziua aceea
29
nu fusese în apele lui şi o ruga să-l scuze. Ea i-a răspuns, scriindu-i că nu se simţise deloc jignită, ci se amuzase copios, adăugind că îi apreciază sinceritatea şi naturaleţea.
Amîndoi aveau în jur de douăzeci şi cinci de ani şi nici unul din ei nu avusese vreo legătură amoroasă. începură să-şi scrie scrisori de cîteva ori pe săptămînă. După două luni se întîlneau în fiecare weekend la film, prin parcuri sau pe malul fluviului. Mai Dong detesta oraşul Muji, cu o populaţie de un sfert de milion. Ura iernile aspre şi vînturile dinspre nord, care băteau şi aduceau norii de zăpadă din Siberia. Smogul, care acoperea mereu cerul cînd era frig, îi accentua durerea cronică de gît. Munca lui de a transcrie şi a transmite telegrame îi slăbea vederea. Era nefericit şi se plîngea întruna.
Manna încerca să-l consoleze, vorbindu-i blînd. Era slab şi delicat, şi uneori i se părea că-i doar un băieţel care are nevoie de grija unei surori mai mari sau a unei mame.
Toamna, într-o după-amiază de sîmbătă, şi-au dat întîlnire în parcul Victoria. S-au aşezat sub o salcie plîngătoare şi au început să se uite la cîţiva copii care se jucau pe malul celălalt cu un zmeu mare, un centiped din hîrtie pe care îl înălţau în aer şi-l coborau. La dreapta lor, cam la trei-patru metri, un măgăruş priponit de un pom îşi scutura coada cînd şi cînd. Stăpînul lui era întins pe iarbă şi trăgea un pui de somn; îşi acoperise faţa cu o şapcă verde, să nu-l deranjeze muştele. Seminţele de arţar pluteau lent spre pămînt, rotindu-se în vîntul slab. Mai Dong şi-a întins braţul pe furiş şi a cuprins-o pe Manna pe după umeri, trăgînd-o spre el cu intenţia de a o săruta.
— Ce faci ? a ţipat ea, sărind în picioare.

Mişcarea ei bruscă a speriat gîştele şi raţele sălbatice care pluteau pe apă. Ea nu-i înţelesese
30
intenţia, crezînd că încercase să comită vreun lucru necuviincios, ca un golan. Pur şi simplu nu o mai sărutase nimeni pînă atunci.
El s-a uitat la ea încurcat, apoi a bîiguit:
— N-am vrut să te supăr.
— Să nu mai faci aşa ceva niciodată.
— Bine, n-o să mai fac.
îşi întoarse capul şi, enervat, începu să scuipe în iarbă. sij.
Din acel moment, deşi ea nu i-a mai făcut nici un reproş, a rezistat avansurilor lui, virtutea şi simţul onoarei împiedicînd-o să cedeze dorinţei lui. Inflexibilitatea ei i-a aprins pasiunea. Curînd i-a spus că se gîndeşte tot timpul la ea, de parcă l-ar urmări ca o umbră. Noaptea se plimba ore întregi de unul singur în incinta subunităţii, cu pistolul model 1951 la curea. Doar cerul ştia cît de dor îi era de ea şi cîte nopţi stătea treaz, perpelindu-se pe o parte şi pe alta, tot gîndin-du-se la ea. Disperat, a cerut-o în căsătorie cu două luni înainte de absolvire. Dorea să se însoare imediat cu ea.
Ea credea că el îşi pierduse probabil minţile, deşi, la rîndul ei, nu se putea abţine să nu se gîndească la el o oră sau două în fiecare noapte. Dimineaţa o durea capul, lua note mici şi, nu o dată, se înfuria pe ea însăşi. Uneori îşi pierdea calmul cu ceilalţi fără un motiv anume. Cînd nu era nimeni în jur, o podideau lacrimile. Oricît se iubeau, o căsătorie în pripă era exclusă. Nu ştia unde va fi trimisă la absolvire, poate că în vreo unitate îndepărtată, undeva prin Manciuria sau Mongolia Interioară. Mai mult, o căsătorie în acel moment ar da de înţeles că avea o legătură amoroasă, ceea ce ar atrage după sine o pedeapsă, dintre care cea mai uşoară era ţinerea cuplului la cît mai mare distanţă unul de celălalt.
31
în ultimii ani conducătorii îi trimiseseră intenţionat pe îndrăgostiţi în locuri diferite.
Manna i-a vorbit despre cererea în căsătorie a lui Mai Dong numai profesorului ei, Lin Kong, cunoscut drept un om cu mult suflet şi familie, considerat de multe eleve ca un fel de frate mai mare. Avea nevoie de o părere obiectivă. Lin a recunoscut că o căsătorie era o mişcare neînţe-leaptă în acel moment, că ar fi mai bine să aştepte pînă la terminarea şcolii, şi apoi să decidă ce au de făcut. A promis că nu va spune nimănui despre legătura lor. în plus, i-a mai spus că o s-o ajute la repartiţie, dacă o să fie consultat.
Manna l-a convins pe Mai Dong să renunţe pentru moment la ideea căsătoriei, promiţîndu-i că va deveni soţia lui mai devreme sau mai tîrziu. Pe măsură ce se apropia clipa absolvirii, amîndoi erau tot mai neliniştiţi, sperînd că ea o să rămînă în Muji. El era deprimat, iar melancolia lui o făcea să-l iubească şi mai mult.
La absolvire Manna a fost repartizată ca asistentă la spital, la secţia de medicină generală, căpătînd gradul de ofiţer de rangul douăzeci şi patru. Totuşi Manna şi Mai Dong nu au apucat să se bucure prea mult de veste pentru că după o săptămînă el a fost informat că staţia de radio o să fie transferată la un regiment nou-înfiinţat din regiunea Fuyuan, la aproximativ o sută douăzeci de kilometri nord-est de Muji, foarte aproape de graniţa rusească.
— Nu intra în panică, a încercat ea să-l liniştească. Străduieşte-te să munceşti şi să studiezi mult pe front. Eu o să te aştept.
Deşi disperată, simţea că el era un om destul de slab. Şi-ar fi dorit să fie mai puternic, să fie un om de nădejde la nevoie, pentru că viaţa îţi rezervă adversităţi neaşteptate.
32
— Cînd o să ne căsătorim ? a întrebat-o el.
— în curînd, îţi promit, în ciuda promisiunii, nu era sigură dacă el se
va mai putea întoarce la Muji, aşa că a preferat să mai aştepte o vreme.
Cu cît se apropia timpul plecării, cu atît Mai Dong era mai mîhnit. De cîteva ori a spus în treacăt că preferă să fie demobilizat şi să se întoarcă la Sjţanghai, dar ea l-a convins să nu se mai gîndească la aşa ceva. Dacă ar pleca din serviciul armatei, ar putea fi trimis în vreun colţ îndepărtat, într-o zonă petroliferă, de exemplu, sau la construcţia de căi ferate, undeva în inima Chinei. Era de preferat să rămînă cît de cît pe-aproape.
Cînd l-a condus pînă la intrarea în subunitate, a trebuit să-şi sufle peste degete să se încăl-

zească, pentru că uitase să-şi ia mănuşile cu un deget şi refuză mănuşile îmblănite pe care i le oferi el, spunîndu-i că el va avea mai multă nevoie de ele. Mai Dong stătea la uşa din spate a dubei cu instalaţia radio, al cărei verde devenise cenuşiu din cauza crustei de gheaţă şi zăpadă. Antena radio de pe dubă se pleca în bătaia vîn-tului care, cu un şuierat ascuţit, încerca s-o smulgă şi s-o ducă departe. Ningea şi mai tare, iar frigul îţi pătrundea în oase. Din gura lui Mai Dong ieşeau aburi cînd le dădea ordine soldaţilor din dubă, care se strînseseră la fereastră, dornici să vadă cum arată Manna. Dincolo de dubă, un bărbat încărca bucăţi mari de lemn într-o ladă aflată pe margine. Acestea erau utile la urcuşul pe drumurile alunecoase de munte. Şoferul lovea cu piciorul în roţile din spate, să vadă dacă lanţurile anvelopelor erau bine prinse. Căciula lui de blană era albă-albă - un cuibar al fulgilor de zăpadă.

33

în timp ce duba se îndepărta, Mai Dong îi făcea Mannei cu mîna, întinzîndu-se prin fereastra din spate, ca şi cum s-ar fi străduit s-o tragă după sine. îi venea să strige: „Aşteaptă-mă, Manna!", dar nu se încumeta să rostească aceste cuvinte în prezenţa oamenilor lui. Văzîndu-i faţa schimonosită de durere, ochii Mannei se umplură de lacrimi şi îşi muşcă buzele să nu plîngă.

Iarna dura mult în Muji. Zăpada nu dispărea pînă la începutul lui mai. Pe la mijlocul lui aprilie, cînd fluviul Songhua începea să se dezgheţe, oamenii se adunau pe mal, urmărind banchizele mari care se crăpau şi pluteau în derivă pe apele de un verde întunecat. Adolescenţi cu coşuri în mînă călcau şi săreau din banchiză în banchiză, culegînd ştiuci, peşte cu carne albă, crap, sturioni mici, draci-de-mare şi alţi peşti omorîţi de blocurile de gheaţă spălate de torenţii de primăvară. Sirenele vapoarelor aflate încă în docuri sunau în repetate rînduri. Cînd pe canalul principal nu mai era nici urmă de gheaţă, se strecurau spre larg, plutind încet-încet în aval şi în amonte, salutîndu-i pe spectatori cu şuierături prelungi. Copiii le făceau cu mîna şi strigau după ele.

Primăvara se pogora dintr-o dată. în aer pluteau mîţişori de plop, atît de groşi că, atunci cînd mergeai pe stradă, îţi veneau în faţă şi-i inhalai şi trebuia să-i loveşti cu mîna ca să-i îndepărtezi. Mirosul de liliac era pătrunzător şi ameţitor. Cu toate astea, oamenii încă se înfofoleau în blănuri şi în haine matlasate. Din pămîn-tul negru şi argilos, care se întindea pînă hăt departe, cu smocuri de iarbă galbenă ici şi colo, începeau să se înalţe aburi calzi care pulsau ca un fum purpuriu în soare. Caişii şi piersicii înfloreau brusc, iar florile lor se deschideau tot mai mult la atingerea albinelor. Vara se instala

34

în două săptămîni. în acel loc primăvara era scurtă, aşa că oamenii spuneau că la Muji nu sînt decît trei anotimpuri.

Manna descria schimbările anotimpurilor în scrisorile pe care i le scria lui Mai Dong, de parcă el n-ar fi pus niciodată piciorul pe-acolo. Iar el, ca de obicei, se plîngea în scrisori de viaţa de pe front. Mulţi soldaţi sufereau de nictalopie pentru că nu mîncau, suficiente legume. Toţi erau plini de păduchi pentru că nu puteau face baie în barăci. Nu văzuse decît două filme toată iarna şi primăvara, slăbise şapte kilograme, iar acum arăta ca un schelet ambulant. Ca să-l răsfeţe puţin, Manna îi trimitea în fiecare lună o pungă de arahide pisate.

într-o seară de iunie, Manna şi alte două asistente se pregăteau să plece spre terenul de volei, aflat în spatele clădirii secţiei medicale. Benping, soldatul responsabil cu distribuirea corespondenţei şi ziarelor, a venit şi i-a dat o scrisoare. Văzînd că este de la Mai Dong, colegele au început s-o tachineze, spunîndu-i: „Aha, o scrisoare de amor".

Ea a deschis plicul şi a rămas stupefiată citind cele două pagini. Mai Dong îi spunea că n-a mai putut suporta viaţa de la graniţă şi a făcut o cerere de demobilizare, care i-a fost aprobată. Urma să se întoarcă la Shanghai, unde vremea era mult mai blîndă şi mîncarea mai bună. Dar şi mai zdrobitoare era mărturisirea despre hotă-rîrea de a se însura cu verişoara lui, care era vînzătoare într-un magazin din Shanghai. Dacă nu se însura, nu putea obţine buletin, lucru absolut necesar pentru a putea locui şi a găsi de lucru în metropolă. în realitate, el se logodise cu fata înainte de a depune cererea de demobilizare, altfel nu i s-ar fi permis să plece la Shanghai, pentru că nu era din oraş, ci dintr-una dintre comunele

35

limitrofe. îi părea rău de Manna şi o ruga să-l urască şi să-l uite.

Prima ei reacţie a fost o tăcere prelungită.
— Te simţi bine? a întrebat-o asistenta Shen.
Manna a dat din cap şi n-a mai spus nimic. Apoi tustrele s-au dus să joace volei.
Pe teren, Manna, de regulă o jucătoare pasivă, a lovit mingea atît de feroce, că pentru prima oară tovarăşele ei i-au strigat „Bravo!" Faţa îi era scăldată în sudoare şi lacrimi. La un moment dat, cînd s-a aruncat să salveze o minge, a căzut pe burtă pe pietrişul terenului şi şi-a zgîriat cotul drept. Spectatorii i-au aplaudat saltul, iar ea s-a ridicat încet şi a văzut cum sîngele i se prelinge încet pe piele.
In timpul pauzei, coechipierele i-au spus să se ducă să-şi panseze rana, aşa că a plecat cu intenţia de a se întoarce la a doua repriză. Dar pe drum s-a răzgîndit şi a fugit la cămin. Şi-a spălat cotul cu apă rece, dar nu l-a bandajat.
Singură în dormitor, a mai citit o dată scrisoarea şi lacrimile au început să-i şiroiască fără oprire. A zvîrlit paginile pe birou şi s-a lăsat pe pat suspinînd, frămîntînd şi muşcînd faţa de pernă. Un ţînţar care bîzîia pe deasupra i s-a aşezat pe gît, dar ea nu s-a sinchisit să-l pocnească. Se simţea de parcă inima îi fusese străpunsă cu ace.
în jurul orei nouă, cînd cele trei colege de cameră s-au întors, ea încă plîngea. Au luat scrisoarea şi au frunzărit-o, încercînd apoi s-o consoleze, condamnîndu-l pe bărbatul fără suflet. Dar vorbele lor au facut-o să suspine şi mai tare, chiar convulsiv. în seara aceea nu s-a spălat nici pe faţă, nici pe dinţi. A dormit îmbrăcată, tre-zindu-se din cînd în cînd, plîngînd pe tăcute, în timp ce colegele ei de cameră horcăiau, plescăiau

sau bălmăjeau prin somn. Pur şi simplu nu se putea opri din plîns.
A bolit cîteva săptămîni. Se simţea îmbătrî-nită şi moleşită, într-o stare de disperare mută, regretînd că nu s-a măritat cu Mai Dong înainte de plecarea lui pe front. Mîinile şi picioarele îi erau inerte, ca şi cum ar fi fost desprinse de trup. în ciuda protestelor coechipierelor, a abandonat echipa de^ volei, spunînd că e prea bolnavă pentru a juca. Stătea mai mult singură, de parcă ar fi aparţinut unei alte generaţii, mai vîrstnice; nu-i mai păsa nici cum arată, nici cum se îmbracă.
Avea aproape douăzeci şi şase de ani, în prag de a deveni fată bătrînă, a cărei vîrstă oamenii o fixau, de obicei, cam la douăzeci şi şapte de ani. Spitalul avea trei fete bătrîne; Manna părea predestinată să se alăture grupului.
Nu era foarte atrăgătoare, dar era supla, înaltă, naturală şi avea o voce plăcută. în împrejurări normale, nu i-ar fi fost greu să-şi găsească un prieten, dar în spital se aflau peste o sută de asistente, majoritatea de douăzeci de ani, sănătoase şi normale, aşa că tinerii ofiţeri îşi găseau cu uşurinţă prietene în rîndul lor. în concluzie, Manna nu prea trezea interesul bărbaţilor. Doar un soldat în termen îi dădea ceva atenţie. Omul era bucătar şi era un ins îndesat din provincia Szechwan. îi punea o porţie mai mare cînd îi aducea farfuria. Dar ea nu-şi dorea ca prieten un soldat în termen, pentru că ar fi încălcat regula după care doar ofiţerii aveau dreptul la o prietenă. în afară de asta, omul arăta oribil - cu o faţă şmecheră ca de bufniţă. Aşa că evită să mai stea la rînd la ghişeul lui.

2

Pe la mijlocul anilor '60 spitalul nu avea decît patru absolvenţi de medicină, iar Lin Kong era unul dintre ei. Restul de şaptezeci de doctori fuseseră pregătiţi în cadrul armatei prin cursuri intensive şi practică pe cîmpul de luptă. Pe lîngă diplomă, Lin mai avea o tresă şi trei stele, avînd gradul de căpitan, cu un salariu lunar de nouăzeci şi patru de yuani. Era de înţeles de ce unele asistente îl găseau atrăgător, în special cele nou-venite, care nu ştiau că avea în întreţinere o familie la ţară. Spre dezamăgirea lor, aflau mai tîrziu că este deja însurat. Se zvonise că nevastă-sa era cu opt ani mai mare şi că venise în familia lui ca mireasă pe cînd era încă o copilă, iar el avea şapte ani. Se mai spunea că-i fusese doică mulţi ani de zile. Dincolo de aceste zvonuri, nimeni nu ştia exact cum arată nevasta lui.
Prietenia dintre Lin şi Manna începuse încă de pe vremea în care ea îi era elevă. El nu-şi dădea aere de profesor ca alţii. Din acest motiv ea îl respecta şi mai mult. Cum lucrau în aceeaşi secţie acum, ea se ataşase de acest bărbat înalt şi liniştit, care vorbea amabil cu toată lumea. Cînd i se adresau alţii, asculta cu răbdare şi dădea cuvenită atenţie ideilor lor. Spre

deosebire de majoritatea celorlalţi ofiţeri tineri, părea extrem

de matur pentru cei treizeci de ani ai săi. Ochelarii îi dădeau o înfăţişare urbană, de om bine informat şi inteligent. Lumea îl plăcea şi-l poreclise „cărturarul" şi „şoarecele de bibliotecă", iar în fiecare an era ales ofiţer model.
Cînd Manna i-a spus lui Lin că Mai Dong rupsese logodna, el a sfătuit-o: „Uită-l şi ai grijă de tine. O să găseşti un bărbat mai bun".
I-a fost recunoscătoare pentru aceste vorbe şi era sigură că, spre deosebire de alţii, el n-o va bîrfi pe la spate.
în aceeaşi vară s-a oprit într-o zi la căminul în care locuia, să-i dea revista *Studii de ştiinţe medicale militare* şi nişte pastile pentru artrita lui. Lin era singur în dormitorul pe care îl împărţea cu alţi doi doctori. Manna a remarcat biblioteca înaltă de la capul patului. Majoritatea titlurilor îi erau necunoscute: *Cîntecul tinereţii, Ciment, Istoria comunismului internaţional, Război şi pace, Detaşamentul de gherilă pe calea ferată, Nopţi albe, Lenin: primul spărgător de gheaţă nuclear* şi altele. Pe raftul de jos erau o serie de manuale de medicină în limba rusă. Asta i-a creat o impresie deosebită, pentru că nu mai întîlnise pe cineva capabil să citească într-o limbă străină.
Spre deosebire de el, ceilalţi doi colegi de cameră nu aveau nici o carte, de parcă ar fi fost analfabeţi. Pe unul dintre birouri, lîngă o lampă din scoici de mare lipite, se afla un şrapnel de alamă, lung de treizeci de centimetri şi cu diametrul de nouă. Cu toate astea, amîndoi aveau aşternuturi înflorate, pe cînd al lui Lin era alb şi verde, conform normelor armatei. Plasa de ţînţari era gălbuie, cu capătul franjurat. Asta îi aminti Mannei de o bîrfă care circula printre asistente, că Lin era atît de zgîrcit, că nu şi-ar

fi cumpărat vreun fel de mîncare scump. Ea nu avea cum să ştie dacă era adevărat, dar remarcase că, spre deosebire de alţi bărbaţi care înfulecau tot ce-aveau la masă, Lin mînca foarte grijuliu, ca o femeie care brodează.
Spre surprinderea ei, Lin se aplecă şi trase un lighean de sub patul lui Ming Chen, spunîndu-i:
— Avem nişte fructe aici.
In lighean erau cam douăzeci de pere maronii, altoite cu măr, pe care cei trei doctori le cumpăraseră împreună cu o zi înainte.
— Vai, dar nu mă trataţi ca pe un musafir, îi zise ea.
— Nu. Azi ai noroc. Dacă o să vii mîine, n-o să mai găseşti nici una. Alese o pară mare şi împinse cu piciorul ligheanul sub pat. Fîşîitul metalic pe podeaua de ciment îi zgîrie puţin auzul. Mă întorc imediat, spuse el şi ieşi să spele para.
în acest timp Manna ridică o carte de pe patul lui: era scrisă de Stalin şi se intitula *Problemele leninismului.* Deschizînd-o, găsi un fel de etichetă cu o gravură pe dosul copertei. Jos era scris un cuvînt străin, *EX-LIBRIS,* deasupra căruia era o gravură cu o casă acoperită cu stuf, parţial înconjurată de un gard şi adumbrită de doi copaci cu coroane bogate, iar de pe vîrful unui deal îşi luau zborul cinci păsări în lumina ultimelor raze ale amurgului. Manna privea fascinată scena liniştită de pe etichetă.
Cînd Lin se întoarse, îl întrebă arătîndu-i cu degetul cuvîntul străin:
— Ce înseamnă asta ?
— E în latină şi înseamnă „din colecţia mea". Apoi îi dădu para. Ea îi observă mîinile lungi, osoase, cu degete subţiri şi aparent îndemînatice. Ar trebui să fie chirurg, nu generalist, îşi zise.

— îmi permiteţi să mă uit la cărţile dumneavoastră? îl întrebă ea.
— Fireşte că-ţi dau voie.
Manna muşcă din para zemoasă şi înmiresmată, care-i amintea de o banană mîncată cu mulţi ani înainte. începu să frunzărească o parte din cărţi. Toate aveau aceeaşi etichetă pe dosul copertei din faţă şi unele volume groase aveau parafa lui Lin-pe-marginile exterioare. Era impresionată de grija lui faţă de cărţi şi i-ar fi plăcut să vadă mai multe, dar nu putea zăbovi, pentru că mai avea de dus un pachet la alt doctor.
După vizita aceea începu să împrumute cărţi de la Lin. Spitalul avea o bibliotecă restrînsă, cu

cărţi numai din domeniul politicii şi medicinei. Cele douăzeci şi ceva de romane şi piese de teatru pe care le deţinuse cîndva fuseseră folosite la aprinderea focurilor făcute de Gărzile Roşii în faţa primăriei, cu două luni în urmă. Ciudat, dar cărţile lui Lin rămăseseră neatinse. Se pare că nimeni nu-i făcuse raport şi nici unul dintre revoluţionarii spitalului nu sugerase confiscarea cărţilor lui. Curînd Manna descoperi că mulţi ofiţeri se foloseau de biblioteca lui Lin pe ascuns; uneori trebuia să aştepte ca un roman să fie înapoiat de un alt cititor.
Nu era o cititoare pasionată şi rareori citea o carte de la început pînă la sfîrşit, dar era dornică să afle ce citeau Lin şi prietenii lui, ca şi cum aceştia formaseră un club clandestin care-i trezise curiozitatea.
Pe 1 Octombrie, de ziua naţională, Manna se întîlni din întîmplare cu Lin în faţa atelierului de fotografie al spitalului, al cărui şef era un bătrîn invalid. Lin o rugă să-l ajute să facă supracoperte pentru cărţile lui.

— Nu-i sigur să las să li se vadă titlurile, îi explică el. Oricine le poate vedea. Am învelit deja aproape jumătate din ele.
— O să vin să vă ajut. Ar fi trebuit să-mi spuneţi mai de mult, îi reproşa ea.
Cînd ajunse în dormitorul lui în seara aceea, Ming Chen şi Jin Tian erau acolo, aplecaţi peste tabla de şah, simulînd o luptă şi bînd bere, pe care şi-o turnau dintr-un recipient de plastic pus pe birou. Ming Chen era acupuncturist, iar Jin Tian, asistent de chirurg; amîndoi fuseseră instruiţi în cadrul spitalului. Lin scoase un sul de hîrtie groasă, o foarfecă şi bandă adezivă. Amîndoi începură să facă învelitori pentru cărţi, în timp ce colegii de cameră se băteau zgomotos pe tabla de şah.
— Ticălosule, ţipă Ming Chen. Colonelul meu ţi-a ucis căpitanul.
Manna îi simţea răsuflarea acră de la trei metri.
— Hai, măi, se ruga Jin Tian, dă-mi voie să refac mişcarea, bine ? Eu te-am lăsat cînd mina mea a explodat şi ţi-a omorît mareşalul.
— Dă-mi piesa, hai, Bobită de fasole. Ming Chen se întinse peste birou să ajungă la pumnul în care Jin Tian îi ţinea căpitanul.
Ferindu-se de mîna adversarului său, Jin Tian cel fusiform îi zise:
— Ai grijă ce zici!
— Ai grijă de mă-ta.
— Las-o baltă, măi. E o tovarăşă aici.
— De-acum înainte fără mişcări greşite!
— Bine.
Lin şi Manna lucrau în linişte. Cărţile se aflau pe patul lui. Le puneau una cîte una pe masă, le înveleau şi le aranjau la loc în bibliotecă. De vreo trei-pt'tru ori, mîinile lor s-au atins în timp ce se întindeau după foarfecă. A încercat să-i

zîmbească, dar simţea cum roşeşte, aşa că a ţinut capul plecat. îşi pierduse naturaleţea în prezenţa colegilor lui de cameră gălăgioşi. Dacă n-ar fi fost cei doi, ar fi discutat cîte ceva cu Lin, lucru pe care şi-l dorea foarte tare.
în două ore toate cărţile au fost învelite în hîrtia groasă. Cum stăteau acum pe raft, Manna nu mai putea deosebi o carte de alta.
— Ei, dar Quin o poţi deosebi pe una de cealaltă? l-a întrebat ea pe Lin, bînd dintr-o sticlă de apă minerală, pe care o deschisese pentru ea.
— Nu-i greu, pot oricînd să-ţi spun cum se cheamă fiecare.
Zîmbea destul de timid, iar pe obraz îi apăruseră două pete rozalii. Ea simţea că evită să o privească în ochi.
După ce terminară de învelit cărţile, el prinse în pioneze un cearşaf alb pe post de draperie. Parcă închisese biblioteca pentru totdeauna. Manna nu se putea abţine să nu se întrebe cum se înţelegea cu colegii lui de cameră, care erau atît de deosebiţi de el. Probabil că avea o fire extrem de blîndă.
Peste două zile, secţia politică a spitalului dădu ordin ca personalul să predea toate cărţile în care se discutau probleme ideologice şi de viaţă sentimentală burgheză, în special de autori străini. Lin îi spuse Mannei că a predat o duzină de cărţi, în majoritate dubluri. Era surprinsă

că nu-i ceruseră să dea toate romanele. Probabil că el ştiuse ceva despre ordinele iminente, altfel n-ar fi rugat-o să-l ajute să le învelească în grabă şi nu şi-ar fi închis biblioteca chiar înaintea confiscării. De ce-ar risca să le ţină ? Ar putea fi denunţat. Toată lumea ştia că Lin avea multe cărţi străine; de ce nu i le-au confiscat conducătorii ? Nu a îndrăznit să-l întrebe pe Lin, dar a încetat să mai împrumute cărţi de la el.
43
<-»
în iarna anului 1966 spitalul a iniţiat un exerciţiu de pregătire militară. Dintr-un anume motiv, unul dintre generalii de la conducerea Comandamentului de Nord-Vest dăduse ordin în octombrie ca toată armata să opereze fără vehiculele moderne care, nu numai că nu erau sigure, dar puteau moleşi trupele. Ordinele sunau astfel: „Trebuie să ducem mai departe spiritul Marşului Lung şi să reînviem tradiţia folosirii cailor şi catîrilor".
O treime din personalul spitalului trebuia să meargă o lună de zile şase sute de kilometri pe jos şi să se oprească în sate şi orăşele. Pe drum exersau pansarea răniţilor şi salvarea muribunzilor de pe cîmpul de luptă. Şi Lin, şi Manna participau la acest exerciţiu de pregătire. El a fost numit conducătorul echipei medicale, care număra douăzeci şi opt de oameni. Pentru prima oară în viaţa lui avea o funcţie de conducere, aşa că lucra conştiincios.
Marşul a mers bine în primele zile pentru că erau drumuri de cîmpie, iar trupele, odihnite. Dar a devenit din ce în ce mai greu pe măsură ce se apropiau de munţi, unde zăpada acoperea totul, nelăsînd nici urmă de drum. Mulţi bărbaţi şi femei începură să şchiopăteze, ceea ce atrăgea
44
atenţia civililor care-i urmăreau cu emoţie. Uneori, cînd trupele intrau în vreun oraş, chiar aplauzele sincere ale spectatorilor sunau a batjocură în urechile celor care şontîcăiau, făcîndu-i să-şi plece capetele, ruşinaţi. Pentru că bărbaţii erau egali cu femeile, toate asistentele trebuiau să-şi tîrască picioarele ca bărbaţii, deşi nu duceau nici o puşcă pe umeri - uneori li se permitea să care echipamente uşoare^
într-o zi fără vînt au mărşăluit printr-o pădure spre un sat din nord. Au mers toată ziua, oprindu-se doar pentru masa de prînz. Pînă la ora şapte străbătuseră patruzeci şi doi de kilometri, înfometaţi, epuizaţi, avînd încă de mers vreo opt kilometri. Apoi s-a ordonat că trebuie să ajungă în sat într-o oră, „înainte ca lupta să ia amploare", după cîte li s-a spus, aşa că au început să meargă în marş forţat, alergînd în mare viteză.
Picioarele Mannei erau pline de băşici pentru că dusese o targa timp de şase ore. „Soldatul rănit" fusese o halcă de porc în greutate de şaizeci de kilograme. Aşa că abia mai putea merge. Lin i-a luat trusa medicală şi şi-a petrecut-o peste cap, cărînd-o în locul ei. Apoi doi soldaţi o ţinură de braţe şi o traseră după ei să ţină pasul cu trupele.
Cizmele lor mari, cu vîrfuri bombate, spulberau zăpada, iar o voce le comanda tunător: „Strîngeţi rîndurile!" sau „Nu vă scoateţi căciulile!" Pe cer, înaintea lor, mierla de apă dansa în zigzag, de parcă pămîntul s-ar fi răsturnat. Cîrduri de ciori îşi luau zborul de pe crengile copacilor, bătînd din aripi şi luînd-o în toate direcţiile, croncănind ca nişte duhuri înfometate. Mai tot timpul soldaţii scăpau cîte o cană sau o gamelă, care se izbeau de gheaţă cu un sunet ascuţit. Un bărbat înalt căzu brusc; transmiţătorul de treizeci şi
45
cinci de kilograme pe care-l căra în spate se lovi de marginea unui copac tăiat. Jin Tian, care se ocupa de comunicaţii şi acum era speriat la culme, îl ajută să se ridice, spunîndu-i printre dinţi: „Fir-ar să fie! Dacă aparatul s-a stricat, o să te-ntorci în satul tău şi-o să mănînci cartofi dulci pîn-o să mori!"
Tot drumul Manna s-a rugat printre gemete de cei care o tîrau după ei: „Daţi-mi drumul... O, atît de obosită. Lăsaţi-mă să mor aici, în zăpadă..." Dar soldaţii nu-i dădeau drumul. Ordinele erau ca nimeni să nu fie abandonat.
Peste cincizeci şi şase de minute ajunseră în satul format din aproape optzeci de gospodării. Echipa lui Lin Kong a fost încartiruită în trei gospodării - primele două, mai mari, erau pentru doctori şi soldaţi, cea mică, pentru cele şapte asistente.
Din cele două coşuri ale birourilor gospodăriei colective ieşeau fum şi scîntei în lumina palidă a lunii. Cei de la popotă găteau acolo, la un foc de coceni şi vreascuri. Se auzea cum două

satîre taie ritmic varză, în timp ce bucătarii făceau o ciorbă şi prăjituri. Din cînd în cînd ungeau caza-nele de campanie cu două bucăţi groase de şorici. In curte caii beau apă caldă şi rumegau nutreţ, în timp ce spatele şi coastele încă le mai asudau. Ofiţerul de la popotă se dusese în căutarea unui grajd, dar nu se întorsese încă.
După ce oamenii lui Lin se instalară, el se duse la „bucătărie" cu un sanitar, să ia cina. Acolo nu văzu nici o asistentă din echipa lui. Se gîndi că erau probabil prea obosite să vină, aşa că îl lăsă pe sanitarul cu faţa ca de prunc să le ducă oamenilor lui varza, ciorba şi prăjiturile, iar el împrumută o oală din aluminiu de la bucătărie şi porni spre asistente cu ciorbă şi o pungă de prăjituri.
46
Vîntul începea să bată şi din oală ieşeau aburi care se încolăceau în dreptul pieptului lui Lin. Cîinii lătrau la santinelele care patrulau prin sat cu lanterne şi puşti-mitraliere. Stelele străluceau ca nişte pepite deasupra pădurilor de pin care se întindeau vălurit spre sud. Cînd sosi la casa asistentelor, Lin le găsi pe Manna Wu şi Haiyan Niu spălîndu-şi picioarele într-un vas mare de lemn. O bătrînăjju faţa aspritä de vînturi încălzea apă într-o căldare de fier pentru celelalte asistente.
— De ce nu mergeţi să vă luaţi porţiile? le întrebă el.
— încă sîntem fleaşcă de sudoare, răspunse asistenta Shen.
— Iar eu sînt frîntă de oboseală, adăugă Manna, care îşi freca picioarele unul de altul în apa caldă, cu un scîrţîit uşor.
— Orice-ar fi, trebuie să mîncaţi, le spuse Lin. Cum o să fiţi în stare să mergeţi mîine? Puse ciorba şi punga de prăjituri pe un cufăr bătut în ţinte. Hai, mîncaţi-vă cina şi duceţi-vă la culcare. Mîine avem mult de mers.
— Doctore Kong, eu, eu nu mai pot să merg, se vaită cu ochii în lacrimi Manna arătîndu-i picioarele.
— Nici eu, izbucni Haiyan, asistenta cu ochi mari. Şi eu am băşici.
— Ia să mă uit, se oferi el.
Bătrîna aduse lampa de gaz mai aproape. Lin se ghemui să le examineze picioarele, sprijinite acum de marginea vasului de lemn. Haiyan avea trei băşici mici, una la baza degetului mare de la piciorul drept, şi două pe călcîiul stîng, dar tălpile Mannei erau umflate de băşici strălucitoare ca nişte baloane minuscule. Lin apăsă cu degetul arătător pielea roşie din jurul celei mai mari, iar Manna gemu.
47
— Trebuie să drenăm băşicile, le spuse el asistentelor care stăteau lîngă el. Ştiţi cum se face ?
— Nu.
Toate scuturară din cap. Lin oftă, dar spre uimirea lor, îşi sumese mîne-cile şi spuse:
— Manna, am nevoie de două-trei fire lungi de păr.
— Nici o problemă, răspunse ea. Apoi se întoarse spre bătrînă.
— Ai un ac, bunicuţo?
— Sigur. Ieşi din cameră şi o strigă pe nora ei, care se afla în celălalt capăt al casei. Ei, Rong, adu-mi niscaiva ace.
— Poftim.
Manna îi dădu lui Lin cîteva fire de păr cam de treizeci de centimetri fiecare. El alese unul şi le puse pe celelalte pe genunchi.
în cameră intră o femeie cam de treizeci de ani, ducînd o tărtăcuţă plină cu bucăţele de stofă, gheme de aţă albă, albastră şi neagră, şi o pernuţă de mătase cu ace. Femeia îi spuse soacră-sii:
— Am tot felul de ace aici, mamă. De care ai nevoie ?
— Unul mic e foarte bun, interveni Lin. Nora bătrînei îi puse în palmă un ac de cinci centimetri. El vîrî firul de păr în ac şi apoi îi spuse Mannei:
— Să nu-ţi fie frică. N-o să doară tare.
Ea dădu din cap. Lin îşi dezinfecta mîinile şi acul cu vată îmbibată în alcool, apoi, cu un alt tampon pe care-l ţinea în pensetă, curăţă băşica mare de pe călcîiul drept al Mannei. După ce o bătu uşor cu vîrful degetului, înfipse acul în ea. „Au!" strigă Manna strîngîndu-şi pleoapele. Prin locul inciziei începu să curgă imediat un lichid cald.

48
Lin tăie părul cu foarfecă şi puse o parte în băşică.
— Lăsaţi părul aici. O să ţină deschise inciziile şi apa se va scurge, se adresă el asistentelor care se adunaseră în jur să se uite.
— Măi să fie, tţ, tţ, tţ, făcu bătrîna. Cine-ar fi zis că scapi aşa de o băşică.
îşi clătină faţa ridată, iar una din sprîncenele albite i se conts&ctă.
Lin continuă să înţepe şi să dreneze restul băşicilor de pe talpa dreaptă a Mannei, în timp ce tinerele celelalte se ocupau de picioarele lui Haiyan şi de piciorul stîng al Mannei. Bătrîna se cocoţă pe patul de cărămidă încălzit, întoarse cele şapte căciuli de blană pe dos şi le puse să se usuce pe partea mai caldă a patului.
Cînd termină de drenat băşicile Mannei, Lin se spălă pe mîini într-un lighean, spunîndu-i lui Haiyan:
— Nu-ţi face probleme, mîine o să poţi merge, dar nu sînt sigur de Manna. S-ar putea să mai treacă două-trei zile pînă să i se vindece tălpile.
Auzind aceste cuvinte, peste faţa lui Haiyan trecu o umbră. Celelalte asistente îi mulţumiră lui Lin că le arătase cum să trateze băşicile şi pentru că le adusese cina.
— Mîncaţi şi odihniţi-vă ca lumea, le zise el. Nu uitaţi să înapoiaţi oala la popotă mîine dimineaţă.
— Nu, n-o să uităm, îl asigură una dintre ele.
— Doctore Kong, de ce nu staţi să mîncaţi cu noi? întrebă asistenta Shen.
— Da, hai, mîncaţi cu noi, repetară ele în cor.
— Ei, am mîncat deja.
Era o gogoaşă, deşi simţi în piept un sfredel cald, iar cuvintele i se înmuiau în gît. Era surprins de invitaţie şi, în acelaşi timp, îi era teamă
49
că, dacă va rămîne cu asistentele la masă, lumea îl va bîrfi, iar şefii îl vor critica. Făcu o ultimă sforţare şi le spuse:
— Noapte bună tuturor. Noapte bună, bunicuţe
Dădu la o parte perdeaua groasă din pînză de sac şi ieşi pe uşă. Afară, o auzi pe bătrînă spunîndu-le:
— Bravo, fetelor. Ce om minunat, nu-i aşa? Aş vrea să am şi eu băşici.
In casă se auziră rîsete. Una dintre asistente începu să cînte o melodie dintr-o operă:
„Lacul mare se leagănă din val în val. Pe malul celălalt e-oraşul natal. Dimineaţa vîslim în larg Să ne-aruncăm plasele şi ne-ntoarcem seara, Cu bărcile pline de peşte..."
Lin se întoarse prin troiene, uitîndu-se mult timp înapoi la căsuţa joasă. Ferestrele păreau de bronz de la lumina lămpilor. Măcar de-ar fi putut cina cu asistentele acolo. Nu l-ar fi deranjat dacă ar fi mers pe jos patruzeci de kilometri pentru asta. Se întrebă dacă nu le vizitase dintr-un motiv de care nu-şi dădea seama, altul decît să le aducă masa de seară. Apoi în faţa ochilor îi apăru o imagine ciudată. Se văzu stînd în capul unei mese lungi, la care se aflau cele şapte tinere şi bătrîna. Nu, bătrîna era, de fapt, nevastă-sa, Shuyu, care era ocupată să le împartă pîine proaspătă, aburindă. în timp ce mîncau, femeile zîm-beau şi pălăvrăgeau cu familiaritate. Se părea că toate se simţeau bine ca neveste, trăind sub acelaşi acoperiş. îşi aminti că în vechea Chină, unii bogătaşi aveau mai multe neveste. Ce norocoşi trebuie să fi fost proprietarii şi capitaliştii aceia,
50
bălăcindu-se în fericirea poligamiei. Şuieratul vîntului îl readuse pe Lin pe pămîntul acoperit cu zăpadă. îşi scutură capul şi viziunea dispăru. „Eşti bolnav", îşi zise el. Se simţi dezgustat pentru că-i invidia pe reacţionari, care ar trebui să fie condamnaţi ca paraziţi sociali. Totuşi atingerea piciorului Mannei îi pătrunsese în piele, rămăsese acolo şi se întinsese cuprinzîndu-i palmele şi degetele. Se întoarse şi o porni spre locul în care erau încartiruiţi oamenii lui. Mersul nu-i mai era atît de sigur ca în urmă cu o oră.
Ziua următoare Manna nu putu să meargă. Lin îi aranja un loc într-o căruţă care mergea înaintea trupelor, transportînd ustensile şi provizii, îi dădu paltonul lui din piele de capră şi Haiyan pe al ei, iar ea şi le puse pe picioare -în felul acesta nu mai erau nevoiţi să le care.
Merse cu căruţa două zile bune, apoi trupele staţionară într-un oraş timp de o săptămînă. Asta

a fost suficient să i se vindece picioarele.
în zilele rămase pînă la sfirşitul exerciţiului militar, Lin îi cară trusa medicală mai tot timpul. Ori de cîte ori îi mulţumea, el îi răspundea: „Pentru puţin. E datoria mea".
51

4

După ce trupele se întoarseră la Muji, recunoştinţa Mannei faţă de Lin se transformă treptat într-o curiozitate ascuţită. Cînd era la lucru, se oprea deseori la cabinetul lui să schimbe cîteva vorbe cu el. Noaptea, după ce se suna de culcare, stătea trează gîndindu-se la omul ăsta ciudat. Prin minte i se perindau o serie de întrebări. îşi iubeşte soţia? Cum arată? E oare mai mare cu opt ani decît el ? De ce e el atît de liniştit şi de generos ? S-a înfuriat vreodată pe cineva ? Nu părea un tip temperamental.
Prostuţo, de ce-ţi tot pui întrebări despre el ? E un om bun, dar mai e şi însurat pe deasupra. Nu fi proastă. Nu pe tine te aşteaptă el.
Ce-ar fi să nu-şi iubească nevasta şi să dorească s-o părăsească ? Dacă ar fi aşa, te-ai combina cu el? Hai, nu mai fantaza, culcă-te odată.
Te-ai mărita cu el?
Oricît s-ar fi străduit, tot nu putea să-şi înăbuşe gîndurile. Nopţi la rînd o frămîntau aceleaşi întrebări, ţinînd-o trează mult după miezul nopţii. Uneori simţea că mîna lui încă îi ţine călcîiul drept, iar degetele îi erau atît de delicate şi sigure în mişcări. Nu se putea abţine să nu-şi frece picioarele pe sub plapumă, chiar şi le masa din cînd în cînd. în acele momente nu-şi mai putea struni sentimentele.
52
De la Haiyan află că nevasta îi născuse o fetiţă. Vestea o întrista, pentru că acum era legat de familia lui mai mult decît crezuse. Poate că ar fi mai bine să te ţii departe de el, îşi spunea ea întruna. O cauţi cu luminarea. Orice s-ar întîmpla, lumea pe tine va da vina. Al treilea este întotdeauna pe jumătate răufăcătorul.
în ciuda argumentelor logice, nu se putea abţine să nu-i jjrunce ocheade lui Lin cu orice prilej. Se simţea ca şi cum ar fi trăit într-o transă continuă.
într-o seară de iunie, Manna se duse la cuşca de cobai să vadă un nou-născut. Apoi o porni de una singură spre cămin. Pe drum văzu un bărbat şi o femeie plimbîndu-se la marginea crîngului de plopi care se întindea la vest de sala de mese. De la depărtare nu-şi putu da seama cine sînt, deşi, privit din spate, bărbatul părea să fie Lin. Amurgul era răcoros, după o zi în care burniţase, iar copacii păreau un gard întunecat pe fundalul căruia treceau spre apus două siluete în alb.
Manna dorea neapărat să afle cine sînt cei doi. O potecă o tăia în diagonală printre şirurile de plopi tineri. Fără să stea pe gînduri, intră în crîng să-i vadă mai bine pe bărbatul şi pe femeia de la capătul celălalt. Mergînd pe potecă, îşi simţea inima bătînd nebuneşte. în jurul ei apa picura tica-taca de pe frunzele late, de parcă ar fi început să plouă iar. Stelele străpungeau bolta indigo.
în faţa ei se arătă o umbră care se opri în mijlocul cărării. Era un cîine. Manna stătu locului fără să-şi poată da seama dacă era cel crescut de bucătari sau vreun cîine vagabond care se ducea la bucătărie să fure mîncare. Cei doi ochi verzui, cu o privire ca de gheaţă, îi dădură fiori, şi-şi aminti cum un bărbat fusese atacat de un
53
cîine turbat, chiar lîngă crîng, cu două săptămîni în urmă. Ştia că, dacă se întoarce, cîinele o va fugări şi se va repezi la ea, aşa că rămase nemişcată. Apoi văzu o creangă înfrunzită pe jos, o luă şi o vîntură ameninţător spre animal. Cîinele continuă să o urmărească o vreme, apoi se pierdu în depărtare, amuşinînd mereu pămîntul.
Cînd Manna ajunse la capătul crîngului, auzi o voce de femeie spunînd: „Deci a pierdut cartea ? Nu-mi vine să cred". Recunoscu vocea - era a lui Pingping Ma, tînăra care răspundea de biblioteca spitalului. „Data viitoare o să-i cer garanţie", îi replică Lin, pe un ton glumeţ.
Rîseră amîndoi. Manna îi urmărea din spatele unor plopi subţiri. Lin părea foarte fericit. Se opriră sub un felinar şi-şi spuseră ceva ce Manna nu putu auzi. în spatele lor se întindea un iaz cu apă de ploaie care strălucea în lumina lunii; tot de acolo se auzea clar orăcăitul broaştelor. Pingping Ma se aplecă, ridică o piatră şi o aruncă pe sub mînă în iaz ; piatra sări pe suprafaţa

apei aruncînd mici scîntei.
— Am nimerit trei, strigă ea cu o voce cristalină.
Piatra reuşise să reducă broaştele la tăcere cîteva clipe, apoi una dintre ele reîncepu să orăcăie şovăielnic.
— Eram bun la aruncatul pietrelor, spuse Lin. Aruncă şi el o piatră.
— Fiu, cinci! exclamă fata.
începură să caute în jur pietre plate, dar nu reuşiră să găsească una bună. Nici unul, nici celălalt nu reuşi să dea mai mult de trei lovituri, pentru că pietrele pe care le aruncau erau voluminoase. Dar se vedea de la o poştă că se distrează.
Manna nu îndrăzni să zăbovească prea mult, pentru că drumul acela era bătut şi de alţii, şi

se temea să nu dea cineva peste ea. Mai mult, cîinele îşi putea face din nou apariţia. O luă repede înapoi, cu creanga pe umăr, simţind cum măruntaiele i se strîng cu totul. Făcu eforturi să înghită: gura îi era uscată şi simţea o sete cumplită. Cînd ajunse la cămin, adidaşii şi marginile pantalonilor îi erau leoarcă.
în noaptea aceea a stat trează ore în şir gîn-dindu-se la scenejcăreia tocmai îi fusese martoră. Ce fel de relaţie era între Lin Kong şi Pingping Ma? Erau iubiţi? Probabil că erau, altfel n-ar fi aruncat împreună pietre cu o bucurie atît de copilăroasă. Nu, nu se putea, pentru că Pingping Ma era cu cel puţin zece ani mai mică decît Lin. în plus, era soldat în termen şi nu avea voie să aibă un prieten. Dar ea nu dădea doi bani pe regula asta, vezi bine. Nu, nu dădea, altminteri nu şi-ar fi dat întîlnire cu un bărbat însurat. Lin oare o plăcea ? Probabil că nu. Avea faţa umflată şi urîtă, ca un dovleac, şi o gură cu dinţi rari. Cu toate astea, se părea că lui Lin îi face plăcere să fie în compania ei. Nu se comportase atît de natural faţă de alţii. Pe dinaintea ochilor i se perindă iar scena cu el stînd lîngă iaz, cu mîinile în şolduri, urmărind-o pe femeia care arunca pietre.
Cu cît se gîndea mai mult, cu atît devenea mai agitată. Ce o deranja în mod deosebit era faptul că tatăl lui Pingping Ma era subcoman-dantul Armatei a Treizeci şi noua din provincia Liaoning. Cu o familie atît de influentă, chiar şi un porc putea fi atrăgător în ochii unor bărbaţi. Era şi Lin un asemenea snob?
Gîndul o făcu pe Manna să sufere şi mai mult, şi-şi aminti de moartea părinţilor ei. Dacă ar fi trăit, ar fi putut fi şi ei persoane influente. Mătuşa îi spusese că, atunci cînd tatăl ei murise în

accidentul de maşină, era un ziarist de marcă la un cotidian important. Pentru o persoană de treizeci şi unu de ani, era ceva cu totul ieşit din comun. Mama ei absolvise facultatea, cu specializarea în limba franceză; cu o asemenea educaţie, ar fi putut avea parte de o carieră deosebită.
Apoi un alt gînd începu s-o chinuiască. Pingping îi cunoştea bine pe clasici, şi era unica bibliotecară a spitalului. Se spunea că le povesteşte colegelor de cameră legende şi acestea o tratau cu jeleu de fructe de păducel şi sifon pentru a hrăni gura care le spunea atîtea minunăţii. Probabil că o credea atrăgătoare. Se potriveau într-o anume măsură, în sensul că amîndoi erau şoareci de bibliotecă. Fără îndoială că vor continua să petreacă ceva timp împreună, discutînd despre cărţi.
Ce avea Manna de făcut? Să o lase pe fata asta să i-l ia ? Nu, trebuia să facă neapărat ceva.

5

Lin se purtase prevenitor cu Manna, în special după ce aflase că fata crescuse într-un orfelinat din oraşul Qingdao. In primii doi ani îşi petrecuse concediul la spital, pentru că nu avea unde să se ducă. Nu avea fraţi, nu avea surori sau alte rude, în afară de o mătuşă îndepărtată, faţă de

care nu se simţise niciodată apropiată. Lin o sfătuise să se întoarcă în echipa de volei sau să participe la activităţile clubului de artă şi propagandă, dar ea îi replicase că e prea bătrînă pentru asemenea lucruri. în schimb, îi spusese, pe jumătate în glumă, că vrea să intre într-una dintre mănăstirile care mai existau şi primeau călugăriţe, în realitate, Gărzile Roşii distrugeau templele şi abaţiile peste tot în ţară, iar călugării şi călugăriţele fie că fuseseră trimişi acasă, fie fuseseră exilaţi în colţuri îndepărtate, să-şi cîştige existenţa ca masele.
Lin începuse să-şi dea seama de ocheadele Mannei şi încercase să le evite. Nu era convins că îl atrage cu totul. De vara trecută, de cînd Mai Dong rupsese logodna, se schimbase mult. Faţa ei nu mai radia tinereţe. Ori de cîte ori zîmbea, îi apăreau cercuri fine în jurul ochilor, iar pielea feţei îi devenise păstoasă şi flască. îi părea rău de ea, dîndu-şi seama cît de uşor îşi

poate pierde o femeie frumuseţea şi că, oricît de neînsemnată ar fi schimbarea, era ireversibilă. Dorea să se poarte frumos cu ea, dar uneori zîmbetele şi ochii ei expresivi, care păreau că doresc să-l atragă cu orice preţ, îl făceau să nu se simtă în largul lui.
In vara lui 1967 se împliniră patru ani de cînd era însurat, iar fiica lui avea zece luni. Ori de cîte ori vedea un cuplu mergînd de mînă pe stradă, nu se putea abţine să nu se uite pe furiş la cei doi, dorind să trăiască şi el asemenea clipe. Căsătorit fiind, de ce trebuia să trăiască asemenea unui bărbat văduv? De ce nu se putea bucura de căldura unei familii ? Măcar de nu le-ar fi dat voie părinţilor să-i aleagă mireasa. Măcar de nevastă-sa ar fi fost drăguţă şi nu ar fi avut picioarele înfăşate. Măcar de-ar fi fost amîndoi din altă generaţie şi lumea de la oraş n-ar fi rîs de picioarele ei mici.
Dar nu era nefericit, iar invidia lui faţă de bărbaţii cu neveste prezentabile nu dura prea mult. Nu-i purta nici o ranchiună lui Shuyu, care avusese multă grijă de mama lui pînă la moartea acesteia, iar acum se ocupa de tatăl lui, ţintuit în pat, şi de fiica lor. Una peste alta, Lin era mulţumit că lucrează la spital. Cîştiga suficient, mai mult decît majoritatea doctorilor, pentru că avea diplomă. Dusese o viaţă simplă şi liniştită pînă în ziua în care Manna i-o schimbase. Manna i-a lăsat un plic pe biroul din cabinetul lui. înăuntru erau un bilet la operă şi o foaie de hîrtie cu scrisul ei rotunjit, în care spunea: „E pentru *Bătălia navală din 1894,* la 8.00 p.m. Sper că vă veţi duce şi veţi gusta spectacolul". El văzuse filmul şi ştia întreaga poveste, aşa că se întrebă dacă nu era cazul să-i înapoieze

biletul. Răzgîndindu-se, se decise să se ducă, pentru că tot nu avea nimic de făcut în seara aceea, iar opera era jucată de o trupă cunoscută din oraşul Changchun. în plus, locul era bun, aproape de scenă.
Teatrul spitalului se afla în colţul de sud-est al complexului. Cînd Lin ajunse acolo, fu surprins să o vadă pe Manna stînd în rîndul cinci, chiar lîngă el. Ezită^o clipă, apoi se duse la ea. în momentul în care se aşeză, lumea începu să se uite spre el. Unii îşi făceau vînt cu evantaiele, alţii ronţăiau seminţe de floarea-soarelui. Copiii se alergau pe lîngă scenă sau printre rînduri cu praştii, pistoale şi săbii de lemn; toţi aveau şepci militare şi erau îmbrăcaţi în haine încheiate pe piept cu nasturi cu efigia preşedintelui Mao; cîţiva purtau curele de pînză. O voce bărbătească îi îndemna printr-un megafon să-şi stingă ţigările, explicîndu-le că fumul o să înceţoşeze imaginea textului proiectat pe peretele alb din dreapta scenei. Cîteva asistente de la secţia de boli infec-ţioase căutau să vadă dacă sînt pacienţi de-ai lor prin sală, pentru că aceştia nu aveau voie să stea laolaltă cu alţii într-un spaţiu public.
Lin era îngrijorat, întrebîndu-se de ce era Manna atît de indiscretă, dar ei nu părea să-i pese de ochii altora, şi chiar îi întinse mîna, cu şase bomboane în palmă. Era nervos, dar alese una, îi desfăcu hîrtia şi o puse în gură. Era un drops cu aromă de portocală. Ea îi zîmbi, şi lui Lin i se păru că arăta tare dulce. Fetele astea de la oraş sînt tare îndrăzneţe, îşi zise el.
O crainică apăru de după cortină şi relată pe scurt, cu o voce melodioasă, cadrul istoric al poveştii. Apoi cortina se ridică şi doi actori în robe aurii, oficiale, şi purtînd căciuli negre cu urechi lungi tremurătoare, păşiră pe scenă - încălţaţi

în pantofi cu tălpi albe groase - şi începură să meargă dintr-un loc în altul încovoiaţi şi speriaţi, îşi povesteau unul altuia, cîntînd, despre incursiunile japonezilor în peninsula Coreea. Unul din ei cînta în falset în registrul înalt:

„Tocmai au sosit veşti de la graniţă:
Cinci mii de bandiţi pitici
Au venit dinspre ocean.
După ce au aşteptat două zile pe mare,
Au acostat săptămîna trecută,
Şi acum se îndreaptă spre Pyongyang..."
Celălalt bărbat se lamenta, scoţînd din cînd în cînd cîte un „Oh" sau „Ah" în timp ce asculta raportul.
Lin nu înţelegea toate cuvintele, aşa că se întoarse de mai multe ori să citească textul. Totuşi în curînd fu absorbit de operă, în care un înalt funcţionar manciurian inspecta Flota de Nord, învîrtind în mînă un telescop lung. După aceasta, un grup de puşcaşi cu spatele gol şi părul strîns în coadă se pregătea pentru lupta cu marina japoneză. în jurul tunului principal de pe puntea din faţă a vasului de luptă erau aşezate obuze mari. Fundalul era un peisaj marin pe o pînză verde ca mazărea, cu talazuri care se înălţau şi se pierdeau în depărtare.
Dar înainte ca opera să ajungă la momentul în care vasele de război atacau inamicul pe Marea Galbenă, o mînă prinse încheietura mîinii lui stingi. El ezită un moment, dar nu-şi retrase braţul. Se uită în stînga şi în dreapta şi văzu că toţi erau absorbiţi de desfăşurarea avîntată de pe scenă, de tobele care duduiau, de trompetele care răsunau asurzitor, de gongurile care zăngăneau şi de pocnitorile care explodau. Se uită

într-o parte, la Manna, ai cărei ochi se îngustaseră şi-l priveau pe furiş.
Ea îi mîngîie uşor palma cu vîrful degetelor, de parcă ar fi vrut să-i afle linia inimii şi a capului. El îi atinse mîna şi o simţi caldă şi netedă, fără asperităţi. Cît de deosebită era palma ei de a lui Shuyu. Ea îi ciupi puţin vîrful degetului mare, iar el îi reţinu degetul mic, îndoindu-i-l o vreme. Apoi ea îi mîngîie încheietura cu unghia. Atingerea îi stîrnea furnicături atît de puternice, că o luă de mînă, iar degetele li se împreunară. Cele două mîini rămaseră nemişcate o vreme, apoi se desprinseră şi începură să se maseze îndelung. Inima lui Lin bătea să se spargă.
Nu prea dădu atenţie bătăliei navale care smulse aplauzele şi strigătele publicului, deşi întreaga flotă chineză zăcea scufundată pe fundul mării. Mîinile Mannei şi ale lui Lin rămaseră împreunate pe tot parcursul ultimului act. Cînd se lăsă cortina, se aprinseră luminile şi lumea continuă să strige „Jos imperialismul japonez!", Lin o privi pe Manna, ai cărei ochi scînteiau puternic, cu pupilele iradiind ca la păsări. Pe buzele ei umede îi înflorise un surîs visător, de parcă băuse. El însuşi puţin ameţit, se ridică şi plecă în goană, de teamă ca alţii să nu-i vadă faţa roşie ca focul.
în noaptea aceea se răsuci pe o parte şi pe alta în spatele plasei de ţînţari, analizînd comportamentul Mannei. Chiar dacă nu-i plăcea tot ce se întîmplase, era convins că este o tînără decentă, deloc cochetă, ca neruşinatele acelea care şi-ar da chiloţii jos pentru superiori, dacă le-ar promite în schimb promovarea sau un carnet de partid. Să fie oare începutul unei legături ? se întrebă el şi nu-şi putu răspunde. Oare de ce o interesez? Ştie că sînt însurat, de ce a făcut aşa ceva la

operă? A fost atît de îndrăzneaţă. O să se ţină după mine de acum înainte? Ce să fac?
In minte i se perindau tot felul de întrebări, dar el nu se putea concentra asupra nici uneia. Colegul lui de cameră, Ming Chen, începu să dea semne de iritare din cauza fîţîielilor lui şi-i zise :
— Lin, gata, nu mai face zgomot. Nu pot să dorm. Am tren mîine dimineaţă.
— Scuză-mă.
Lin se întoarse pe o parte şi rămase nemişcat. Afară se auzi vocea santinelei strigînd după cineva:
— Cine-i acolo? Parola?
— Steaguri duble, se auzi vocea lătrată a unui bărbat.
Undeva, în acoperiş, doi greieri ţîrîiau timid, cînd unul, cînd celălalt. Razele lunii coborau pe fereastră, desenînd un romb palid pe cimentul pardoselii. Lin îşi închise strîns ochii şi începu să numere, aşteptînd să adoarmă.

Rămase treaz pînă la miezul nopţii. Apoi, într-o stare de semitrezie, se văzu împreună cu o femeie al cărei chip nu îl vedea clar, dar a cărei figură semăna cu a Mannei; amîndoi lucrau într-un cabinet, îmbrăcaţi în halate şi cu bonete de doctor. Puneau la punct operarea unui pacient cu o boală de inimă, şi peste o clipă începu să scrie pe o tablă cuvinte şi cifre, dînd instrucţiuni unei echipe de doctori şi asistente despre planul operaţiei. Apoi, alunecînd şi mai mult în vis, văzu o casă spaţioasă, cu un birou plin de cărţi cu coperte groase, aranjate într-o bibliotecă de stejar, şi tablouri înrămate pe pereţi. In spatele casei era o verandă închisă cu geamuri, care dădea spre un gazon oval verde. Era sîmbătă seara şi veniseră cîţiva prieteni şi colegi să discute despre spectacole de operă şi filme, în timp ce femeia turna ceai şi

sifon, servindu-i pe musafiri cu seminţe picante de dovleac, seminţe tărcate de mazăre, alune prăjite şi ţigări. Cu toate astea, nu-i vedea faţa, deşi amîndoi erau, de bună seamă, stăpînii casei. Cîţiva musafiri şi-au prelungit vizita, jucînd cărţi, în birou erau chiar doi copii, pe care Lin îi învăţa cu răbdare. Se părea că avea intenţia să-i trimită la colegiu, la Beijing sau Shanghai.
în dimineajta, următoare, cînd se deşteptă, îl durea capul de parcă ar fi băut, iar limba şi dinţii parcă îi erau plini de scame. Scenele din vis îl zăpăciseră cu totul. Nu-şi dorise niciodată să aibă copii. De ce visase că mai are doi şi se ocupa de educaţia lor ? Mai mult, jocul de cărţi fusese interzis şi nu mai puteai găsi nici un pachet de cărţi azi. Cum de jucau cărţi? Mai bizar era faptul că nu-şi dorise niciodată să fie chirurg. De ce în vis el şi femeia puneau la punct operaţia unui pacient? Cu mulţi ani în urmă ambiţia lui secretă fusese să devină general cu trei stele. La terminarea liceului, înainte de a se înrola, profesorul lui de limbi străine, un bătrîn cărturar, îi scrisese pe un caiet pe care i-l dăruise: „Fie ca într-o zi să te întorci ca un comandant în fruntea a zece mii de soldaţi!" Ghinionul a făcut să se apuce de medicină, pe care tinerii cei mai ambiţioşi o evitau pentru că nu avansai la grade mari.
La prînz, cînd se întîlni din întîmplare cu Manna în secţie, se simţi puţin stînjenit, dar reuşi să o salute ca de obicei. Vorbiră despre starea unui pacient pe moarte, bolnav de cancer gastroesofagian, ca şi cînd nimic nu s-ar fi întîm-plat între ei cu o seară înainte. Era surprins că poate discuta atît de dezinvolt cu o femeie, adică fără acea timiditate care-l caracteriza.
Afară soarele sclipea pe gardul viu de chiparoşi, iar patru

iepuri albi rodeau iarbă în spatele unui imens panou propagandistic. O gaiţă poposi lîngă un iepuraş, legănîndu-şi capul şi dînd din aripi.
— Crezi că am putea să ieşim la o plimbare duminică după-amiază ? îl întrebă ea, lăsîndu-şi mîna pe pervaz şi uitîndu-se la el, în aşteptarea unui răspuns. Pe faţa ei apăru acelaşi zîmbet dulce.
— Da, unde să ne întîlnim ?
Nu-i venea să creadă că-şi auzise propria voce spunînd aşa ceva.
— Ce-ai zice, în faţa magazinului alimentar? Ochii ei străluceau.
— La ce oră ?
— Două ?
— Sigur, o să fiu acolo.
— Atunci, trebuie să fug. Doctorul Liu mă aşteaptă să-i duc rezultatele analizelor. Flutură un teanc de fise. Pa.
— Pa.
In timp ce se îndepărta, el observă pentru prima oară că are un spate zvelt şi picioare lungi şi solide. Se întoarse şi-i zîmbi din nou, apoi îşi iuţi paşii spre secţia medicală. El îşi spuse: Ei bine, dacă aşa începe o legătură, atunci aşa să fie.

6

Duminică după-amiază s-au întîlnit în faţa magazinului alimentar şi apoi s-au plimbat prin complex. Lin nu s-a simţit în largul lui la început, în special cînd se întîlneau întîmplător cu alţii. Ştia că oamenii, după ce treceau de ei, se întorceau şi se uitau după el şi Manna. Dar felul ei degajat l-a făcut să se destindă.
Au vorbit despre căderea susţinătorilor capitalismului din Comitetul Central al Partidului -Liu

Shaoqi, Deng Xiaoping şi alţii care au fost denunţaţi de Gărzile Roşii din Beijing. Cine şi-ar fi putut imagina că în jurul preşedintelui Mao au ticăit atîtea „bombe cu ceas"? Au mai vorbit despre luptele din marile oraşe, despre care auziseră din diferite surse. Manna i-a spus că în oraşul Changchun două facţiuni revoluţionare rebele au trecut la atac una împotriva celeilalte, luptînd cu tancuri şi mitraliere instalate pe locomotive. Auzise că gara din oraşul Siping fusese făcută una cu pămîntul de focurile de mitralieră.
în timp ce se plimbau pe drumul dintre culturile de vinete şi cele de gulii din spatele sălii de mese, au început să vorbească despre evenimentele de ultimă oră din spital. După declanşarea Revoluţiei Culturale cu un an în urmă, personalul medical se împărţise în două tabere. Discutau

în contradictoriu şi se certau, acuzîndu-se reciproc că deviază de la linia partidului şi că revizuiesc gîndirea originală a lui Mao Zedong. Spre deosebire de ceilalţi, Lin şi Manna nu aderaseră la nici una dintre organizaţii, deşi pe ea o tenta Sindicatul Roşu.
— Nu intra, îi spuse el.
Ea fu luată prin surprindere şi-l întrebă de ce.
— Nici unii, nici ceilalţi nu înţeleg sensul adevărat al gîndirii lui Mao Zedong. îşi pierd vremea combătînd si certîndu-se. Atîtia vor să fie si ei comandanţi. Nu trebuie să aderăm la nici una din organizaţii.
— Dar nu vrei să participi la Revoluţia Culturală?
— Nu trebuie să te cerţi neapărat cu ceilalţi ca să fii un revoluţionar activ.
Ea păru impresionată de vorbele lui oneste şi-i promise să nu se implice în Sindicatul Roşu. De fapt, şi Lin era surprins de cuvintele care-i ieşiseră din gură. în alte condiţii n-ar fi îndrăznit să dea un sfat care l-ar fi putut băga în bucluc, dar alături de Manna cuvintele îi veniseră spontan.
Pe drumul de întoarcere ea îi spuse oarecum stînjenită:
— Te pot întreba ceva ce nu-mi pot explica ?
— Bineînţeles, numai să ştiu.
— Ce-i un înger?
El rămase contrariat de întrebare.
— Ei bine, nu sînt sigur. îngerul este cel care îndeplineşte misiunile lui Dumnezeu, cred. E o idee creştină, o superstiţie.
— Ştii cum arată un înger ?
— Am văzut odată un tablou. E ca un copil bucălat, cu trei perechi de aripi, un copilaş dulce.
— Aşa deci.
— Dar de ce m-ai întrebat?

Ea îşi ridică ochii şi-l privi o clipă, apoi îi răspunse:
— Un bătrîn mi-a spus odată că semăn c-un înger.
— Chiar aşa ? Dar cum de i-a venit ?
— Habar n-am. Aveam opt ani. Un grup de fete din şcoala noastră a dansat la un cămin în cinstea cîtorva eroi din războiul din Coreea. Eram îmbrăcate în raţajalbe, cu pălării albe şi pene în jurul taliei. Cînd s-a terminat dansul, am plecat de pe scenă şi, în drum spre toaletă, am dat peste un cuplu de bătrîni la intrarea în sală. De-abia se ţineau pe picioare din cauza vîrstei. Bătrînelul scund m-a oprit la poartă şi a făcut semnul crucii deasupra mea, spunîndu-mi: „Eşti ca un înger, fetiţo". Nu ştiu de ce, dar inima a început să-mi bată repede, deşi ştiam că nu dorea să-mi facă nici un rău. Cîţiva miliţieni s-au repezit şi i-au tîrît de-acolo în timp ce ei strigau: „Crede în Domnul Iisus! Crede în Dumnezeu!" Am zbughit-o să mă schimb, fără să mă mai duc la toaletă, pentru că mi-era teamă să nu dau peste miliţieni. Mai tîrziu am încercat să aflu ce-i un înger. Am căutat cuvîntul în cîteva dicţionare, dar nu l-am găsit în nici unul. N-am îndrăznit să întreb pe nimeni. Eşti singura persoană pe care am întrebat-o vreodată. Acum îmi dau seama ce-a vrut să spună bătrînul, dar eu n-am fost niciodată un copil dolofan. De ce mi-o fi spus asta oare?
Manna rosti ultima propoziţie ca pentru sine.
— Probabil că păreai foarte fericită şi nevinovată.

— Nu, n-am fost niciodată fericită în copilărie, îi invidiam pe copiii cu părinţi, pe unii chiar îi uram. Apropo, Lin, te rog să nu spui nimănui despre chestia asta cu îngerul, îmi promiţi?

— Sigur, n-o să spun.
O privi cu atenţie. Expresia nevinovată din ochii ei îl convinse că povestea cu îngerul era adevărată.
Duminica următoare s-au întîlnit şi s-au plimbat din nou şi, tot aşa, în celălalt weekend. Peste o lună au început să se întîlnească mai des, de două sau trei ori pe săptămînă înainte de căderea serii. încetul cu încetul Lin se ataşă de Manna. O dată nu s-au putut întîlni cum stabiliseră, pentru că i se dăduse sarcina să însoţească un pacient la alt spital militar; a fost atît de agitat în seara aceea, încît a măsurat cabinetul în lung şi-n lat timp de două ore. Era pentru prima oară cînd simţea dorinţa de a fi alături de o femeie.
La sfîrşitul lui august, Lin şi Manna nu-şi mai fixau întîlnirile. Mîncau la aceeaşi masă, mergeau împreună la baia termală, fiecare cu termosul lui, stăteau alături la şedinţe şi la cursurile politice, jucau tenis de masă şi badminton împreună, se plimbau prin complex seara, dacă era vremea bună, pălăvrăgind sau, uneori, discu-tînd în contradictoriu. Cînd şi cînd Lin se întreba dacă nu deveniseră prea apropiaţi, ca doi logodnici, într-un fel, deşi nu aveau relaţii intime, nici măcar nu se atingeau. Dar el nu contenea să-şi repete că e bărbat însurat.
Nici el, nici Manna nu acceptaseră să intre în vreo organizaţie revoluţionară, dar participau regulat la activităţile politice. Lin chiar ţinuse o conferinţă despre trei eseuri ale preşedintelui Mao: „Pune-te în slujba poporului", „în memoria doctorului Norman Bethune" şi „Bătrînul a mişcat muntele". Prezentările lui au fost atît de bine primite, că unii i-au cerut cu împrumut notiţele să le citească. Pentru că Lin şi Manna erau membri de partid şi aveau dosare bune, revoluţionarii din spital nu-i acuzau că nutresc idei reacţionare.

Cu toate astea, oamenii au început să-i bîr-fească, susţinînd că au o legătură amoroasă. Şefii spitalului erau îngrijoraţi, dar nu găsiseră nici o probă care să demonstreze că Lin şi Manna încălcaseră vreo regulă. Niciodată nu trecuseră de teritoriul complexului, iar comportarea lor nu avea nimic din acea intimitate pe care îndrăgostiţii nu reuşesc de obicei s-o ascundă, adică să se bată uşor pe umăr sau să-şi facă cu ochiul. Dar nu era nici o îndoială că legătura lor era ceva mai mult decît o simplă camaraderie, pentru că doi camarazi de sex diferit n-ar petrece atîta timp împreună. Nici măcar logodnicii nu trebuiau să se întîlnească în fiecare zi; Lin şi Manna însă erau de nedespărţit.
La vremea aceea Ran Su era directorul adjunct al biroului politic al spitalului, iar comisarul Zhang i-a ordonat să se ocupe de caz. Ran Su se afla în relaţii bune cu Lin pentru că amîndurora le plăcea să citească şi discutau deseori despre romane.
într-o după-amiază de iarnă l-a chemat pe Lin în biroul lui şi i s-a adresat astfel:
— Prietene, înţeleg că părinţii ţi-au aranjat căsătoria şi, probabil, nu-ţi iubeşti nevasta, dar vreau să te avertizez că relaţia ta cu Manna Wu îţi poate prejudicia viitorul, oricare ar fi natura legăturii voastre, normală sau anormală. De fapt, o cauţi cu luminarea.
Lin nu reacţiona. Se gîndise la asta, dar nu era sigur că se poate despărţi de Manna, care era, de fapt, prima lui prietenă. Pînă atunci nu fusese apropiat sufleteşte de nici o femeie. Credea că el şi Manna, dacă nu erau iubiţi la modul fizic, erau pe cale să devină suflete pereche. în ultimele zile nu se putuse abţine să nu fie alături de ea ori de cîte ori era posibil.
Ran Su îşi trecu degetele prin părul negru, continuînd să-l privească pe Lin. Sub ochii lui

triunghiulari apărură două mici încreţituri. Zîmbi şi i se adresă din nou:
— Haide, Lin, eu mă port cu tine ca un prieten. Spune-mi ce crezi.
Lin reuşi să-i răspundă :
— Voi menţine această relaţie în limitele normalului. Eu si Manna Wu vom rămîne tovarăşi.
— Promite-mi că n-o să ai cu Manna Wu nici o relaţie anormală, dacă, bineînţeles, nu divorţezi de soţia ta şi nu te căsătoreşti cu ea.
Prin „anormal" el dorea să spună „sexual". Lin tăcu o jumătate de minut. Apoi îşi ridică fruntea şi murmură:
— Promit.

— Ştii, Lin, trebuie să fac asta. Dacă o să încâlci regulile, n-o să te pot proteja. Pentru că ai promis, îmi voi informa superiorii că între tine şi Manna Wu nu există nici un fel de relaţii anormale. Nu-ţi încălca, te rog, cuvîntul dat, că mă bagi şi pe mine în bucluc.
— înţeleg.
Prin inimă îi trecu un fior rece. Cît de mult regreta acum că acceptase să se întîlnească cu Manna acum trei luni. Din acel moment relaţia lor evoluase mult - cum s-ar fi putut desprinde fără să n-o rănească şi fără ca el însuşi să nu cadă pradă disperării? Avea familie şi n-ar fi trebuit să umble aşa cu o tînără.
Ran Su îi oferi o ţigară Bujorul şi-i spuse că-i va înapoia romanul *Cum s-a călit oţelul* peste două săptămîni. îi fusese imposibil să-l termine în nebunia ultimelor zile.
— Nu pricep de ce ruşii au scris romane atît de stufoase, adăugă el. Probabil că aveau mult timp la dispoziţie. De multe ori sar peste primele capitole pentru că sînt prea multe descrieri, una după alta. Ritmul este prea lent.
70
De fapt, chiar bărbatul ăsta mărunţel îl avertizase pe Lin acum un an că era cazul să-şi închidă imediat biblioteca pentru a evita să-i fie confiscate cărţile.
Cînd, seara următoare, pe terenul de sport, Lin i-a relatat Mannei discuţia cu Ran Su, ea s-a întristat şi a privit în pămînt, sprijinindu-şi cotul de calul cu mînere dintre ei. în apropiere se aflau nişte parale, o bară orizontală şi două gropi cu nisip.
După o scurtă tăcere, ea şi-a ridicat fruntea şi l-a întrebat prudent:
— Ce simţi tu, cu adevărat, faţă de mine? întrebarea îl contrarie.
— Ce vrei să spui?
— Ce reprezint eu pentru tine ? O să ne logodim într-o zi?
De data asta îl privi drept în ochi. El îi primi întrebarea cu linişte:
— Dacă aş putea, te-aş cere de nevastă. M-am gîndit la asta.
Auzindu-i cuvintele, Manna se topi în lacrimi. Se ţinea cu mîna dreaptă de parcă ar fi durut-o stomacul. El se uită deconcertat în jur şi văzu doar cîţiva copii care jucau „Prinde spionul", în lumina amurgului. Fuioare de fum ieşeau din hornurile aflate în zona sudică. Din fericire, nici unul dintre tovarăşii lor nu era prin preajmă.
El îi întinse batista, murmurînd:
— Nu fi atît de tristă, Manna. Te iubesc, dar nu putem fi împreună. îmi pare rău.
— Nu-i vina ta. O, de ce-i Bunul Dumnezeu atît de crud cu mine? Am deja douăzeci şi opt de ani.
Lin oftă şi nu mai scoase un cuvînt. Ce om fericit aş fi, dacă ar fi nevasta mea, gîndi el.
71
Şi Manna a fost chemată la biroul directorului Su peste cîteva zile şi a fost pusă să promită acelaşi lucru ca Lin.
La sfirşitul lui decembrie, pentru prima oară Lin nu a mai fost ales ofiţer model. Cîţiva se plînseseră de stilul lui de viaţă. Un ofiţer a raportat că Lin nu a luat poziţia de drepţi ca toţi ceilalţi cînd s-a transmis la radio imnul naţional, chiar dacă erau cu toţii goi în bazin. Un şef de secţie a remarcat faptul că Lin n-ar trebui să-şi lase părul lung şi cu cărare la mijloc. Tunsoarea îl făcea să arate a intelectual mic-burghez, aşa cum apar ei în filme. De ce să nu se tundă scurt ca alţii? Pentru că are diplomă de facultate? Cum se făcea atunci că toţi ceilalţi trei absolvenţi din spital nu se preocupau atît de tunsoare? Cum se făcea că unul era chiar ras în cap?
Lin îi ceru imediat colegului de cameră, Ming Chen, să-l tundă reglementar. Mannei îi displăcu noua lui tunsoare, care-l făcea să arate ca toţi ceilalţi, spunîndu-i că pare a nu fi „nici în căruţă, nici în teleguţă". Dar el îi zise că nu contează, pentru că are mai tot timpul căciula de blană pe cap.
La întrunirile politice, Lin simţea că lumea aşteaptă să-l audă vorbind mai mult despre gîndurile lui, de parcă ar fi trebuit să-şi facă autocritica. Era supărat şi luni întregi faţa lui a rămas întunecată.
72
7
De mai bine de un an de zile Manna dorea să ştie cum arată Shuyu, dar Lin o refuza mereu.

Ori de cîte ori îi cerea să-i arate o poză de-a nevesti-sii, îi spunea că nu are nici una. Manna era sigură că are. O dată, cînd ajuta la spălatul geamurilor din cabinetul pe care-l împărţea el cu un alt doctor, căutase pe ascuns prin sertarele biroului, dar nu găsise nici o fotografie. Colegele ei de cameră o întrebaseră de mai multe ori despre nevasta lui şi se simţise oarecum jenată că nu le putea povesti nimic, iar ele nu pregetau să-i spună că Lin ar putea fi un tip duplicitar şi, în consecinţă, ar trebui să fie mai prudentă.
La întrunirea sportivă anuală de la începutul toamnei lui 1968, Manna a cîştigat locul trei la tenis de masă şi a primit drept premiu un săpun parfumat învelit într-un prosop alb. Ca s-o facă să se simtă şi mai bine în după-amiaza aceea, Lin a luat-o în camera lui spunîndu-i să-şi pună o dorinţă.
— Singura mea dorinţă este să văd chipul minunat al lui Shuyu, i-a răspuns ea, rotindu-şi ochii aprinşi de curiozitate.
Pentru că în cameră nu era nici unul din colegii lui, el luă dicţionarul *Forest of Words,* scoase o fotografie de sub învelitoarea din

pergament şi i-o întinse. Era o poză alb-negru, nouă, patru pe trei.
Privind-o, Manna nu se putu abţine să nu chicotească. în poză erau Shuyu şi Hua. Fetiţa, cu salopetă în carouri, stătea pe pămînt cu genunchii îndoiţi, ca un cîine care se ridică pe labele din spate. îşi întindea mîinile spre banca pe care stătea mama ei. Shuyu era luată mai de aproape decît Hua şi i se vedea faţa sfrijită şi fruntea cu riduri adînci, ondulate. Gura moale îi era strîmbă, de parcă ar fi fost gata să plîngă. La coada ochiului drept, pe jumătate închis, avea cîteva riduri, ca o coadă de peşte. Dar mai surprinzător era felul bătrînesc în care era îmbrăcată: umerii căzuţi şi talia înaltă erau înfăşurate într-o pelerină ca un butoi de fier; coapsele îi erau slăbă-noage, iar gambele strînse în jambiere; picioarele vîrîte în pantofi şi depărtate unul de celălalt arătau ca doi şoricei. O gîscă fioroasă îşi bătea aripile la stînga lui Shuyu. în fundal se vedeau nişte copai, casa din chirpici acoperită cu stuf şi jumătate din coroana unui ulm întinzîndu-se peste acoperiş.
— Doamne Sfinte, picioruşele ei! exclamă Manna. Lin se ridică, iar ea continuă: Nu cumva e mama ta? Izbucni în rîs, aplecîndu-se în faţă.
Ochii lui scînteiau în dosul lentilelor; îşi luă şapca şi ieşi din dormitor fără să scoată un cuvînt.
— Hei, Lin, vino înapoi. N-am vrut să te jignesc. Ea se duse după el, dar Lin nu-şi întoarse capul şi se îndreptă spre poarta din spate a spitalului.
Dincolo de zidurile complexului se întindea o livadă care fusese plantată cu patru ani în urmă de membri colectivei şi începuse să dea rod; erau şiruri-şiruri de peri altoiţi cu meri, care se

pierdeau dincolo de deal. Lin o luă repede la pas, ieşi pe poartă şi dispăru în livadă.
Asta a fost singura dată cînd Manna l-a văzut înfuriat, dar a doua zi şi-a revenit la normal. Cînd şi-a cerut încă o dată scuze, el i-a spus să o lase baltă.
Vederea fotografiei a fost o mare uşurare pentru ea, pentru că a convins-o că Lin nu se potriveşte cu nevasta lui şi, mai devreme sau mai tîrziu, o va părăsi pe Shuyu. Putea spera, în sfirşit, că într-o zi se vor căsători.
Chiar dacă toate colegele de cameră continuau s-o asalteze cu întrebări, Manna nu le-a dezvăluit nimic despre Shuyu. încă pretindea că nu ştie nimic despre femeia de la ţară. Dar peste o lună, nemaiputînd să-şi reţină satisfacţia, i-a povestit prietenei ei, Haiyan Niu, despre fotografie.
Erau amîndouă în schimbul doi, de la ora 7.00 p.m. pînă la 3.00 a.m. Noaptea, cînd pacienţii din salon dormeau, cele două asistente nu prea aveau mare lucru de făcut în afară de a distribui medicamente, tîrziu în noapte, sau de a lua temperatura cîtorva pacienţi, aşa că, de regulă, stăteau la taclale. Haiyan era nostimă şi obrăznicuţă, zîmbea tot timpul, dezvelindu-şi dinţii impecabili, şi era mereu înconjurată de tineri. Crescuse în oraşul Muji, deşi se născuse în Harbin. Bunicul ei patern fusese un capitalist renumit, dar nu suferise mult din cauza situaţiei familiale pentru că bătrînul donase o sumă imensă guvernului comunist pentru un MIG-15, folosit în luptele împotriva Statelor Unite în războiul din Coreea. Donaţia a grăbit falimentul afacerii lui - o fabrică de ulei şi o tăbăcărie -, dar membrii familiei fuseseră

consideraţi drept persoane descuiate la minte, aşa că descendenţii au scăpat
75
în mod miraculos nevătămaţi în toiul luptelor politice, iar nepoata lui, Haiyan, intrase chiar în armată. Avea în ea un soi de sălbăticie pe care Manna o admira foarte mult, probabil o rămăşiţă a vechiului spirit de frontieră care încă îi mai poseda pe unii locuitori din nord-est. Haiyan îi amintea uneori de un leopard cu blana linsă.
— Dacă aş fi în locul tău, m-aş culca cu Lin Kong, i-a spus într-o noapte Haiyan în timp ce croşeta un şal.
— Ce? Fato, eşti nebună, s-a răstit Manna la ea.
Cu nişte cleşti mari scotea seringi şi ace sterilizate dintr-un recipient inoxidabil care fiersese o jumătate de oră pe cuptorul electric.
Hayian continua să lucreze cu lîna crem, luînd ochiurile unul după altul. Fără să-şi ridice capul i-a răspuns:
— Nu, nu sînt nebună. Trebuie să găseşti o cale să ţi-l apropii mai mult, nu crezi?
— Hm, mi-e teamă că asta l-ar putea pune pe fugă.
Rîseră amîndouă, iar Manna strănută. în cabinet aerul se umezise, iar pe capacul metalic al coşului de gunoi de lîngă birou apăruseră mici stropi. Haiyan şi-a lăsat lucrul în poală şi a continuat:
— Ascultă, surioară mai mare, după ce-o s-o faci, n-o să te părăsească. Dacă te iubeşte cu adevărat, dacă are suflet, o să vină oriunde după tine. Dacă nu, atunci nu este ce-ţi trebuie, nu am dreptate?
— Gîndeşti ca o copilă. Nici o iubire nu-i atît de romantică.
— Hai, nu mă învăţa tu pe mine. Ce ştii tu despre dragoste?
— Bine, tu ştii totul.
76
— Bineînţeles că ştiu.
— Ia zi, cîţi bărbaţi ai cunoscut ?
Manna îi făcu cu ochiul. Mereu o suspectase pe Haiyan că nu mai e virgină. Se zvonea că se culcase cu Chiu, directorul adjunct al spitalului. Probabil că era adevărat, altfel ar fi fost de mult dată afară. Spre deosebire de Manna, ea nu absolvise şcoala de asistente.
— O mie, îi zj&e Haiyan ca s-o tachineze. Cu cît cunoşti mai mulţi, cu atît mai bine, nu crezi?
— Da, îi replică Manna pe un ton prozaic. Izbucniră iarăşi în rîs. Haiyan îşi dădu pe spate coada legată cu un şiret oranj. Bătea întruna cu degetul mare de la picior în podea.
Mannei nu-i trecuse prin cap să se culce cu Lin. Frica de a nu fi dată afară din armată o împiedicase să conceapă o asemenea idee ; nici măcar nu avea un loc unde să se întoarcă. Mai mult, nu era sigură că el o va mai iubi, dacă va fi demobilizată şi alungată undeva departe. Chiar dacă ar dori el, iubirea ar fi imposibilă în asemenea condiţii, pentru că s-ar putea ca el să fie trimis înapoi în satul lui de baştină şi astfel ar rămîne despărţiţi. Haiyan îi sugera doar o posibilitate. Avea aproape douăzeci şi nouă de ani, de ce să rămînă fată bătrînă? Poate că după ce vor face dragoste, Lin ar putea divorţa de nevasta lui. Bine sau rău, n-ar trebui să stea aşa şi să aştepte fără să nu facă nimic, pentru că relaţia asta ambiguă s-ar putea să nu ducă nicăieri. în ultima vreme oamenii din spital începuseră s-o trateze ca pe logodnica lui Lin; tinerii ofiţeri evitau să-i vorbească mai mult de două-trei minute, iar ei îi displăcea această situaţie pe care era hotărîtă s-o schimbe.
Aşa că se decise să ia măsuri. Seara următoare, după ce distribui medicamente pacienţilor, îi spuse lui Haiyan:
77
— Pot să te rog să-mi faci un serviciu? Tonul serios o surprinse pe prietena ei.
— Sigur, orice crezi tu că pot face pentru tine, spuse Haiyan.
— Cunoşti vreun loc liniştit în oraşul ăsta?
— Ce înţelegi tu prin loc liniştit ?
Ochii mari ai lui Haiyan începură să sclipească.
— Adică, unde poţi...
— Da, un loc în care tu şi el să puteţi să vă simţiţi bine?
Manna dădu din cap, iar faţa îi prinse culoare.

— Aha, eşti de acord cu mine pînă la urmă. Spune-mi, ce te-a făcut să te răzgîndeşti atît de repede? Eşti o fetiţă rea. Ţi-ai pus în gînd să seduci un om cumsecade, un ofiţer revoluţionar, aşa-i ?
— Hai, hai, las-o baltă cu întrebările.
— Tovarăşă Manna Wu, îţi dai seama ce vrei să faci? Ţi-ai pierdut minţile.
îşi ţintui arătătorul spre Manna şi-şi ridică degetul mare de parcă ar fi ţinut în mînă un pistol.
— Te rog, ajută-mă! Haiyan chicoti, apoi spuse:
— Bine, o să-ţi găsesc un loc.
Pentru că la hotelurile şi la casele de oaspeţi din orice oraş ţi se cerea o scrisoare oficială, unui cuplu necăsătorit îi era imposibil să tragă la vreunul dintre aceste locuri. Manna trebuia să recurgă la ajutorul lui Haiyan, care părea să aibă nenumărate legături. Două dintre surorile ei locuiau în Muji. De aceea îi promisese prompt că-i va găsi un loc.
Joi la prînz Haiyan se aşeză lîngă Manna şi dădu din cap semnificativ. Cînd ceilalţi se sculară de la masă, îi dădu o cheie de bronz şi o bucată de hîrtie pe care era notată o adresă, spunîndu-i:

— Soră-mea se duce în vizită la socri în week-endul ăsta. îi poţi folosi casa duminică.
— Mulţumesc, şopti Manna. Haiyan clipi din ochi.
— Dar nu uita să-mi spui cum e, da?
— Ce vrei să zici?
— Ştii tu.
Haiyan clipi din nou.
— Fir-ai să filmarea n-ai şti. Chicotind, Haiyan o bătu pe umăr şi-i spuse
pe faţă:
— Fiecare bărbat e altfel.
Pentru că se hotărîse să facă acest pas, Manna simţea un tremur interior pe care nu-l mai trăise pînă atunci. Privirile îi erau duse şi zîmbea de una singură. Noaptea avea impresia că se află în braţele lui Lin: sînii i se umflau şi îşi lingea buzele. I se părea ciudat că devenise o femeie voluptuoasă doar în cîteva zile. îi plăcea să doarmă fără pijama, deşi se temea ca nu cumva colegele ei de cameră să-i vadă picioarele goale, dacă dădea plapuma la o parte în timpul somnului. Ideea de a petrece o zi de neuitat cu Lin îi învigora mîinile şi picioarele şi-i umplea inima de extaz.
A doua zi, pe cînd se plimbau împreună pe înserat, i-a spus despre aranjament, menţionînd chiar că va cumpăra o sticlă de vin de prune şi un kilogram de cîrnaţi afumaţi. Era atît de transpusă, că nu-i remarcă privirile şocate.
— Lin, e o ocazie formidabilă, adăugă ea. N-am avut niciodată un loc al nostru.
El se încruntă puţin, continuînd să meargă în tăcere şi să izbească pietricele cu piciorul. Soarele la apus era ca un tort imens tăiat în două de zidul din cărămidă al complexului. Cîţiva pacienţi în uniforme cu dungi albastre jucau fotbal pe terenul de sport împreună cu un

grup de băieţi. Frunzele moarte se tîrau foşnind uşor în jur, iar liliecii şuierau şi-şi băteau aripile în aerul răcoros.
Văzînd lipsa lui de entuziasm, Manna îi spuse iritată:
— Nu vreau decît să petrec puţin timp cu tine, fără să ne deranjeze nimeni, să vorbim, aşa, ca de la suflet la suflet. Asta-i tot.
Cu toate astea, el nu scoase o vorbă. Pe faţă i se aşternuse o expresie distantă, deşi roşise puţin. Pierzîndu-şi răbdarea, ea întrebă:
— Crezi că mi-e uşor să împing lucrurile pînă aici ? Am riscat să pierd totul, nu pricepi ?
— Da, într-adevăr, „risc" este cuvîntul, îi răspunse el gînditor. E un risc prea mare. Nu trebuie să facem asta.
— De ce?
— Nu i-am promis lui Ran Su că nu vom încălca nici o regulă ? Asta l-ar băga şi pe el în bucluc. Sînt un bărbat însurat, iar dacă secretul iese la iveală, ne vor trata ca pe nişte criminali, nu crezi ?
— Nu-mi pasă.

— Nu-ţi pierde capul, Manna. Gîndeşte-te la asta: pentru un moment de plăcere, vieţile noastre vor fi distruse pentru totdeauna.
Ea nu răspunse. El continuă:
— In afară de asta, ştii că Haiyan Niu are gură slobodă. Chiar dacă nu spune nimănui acum, ce-o să se întîmple cînd se va mărita? Mai mult ca sigur că-i va spune soţului ei. Apoi ne vor avea la mînă. Ştii că zidurile au urechi. Dacă o s-o facem, oamenii or să afle mai devreme sau mai tîrziu.
— Mi-a promis că nu va spune nimănui.
— Ai încredere totală în ea?
— Ei, nu pot spune asta.
80
Scutură din cap. Ceva îi umbla prin piept, iar ochii i se umplură de lacrimi, dar se reţinu.
— Ce să facem cu asta ?
Ea vîntură cheia care scînteia în ultimele raze ale soarelui.
— înapoiaz-o lui Haiyan înainte de weekend. E esenţial să-i demonstrăm că nu vom folosi locul.
Cuvintele lui^o făcură să se ruşineze şi în sinea ei se acuză că a dat frîu liber pasiunii. Era potopită de gînduri şi îndoieli. Oare de ce a refuzat să stea cu ea cîteva ore în oraş ? îi era mintea la o altă femeie? Puţin probabil. Pingping Ma plecase din armată acum un an, iar Lin o tratase ca pe un băieţoi - nu fusese decît un camarad cu care discutase despre cărţi. De cine se apropiase el de curînd ? De nimeni, în afară de Manna. Cu toate astea, probabil că se vede cu o altă femeie. Nu, dacă ar fi aşa, ar fi observat ea, pentru că se vedeau zilnic. Atunci de ce dădea impresia că nu o doreşte?
Manna se temea că acum în ochii lui ar putea să apară drept o altă femeie. Cît de mult regreta că a ascultat-o pe Haiyan.
Trecură de clădirea spitalului, care arăta ca o movilă înverzită din cauza ţiglelor acoperite cu muşchi. înăuntru străluceau două lumini. La ora şapte era o întrunire pentru studierea unui document recent, emis de Comitetul Central, prin care se cerea ca toţi revoluţionarii rebeli să se lupte cu vorbe, nu cu arme. Lin trebuia să participe la întrunire, iar Manna să se pregătească de schimbul de noapte.
Haiyan fu surprinsă cînd Manna îi înapoie cheia. Manna îi explică faptul că trebuiau să-şi ţină cuvîntul dat lui Ran Su, că nu trebuie să încalce regulile.
81
Haiyan îi răspunse:
— Hm, nu ştiam că Lin Kong e un prieten atît de fidel. E, într-adevăr, un om cumsecade. Nu-i de mirare că cineva l-a poreclit „călugărul model".
— Cum am zis, el nu este un tip îndrăzneţ.
— Dar nu te iubeşte? Poate că nu-i bun la pat.
— Haida de, n-a făcut un copil cu nevastă-sa, şi unul încă foarte sănătos,
Haiyan oftă uşor şi-şi împreună mîinile.
— Cinstită să fiu, Manna, poate că nu te iubeşte suficient ca să rişte. Eşti sigură că-i cunoşti sentimentele ?
Ea nu-i răspunse, nefiind sigură de motivul pentru care Lin refuzase să se culce cu ea. Simţea că mai e ceva în afară de motivul pe care-l invocase. Mulţi bărbaţi încălcau regulile de dragul femeilor pe care le iubeau, şi unii nu regretau, chiar dacă erau pedepsiţi pentru asta. Cum se făcea că Lin era altfel decît ceilalţi? O iubea oare ? De ce nu punea pasiune ? Să fie refuzul lui un semn că nu dorea să se încurce cu ea?
Cuvintele lui Haiyan se topiră încetul cu încetul.

82
O
în ciuda calmului aparent, Lin era destul de deranjat de îndrăzneala Mannei. Chiar în noaptea aceea, stînd lungit în pat, a trecut din nou în revistă amănuntele întîlnirii lor şi s-a gîndit că a procedat bine spunîndu-i să-i înapoieze lui Haiyan cheia. Dacă nu s-ar fi opus dorinţei ei, urmările ar fi fost într-adevăr dezastruoase. Chiar din clipa în care îşi dăduse cuvîntul faţă de Ran Su, încercase să-şi domolească pasiunea pentru Manna, reamintindu-şi mereu că nu

trebuie să se îndrăgostească prea mult de ea. Nu-i era clar încă dacă relaţia lor va duce la căsătorie, ceea ce ar însemna că ar trebui mai întîi să divorţeze de nevasta lui. Ar face mai bine să nu grăbească lucrurile.
Ploaia picura din streaşină pe fereastră cu un sunet uşor, tica-tac. Cu ochii strînşi, Lin încerca să adoarmă. Dar o voce îi umbla prin cap, între-bîndu-1: Oare nu vrei să faci dragoste cu Manna ?
Rămase uimit de întrebare, dar răspunse: Nu acum. Relaţia sexuală nici nu intră în discuţie. Ne-ar ruina pe amîndoi.
Chiar nu vrei să te culci cu ea ? insistă vocea.
Nu, cinstit, nu. O iubesc şi mă simt ataşat de ea, dar asta n-are nimic de-a face cu sexul. Iubirea noastră nu este carnală.
Chiar aşa? N-o doreşti chiar deloc?

îmi pot controla dorinţa. în acest moment al vieţii, trebuie s-o tratez doar ca pe un camarad.
Minciună. De ce nu te plimbi şi nu vorbeşti cu un alt camarad în fiecare zi ? între tine şi ea s-a creat o legătură specială, adevărat?
Da, aşa-i, dar legătura nu trebuie să fie neapărat sexuală. Ne iubim. Asta-i de ajuns.
Ce? Hm, eşti prea raţional.
Sînt doctor şi ofiţer. Profesiunea îmi dictează să fiu un om raţional.
Nu crezi că ai rănit-o refuzîndu-i oferta?
Nu sînt sigur. Dacă am făcut-o, asta a fost pentru că n-aveam de ales. Nu am rănit-o intenţionat. O să mă ierte, nu-i aşa? Oare nu-şi dă seama că m-am gîndit şi la interesul ei cînd i-am spus că nu trebuie să facem asta?
Vocea tăcu şi somnul puse stăpînire pe el curînd. Gîndurile îi zburară într-un loc îndepărtat, întrucîtva asemănător cu satul în care crescuse. Mergea de-a lungul unui imens lan de grîu într-o superbă zi de vară. Soarele era blînd şi adia un vînt cald. Mergea şi fluiera în largul lui, cu o undiţă pe umăr. „Lin, Lin, vino aici", îl strigă o voce dulceagă. Se întoarse şi în lan văzu o tînără cu faţa acoperită cu o mantilă din voal roşu, dar sînii îi erau goi şi mari ca doi cantalupi albi. Spicele de grîu foşneau vesele în jurul ei. Fără să ezite o clipă, aruncă undiţa şi se duse spre ea. Grîul des îi ajungea pînă la brîu şi emana o mireasmă dulce. Apropiindu-se de ea, dădu peste un petic de iarbă peste care era împrăştiată o mînă de paie de orez uscate. Ea stătea goală puşcă pe iarbă, cu genunchii desfăcuţi, chemîndu-l cu mîna. Nu mai avea mantila, dar faţa îi era ascunsă de părul ei lung şi lucios. Stomacul îi era cam plinuţ, dar mîinile şi picioarele îi erau atît de tinereşti, că vederea lor îi
făcu inima să stea în loc o clipă. Părul pubian era des, iar de smocul pufos atîrnau cîţiva stropi. Respirînd profund, îşi scoase puloverul şi pantalonii scurţi, aruncîndu-le la pămînt. Au început să se rostogolească în iarbă. Ea îl mîngîia pe spate, pe coaste şi pe coapse, în timp ce el se unduia deasupra ei. Apoi îl strînse la piept, iar stomacul ei se legăna sub el ritmic, de parcă se mişca^upă o muzică anume. Gemea ca un animal, iar vocea ei extatică era atît de înviorătoare, că îşi simţea sîngele clocotindu-i în şale. Pe lîngă ei zbură un cîrd de raţe, cu un ţipăt sălbatic. Strigătele lor aspre îi pătrundeau în braţe, făcîndu-le să se cutremure puţin; el o ţinu strîns lipită de el, cum se prinde un om incapabil să înoate de un colac de salvare în largul oceanului.
Se împerecheară mult-mult, pînă îl copleşi oboseala şi se întinse lîngă ea. Mîinile lui îi masau şoldurile tremurătoare, care se triplaseră cumva între timp. Ea se rostogoli, se ridică sprijinindu-se în cot şi îi cuprinse gîtul cu mîinile, gemînd: „Hai, încă, hai s-o mai facem o dată".
El întinse mîna după hainele îngropate în iarbă. Atinse cu dosul palmei stîlpul de fier al patului şi se trezi lac de sudoare. Atunci îşi dădu seama că avusese un vis umed. Se simţea profund tulburat de această experienţă, prima din viaţa lui. Cine era femeia ? se întrebă el. Avea părul pînă în talie şi un trup bine făcut, cu miros de alune proaspete. Pe braţul stîng avea un semn din naştere, mare cît un nasture. Prin minte i se perindară toate femeile pe care le cunoştea, dar nici una nu semăna cu ea. De i-ar fi văzut faţa măcar.
în partea cealaltă a camerei întunecate Ming Chen sforăia de parcă trăgea la foaie. Lin se ridică fără să facă zgomot, desfăcu faţa de pernă

85
şi-şi scoase de-acolo un rînd de lenjerie să-şi schimbe chiloţii pătaţi în faţă. Ani de zile tot auzise diverşi bărbaţi povestind că au avut un vis umed şi se întrebase cum este. înainte de însurătoare, chiar îşi pusese la îndoială bărbăţia pentru că, spre deosebire de alţi bărbaţi, nebuni după femei, el nu se îndrăgostise niciodată de o femeie. După naşterea fiicei lui, se convinsese, în sfîrşit, că este un bărbat normal. Bun, dar cum era să ai un vis umed? De ce nu avusese nici unul? Era ceva în neregulă cu el? Toate aceste întrebări îi răsăreau în minte ori de cîte ori îşi auzea tovarăşii lăudîndu-se cu virilitatea lor şi cu visele nebuneşti. în sfîrşit, avusese şi el unul şi îi părea destul de incitant. Cu toate acestea, senzaţia nu era pură. Adînc în suflet, îşi dorea ca femeia din lanul de grîu să fi fost cineva cunoscut.
Se trezi la 5.30, cînd sună goarna deşteptării. Se îmbrăcă repede, împături plapuma şi puse perna deasupra. Apoi văzu o pată gălbuie pe cearşaful alb. Nu avea vreme să o spele pentru că trebuia să se ducă imediat la exerciţiile de dimineaţă, aşa că acoperi pata cu ultimul număr al revistei ilustrate *Armata de eliberare populară.* După aceea ieşi în grabă în aerul răcoros al zorilor împreună cu Ming Chen.
Alergarea de trei kilometri îl obosi mai mult în ziua aceea şi transpiră abundent, forţîndu-se să alerge şi suflînd din greu tot drumul. Capul îi vîjîia puţin.
Cînd Lin se întoarse la cămin, Jin Tian, care nu se dusese la exerciţiile de dimineaţă pentru că fusese de gardă cu o noapte înainte, îl salută cu un rînjet sarcastic:
— Hei, Lin, ai avut un vis umed azi-noapte, nu-i aşa?
86
Ochii lui mari clipeau, iar nasul mic se încreţise ca şi cum ar fi amuşinat ceva delicios în aer. înroşindu-se pînă la gît, Lin o zbughi spre pat, trase cearşaful şi-l îndesă în ligheanul lui, plin pe jumătate cu apă.
— Haide, nu sări aşa, e ceva natural, îi zise Jin Tian chicotind.
Ming Chen interveni:
— Sigur că e rjgtural. Eu am în fiecare săptă-mînă. Cînd ţi se strînge o cantitate prea mare din chestia aia, curge singură. Se întoarse spre Lin. Nu-i cazul să speli cearşaful de parcă ar avea vreun virus. Uite, eu nu-mi fac probleme cu petele de pe al meu.
— Nici eu, adăugă Jin Tian.
Lin şi-ar fi dorit să fie lăsat în pace, dar Jin Tian continuă cu un zîmbet superior.
— Ehei, cam bănuiesc eu pe cine ai visat.
— Am făcut-o cu soră-ta, i-o tăie Lin.
— O, dar nu-i nici o problemă. Dacă aş fi avut o soră ca Manna Wu, te-aş fi lăsat s-o călăreşti ca pe un ponei sălbatic cît pofteşti, dar numai în vis.
Cei doi tovarăşi de cameră izbucniră în hohote. Fără să scoată un cuvînt, Lin luă un săpun din dulapul de lîngă pat, apoi ligheanul şi ieşi din cameră. Visul încă îl contraria. Nu-şi putea imagina cum poţi să stai, în viaţa reală, lungit alături de o femeie necunoscută într-un lan de grîu şi să te împerechezi ca un animal. I se făcuse puţin rău.
87
9
Pe biroul lui Lin era o foaie de hîrtie, ruptă pe jumătate în mijloc. Era o telegramă de la fratele lui mai mare, în care scria: „Tata mort. întoar-ce-te imediat".
Gîndindu-se la tatăl lui, care trudise la cîmp toată viaţa, dar fusese cu fiecare an ce trecea tot mai sărac, Lin izbucni din nou în lacrimi, apoi îşi masă o vreme colţurile ochilor cu arătătorul şi degetul mare. Măcar de-ar fi putut să meargă acasă la înmormîntare. îşi rugase şefii să-i permită să ia concediul mai devreme, dar ei nu-i aprobaseră cererea, pentru că în primăvara lui 1969 spitalul era în pregătire de luptă. în timpul iernii fuseseră conflicte între trupele ruseşti şi cele chineze pe Amur şi Wusuli. Deşi gheaţa de pe fluviu nu mai rezista la tancurile ruseşti şi transportoarele de personal, trupele chineze nu au slăbit vigilenţa pînă în mai.
Lin îi trimise două sute de yuani fratelui său mai mare, Ren Kong, care locuia la doisprezece kilometri de satul Gîsca, şi-l rugă să-l înmormîn-teze pe bătrîn cum se cuvine. înainte să moară, bătrînul lăsase casa moştenire lui Lin, din recunoştinţă faţă de Shuyu, care îi îngrijise cu abnegaţie nevasta şi pe el însuşi atîţia ani.
Luni de zile, Lin a trăit într-o stare de profundă tristeţe. Devenise taciturn şi, în timpul liber,

stătea mai mult să citească. Cînd se plimba seara cu Manna, era de multe ori cu mintea aiurea. Ea l-a întrebat dacă era trist pentru că nu putuse merge acasă la înmormîntarea tatălui său. El i-a spus că probabil ăsta era motivul. în realitate, prin minte îi umblau cu totul alte gînduri. Acum, că ambii părinţi îi muriseră, avea nevoie de nevastă pentru altceva; acum Shuyu vedea doar de fata lor. I© inima lui îi părea rău de ea, care nu avusese parte nici măcar de-o zi bună de cînd se căsătoriseră, dar nu o iubea şi nu dorea să-şi petreacă restul zilelor alături de ea. Dorea o căsătorie întemeiată pe dragoste şi o soţie a cărei prezenţă să nu-l stînjenească în faţa altora (după părerea lui, Manna ar fi o alegere potrivită). Cu toate astea, sentimentul de vinovăţie, combinat cu mila faţă de Shuyu, îl secătuia.
Totodată, Manna începea să-i strecoare vorbe, sugerîndu-i că ar trebui să se gîndească serios la divorţ. El încerca să evite subiectul ori de cîte ori era pe punctul să-l pună pe tapet.
într-o noapte, pe la începutul lui iunie, un şef de secţie de la departamentul militar al administraţiei oraşului a făcut un infarct şi a murit. Fusese un bărbat robust, de patruzeci şi cinci de ani. La lăsarea serii a avut arsuri la stomac şi a luat un medicament, dar simptomele au persistat. I-a spus nevestei că se duce la spital să-l vadă un medic. A ieşit cu o lanternă şi o umbrelă, pentru că erau semne de ploaie. înainte de a ajunge la spital, a fost doborît la pămînt de un atac. S-a întins într-un şanţ şi nu s-a mai putut ridica şi întoarce pe drum. Cînd oamenii l-au găsit acolo înainte de revărsatul zorilor, murise deja: avea buza de jos muşcată şi faţa mînjită de noroi şi coji de seminţe de iarbă. A lăsat în urmă o văduvă şi trei copii mici. Moartea lui a tulburat-o

pe Manna peste măsură, pentru că-l cunoştea din vedere.
Seara următoare, în timp ce se plimba la marginea terenului de sport, ea a oftat şi i-a spus lui Lin:
— Viaţa e atît de neînsemnată. Azi eşti, mîine nu mai eşti. Ce rost are să te străduieşti să trăieşti ca o fiinţă omenească în fiecare zi?
— Nu fi atît de pesimistă. Dacă ne gîndim tot timpul la asta, n-avem cum să mai trăim.
Se opri şi se rezemă de trunchiul cojit al unui mesteacăn. îşi ţinea încheietura stîngă cu mîna dreaptă, răsucind-o înainte şi-napoi, iar privirile i se întunecau uitîndu-se la el. Cu o voce sugrumată îi zise:
— Nu mai suport, Lin. Mă înăbuş. De ce nu faci şi tu ceva?
— La ce te referi ? Părea încurcat.
— Nu mai putem continua aşa. Cine sînt eu ? Logodnica sau concubina ta ? Trebuie să faci ceva să schimbi situaţia asta.
— Ce pot face?
— Cere-i lui Shuyu divorţul.
îl privi în ochi de aproape, cu buzele strînse. El îşi întoarse capul.
— Nu pot să mă grăbesc. Trebuie să descopăr o cale potrivită. Nu-i atît de uşor.
— De ce-i atît de complicat ? Spune-i că vrei să divorţezi şi vezi ce zice.
— Nu, nu înţelegi.
— Ce nu înţeleg ?
— Nu pot s-o arunc ca pe o pereche de pantofi vechi. Trebuie să am un motiv întemeiat, altfel toţi mă vor condamna şi nu voi putea obţine divorţul.
— Ce motiv mai bun ar fi decît acela că n-o iubeşti ?

— Nu, nu, spuse el cu respiraţia tăiată.
— Ascultă, Lin, ar fi timpul să te decizi. Am obosit să aştept. Ce sînt eu pentru tine? Nici măcar amanta ta nu sînt.
începu să suspine şi se întoarse gata să plece.
— Ascultă-mă, Manna, te rog, mai stai o clipă!
— Mi-e de-ajuns.
— înţelege, te rog!
— M-am sătura£,să înţeleg. Dacă nu faci nimic, s-a isprăvit între noi, îi strigă ea, plecînd în grabă, cu palma peste gură.

Mergea cu capul plecat, cu picioarele tre-murînd şi trupul zguduit de mici convulsii. în păr îi atîrna o coajă de mesteacăn. Traversă o grămadă de iarbă uscată şi trecu de gardul de ilice. Cu inima pustie, Lin o urmărea cum dispare după colţul clădirii laboratoarelor. Jur-împrejurul capului îi zburau cîteva musculiţe. într-un ulm înalt, două coţofene făceau larmă, dînd din cozile pestriţe. Pe cer, în depărtare, un escadron de avioane cu reacţie se înclina dispărînd fără zgomot, ca nişte rîndunele argintii.

Din ziua aceea, între ei începu un război al nervilor. Lin se obişnuise de unul singur, aşa că nu se duse s-o caute. Dorea linişte. Dar ori de cîte ori îi apărea în cale, nu se putea abţine să n-o privească. Ea părea conştientă de atenţia lui şi-şi întorcea cu obstinaţie faţa. Rîdea mai mult ca înainte, în special în prezenţa altor bărbaţi, şi-şi ţinea gîtul mai drept. Purta bluze viu colorate şi o pereche de pantofi noi din piele. începu să se dea cu lotiunea Lily, cea mai scumpă cremă de zi, aşa cum făceau o parte dintre asistentele tinere. Seara juca deseori badminton în faţa băii, de parcă redevenise din senin o tînără plină de viaţă şi energie.

91

Lin nu-şi imaginase că e atît de încăpăţînată. Se simţea total nefericit şi, uneori, respira greu, de parcă pieptul îi era apăsat de o bucată de plumb.

Era încurcat şi se întreba dacă îl iubea cu adevărat. Cînd colegii voiau să ştie ce se întîm-plase cu el şi Manna, răspundea: „Nu trebuie s-o fac să mă aştepte. Ea alege. Eu sînt însurat". „Deci v-aţi despărţit?" „Aşa cred."

Cu toată înfăţişarea lui de om calm, Lin simţea o febră interioară. Ori de cîte ori citea o carte, gîndurile îi zburau aiurea. Noaptea nu mai dormea bine, oftînd şi gîndindu-se la viaţa lui şi la femeile pe care le cunoştea. Unele arătau mai bine decît Manna şi erau mai tandre, dar nu reuşea să le păstreze în sfera gîndurilor lui şi, deşi se oprea cînd la una, cînd la alta, se întorcea treptat la Manna. Ce rău îi părea de ea. Aşteptase, aşteptase atît, numai ca relaţia lor să aibă un început sau un sfîrşit. Dar se părea că viaţa lui fusese prinsă într-un cerc din care nu putea să scape pentru a o lua de la capăt. Dragostea nu era suficientă. Eventualitatea dragostei îl umplea de deznădejde şi alean, de parcă sufletul însuşi îi era bolnav. Măcar de n-ar fi cunoscut-o niciodată pe Manna; măcar de s-ar putea întoarce pe vechiul făgaş; măcar de-ar putea reveni la viaţa netulburată şi mulţumită de dinainte.

In timpul zilei încerca să muncească mai mult, şi chiar se apucă să pună toate fişele din cabinetul lui în ordine, numai pentru a se obosi şi a nu mai sta pe gînduri înainte de a adormi. Atîta timp cît avea o ocupaţie, se simţea stăpîn pe sine şi independent. Nu avea nevoie de nici o femeie.

92

A venit şi ziua naţională. Spitalul a oferit o cină personalului. în sala de mese, comisarul Zhang, un bărbat scund şi burtos, a vorbit înainte de începerea banchetului. A mulţumit asistentelor care ajutaseră la bucătărie în dimineaţa aceea şi a spus cîteva cuvinte despre semnificaţia aniversării pentru naţiunea chineză şi pentru revoluţie. Apoi a reafirmat principiul după care partidul comandă în toate. După asta, cu o fluturare a mîinii, a zis: „Ei, şi acum, poftă bună".

Comisarul s-a dus într-un colţ şi s-a aşezat la o masă rezervată conducătorilor, unde mîncarea şi vinul nu erau date cu măsură.

Lumea a început să rostească toasturi şi să ridice beţişoarele să mănînce. încăperea s-a umplut imediat de rîsete, vorbărie şi zgomot de castroane, farfurii, polonice şi căni. S-au servit opt feluri de mîncare, printre care: plătică afumată, costiţă cu sos de oţet şi zahăr, sote de porc cu muguri de bambus, ouă jumări cu muguri de copac. Fiecare masă a primit două sticle de vin, o cană cu lichior de grîu şi un castron cu bere de butoi.

Lin şi Manna nu s-au aşezat la aceeaşi masă, dar el o putea vedea şi auzi. Spre deosebire de ceilalţi bărbaţi de la masa lui, care se înfruptau

93

cu poftă, Lin îşi simţea stomacul plin, deşi, la fel ca toţi ceilalţi, sărise peste masa de prînz ca să aibă poftă de mîncare la banchet. îşi întoarse capul şi văzu braţul drept al Mannei odihnindu-se pe pervazul lat din spatele ei, în timp ce în mîna stingă ţinea o cană din email verde.

— Vinul e divin, i se adresă ea cu voce tare lui Jin Tian, colegul de cameră al lui Lin, care

stătea lîngă ea, apoi începu să chicotească. îşi luă braţul de pe pervaz şi-şi atinse nasul cu vîrful degetelor.
Auzindu-i vorbele, Lin îşi simţi muşchii feţei contractîndu-se. O doctoriţă între două vîrste de la masa lui îi zise cu blîndeţe:
— Hai, încearcă o chiftea, Lin, sînt delicioase, îşi ridică absent beţişorul şi luă o chiftea care, deşi era din carne de porc tocată, pentru el avea gust de *tofu.* Nici berea insipidă nu era pe gustul lui, dar bău puţin din bolul său alb cu dungă albastră pe margine. în loc să atace felurile de mîncare din carne şi peşte, ca toţi ceilalţi, mîncă salată de ridichi cu zahăr şi oţet. Cînd şi cînd rîgîia uşor.
In tot acest timp, la cealaltă masă, Manna rîdea jovial şi avea obrajii roşii, de parcă si i-ar fi dat cu ruj. îşi ridică veselă cana, ciocni cu ceilalţi şi, dîndu-şi capul pe spate, sorbi tot vinul dintr-o înghiţitură.
— Dar văd că eşti o băutoare pe cinste, o complimentă Jin Tian cu o voce subţire, apoi îi puse bere cu polonicul în cană.
— Gata, strigă ea veselă. Vrei să dea peste margine ?
Rîse din nou.
— De ce nu ? o întrebă Jin Tian. Berea se revărsă peste buza cănii.
Un ventilator de tavan ţăcănea viguros deasupra capului lui Lin şi, cu toate astea, el transpira.
94
Nu mai avea poftă de mîncare, aşa că-şi isprăvi orezul din bol, se ridică, spunînd că a uitat să stingă luminile în cabinet, şi-şi făcu drum spre uşă. Trecînd pe lîngă masa la care stătea Manna, se opri cu un gînd anume şi-i spuse:
— Manna, nu bea prea mult. Nu-ţi face bine la sănătate.
— Ce, beau din băutura ta? îl întrebă ea zîm-bind prosteşte.
Ridică repede cana, al cărei email verde era scorojit pe alocuri, şi dădu pe gît o duşcă zdravănă de bere. Cei de la masă se opriră să-i privească.
Fără să mai scoată un cuvînt, Lin ieşi în grabă, cu şapca mototolită în pumn. Cît de mult regreta că-şi manifestase preocuparea faţă de ea! în cap îi răsuna o voce. Prostule, nu te-ai învăţat minte. De ce n-o poţi uita? De ce n-o laşi să bea pînă crapă? Las-o în pace. Să-i ardă maţele de alcool! Aşa-i trebuie.
Curtea complexului era cufundată în linişte. Nu se vedea nimeni, în afară de santinela de la intrare care ţinea gura puştii de lîngă el cu baioneta în sus. Lin se duse direct în livada din spatele cazărmii. Merele tocmai fuseseră culese, dar mai rămăseseră cîteva ici şi colo. Trei ponei, unul bălţat şi ceilalţi doi roibi, păşteau pe povîr-niş. în fundul livezii, un tînăr cînta o arie din opera revoluţionară *Cucerirea muntelui Tigru printr-un asalt strategic.* „Zilele astea am cercetat poziţiile inamicului/Şi-am obţinut rezultate destul de bune..." Deasupra vîrfului dealului apăruse un cîrd de gîşte sălbatice care zburau în V, dînd din aripi spre sud, gîgîind şi întinzîndu-şi gîtu-rile. în timp ce treceau, aripile lor şuierau uşor.
Lin se aşeză pe un bolovan şi-şi aprinse o ţigară. Sub el se întindea clădirea spitalului, iar
95
cîteva ferestre ale secţiei de medicină generală sclipeau în lumina amurgului. De pe panta dealului, complexul arăta ca o fabrică mare, înconjurată de un şir de plopi plantaţi de-a lungul zidului de cărămidă. La răsărit, se zăreau cîteva acoperişuri roşii învelite în fuioare de fum. Zumzetul traficului din oraş se auzea vag. Lin oftă; îl durea sufletul şi începu să se gîndească la tot ce se întîmplase. De ce-l făcuse de rîs dinadins ? II ura chiar atît de mult? Ar fi trebuit să aprecieze faptul că-l preocupa sănătatea ei, nu-i aşa ? Inima femeii era atît de imprevizibilă. Ce ruşine să fii umilit în faţa atîtor oameni.
Aşa îţi trebuie, se gîndi el. Eşti soţ şi tată; n-ar fi trebuit să începi relaţia asta de la bun început. Ai căutat-o cu luminarea şi acum meriţi să fii umilit. De ce nu poţi scăpa de femeia asta ? De ce-i permiţi să-ţi prindă şi să-ţi smulgă inima din piept ca o caracatiţă? Eşti atît de josnic. Cu cît e mai distantă, cu atît te atrage mai mult. Gata cu nebunia asta! Trebuie să ţi-o scoţi din inimă, altfel te va roade pe dinăuntru ca un vierme.
în timp ce fuma şi se tot gîndea, Manna apăru din dosul unui măr, venind cu paşi mari spre el. Respira greu şi faţa îi era de un roşu aprins. El se ridică în picioare încurcat, întrebîndu-se cum ar trebui să o salute.

înainte de a se lămuri ce are de făcut, ea se repezi şi-l luă în braţe. Cu trupul zguduit de suspine, îşi îngropa faţa în pieptul lui.
— Nu mai pot suporta, gemu ea. Nu, nu mai pot. N-am vrut să fac asta.
— Hai, nu plînge.
— Sînt rea, foarte rea, scînci Manna.
îl strîngea şi mai tare cu mîinile care-i tremurau de încordare. Părul îi mirosea a ghimbir şi

ceapă verde; evident, ajutase la bucătărie înainte de cină.
— Manna, nu-i nimic grav, spuse el. Vezi, n-am pus-o la inimă. Am uitat deja.
Se uită în jur, fiindu-i teamă să nu fie văzuţi, pentru că în minte îi apăru gîndul că încălcaseră regula care le interzicea să se întîlnească în afara zidurilor.
Ea îşi ridică ochii, în care strălucea o lumină puternică. Apoi îşi plecă fruntea şi, chicotind isteric, zise:
— Sînt fată bătrînă, virgină la treizeci de ani, ştii, nu-i aşa?
— Nu mai vorbi aşa.
— Cred că de-aia sînt ţicnită.
— Ai băut prea mult.
— Nu, am băut doar două căni.
— E mai mult decît poţi duce.
— Apropo, nu vrei să ştii că sînt încă virgină ? Nu m-a atins nici un bărbat.
— Manna, ţi-ai pierdut minţile. N-ar trebui să...
— Hai, nu poţi deflora o fată bătrînă? Nu vrei s-o faci cu mine?
îi dădu drumul şi izbucni într-un rîs care trecu în tuse şi apoi în suspine.
— Hai să ne întoarcem, dragă, îşi strecură braţul pe sub al ei.
— Nu poţi s-o faci cu mine? ţipă ea.
— Hai, hai.
— Eşti bărbat sau nu ? Ai inimă fricoasă de iepure. Hai, fă-o!
— Bine, e doar vina mea. Nu sînt bun de nimic. Să ne întoarcem.
în ciuda zbaterilor şi suspinelor, el o trase pe povîrniş, ţinînd-o de braţ cu ambele mîini. Tot drumul ea nu făcu decît să scîncească:

— Fă-o cu mine. Vreau să-ţi dăruiesc un copil. El nu îndrăzni să o ducă în dormitor prin uşa din faţă, aşa că o trase printre şirurile ordonate de plopi spre uşa din spate a căminului. Ieşind din pădurice, dădură peste un grup de asistente care tocmai terminaseră lucrul şi se îndreptau spre sala de mese. înainte ca tinerele să apuce să-l salute, Lin spuse:
— Manna a băut prea mult.
A tras-o în grabă, trecînd de ele. Asistentele se întoarseră şi-i urmăriră cum se îndepărtează clătinîndu-se.
O săptămînă întreagă Manna fu subiectul de discuţie al spitalului. Stabilise un record. Pentru prima oară, o femeie din personal se îmbătase la o cină festivă. Circula vorba că putea să-i întreacă uşor pe mai toţi bărbaţii.
După ce incidentul din ziua naţională îl zgudui bine, Lin începu să se gîndească mai serios la divorţ. Se hotărî ca vara următoare să pună problema în discuţie în faţa lui Shuyu.

După ce îi spuse lui Lin că o să se întoarcă pe la cinci, Shuyu se duse la lotul familiei cu o greblă pe umăr şi o pălărie de pai pe cap. Pe jumătatea lor de pogon, aflată cam la cinci sute de metri vest de sat, cultiva dovleci, igname, porumb şi mei cleios. Solul era fertil, iar producţia ultrasuficientă pentru ea şi Hua, aşa că fratele ei, Bensheng, vindea surplusul în regiunea Wujia şi în Şase Stele, un oraş din apropiere. Shuyu lucra doar din cînd în cînd la colectivă, pentru că trebuia să aibă grijă de copil şi de casă. Banii pe care îi trimitea Lin în fiecare lună o ajutau să se descurce.
Sub streaşină casei, Lin îi citea lui Hua dintr-o carte cu poveşti ilustrate, pe care o ţinea în poală. Fetiţa avea în mînă o frunză groasă de praz, în care sufla ca într-un fluier. Sunetele semănau cu behăitul unei oi. In faţa casei era un puţ adînc, împrejmuit cu un zid de cărămidă pentru a împiedica fata sau orătăniile din curte să cadă în el. Din cauza picioarelor ei înfăşate,

Shuyu nu putea căra apă de la fîntîna satului cu o cobiliţă cu două găleţi, aşa că Lin, în urmă cu patru ani, adusese pe cineva să sape puţul în curtea lor. La dreapta, o cărare pavată cu cărămizi ducea spre poarta principală. Lîngă cocină,

o găină albă scurma în mocirlă şi cotcodăcea după pui, dintre care cel mai mic îşi tîra piciorul rupt. Era o zi caldă, fără vînt, iar aerul putea a baligă uscată.
Fără ca Lin să bage de seamă, Hua îşi deschise gura. Ii prinse tricoul cu buzele ei crăpate şi trase de el. El îşi coborî privirea şi se uită la ea încurcat. Ea îi spuse: „Taţi, mi-e foame". Apoi îi atinse pieptul cu palma ei murdară şi-l mîngîie pe partea stîngă.
El rîse, ceea ce o contrarie pe fetiţă, care îşi ridică ochii spre el fără să clipească, iar el îi explică:
— Hua, un bărbat nu poate hrăni un copil ca mămica ta. N-am sîni, vezi?
Sub sfîrcul drept avea o aluniţă ca o stafidă mică. Fata îşi deschise larg ochii negri şi-l privi nedumerită.
— Vrei nişte prăjituri? o întrebă el.
— îhî.
Lin puse cartea deoparte, o ridică pe Hua şi o puse în cîrcă. Tatăl şi fiica se duseră la magazinul sătesc să cumpere prăjituri.
In seara aceea la cină, Lin îi povesti nevestei cum a vrut Hua să sugă de la el. Shuyu zîmbi, zicînd:
— Vai, ce fată prostuţă.
— Are aproape patru ani, îi spuse el. Ar cam trebui înţărcată, nu crezi?
— Laptele mamei e bun pentru sănătatea copilului. Ea îi luă castronul şi-i mai puse mîncare de dovlecei. Hai, mai ia, îl îndemnă Shuyu.
— întreabă des despre mine cînd nu-s aici ?
— Bineînţeles. Uneori îmi spune: „Mi-e dor de taţi". Glasul sîngelui, altfel nu te ştie prea bine.
El se întoarse spre fiica lui.
— Chiar ţi-a fost dor de mine?

— Mda.
— îmi arăţi cum?
Fetiţa îşi puse ambele mîini pe burtă, spunînd:
— Dor aici.
El izbucni în rîs, apoi i se umplură ochii de lacrimi. îşi ridică fetiţa, o puse în poală şi-i aduse castronul mai aproape, ca să poată ajunge la el. înainte de a se apuca să mănînce, o sărută pe obrazul înfierbîn£at şi-i şterse nasul cu un şerveţel de hîrtie.
Deşi Shuyu şi Lin dormeau noaptea fiecare în altă cameră, el se bucura că este acasă, mai ales că putea să se joace cu fiica lui. îi plăcea mîn-carea proaspătă şi gustoasă gătită acasă. Terciul din diverse cereale, în care Shuyu îl îndemna să pună zahăr nerafinat, deşi ea nu mînca, era atît de moale şi delicios, că era în stare să mănînce trei castroane fără să se simtă sătul. După ce mînca ouă cu sote de praz sau arpagic, aroma puternică îi revenea în gură cînd rîgîia multe ore după aceea. Fasolea înăbuşită şi condimentată, cu ulei de susan şi mujdei, îl relaxa şi-l făcea să se simtă liber, pentru că la spital nu îndrăznea să se atingă de un asemenea fel de mîncare de teamă că va mirosi a usturoi. Dar mai presus de orice, se simţea bine în sînul familiei. Nu suna goarna dimineaţa, nu trebuia să se trezească la 5.30 pentru exerciţiile de înviorare. Cînd cocoşul negru cînta în zori, Lin se trezea, apoi se culca la loc. Moţăiala de înviorare era cel mai plăcut moment. Era deja de patru zile acasă, măcar de-ar fi putut să stea o lună.
în seara aceea apăru cumnatul lui, Bensheng, şi-l întrebă dacă-i poate împrumuta nişte bani. Era un ins sfrijit de vreo douăzeci şi cinci de ani, şi abia se însurase; nunta îl costase o mie opt sute de yuani şi intrase în mari datorii. De parcă

ar fi fost măcinat de gînduri, se aşeză pe marginea patului de cărămidă, fumînd ţigară de la ţigară. Ochii duşi în orbite îi scăpărau nervos, iar mustaţa de deasupra buzei aducea cu un pui

de rîndu-nică. Din cînd în cînd scotea cîte un rîgîit sonor, în timp ce bărbaţii stăteau de vorbă, Shuyu cosea o talpă de stofă cu o sulă şi un fir de iută. Nu scotea o vorbă, dar nu-şi dezlipea privirea aspră de fratele ei.
— De ce ai atîta nevoie de bani? îl întrebă Lin pe Bensheng.
Hua stătea în cîrca lui şi-l ţinea de după gît.
— Am dat de necaz la piaţă şi am fost amendat.
Două tentacule de fum atîrnau sub nasul lui Bensheng.
— Ce s-a întîmplat ?
— Ghinion.
— Cît de mare ?
— Hai, frate, nu mai pune atîtea întrebări. Dacă ai bani, ajută-mă!
Văzîndu-l atît de nerăbdător, Lin o lăsă pe Hua jos, se ridică şi intră în camera cealaltă, unde-şi ţinea portofelul. „Aşa-ţi trebuie", o auzi pe nevastă-sa spunîndu-i fratelui ei.
Se întoarse cu cinci bancnote de zece yuani şi le dădu cumnatului lui.
— Nu-ţi pot împrumuta decît cincizeci.
— Mulţumesc, foarte mulţumesc. Fără să se uite la bani, Bensheng îi puse în buzunarul pantalonilor.
— O să i-i dau înapoi lui Shuyu, bine ?
— în regulă. După ce se gîndi puţin, Lin îi spuse: Uite cum facem: ţine banii, dar ajută-ne să reparăm acoperişul toamna asta, cînd o să ai timp.
— S-a făcut. O să-l repar.

— Vezi să foloseşti paie proaspete.
— Bineînţeles.
Bensheng ieşi pe uşă cu şapca albastră într-o parte şi fluierînd melodia cîntecului popular „Ciobănaşul se însoară". Lin era satisfăcut de aranjament ; în ultimele zile se tot întrebase cum să se descurce el cu acoperişul. Deşi cumnatul lui nu era întotdeauna o persoană pe care să te bizui, Lin era sigr» că de data asta va face treabă bună. Tocmai primise postul de contabil al brigăzii de producţie şi putea obţine uşor paie proaspete.
După ce cumnatu-său dispăru, Lin o întrebă pe Shuyu de ce fusese amendat. Ea clătină din cap şi zîmbi, spunînd:
— A căutat-o cu luminarea.
— Cum?
— A cusut curul purceluşilor.
— Nu înţeleg. Ce s-a întîmplat, de fapt ? Ea puse aţa dublă în jurul minerului de fier al sulei şi întări cusătura, trăgînd bine firul. Apoi începu să-i istorisească întîmplarea.
— Săptămîna trecută Bensheng s-a dus la Wujia să vîndă purceluşi, o mulţime de purceluşi. înainte de a pleca a luat patru purceluşi şi le-a cusut curul cu aţă de in. Voia să-i facă să cîntărească mai mult. Cînd s-a prezentat cu purceluşii la piaţă, oamenii au vrut să-i cumpere pe cei patru, care erau graşi. De fapt, cei graşi, cu fundurile cusute, nu erau deloc graşi. Erau mai grei şi preţuiau mai mult doar pentru că nu se puteau caca şi erau gata să crape. Bensheng era pe punctul să ia banii de la cumpărător, cînd tipul s-a gîndit: „Ei, da' cum se face că ăştia patru hoţomani sînt atît de curaţi ?" Ceilalţi purceluşi lăsaseră o grămadă de căcat în urma lor. S-a uitat mai atent şi a văzut că pe cur au nişte umflături imense. Atunci a ţipat: „Uite, purceluşii mari au cururile cusute".

Lin izbucni în rîs şi se întinse pe patul de cărămidă. Hua se caţără imediat pe burta lui şi începu să-l călărească, dînd dintr-un bici imaginar : „Hei, dii-dia-dii!" „Oh, vai, ah!" strigă el. Fetiţa continuă să-l călărească pînă ce el o prinse de mijloc cu ambele mîini şi o ridică deasupra capului, iar ea bătu din picioruşe în aer, rîzînd cristalin.
Lin se aşeză din nou şi o întrebă pe nevastă-sa:
— Apoi ce s-a întîmplat?
— Au pus mîna pe el şi l-au tîrît la autorităţi. Autorităţile i-au luat purceluşii şi l-au amendat cu nouăzeci de yuani. A trebuit să plătească pe loc, altfel nu-i dădeau voie să se întoarcă acasă. Norocul lui a fost că era acolo şi Al Doilea Măgar, care vindea peşte şi pui. L-a

împrumutat pe Bensheng, dar trebuie să-i înapoieze banii săptămîna asta. Al Doilea Măgar îşi face o casă, una cu cinci camere, şi are nevoie de bani pentru grinzi şi firele electrice.
— Aşa i-a trebuit, întări Lin.
Rîseră amîndoi şi Shuyu continuă să-şi lingă buzele.
Aşa ceva nu se întîmpla prea des la ei în familie. Cei doi nu prea vorbeau, iar în gospodăria lor orătăniile scoteau mai multe sunete decît oamenii. Chiar şi Hua tăcea mai tot timpul.
în după-amiaza următoare, în timp ce meşterea la foalele din bucătărie, Lin dădu peste un petic de hîrtie liniată printre vrejurile de soia. îşi aruncă o privire şi văzu scrijelite numerale şi desene făcute cu creionul, adică un pătrat, o cutie, sticle de diverse dimensiuni, un cerc, o cană, un cuţit. Ce să însemne toate astea? se întrebă el.
Shuyu era în curte şi spăla rufe, iar băţul de lemn pe care-l folosea scotea un sunet ritmic,

cînd se izbea de lespedea de piatră. Hua se juca lîngă o găleată din metal cu apă, în care o gîscă murdară de noroi îşi vîrîse ciocul. Hua se spăla pe mîini în găleată din cînd în cînd, strigînd la gîscă „Uşşi!", dar aceasta nu se lăsa intimidată şi se întorcea mereu.
După cină, Lin îi arătă nevestei peticul de hîrtie şi o întrebă despre ce-i vorba. Sugîndu-şi buzele, ea murmură:
— O listă.
— O listă cu ce ?
— Lucruri.
— Ce lucruri?
— Cumpărături.
începu să-i explice lista. Sticla mică însemna oţet, sticla mare - sos de soia, cana - ulei de gătit, steaua - sare, pătratul - săpun, cercul -sodă calcinată, sacul - mălai, cuţitul - carne de porc, cutia - chibrituri, becul - electricitate.
în dreptul cănii Lin văzu „50" şi-şi dădu seama că ea cheltuise 50 de feni pe ulei de gătit. Asta însemna mai puţin de două sute cincizeci de grame într-o lună. Sub cuţit era „1", ceea ce însemna, probabil, carne de un yuan, adică o jumătate de kilogram. Era surprins, pentru că, de cînd era acasă, mîncase carne şi peşte în fiecare zi. O întrebă:
— Shuyu, îţi ajung banii pe care ţi-i trimit?
— Da.
— Vrei să-ţi dau mai mulţi?
— Nu.
Ea se ridică şi se duse clătinîndu-se spre lada din stejar, pusă pe un piedestal lîngă peretele din fund. Ridicînd capacul unui borcan din porţelan, scoase un teanc de bani şi se întoarse.
— Poate că ai nevoie de ei, spuse ea şi-i întinse banii.

— De unde-i ai?
— Economii.
— Cît ai economisit?
— Anul trecut, o sută de yuani, dar am cheltuit o mare parte din ei cînd a murit tata.
— Cîţi ai aici ?
— Treizeci.
— Ţine-i, bine? Sînt ai tăi, Shuyu.
— N-ai nevoie?
— Ţine-i, sînt banii tăi.
Ceva îl sfredelea în piept şi simţi că nu mai poate să respire. Lin se duse spre marginea din lemn a patului de cărămidă şi-şi vîrî picioarele în pantofii din velur, uzaţi şi plini de noroi pe tălpi. îşi legă repede şireturile şi ieşi să se plimbe de unul singur în amurgul care se lăsa peste sat.
In după-amiaza următoare, Lin îi spuse că se va duce la mormintele părinţilor a doua zi dimineaţa. Vorbele lui o zăpăciră cu totul pe Shuyu. Se duse şontîc-şontîc pînă la magazinul sătesc şi cumpără un kilogram de carne de porc cu slănină, apoi merse acasă la Al Doilea Măgar şi luă un crap din iazul lui. Pentru că nu avu vreme să facă prăjituri, fierse grîu pentru masa de prînz, dar seara lîngă castronul lui Lin era o farfurie cu tocăniţă cu carne. Deşi el o împinse

spre mijlocul mesei, Shuyu nu se atinse de ea, în schimb Hua se înfruptă cu plăcere, plescăind şi cerînd cu insistenţă „carne grasă". Mama se uită fix la fiica ei, dar Lin îi mai puse cîteva cuburi de carne în castron.
în dimineaţa următoare Lin se trezi tîrziu. Pe capacul din lemn al cazanului era un coş din bambus. Dădu învelitoarea la o parte şi văzu că înăuntru erau cinci feluri de mîncare: crap prăjit, tocană de porc, sote de roşii cu ou şi igname înăbuşite, decojite şi pudrate cu zahăr alb. Ultimul

fel fusese mîncarea preferată a mamei lui. Pe tocător, lîngă albie, erau bani de hîrtie şi un pachet cu beţişoare parfumate. Shuyu plecase cu Hua să taie iarbă pentru porci. Lin puse mîna pe coşul din bambus care era cald încă.
Mîncă repede două castroane de terci de mei, apoi o luă din loc spre mormintele care se aflau la marginea pădurii de larice din vale, în partea de sud a satului^la zece minute de mers pe jos. în ultimii ani, majoritatea morţilor au trebuit incineraţi pentru a economisi teren arabil. Fratele mai mare al lui Lin, Ren Kong, oferise şefilor satului o masă cu douăsprezece feluri de mîncare şi obţinuse permisiunea ca tatăl lor să fie îngropat pe deal, alături de mama lor.
Soarele era sus pe cer şi Lin gîfîia puţin cînd a ajuns la pădurea de larice. Cîteva seminţe de scaiete i se lipiseră de pantaloni, iar pantofii îi erau înveliţi într-un strat de noroi. Ţînţarii bîzîiau înfometaţi, în timp ce cîteva rîndunele cu piepturile albe se avîntau în jos şi-n sus să-i prindă. Mormintele părinţilor lui erau bine întreţinute, acoperite cu pămînt proaspăt. în spatele lor pelinul galben-verzui şi papura roşiatică străluceau în lumina soarelui.
După cum se vedea, cineva fusese acolo de curînd şi curăţase locul. La capul fiecărui mormînt era pus un buchet de crini sălbatici, încă umezi de rouă, dar floricelele se vestejiseră de mult. Lin îşi dădu seama că probabil Shuyu adunase florile şi pusese buchetele acolo, pentru că fratele mai mare era prea cufundat în băutură ca să se mai gîndească la aşa ceva. Pe una din pietrele de mormînt era numele tatălui său, „Mingzhi Kong", iar pe a doua scria doar „Nevasta lui Kong". Mama lui nu avusese niciodată un nume al ei. Lin deschise coşul şi puse farfuriile în faţa

mormintelor. Aprinse beţişoarele şi le înfipse unul cîte unul dinaintea farfuriilor, apoi presără în jur banii de hîrtie, fiecare de mărimea unei palme, cu o gaură pătrată în mijloc. Cu o voce moale, spuse: „Tati, mami, luaţi şi bucuraţi-vă de bucatele pe care vi le-a pregătit Shuyu. Odih-niţi-vă în pace şi linişte".
Zgomotul unei împuşcături se auzi dinspre răsărit; o pereche de becaţe îşi luă zborul şi, scoţînd sunete guturale, se îndreptă spre lacul din sud. Un cîine se repezi lătrînd scurt. Cineva împuşca fazani şi cocoşi de munte în mlaştini.
Spre deosebire de săteni, Lin nu arse banii. Gîndurile îi erau în altă parte şi neglija modalitatea corectă de a trimite bani pe lumea cealaltă. Se gîndea la Manna. îi promisese că va porni acţiunea de divorţ imediat ce va ajunge acasă. Era aici de şapte zile - şi-i mai rămăseseră trei din concediu, dar nu-i pomenise nimic lui Shuyu. Ori de cîte ori îi veneau cuvintele pe limbă, şi le reprima imediat. într-un fel simţea că nu prea merge să deschidă discuţia despre divorţ acum. Nimeni din sat n-ar înţelege dacă Lin ar spune că vrea să divorţeze de nevasta lui pentru că n-o iubeşte. Trebuia să-i găsească un defect real, ceea ce nu prea putea. Oamenii de-aici nu rîdeau de picioarele ei înfăşate, iar lui nu-i era ruşine cu ea în sat.
După ce s-a întors de la morminte, o zi întreagă s-a gîndit la dificila lui sarcină. Era convins că, dacă un sătean l-ar întreba ce crede despre Shuyu, ar recunoaşte că este o nevastă perfectă. Poate că, dacă ar fi trăit suficient de mult împreună, ar fi putut s-o iubească şi amîndoi ar fi dus o viaţă fericită, asemenea multor cupluri care se căsătoriseră fără să se cunoască şi ajunseseră perechi ideale mai tîrziu. Totuşi cum ar fi fost
posibil ca el şi Shuyu să trăiască suficient de mult împreună ? Numai dacă el ar fi renunţat la armată şi ar fi stat acasă, ceea ce era de neconceput. Avea o carieră la oraş.
Soluţia ideală ar fi să aibă două neveste: Manna la oraş şi Shuyu la ţară. Dar bigamia era ilegală şi în afara oricărei discuţii, aşa că puse punct acestor fantezii. într-un fel, nu se putea abţine să nu-şi jmagineze cum i-ar fi fost viaţa dacă n-ar fi întîlnit-o pe Manna. Măcar dacă ar fi anticipat această dilemă sau măcar de i s-ar putea sustrage.

Cu două zile înainte de plecare, nevastă-sa luă o pernă şi se duse în camera lui seara. El era deja în pat şi rămase surprins cînd o văzu pe Shuyu intrînd cu capul plecat şi faţa puţin crispată. Se aşeză pe pat şi oftă.
— îmi dai voie să stau cu tine în noaptea asta? îl întrebă ea timid.
El nu ştia ce să-i răspundă, pentru că niciodată nu-i trecuse prin minte că poate fi atît de îndrăzneaţă.
— Nu sînt o neruşinată, zise ea. După ce s-a născut Hua, nu mi-ai mai dat voie să împart patul cu tine. Nu mă plîng, dar zilele astea mă gîndeam să-ţi dăruiesc un băiat. Hua o să crească în curînd şi o să mă poată ajuta. Nu vrei un băiat?
O clipă el nu scoase o vorbă. Apoi spuse:
— Nu, n-am nevoie de-un băiat. Hua îmi ajunge. Fratele meu are trei fii. Să ducă ei numele familiei mai departe. Oricum, e-o concepţie feudală.
— Dar nu te gîndeşti la bătrîneţe ? Cînd o să fim bătrîni şi n-o să ne mai putem mişca şi n-o să mai putem munci la cîmp, o să avem nevoie de un fiu să ne ajute. Tu eşti plecat mai tot timpul, iar casa asta are nevoie de un bărbat.

— încă nu sîntem bătrîni. în plus, Hua o să ne ajute cînd o să crească. Nu-ţi face griji.
— Pe fată nu te poţi bizui. După ce se mărită, e a altuia.
El nu mai zise nimic, zăpăcit de ideea care-i venise pe neaşteptate că, dacă ea ar fi Manna, ar îmbrăţişa-o şi i-ar spune „comoară mică" sau „bombonico", dar nu ştia ce să facă acum cu Shuyu, pe care o sărutase cîndva, însă doar pe întuneric. Acum orice gest intim i s-ar fi părut nefiresc.
Ea se ridică şi ieşi cu umerii şi mai căzuţi.
Lin oftă adînc. Lîngă uşă mănunchiul de pelin ardea încă, ţinînd ţînţarii la distanţă. în cameră plutea un miros de ierburi amărui.
Cuvintele ei îl făcură să-şi dea seama că nevastă-sa probabil se simţea tare singură cînd el nu era acasă. Nu se gîndise că are şi ea gîn-durile şi sentimentele ei. Dar mai îngrijorător era faptul că ea nu se îndoia nici o clipă că vor rămîne împreună tot restul vieţii. Ce femeie simplă mai era şi ea!
Acest gînd îl enervă şi-i zădărnici prima încercare de a divorţa.

De ce nu vrea să dea ochii cu mine? se întrebă Manna în mai multe rînduri.
Era nerăbdătoare să afle cum reacţionase Shuyu la cererea lui de divorţ. Se întorsese de la ţară de o săptămînă şi-i tot spunea că are de lucru seara şi nu se poate plimba cu ea. îşi dăduse seama că ceva era anapoda, şi discută cu prietena ei, Haiyan, care o sfătui să-l înfrunte pe Lin şi, dacă e cazul, să-i dea un ultimatum. Haiyan îi zise:
— Dacă nu-l ţii sub presiune, nici un puţ nu scoate petrol. Trebuie să-l presezi.
Marţi după cină, Manna se duse să-l caute pe Lin în cabinetul lui. în încăperea întunecată ca o sală de cinema era aprinsă doar o veioză. Află cu surprindere că el nu era ocupat deloc. Stătea lungit într-un scaun şi moţăia cu gura atîrnîn-du-i deschisă şi picioarele pe birou. în poală avea o carte voluminoasă. Tuşi. El se trezi speriat şi puse cartea pe birou. Apoi se ridică şi aprinse toate luminile, ca nu cumva lumea care trecea pe coridor să-i suspecteze că fac ceva neobişnuit în cabinet.
Părea obosit şi căscă stînjenit. Manna se aprinse şi faţa ei căpătă o expresie dură. Arătă cu degetul cartea pe care o recunoscu: era *Gînduri*

şi amintiri, memoriile din al doilea război mondial ale mareşalului Gheorghi Jukov.
— Deci eşti ocupat cu studierea strategiei militare, vrei să ajungi general. Vai, ce om ambiţios.
El făcu o grimasă, deloc în largul lui.
— Haide, nu fi rea.
După ce amîndoi se aşezară, ea îl întrebă fără ocolişuri:

— De ce mă eviţi în ultima vreme?
— Păi, păi, ce să zic? O privi în faţă. E adevărat că te-am evitat de cînd m-am întors, pentru că nu ştiam cum să-ţi spun ce s-a întîmplat. După cîteva zile de meditaţie, gîndurile mi s-au limpezit.
Manna era uimită de vocea lui calmă, care o făcu să creadă că el îşi făcuse probabil un plan de a pune capăt căsătoriei. Dar spre exasperarea ei, el continuă şi-i spuse cum nu fusese în stare să divorţeze de nevasta lui vara asta, cum nu-şi poate abandona fiica, încă mică, cum o dusese în cîrcă şi ea îi spusese întruna tăticu', tăticu', cum a încercat să deschidă subiectul cu Shuyu, dar i-a lipsit curajul, cum nu putea găsi un motiv serios cu care să convingă tribunalul local să-i acorde divorţul, cum sătenii văd această problemă altfel decît orăşenii, cît de rău îi părea de Manna, care merita un bărbat mai bun ca el. Pe scurt, era neajutorat şi nu putea mişca un deget, cel puţin pentru moment.
După ce isprăvi, ea îl întrebă:
— Şi-atunci ce trebuie să facem? Să continuăm ca pînă acum?
în vocea ei nu era nici un pic de emoţie. El îi răspunse:
— Eu cred că ar fi mai bine să ne despărţim. N-are importanţă cît de mult ne iubim, noi doi n-avem nici o şansă. Mai bine să ne despărţim

înainte de a ne lega prea mult. Să ne despărţim acum şi să rămînem prieteni. Se prinse de piept de parcă ar fi avut arsuri.
Vorbele lui o scoaseră din sărite şi nu-şi putu reţine lacrimile care-i şiroiau pe obraji. Apoi, cu o voce ascuţită, îi zise:
— Ce-o să se aleagă de mine? Ţie îţi e uşor să vorbeşti aşa, să fii raţional. După ce ne despărţim, unde îmi mai găsesc eu bărbat ? Nu ştii că tot spitalul mă tratează ca pe a doua ta nevastă ? Nu-ţi dai seama că toţi bărbaţii se ţin departe de mine de parcă aş fi măritată ? Unde-o să-mi mai pot ascunde faţa, dacă mă lepezi în felul ăsta?
— Calmează-te, te rog. Hai să ne gîndim...
— Nu, nu mai vreau să mă gîndesc! Nu faci altceva decît să te gîndeşti, să te gîndeşti şi să te tot gîndeşti.
Se ridică şi o luă la goană spre uşă, acoperin-du-şi urechile cu palmele. Uşa verde se închise trîntindu-se în urma ei.
Vorbele ei îl supărară, dar îl şi măguliră puţin. II făcură să se mai gîndească la sugestia lui. Nu-şi imaginase că Manna depindea de el. Acum i se părea evident că trebuie să rămînă împreună, dacă nu cumva dorea să rămînă fată bătrînă, să nu-şi mai caute un bărbat, ceea ce ar fi fost un lucru nelalocul lui şi, desigur, nefiresc. Toată lumea trebuie să se căsătorească, nici măcar retardaţii sau paraliticii nu sînt scutiţi. Oare nu e procrearea şi creşterea copiilor o îndatorire sacră a omului?
Măcar de s-ar fi putut transfera într-un alt spital, unde lumea ar trata-o ca pe oricare femeie nemăritată, dar asta era exclus, pentru că erau deja prea multe asistente. în ultimii ani mii de tinere fuseseră demobilizate şi încă altele urmau să fie concediate în viitor. Cele care ieşiseră din

armată erau deseori privite de civili drept femei de proastă calitate, cu probleme de comportament. Majoritatea bărbaţilor le numeau „provizii militare întrebuinţate".
Peste o săptămînă Lin se întoarse la Manna, după ce recunoscu nerealismul sugestiei lui. Chiar îi ceru scuze pentru că s-a gîndit la relaţia lor numai din punctul lui de vedere. Deşi se simţea împărţit între Manna şi familia lui, o asigură că o să mai încerce o dată să divorţeze de Shuyu. Avea nevoie însă de timp, şi nu putea grăbi lucrurile. Ea fu de acord să-l aştepte cu răbdare.
înainte de a-şi lua concediu vara următoare, Lin îi promise Mannei că de data asta va pune neapărat chestiunea divorţului. Pentru a o convinge de hotărîrea lui, îi arătă o scrisoare de recomandare emisă de biroul politic al spitalului, pe care Ran Su i-o scrisese în secret. Lin îi spuse să nu sufle nimănui o vorbă despre scrisoare.
în timpul absenţei lui, Manna a fost optimistă şi extrem de bine dispusă. Colegele o întrebau adesea de ce zîmbeşte tot timpul. Evident, nu le putea dezvălui adevărul, ci se eschiva,

spunîn-du-le : „Dar ce, e o crimă să fii fericit ?" Noaptea, cînd nu putea dormi, se gîndea cum va pune la cale nunta. Cît e cazul să cheltuiască? Oare un radio cu tuburi electronice cu vid costă mai mult de 120 de yuani? Ce lenjerie de pat să ia? Ce fel de măsuţă de toaletă şi de şifonier sînt bune şi convenabile ca preţ? Ar trebui să-i cumpere lui Lin o bicicletă - un Porumbel. Mai avea nevoie de o pereche de pantofi şi de o haină de piele, la modă atunci. Dacă îşi vor permite, îşi vor lua un ceas de perete, modelul acela cu un pui care se roteşte înăuntru şi dă din cap în sus şi-n jos, de parcă ar ciuguli grăunţe. Spera că li se va repartiza

un apartament cît de cît bun, unde să aibă o sufragerie în care să atîrne un asemenea ceas. Ce mult îşi dorea să fie mamă cîndva, să aibă o casă şi copii.
într-o după-amiază, la magazinul spitalului văzu la vînzare nişte cuverturi superbe din satin matlasate. Toate erau brodate cu personaje mitologice, fie un dragon cu o minge de foc în gură, fie un fenix, ţinînd. strîns o perlă imensă. în colţul din stînga sus erau brodate cu litere strălucitoare cuvintele: „O noapte de neuitat". Incapabilă să se abţină, Manna cumpără două, care o costară aproape patruzeci de yuani, adică mai bine de jumătate din salariul ei pe o lună. Dar achiziţia o încîntа. Una dintre vînzătoare o întrebă: „Cine se căsătoreşte ?" Iar ea îi răspunse: „O prietenă din Harbin". Simţea că roşeşte, aşa că ieşi repede din magazin, ducînd sub braţ pachetul învelit în celofan.
Zile la rînd, cînd era singură în dormitor, scotea din valiză cuverturile de culoarea şofra-nului, le întindea pe pat şi se uita la dragonul şi fenixul brodaţi. Acum visa mai mult ca de obicei. Mai toate visele ei erau exuberante, pline de plante şi animale acvatice, floarea-soarelui, pepeni, broaşte, lotuşi, lemn dulce şi calcani uriaşi. Semnele astea ar trebui să prevestească succesul călătoriei lui Lin. Uneori se acuza că e prea copilăroasă, dar nu se putea abţine; inima îi deborda de speranţe, iar în ochi avea o privire oarecum visătoare.
Dar cînd s-a întors de la ţară, Lin arăta descurajat, îi spuse că de data asta vorbise cu nevastă-sa despre divorţ, dar nu fusese în stare să meargă mai departe, şi nu pentru că Shuyu nu acceptase, ci pentru că fratele ei, Bengsheng, se înfuriase, amenинţîndu-l că se va răzbuna dacă va divorţa

de sora lui. Mai mult, Bensheng a instigat satul împotriva lui şi a răspîndit zvonul că Lin se face vinovat de bigamie, pentru că şi-a luat o concubină la oraş. Scandalizat, Lin a arătat recomandarea oficială de divorţ cumnatului său şi secretarului de partid al gospodăriei colective, dar Bensheng a declarat sus şi tare că se va duce la oraş şi va vorbi personal cu conducătorii armatei şi-i va întreba de ce l-au încurajat să-şi părăsească nevasta.
Asta l-a speriat pe Lin. Dacă Bensheng ar veni la spital, implicarea lui Ran Su ar fi dată în vileag. Nu încăpea îndoială că asta ar provoca un scandal. Aşa că, pentru a-şi potoli cumnatul, Lin a renunţat să mai insiste asupra divorţului.
Deşi distrusă, Manna se îndoia de povestea lui. Nu pentru că l-ar fi considerat mincinos; nu o minţise niciodată, dar simţea că vorbele lui, chiar dacă aveau o sămînţă de adevăr, ar putea fi exagerate. Poate că dăduse înapoi de la înţelegerea iniţială în mod deliberat. Dar, spre surprinderea ei, Lin îi arătă o altă consecinţă posibilă, care nu-i trecuse deloc prin minte şi care justifica hotărîrea lui de a nu cere cu insistenţă divorţul pentru moment.
— Toţi ştiu că la sfîrşitul anului vor avea loc nişte promovări, îi spuse el. Dacă o să vină Bensheng şi o să facă scene pe-aici, nici tu, şi nici eu n-o să fim promovaţi. De fapt, nici nu e necesar să vină. Poate trimite o scrisoare conducătorilor şi asta va fi suficient ca să ne spulbere şansele. Nu crezi?
Ea nu răspunse, dar se albi tot mai mult la faţă. într-adevăr, în ultima vreme toată lumea vorbea cu entuziasm despre corecţia generală, după ce comisarul Zhang declarase la o şedinţă că aproape tot personalul va fi promovat la sfîrşitul

anului. Era o ocazie pe care nimeni n-ar fi scăpat-o. De aproape zece ani nu se mai făcuse nici o promovare în spital; gradele şi salariile oamenilor rămăseseră îngheţate în ciuda inflaţiei. Aşa că, pomenindu-i acest rău potenţial, Lin o convinse pe Manna că procedase corect. Ea fu de acord că, pentru moment, Bensheng nu trebuie provocat. Lin îi promise că va găsi el o cale de a obţine divorţul».

în decembrie 1970, Lin şi Manna au fost promovaţi şi au primit un spor de nouă yuani pe lună. Promovarea le-a făcut plăcere, deşi i-a costat mult mai mult decît pe ceilalţi.

117

Partea a doua

în primăvara anului 1972, Lin Kong a primit o scrisoare de la vărul său, Liang Meng, împreună cu care copilărise şi mersese la şcoală, în regiunea Wujia. Acum Liang Meng locuia la Hegang, un oraş minier situat cam la o sută douăzeci de kilometri vest de Muji. Pentru că nu corespondau în mod regulat, pe Lin îl surprinse scrisoarea.

II ruga să-l ajute să-şi găsească o prietenă la spitalul militar, pentru că dorea să se însoare cu o doctoriţă sau cu o asistentă. Nevasta lui murise acum doi ani, lăsîndu-l cu trei copii. După o suferinţă îndelungată, acum se simţea pregătit să-şi vadă de viaţa lui. în afară de asta, familia avea nevoie de o femeie care să nu lase casa să se ducă de rîpă. Luni de zile îşi tot căutase o prietenă în oraşul Hegang, dar fără succes; fie femeilor nu le plăcea faptul că avea o familie numeroasă, fie el le considera prea vulgare. în fond, el era un om cultivat.

Scrisoarea lui tiiang Meng aduse o rază de speranţă în situaţia fără ieşire în care se aflau Lin şi Manna. Cu o vară înainte, Lin se întorsese acasă şi deschisese iar subiectul divorţului. Spre surprinderea lui, Shuyu fusese de acord, dar cînd ajunseseră în oraşul Wujia, nu-şi putuse reţine lacrimile în faţa judecătorului şi-şi schimbase

121

hotărîrea. în concluzie, cererea fusese respinsă, iar Lin — umilit de judecătorul care-l mustrase, folosind un limbaj dur, numindu-l chiar „om fără ruşine". Cînd s-a întors la spital, i-a povestit pe scurt Mannei despre refuzul tribunalului, iar ea s-a arătat dezamăgită, părînd să se îndoiască de strădaniile lui. L-a pus să promită că va rezolva chestiunea divorţului în viitorul apropiat, dar el a refuzat să fixeze o dată anume, susţinînd că tot ce putea face era să insiste din nou anul următor.

Se simţea obosit şi revenise la starea lui de indiferenţă de dinainte, iar în timpul liber citea romane şi reviste. Miopia îi crescuse şi acum trebuia să poarte ochelari mai groşi, care-i dădeau o alură mai delicată. Spre deosebire de el, Manna devenise mai arţăgoasă şi se certa deseori cu ceilalţi. Cînd nişte asistente au fost repartizate în grupul ei, a început să le dea întruna ordine, ca soră-şefă, punîndu-le chiar să facă treburi de infirmier, adică să hrănească pacienţii, să schimbe aşternuturile, să spele podelele şi să cureţe ploş-tile. Dacă nevasta vreunui ofiţer îi arunca vreo uitătură plină de înţelesuri, Manna o străfulgera cu privirea, ca şi cum ar fi fost pe punctul de a porni un scandal. Cînd se plimba cu Lin seara, dacă el se oprea să discute cu vreun prieten sau coleg, ea se îndepărta, aşteptînd şi privind de la distanţă, de parcă nu i-ar fi cunoscut. Lumea o numea pe la spate „o fată bătrînă tipică". Lin remarcase aceste schimbări, dar nu ştia cum s-o ajute decît încercînd să obţină divorţul vara următoare. Şi nu era sigur că va reuşi.

Scrisoarea vărului său îi sugera o cale posibilă prin care Manna îşi putea găsi un prieten. Nu-i trecuse prin cap că, spre deosebire de personalul spitalului militar, s-ar putea ca civilii din alte

122

oraşe să n-o privească pe Manna ca pe logodnica lui. Aşa că de ce n-ar încerca să-şi găsească un bărbat în altă parte, undeva în afara armatei? Oricum, nu era cazul să-l aştepte pasiv. Numai Dumnezeu ştia cînd o să poată divorţa de nevastă-sa. în sinea lui simţea că divorţul putea trena cinci sau şase ani. Se putea, foarte bine, să nu se materializeze deloc.

Chiar vrei să *Q.* laşi să plece? s-a întrebat el. întrebarea îl făcu să simtă o săgeată în piept, de parcă ar fi avut un mic spasm. Deşi nu mai avea aceeaşi pasiune romantică pentru Manna, era încă foarte ataşat de ea şi încă mai întrezărea unele şanse de a se căsători într-o bună zi. Era femeia vieţii lui, singura pentru care avusese într-adevăr sentimente puternice. Putea oare să renunţe la ea ? Dacă s-ar mărita cu vărul ei, cum o să se simtă cînd o să se întîlnească din întîm-plare cu ei? N-o să-şi reproşeze faptul că i-a prezentat-o? Dacă ar pierde-o pe Manna, unde ar mai găsi el o femeie atît de bună ca ea?

Aceste întrebări l-au chinuit cîteva zile bune. Apoi s-a decis să-i scrie vărului său despre Manna, crezînd că era o ocazie favorabilă pentru ea. Merita un bărbat care să-i ofere mai mult decît îi putea el oferi. în ce-l privea, era o decizie dureroasă, dar necesară. Dacă legătura lor

pasivă ar continua, cariera lui şi a ei ar avea de suferit, chiar ar putea fi distruse. în ochii multora, cei doi deveniseră deja aproape nişte paria, implicaţi într-un fel de afacere nelegitimă. Ar fi prea deprimant să lase aceste umbre sinistre să planeze la nesfîrşit deasupra lor. Cel mai bun lucru pe care-l putea face era să taie nodul ăsta încurcat o dată pentru totdeauna.
— Uite, Manna, îi spuse el în timp ce se plimbau în spatele secţiei medicale. Nu vreau să te
123
supăr, dar există o modalitate prin care-ţi poţi găsi un prieten.
Mannei îi căzu faţa.
— Nu mai vorbi despre asta. Ştiu că te-ai săturat de mine.
— Hai, nu fi atît de tîfnoasă. De data asta nu glumesc.
— Aşa cum nici înainte nu ai vrut să faci mare lucru.
— Haide, ştii ce simt pentru tine, dar nu ne putem căsători.
— Ei, şi? O să aştept.
— Nu ştim cît s-ar putea să mai ai de aşteptat.
— Nu-mi pasă.
— Hai, te rog, ascultă-mă!
Ea se opri şi-l privi în faţă. în jurul lor bîzîiau cîţiva ţînţari. Ultimele raze de soare cădeau pe frunzele groase de plop, care deveniseră lucioase, sclipind şi foşnind în bătaia vîntului. Un cîine se porni să latre şi se ridică pe labele din spate în dosul gardului de sîrmă al cuştii, unde se adunase un grup de fetiţe şi băieţi care urmăreau cum animalul se lupta în zadar să iasă.
Lin continuă:
— Tocmai am primit o scrisoare de la un văr. Mă roagă să-i găsesc o prietenă în spital. Asta nu înseamnă că trebuie neapărat să te duci după el. Pur şi simplu, mi-a venit ideea că ţi-ai putea găsi un prieten în alt oraş, unde nimeni nu ştie de noi. Nu trebuie neapărat să fie ofiţer.
Lin se opri să-şi tragă sufletul. Manna îşi încreţi buzele şi răspunse:
— M-am gîndit la asta de o sută de ori. Nu-i chiar atît de simplu.
— Cum aşa ?
Rămase uluit de vorbele ei şi-şi zise : Deci ţi-a trecut prin minte să-mi faci vînt.
124
— Chiar dacă m-aş mărita cu un bărbat din alt oraş, cum aş putea s-o fac fără să nu plec din armată ? Dacă aş rămîne în armată, ar trebui să locuim separat. Eu nu-mi doresc aşa ceva.
— Dar bărbatul nu se poate muta în oraşul Muji?
— Poate că da, dar cu noi doi cum rămîne? Cum te-ai simţi dacă m-aş mărita cu altul ? Ţi-ar fi uşor să mă tot^yezi în fiecare zi? Oare bărbatului nu i-ar ajunge la urechi zvonuri despre noi ? Ce se va alege din căsătoria noastră atunci ? Doamne sfinte, mă apucă durerea de cap cînd mă gîndesc la asta. Am un sentiment de neputinţă.
Explicaţia ei îl surprinse, pentru că el nu înţelesese pînă atunci complexitatea situaţiei. După o pauză lungă, îi răspunse:
— N-ar trebui să-ţi faci prea multe griji. Nu te mai gîndi la sentimentele mele. încearcă să faci ce-i mai bine pentru tine.
— Ce-aş putea face ?
— încearcă să-ţi găseşti un bărbat în alt oraş.
— Unde?
— Oriunde. De exemplu, vărul meu, Liang Meng, din Hegang e disponibil. încearcă să-ţi cauţi unul cît poţi de repede. Pas cu pas, şi nu-ţi face tot felul de gînduri înainte. întotdeauna există o cale de ieşire din orice fel de situaţie.
— Bine, zi-mi despre vărul tău.
îşi ridică fruntea şi buzele i se arcuiră într-un zîmbet ironic.
El începu să-i vorbească despre Liang Meng, care avea treizeci şi opt de ani, era profesor de gimnaziu, un metru cincizeci şi doi, sănătos, inteligent şi de nădejde, dar văduv cu trei copii.
Lin scoase scrisoarea de la vărul lui din buzunarul pantalonilor şi i-o dădu.
125
— Ar trebui s-o citeşti şi să meditezi la ce scrie. Nu te grăbi să te hotărăşti. Dacă vrei să-l întîlnesti, te voi ajuta cu plăcere. Apoi, arătînd spre plic, adăugă: Are un scris foarte frumos,

nu crezi ?
— Da, de om cu carte.
— După ce o să te gîndeşti serios, spune-mi şi mie ce ai de gînd să faci, bine?
— Aşa voi face.
Peste o săptămînă, Manna îi spuse că n-ar deranja-o că Liang Meng are o familie numeroasă, pentru că-i plăceau copiii, şi că o interesează mai mult cum este el ca om. Lin fu gata să-i dea o mînă de ajutor, dar o avertiză să nu-şi facă speranţe prea mari, pentru că s-ar putea să descopere că Liang Meng nu este omul potrivit.
Fără să stea pe gînduri, îi scrise vărului său şi i-o descrise pe Manna ca pe o partidă minunată, o femeie cinstită şi bună, care nu mai fusese căsătorită şi nu avea familie. în plus, era o femeie de caracter, fără pretenţii. într-un cuvînt, o fiinţă pe care n-o întîlnesti pe toate drumurile.
Răspunsul lui Liang Meng veni peste două săptămîni. îi scria că la Hegang şcoala se termină în iunie, iar el o să vină în oraşul Muji să participe la nişte cursuri de sculptură în lemn şi va fi încîntat s-o cunoască pe Manna. îi mulţumea exagerat lui Lin pentru faptul că o peţise pe Manna, spunîndu-i că era atît de impresionat, că nu mai găsea cuvinte.
Aşa că Lin plănui să le facă cunoştinţă în iunie.
126
Liang Meng sosi la Muji aşa cum plănuise. Lin primi o înştiinţare de la oficiul poştal despre sosirea vărului şi o luă agale spre intrarea principală să-l întîmpine. Dădură mîna cam vreo zece secunde, apoi îi făcură semn soldatului de planton şi intrară în spital.
— Ai călătorit bine ? îşi întrebă Lin vărul.
— Da. Dar trenul a fost atît de aglomerat, că n-am găsit loc.
— Ai unde să stai în oraş ?
— Da, la Institutul de Arte Plastice.
Se tot uitau unul la altul în timp ce mergeau. Zîmbetul lui Liang Meng îi amintea lui Lin despre aventurile lor pe fluviul Songhua de acum douăzeci şi cinci de ani. Vărul lui era un excelent înotător, capabil să plutească pe spate ca şi cum ar fi tras un pui de somn, pe cînd el nu îndrăznise să se avînte pe braţul principal, înotînd cîineşte doar în ape de mică adîncime. Viaţa trecuse ca un vis - douăzeci şi cinci de ani dispăruseră într-o clipită. Iar acum, iată, vărul lui nu se deosebea cu nimic de un bărbat matur oarecare.
— Frate, dar locul ăsta e formidabil, îi spuse Liang Meng pe un ton sincer. E aşa de curat şi totul e ordonat.
127
Lin zîmbi, uluit de comentariu. Da, se gîndi el, dacă îl compari cu o mină de cărbuni.
îşi conduse vărul în dormitor. Spre surprinderea lui însă, îl găsi pe Jin Tian cu logodnica lui prăjind cod la o plită cu kerosen. Era aproape ora trei, aşa că-l duse direct la Manna, ştiind că ea lucra în schimbul doi, că dormea dimineaţa, iar acum, mai mult ca sigur, se trezise deja. Ii părea rău de vărul lui, care arăta obosit, dar nu putea găsi un loc liniştit în care Liang Meng să se odihnească puţin, înainte să o întîlnească pe Manna. Un alt inconvenient era că, după ce le va face cunoştinţă în spital, trebuia să-i însoţească, de parcă ar fi fost damă de companie, altfel simpla tentativă a Mannei de a rămîne singură cu un bărbat străin ar fi dat naştere la interpretări.
O găsiră pe Manna la ea în dormitor, dar una dintre colegele ei de cameră încă mai dormea acolo, aşa că ieşiră tustrei în căutarea unui loc în care să stea puţin de vorbă. Pe drum, Lin cumpără trei sticle de apă minerală de la taraba cu răcoritoare cu copertină kaki din faţa magazinului alimentar.
In faţa secţiei de medicină generală găsiră o masă de granit liberă, sub nişte araci pe care se întindea o viţă de vie. Se aşezară şi începură să bea fiecare din sticla lui de apă minerală Tigru. In aer plutea un puternic miros de camfor, iar bondarii bîzîiau, zburînd de jur-împrejur. O larvă grasă, atîrnînd de un fir lung de mătase ieşit de unul singur, se răsucea în sus în lumina unei raze de soare filtrată prin frunzele viţei. Pe lîngă ei treceau doctori în halate albe, cu cîte un ziar împăturit sau un stetoscop vîrît în buzunarele largi. Două asistente împingeau un cărucior pe care se afla un tub lung de oxigen, ca o torpilă,
128
si chicoteau înghiontindu-se în joacă şi aruncînd priviri furişate spre Manna.

Liang Meng, care nu părea în apele lui, le spuse că trebuie să renunţe la cursul de sculptură si să se întoarcă acasă peste două zile, pentru că fiica lui făcuse o inflamaţie la creier şi se afla în spital, dar acum era în afara oricărui pericol. Trebuia să sune seara şi să se intereseze de starea ei. Mannajşi dădu seama că făcuse tot drumul ăsta în primul rînd ca să o cunoască pe ea.
Se întreba dacă avea într-adevăr un metru optzeci, aşa cum pretindea în scrisoare. Era un bărbat sfrijit, care arăta mai bătrîn decît vîrsta lui. Figura lui însă era ieşită din comun. Nu avea păr pînă aproape de mijlocul capului şi de aceea fruntea îi apărea bombată şi lucioasă. In schimb, sprîncenele îi erau late şi groase, întin-zîndu-se pînă aproape de pleoapele ochilor duşi în fundul capului. Sub nasul coroiat avea o gură proeminentă, cu buza de jos acoperind-o pe cea de sus. Cînd vorbea, îşi înclina capul spre dreapta, de parcă l-ar fi durut gîtul.
— Ce fel de struguri sînt ăştia ?
Liang Meng se ridică de la locul lui şi rupse un strugure din viţa de vie de deasupra.
— Habar n-am, răspunse Lin nepăsător.
Pe Manna o surprinse răspunsul lui lapidar. Cînd veniseră în dormitorul ei, Lin era fericit. De ce devenise morocănos acum? Nu mai aşteptă, Şi-i răspunse şi ea îndrăzneţului oaspete.
— Nici eu nu ştiu.
Liang Meng îşi duse strugurele la gură şi începu să-l mestece.
— Pfiu! Nu-i bun, e prea acru. Scuipă coaja Şi sîmburii pe pămînt. Noi avem o grămadă de struguri în curte.

— Adevărat? se interesă ea. Sînt buni?
— Bineînţeles. Mari şi dulci.
Cu toate că observă cum Lin se încruntă puţin, continuă să-l întrebe:
— Şi ce fel de struguri sînt?
— In special ţîţa vacii şi roze. Anul ăsta avem o recoltă neobişnuit de mare. Aracii stăteau să cadă şi i-am proptit cu ţăruşi de lemn. Chestia este că în primăvară am îngropat nişte animale moarte la rădăcina viţei. Dumnezeule, asta a dublat rodul.
— Ce animale aţi îngropat ? îl întrebă ea.
— Hm, nişte pui morţi, nişte raţe şi un cîine turbat, al vecinului nostru. Cîinele a muşcat o elevă, iar miliţienii l-au împuşcat. Apoi se întoarse spre Lin. Frate, tocmai voiam să-ţi cer părerea ca profesionist. Crezi că e sănătos să mănînci struguri crescuţi din pămîntul îngrăşat cu un cîine turbat?
— N-am nici o părere ca profesionist, i-o tăie Lin scurt. Apoi se reţinu şi adăugă: Ce întrebare ! Bunul simţ îţi spune că n-ar trebui să fie o problemă.
Pe Manna o intriga faptul că Liang Meng tot vorbea despre struguri. Evident, era un om de casă, creştea şi păsări, deşi era şi el, într-un fel, un intelectual. Poate că ar trebui să afle mai multe despre el.
Pentru că spitalul nu era un loc potrivit pentru conversaţii, Lin le sugeră să se întîlnească undeva în oraş şi să stea de vorbă. Căzură de acord să se vadă în parcul Victoria. Poate că rîul Songhua era un loc mai plăcut, dar erau atîţia oameni pe mal, că se putea, foarte bine, să se rătăcească unul de celălalt.
Parcul Victoria se află la capătul de sud al oraşului. A fost amenajat în 1946, în memoria

soldaţilor ruşi căzuţi în luptele din Manciuria cu trupele japoneze, la sfîrşitul celui de-al doilea război mondial. La intrarea principală, în faţa unui obelisc, era statuia masivă a unui soldat rus, echipat de sus pînă jos; îi lipseau casca şi muniţia puştii-mitralieră, care îi fuseseră tăiate de Gărzile Roşii la începutul revoluţiei culturale. Dar acum statuia, înconjurată de schele, era în reparaţie. Jos, înJFaţa monumentului, se mai putea citi lozinca „Jos şovinismul rus!" Cuvintele fuseseră răzuite, dar vopseaua neagră încă mai era lizibilă pe betonul cenuşiu.
Manna sosi la ora zece. în parc, lacul Victoria era înverzit de sălciile plîngătoare. Doi tineri, după toate aparenţele studenţi la colegiu, rîdeau voios şi vîsleau într-o barcă, pe prova căreia erau scrise cu vopsea roşie cuvintele: „Trăiască preşedintele...!" Cuvîntul „Mao" fusese şters de apă. Aproape de mal pluteau cîteva raţe albe şi gîşte sălbatice. Manna se aplecă peste balustrada unui pod de piatră şi se uită la crapii lunecînd în apă, cei mai mulţi lungi de vreo treizeci de centimetri. Era îmbrăcată într-o bluză galbenă din poplin care, asortată la fusta ei

militară, o făcea să arate mai tînără şi mai feminină. Transpira puţin pentru că mersese mult pe jos, aşa că rămase la umbra unei sălcii care acoperea aproape o treime din pod. O pală de vînt luă pe sus cîteva ambalaje de bomboane, iar o pungă de plastic mare se zbătea peste florile unui cireş. îşi aminti că acolo se întîlnise cu primul ei iubit, Mai Dong. Asta fusese acum opt ani. Ce repede trecuse timpul. Acum parcul arăta altfel, chiar de nerecunoscut; fusese amenajată o grădină zoologică, foarte animată şi zgomotoasă, cu sute de animale închise în cuşti de fier şi în Puţuri adînci din beton. Pe malul opus, dincolo de Şirurile de copaci, erau o serie de construcţii noi.
131
Inima i se strînse uşor cînd îşi aminti de Mai Dong hrănind raţele sălbatice cu floricele de orez chiar pe podul acela. Unde era acum oare? Ce om fără suflet a fost. îşi iubeşte verişoara? Cu ce se ocupă acum? Mai este în Shanghai? Se mai gîndeşte la mine?
Gîndurile îi fură curmate de o voce bărbătească venind de undeva din spate.
— Hei, tovarăşă Manna Wu.
Liang Meng apăruse cu un plic din hîrtie groasă sub braţ şi îi făcea semne.
Ea îşi flutură mîna, dar nu o porni spre el. Cînd veni lîngă ea, zîmbi şi îi strînse mîna.
— Cum se mai simte fiica dumneavoastră ? se interesă Manna.
— E bine. S-a întors ieri după-amiază acasă. Stă cumnată-mea cu ea. Doctorul a spus că nu vor apărea efecte secundare.
— Asta-i o veste bună. E copilul cel mare ?
— Nu, e cea mică, mai are doi fraţi. Unul are unsprezece, altul, nouă, iar ea are şapte ani.
Se întoarseră şi o luară prin parc. înainte de a ajunge la capătul podului, Liang Meng tuşi, iar apoi scuipă în apă. Un crap roşu, cam de şaizeci de centimetri, se repezi imediat şi înghiţi stropul de flegmă. Manna observă în tăcere că Lin n-ar face aşa ceva. O cotiră la stînga şi merseră de-a lungul malului în sensul acelor de ceasornic.
Liang Meng îi spuse că a aflat o mulţime de lucruri despre ea de la Lin şi că a rămas impresionat de activitatea ei de soră-şefă. Apoi, fără nici o legătură, începu să vorbească despre el. Absolvise Institutul Pedagogic din Harbin în 1965, cu specializarea în arte plastice. Anul absolvirii era semnificativ, însemnînd că studiile nu i-au fost întrerupte de revoluţia culturală. Din păcate, nevastă-sa murise cu doi ani în urmă; lumea îi
numea o „pereche de raţe mandarine", adică un cuplu afectuos. Şi aşa era, pentru că amîndoi trăiseră împreună nişte ani liniştiţi şi plăcuţi, şi niciodată nu avuseseră loc certuri sau scene între ei. Copiii lui erau disciplinaţi şi inteligenţi, iar băieţii erau elevi model la şcoală. Deşi se apropia de vîrsta mijlocie, era sănătos şi avea doar cîte o răceală iarna, cînd atmosfera din Hegang era încărcată cu praf ^e cărbune. Cîştiga şaptezeci şi doi de yuani pe lună şi, pentru că nu aveau datorii, se descurcau de minune.
Manna se temea că o va întreba despre gradul şi salariul ei. Dacă o va face, se gîndi ea, relaţia lor se va curma chiar în acel moment, pentru că detesta acest gen de atitudine materialistă. Dar el avu decenţa să nu pună întrebarea, schimbînd subiectul şi apucîndu-se să-i vorbească despre meseria lui de profesor.
Cînd ajunseră pe malul opus, în stînga văzură cupola unei construcţii de beton, parţial ascunsă de coroanele plopilor. Era Palatul Copiilor. Un şir de maşini - Warsawa, Volga şi Steagul Roşu -erau parcate într-un loc înconjurat de un gard de păducel. De afară se auzea corul de copii cîntînd acompaniaţi de orgă.
Manna şi Liang Meng se aşezară pe o bancă lungă în faţa lacului. Vopseaua albastră era pe alocuri scorojită, iar scîndurile din lemn ale spătarului zgîriau. La stînga, pe pămînt, era o cutie de muniţie plină cu flori crem de şofran. Liang Meng îşi puse plicul în poală şi scoase din el [Cl]teva desene mici.
— Astea sînt lucrările mele. Sper să-ţi placă, [s]Puse el şi i le întinse.
Ea îi remarcă degetele butucănoase. Apoi se [u]ită la desene. Toate ilustrau o luptă în care
132
133
Vietcong-ul distrugea invadatorii americani, într-unui dintre desene, doi inamici - un soldat negru şi un ofiţer alb - erau traşi în ţăruşi de bambus într-o capcană şi ţipau „Ajutor!" Pe Manna nu o interesau ilustraţiile. Venise acolo să vadă omul, nu opera. I le dădu înapoi şi-i

spuse afabil:
— Sînt bune.
— Sînt ilustraţii la o carte pentru copii. îţi plac?
— Da. Cînd apare cartea?
El îşi încreţi sprîncenele şi murmură:
— Trebuia să apară anul ăsta, dar editura vrea să mai aştepte.
— Cum aşa ?
— Sînt prea multe cărţi de genul ăsta pe piaţă. Mi s-a mai spus că Statele Unite nu mai sînt duşmanul nostru principal. Aşa că nu doresc să publice cartea acum.
— Dar ce publică la ora actuală?
— Orice carte care îl critică pe Confucius.
— Atunci de ce nu desenezi ce vor?
— E aşa greu să prevezi de unde va bate vîntul. Dacă mă apuc de un proiect acum, cînd îl voi termina, nu va mai fi la modă.
— îmi pare rău. Chiar îl compătimea.
Liang Meng îşi puse desenele la loc în plic.
— Nu-i nimic. Desenele astea au fost doar un exerciţiu. Dar numai Dumnezeu ştie cît de mult am lucrat la ele.
— îmi dau seama.
între ei se aşternu o vreme tăcerea, timp în care Manna se uită peste lac, încercînd să vadă mai bine malul celălalt. Fu captivată de priveliştea unui munte masiv la sud-est. Imaginea se lumină brusc în clipa în care razele soarelui străpunseră norii, căzînd pe culmile abrupte.
134
.
— Ua, ia uită-te la muntele ăla! îi spuse ea lui Liang Meng.
— E într-adevăr frumos, o imită el.
în depărtare, dincolo de gara unde locomotivele treceau pufăind şi scoţînd un fum întunecos, se ridica un munte înalt, stîncos, de culoarea indigoului. Tancurile străpungeau ceaţa care îl învăluia; se mai zărea şi o potecă şerpuind în susul unei pante «brupte, pierzîndu-se în nori. Cîteva păsări se înălţau, aproape în nemişcare, pe lîngă mijlocul unei stînci. Lîngă potecă se vedea o cavitate rezultată în urma unui raid aerian, şi asta numai datorită pămîntului gălbui şi reavăn zvîrlit la marginea ei sub forma unui triunghi gigantic care se prăvălea. Soarele trimitea cîteva mănunchiuri de raze deasupra pădurii de pin care se întindea pe culmea vestică a muntelui. Brusc, de pe o creastă se ridică un nor prăfos, iar păsările se îndepărtară instantaneu, avîntîndu-se mai sus. Peste cîteva secunde se auzi sunetul unei explozii. După cîte se părea, în locul acela se tăia piatră.
— Nu mi-am imaginat că muntele arată atît de impunător, îi spuse Manna.
— Da, e frumos.
— De la spital abia îl zărim.
— Din cauza smogului sau clădirilor care astupă priveliştea, bănuiesc.
— Nu, nu e numai asta. Pur şi simplu, uiţi că acolo, undeva, e muntele şi e atît de impunător. Eşti prea preocupat de evenimentele şi oamenii din jur.
Ea căzu pe gînduri, iar el îşi îndreptă gîtul şi recită:
— Munţii şi rîurile sînt atît de fermecătoare/ Nenumăraţi eroi s-au întrecut să le cucerească.
135
Era un citat din poezia preşedintelui Mao, „Zăpada".
Manna rîdea pe înfundate, iar el se întoarse şi se uită la ea cu o privire oarecum perplexă.
— Dar ce-i de rîs ? o întrebă el.
— Nimic.
îşi scoase batista şi-şi tampona sudoarea de pe obraji. Doi băieţi trecură alergînd pe lîngă ei, fiecare cu o bară de fier în mînă, cu care rostogoleau un cerc metalic, de fapt, roata unei biciclete. Sunetul îi rîcîia creierul.
Manna se ridică şi-i spuse că trebuie să plece pentru că avea neapărat nevoie de un somn bun înainte de schimbul de noapte. Se sculă şi el şi o luară înapoi, pe drumul pe care veniseră. Trecînd pe pod, ea zări autobuzul care aştepta la intrarea în parc, aşa că îşi luă rămas-bun de

la el brusc, fără să-i spună dacă vrea să-l mai vadă. O luă în grabă prin mulţime, îndreptm-du-se cu paşi mari spre autobuz. El o urmă o vreme, apoi se urcă pe o bancă de piatră şi o văzu cum dispare printre călători; începu să facă semne cu mîna spre autobuzul care porni scrişnind şi tuşind. Partea de sus a trupului său se ridica deasupra capetelor pietonilor care mişunau prin jur. îşi întinsese atît de mult gîtul, că Manna îşi acoperi gura cu palma, să nu izbucnească în rîs.
Cînd îi spuse lui Lin despre desenele vărului său şi cum i-a recitat din poezia preşedintelui Mao, el clătină din cap şi zise:
— Ce mai şoarece de bibliotecă. Dar, Manna, e un om de nădejde, nu crezi?
— Nu ştiu ce să zic. E atît de ciudat.
— Uite, nu trebuie să te hotărăşti acum. Mai gîndeşte-te la el. Dacă vrei să-l mai vezi, spune-mi.

— încă o dată? Nici pentru o mie de yuani. Peste o săptămînă, Lin primi de la vărul lui o scrisoare şi un pachet cu o jumătate de kilogram de ciuperci. Liang Meng scria că Manna îl interesa, că părea o fiinţă „matură şi naturală". Spera că se vor înţelege cînd se vor întîlni data următoare. Pentru că Lin nu gătea, îi dădu ciupercile lui Ming Chen, noul director al biroului de personal, care îi tratase artrita prin acupunctura şi-i tăia de obicei părul.
Cînd îi arătă Mannei scrisoarea lui Liang Meng, Lin îi spuse:
— Vezi, are bun-simţ. Ar trebui să-i răspunzi.
— Şi ce să-i spun ?
— Spune-i ce crezi.
— Lin, dar m-a făcut să mă simt ca o cretină. E aşa o figură!
— De ce?
— Nu m-a atras în nici un fel. De ce oare m-am mai deranjat să-l întîlnesc în parc?
— îmi pare rău să aud asta.
Simţi că-l inundă un fior de plăcere, care-l stînjeni întrucîtva. îşi întoarse faţa. Ea continuă :
— în dragoste ar trebui să-mi ascult inima. Nici chiar păsările nu se împerechează automat dacă le pui laolaltă într-o colivie, ce să mai vorbim de oameni. Aşa că nu-mi mai spune să caut un alt bărbat.
— Bine. El respiră uşurat. Crezi deci că sînt un bărbat mai bun ? o întrebă el pe jumătate în glumă.
— Măcar de nu te-aş iubi atît, îi răspunse ea. Cîteva cute îi apărură în colţul stîng al gurii, dezvăluind o umbră de tristeţe.
Manna îi răspunse lui Liang Meng săptămînă următoare, spunîndu-i că nu se simţise bine în

ultimele zile şi trebuia să-i mărturisească cinstit că avea un reumatism la inimă. Această informaţie falsă l-a speriat probabil. După scrisoarea ei, Lin n-a mai primit nici o veste de la vărul lui.

!^^нVara următoare Lin şi Shuyu s-au dus din nou la tribunal. Cu o zi înainte de a porni spre oraşul Wujia, stătuseră de vorbă, promiţîndu-i că va avea grijă de ea şi de fiica lor după divorţ, aşa că ea acceptase. îi spusese că nu dorea decît să-şi întemeieze un cămin la oraş.
Cei doi au aşteptat aproape o oră în sala de tribunal pînă judecătorul şi-a făcut apariţia. Era un ofiţer de poliţie înalt, proaspăt înaintat în această funcţie. Omul era atît de corpolent, că nu i se mai vedea deloc gîtul. După ce se aşează pe un scaun căptuşit cu imitaţie de piele, îşi trecu

limba peste dinţii ieşiţi în afară şi iscodi cuplul cu un ochi deschis şi celălalt închis, ca şi cum i-ar fi ţintit cu puşca. Faţa lui lătăreaţă şi unsuroasă îi aminti lui Lin de statuia de lut a unei zeităţi locale, pusă în „Altarul calului divin", aflat la vest de satul Gîsca. Zgîndărindu-şi cu mîna stîngă un neg de sub nară, îşi îndreptă arătătorul mîinii drepte spre Lin, ordonîndu-i:
— Prezintă-ţi cererea.
Lin începu cu o uşoară bîlbîială:
— Onorate judecător, eu, eu am venit aici să vă rog să-mi permiteţi să divorţez de soţia mea. Sîntem separaţi de şase ani de zile şi nu ne mai iubim. în conformitate cu legea căsătoriei, orice cetăţean e liber să-şi aleagă soţia sau so...

— Daţi-mi voie, îl întrerupse judecătorul. îmi permiteţi să vă reamintesc că legea nu spune că orice cetăţean are dreptul la divorţ ? Continuaţi.
Lin se enervă. Tăcu o clipă, cu obrajii în flăcări. Apoi reîncepu cu prudenţă:
— înţeleg asta, tovarăşe judecător, dar soţia mea este de acord să divorţăm. Am ajuns la o înţelegere şi le voi sprijini financiar, pe ea şi pe copilul nostru. Credeţi-mă, sînt o persoană responsabilă.
în timp ce el vorbea, Shuyu îşi acoperise gura cu o hîrtie mototolită. îşi ţinea ochii închişi ca şi cum ar fi durut-o capul.
După ce Lin termină de vorbit, judecătorul se întoarse spre ea.
— Tovarăşă Shuyu Liu, doresc să-ţi pun cîteva întrebări. Promite-mi că te vei gîndi bine înainte de a-mi răspunde.
— Promit, zise ea, apoi dădu din cap.
— Care-i motivul adevărat pentru care soţul dumitale doreşte divorţul?
— Habar n-am...
— Mai este o terţă persoană implicată ?
— Ce înseamnă asta ?
Tînărul grefier care stătea în spatele judecătorului şi lua notiţe clătină din cap, clipind din ochii lui rotunzi. Judecătorul continuă:
— Vreau să zic, se întîlneşte cu o altă femeie ?
— Eu socot că sînt multe în jurul lui acolo, la armată. Ştiţi, e un bărbat frumos.
Grefierul chicoti, dar faţa judecătorului rămase nemişcată.
— Răspunde-mi la întrebare: ştii dacă are vreo legătură cu o altă femeie?
— Nu sînt sigură. Mi-a spus că are nevoie de o familie la oraş.
— O familie cu o altă femeie ?

— Probabil că ăsta-i adevărul.
— O ultimă întrebare pentru dumneata. Mai simţi ceva pentru el?
— O, da, sigur, se tîngui ea şi începu să suspine pentru că ultima întrebare atinsese o coardă sensibilă.
— îl mai iubeşti?
— Da.
Dădu din cap, ştergîndu-şi lacrimile, prea emoţionată să mai spună ceva.
Judecătorul se întoarse spre soţ.
— Ei bine, ofiţere Lin Kong, trebuie să declaraţi tribunalului dacă aveţi o amantă la oraş.
— Nu am nici o amantă, tovarăşe judecător, spuse el cu o voce tremurîndă, dîndu-şi seama că judecătorul intenţiona să o tîrască pe Manna în proces.
— Chiar dacă n-aveţi nici o amantă, mai mult ca sigur că aveţi o legătură clandestină.
— N-am avut niciodată o legătură clandestină.
— Atunci cu cine o să-ţi întemeiezi familia în oraşul Muji? Cu un alt bărbat?
— O, nu. Cu o prietenă.
— Cum o cheamă?
— Este numele ei relevant pentru acest proces, tovarăşe judecător?
— Sigur că este. Trebuie să investigăm şi să stabilim natura adevărată a legăturii înainte de a ne decide cum să rezolvăm cererea de divorţ.
— Ea nu are nici o legătură cu acest lucru. Relaţia dintre noi este de pură camaraderie.

— Atunci de ce vă împotriviţi să-mi spuneţi cum o cheamă şi unde lucrează ? Vă e ruşine sau doriţi să acoperiţi ceva?
— Eu... eu.
Faţa îi era năpădită de sudoare.
141
Judecătorul împături un pliant şi cu el pocni o viespe care bătea din aripi pe masă. Nu nimeri insecta, care îşi luă zborul, bîzîind de parcă ar fi fost catapultată. Aştepta ca soţul să răspundă la întrebare, dar Lin rămase fără grai, nefiind sigur de consecinţele care ar apărea dacă ar dezvălui numele Mannei. Ii aruncă o privire judecătorului, ai cărui ochi cu pleoape grele erau pe jumătate închişi, de parcă ar fi fost gata să aţipească. Incertitudinea îl împiedică pe Lin să mai spună ceva.
După aproape două minute de aşteptare, judecătorul îşi drese vocea şi conchise:
— Prea bine. Dacă n-aţi fi făcut nimic de care să vă fie ruşine, nu v-aţi teme să răspundeţi, de parcă aţi avea de-a face cu fantome. Nu putem continua acest proces dacă nu ne spuneţi numele femeii, vîrsta, locul de muncă şi starea civilă. Mergeţi acasă si reveniţi cînd o să aveţi toate datele cerute. In tot acest timp trebuie să vă trataţi nevasta cu decenţă, ca pe un prieten şi tovarăş. Tribunalul va verifica acest lucru.
Zîmbi închizînd un ochi. Lin îşi dădu seama că nu avea rost să polemizeze, aşa că spuse sfios:
— Bine, ne vom întoarce.
Ca în transă, Lin se ridică şi se îndreptă spre uşă, iar Shuyu veni în urma lui. Ii amorţise piciorul drept şi şchiopăta puţin.
în timp ce soţii se aflau în sala de judecată, Bensheng împreună cu vreo doisprezece bărbaţi din satul Gîsca aşteptau în picioare afară, agi-tînd lopeţi, bice, săpălige şi ţăruşi. Ameninţau să provoace tulburări, dacă judecătorul i-ar accepta lui Lin cererea de divorţ. Pe stradă se adunase deja o mare mulţime de oameni care credeau că sătenii înfuriaţi aveau de gînd să-l bată pe
soţul necredincios. Nimeni nu dorea să rateze un asemenea spectacol. Judecătorul chemă secţia militară regională, care trimise imediat un pluton de miliţie pentru a menţine ordinea în afara tribunalului.
— Ei, şi ce dacă-i mare ofiţer? Nu trebuie să fie deasupra legii, le spunea celorlalţi o femeie între două vîrste.
— Nici împăratul nu-i liber să divorţeze de nevasta lui, adăugă o hîrcă fără dinţi.
— Toţi bărbaţii sînt aşa, nişte animale. Un bătrîn cu ochelari bifocali replică:
— Nici unei femei nu ar trebui să i se permită să divorţeze, căci astfel n-ar mai fi rînduială nicăieri. Ordinea lumii îşi are rădăcina în fiecare familie, a spus Confucius.
— Ce animal fără suflet!
— N-are nici un motiv să-i facă aşa ceva.
— Ar trebui ca armata să-l trimită înapoi şi să-l lase să-şi cîştige traiul muncind pămîntul.
— Am auzit că-i doctor.
— Nu-i de mirare că n-are suflet. Toţi doctorii sînt nişte măcelari.
Spre dezamăgirea unora, judecătorul refuzase cererea lui Lin şi astfel împiedicase desfăşurarea spectacolului anticipat. Văzîndu-i pe cei doi soţi ieşind din tribunal, unii dintre spectatori murmurară, spunînd că, într-adevăr, cuplul nu se potrivea. Soţul arăta a bărbat fin, deloc a om rău şi samavolnic, pe cînd soţia era slabă ca un pui a cărui carne, dacă o frigeai, n-ar umple nici măcar ^{0} farfurie. Fiind atît de deosebiţi, probabil că nu Puteau să evite certurile. Dar ăsta nu era un motiv de divorţ, pentru că un cuplu se mai ceartă de obicei, iar soţii se mai iau chiar la pumni din cînd în cînd. O căsătorie solidă abundă în
142
143
ciorovăieli. Doar căsătoriile fără asemenea episoade se îndreaptă spre dezastru. într-un cuvînt, diferendele dintre soţ şi soţie ar trebui să echilibreze căsătoria.
Lin se albi la faţă cînd văzu atîţia ochi din mulţime privindu-l duşmănos. împreună cu Shuyu o luă în grabă spre staţia de autobuz. Tot drumul spre casă nu scoase o vorbă.
După ce cuplul dispăru, miliţienii se retraseră de lîngă tribunal, dar mulţimea nu se împrăştie decît după o jumătate de oră. în urmă rămăseseră gunoaie, ambalaje de îngheţată şi sticksuri, capace de sticlă, cotoare de castraveţi şi resturi de seminţe de pepene.

In seara aceea Lin se încuie şi stătu singur în camera lui, fumînd, meditînd şi oftînd. Se considera norocos că sătenii nu-l atacaseră fizic şi că doar două femei scuipaseră şi-i arătaseră pumnii strînşi cînd ieşise din tribunal. Dacă ar fi cîştigat divorţul, probabil că n-ar fi ajuns acasă întreg. Poate că n-ar fi trebuit să încerce să divorţeze de nevastă-sa anul ăsta. Era clar că Bensheng îşi luase toate măsurile să-l contracareze, iar el îi făcuse jocul.
A doua zi după prînz, Shuyu intră cu un exemplar din ziarul regional *Ţara construieşte,* scris de mînă şi tras la şapirograf.
— Asta a apărut acum, zise ea şi i-l întinse.
— De unde-l ai ? o întrebă el fără să ia ziarul.
— Mi l-a dat Bensheng. Zicea că era un teanc întreg la opera populară.
Shuyu lăsă exemplarul pe masa joasă. Hua trăgea un pui de somn pe patul din cărămidă, pufăind uşor din buzele ei groase cînd expira. Shuyu desfăcu o cuvertură galbenă dintr-un material ca de prosop şi o trase pe copil, apoi se duse să spele farfuriile la cazan.
144
Lin luă ziarul şi începu să-l răsfoiască. La pagina trei observă articolul despre tentativa lui de divorţ. Se relatau următoarele:
Tribunalul regional a refuzat ieri după-amiază un caz de divorţ. Lin Kong, medic militar de rangul al optsprezecelea din oraşul Muji, a înaintat divorţ pe motiv că el şi nevasta lui, Shuyu Liu, nu se mai iubesc. Dar Shuyu Liu a susţinut că încă mai are sentimente profunde pentru el. Sute de oameni, simpatizînd cu soţia, s-au strîns în faţa tribunalului, aducînd critici soţului pentru că şi-a schimbat sentimentele şi cerînd autorităţilor să protejeze femeia. Judecătorul, tovarăşul Jianping Zhou, un om cu experienţă, l-a mustrat pe Lin Kong şi i-a amintit că este ofiţer revoluţionar şi fiu de ţărani săraci. El i-a spus: „Ţi-ai uitat originea de clasă şi ai încercat să imiţi stilul de viaţă al exploatatorilor. Tribunalul te sfătuieşte să te trezeşti înainte de a cădea în groapa fără fund a nenorocirilor, de unde nu vei mai putea ieşi".
Toată lumea a răsuflat uşurată cînd a văzut cuplul ieşind din tribunal încă soţ şi soţie. Unii au aplaudat.
După ce a citit articolul, Lin a fost crunt dezamăgit, îşi suspecta cumnatul că s-ar afla în spatele publicării lui. Autorul, care nu semnase cu numele lui, folosind în schimb sintagma „Apărătorul moralităţii", era probabil prietenul lui Bensheng. Lin îşi aminti limpede că nimeni nu aplaudase cînd ieşise împreună cu Shuyu din tribunal. Evident, articolul era scris cu scopul de a-l face de ruşine şi a-l împiedica să încerce să mai divorţeze de nevastă-sa.
Cît îl mai ura pe Bensheng! Se hotărî să nu-i rnai vorbească pînă la sfîrşitul concediului.
145
— Bună ziua, e cineva acasă ? se auzi o voce guturală strigînd din curtea din faţa casei, a doua zi după-amiază.
Shuyu ieşi să vadă cine este. La vederea bărbatului înalt, cu o ditamai cicatricea pe obrazul stîng, zîmbi şi zise:
— Hai, intră, frăţioare.
Omul lăsă să-i cadă pe capra de tăiat lemne un mănunchi de trestii de zahăr sorg, cam de cinci centimetri grosime şi de şaizeci de centimetri lungime.
— Sînt pentru Hua, de pe cîmpul nostru, zise el.
— N-ar fi trebuit să le cari cu tine atîta drum, îl certă Shuyu.
Cu toate astea, îi părea bine să vadă trestiile de zahăr.
— Lin e acasă ?
— Da.
Vizitatorul era Ren Kong, fratele mai mare al lui Lin. Era îmbrăcat într-o haină albastră cu nasturi de alamă, iar în picioare avea o pereche de mocasini cu vîrful din cauciuc. Auzise de apariţia lui Lin la tribunal, aşa că venise să intervină în favoarea lui Shuyu, pe care o privea aproape ca pe o soră, pentru că făcuse atîtea pentru familia Kong. Mai mult, cu cîteva luni în urmă îi scrisese lui Lin să le aducă drajeuri Turn copiilor lui ca să scape de limbrici. Toţi cei trei băieţi ai lui aveau feţele gălbejite de cîteva luni bune; în ultima vreme pe fiul cel mare îl durea stomacul în fiecare după-amiază şi în scaunul lui găsiseră limbrici groşi ca nişte tăiţei. Turn erau nişte pastile dulci, mici şi de formă conică şi cu şanţuri spiralate pe margine. Copiii de la ţară le adorau şi le mîncau cu plăcere.
La spitalul militar se găseau diverse pastile pentru limbrici, dar nu aveau în stoc drajeuri Turn.
146
în ciuda regulamentului care prevedea că nimeni nu are voie să-şi însuşească medicamente

pentru uz personal, mulţi membri ai personalului spitalului luau de la farmacie cînd aveau nevoie de ceva. Cei trei farmacişti aveau o sumedenie de prieteni în spital şi primeau o mulţime de cadouri în vacanţă. Dar Lin era prea timid să le ceară farmaciştilor vreun medicament fără reţetă. De aceea hotărîse că va cumpăra drajeuri Turn de la magazin, dar înainte de concediu se concentrase să termine un articol despre cum poţi deveni „Roşu şi expert", aşa că uitase cu totul de promisiunea făcută lui Ren. Acum, venirea fratelui îi aminti de promisiune. Ce să facă? Se frămîntă, întrebîndu-se ce scuză să găsească.
Cei doi fraţi discutau şi beau ceai, în vreme ce Shuyu gătea în bucătărie. Hua era cu mama ei, făcîndu-şi de lucru la foalele de lîngă cazan. Lin o auzi pe nevastă-sa dînd ordine copilului.
— Fato, nu suge trestie cînd lucrezi.
— N-am supt. O ţin doar în gură, îi răspunse Hua.
— Scoate-o, atît îţi spun.
— Nu, vreau s-o ţin în gură.
— Dă-mi-o!
Lin strigă la nevastă-sa, care era în bucătărie:
— Las-o pe Hua să facă ce vrea, da?
Asta puse capăt disputei dintre mamă şi fiică.
Lin nu se simţea deloc legat de Ren, pentru că nu crescuseră împreună. în adolescenţă Lin fusese mai tot timpul plecat la şcoală, iar Ren lucrase la cîmp. Cu toate astea, îi era recunoscător fratelui său mai mare; acesta nu se plînsese niciodată de aranjamentul făcut de părinţi, care îl privase de şansa educaţiei. Ren nu terminase nici măcar şcoala elementară. Uitîndu-se la faţa

cu cicatrice a fratelui său, care fusese lovit cu o piatră pe un şantier de construcţii, lui Lin îi păru rău de el. Din cauza rănii, Ren se însurase cu condiţia de a locui sub acelaşi acoperiş cu socrii lui, care se împotriveau să-şi lase fiica să plece de-acasă. De aceea nevasta lui Lin a trebuit să aibă grijă de părinţii lui. Acum Ren nu avea decît patruzeci şi cinci de ani, dar arăta de şaizeci; îşi pierduse deja trei dinţi din faţă şi avea gura suptă.
— Frate, ar fi trebuit să vorbeşti cu mine înainte să te duci la tribunal cu Shuyu, zise Ren sorbind o înghiţitură şi punînd ceaşca de ceai pe marginea de lemn a patului de cărămidă.
— Asta-i problema mea personală, îi spuse Lin scurt.
— Dar părinţii noştri ţi-au ales-o pe Shuyu. N-ar trebui să le respecţi dorinţa?
— Tocmai dorinţa lor mi-a încurcat viaţa.
— Dar de ce ?
Ren trase din pipă, iar tutunul din căuşul de bronz se înroşi, sfîrîind uşor. De obicei refuza ţigările pe care i le oferea Lin, spunîndu-i că sînt prea slabe. Observînd că Lin se încăpăţîna să nu răspundă, adăugă:
— Omul trebuie să aibă conştiinţă. Nu văd în ce privinţă Shuyu n-ar mai fi demnă de tine. S-a dăruit total familiei noastre. Ar trebui să luăm...
— Cum ţi-am zis, asta-i problema mea personală.
— Poate că nu-i aşa. Divorţul tău îi va afecta pe toţi din familia noastră. Copiii din sat au început deja să le spună tot felul de vorbe nepoţilor tăi: „Unchiul tău are două neveste" sau „Unchiul tău e gagicar". Cum poţi să zici că divorţul te priveşte doar pe tine?
Lin fu şocat de întrebare. Ce ridicoli sînt oamenii, se gîndi el. Cît de deplasate pot fi ideile

lor. Ce legătură are căsătoria mea cu vieţile nepoţilor mei ? De ce trebuie copiii ăştia să se simtă ruşinaţi din cauza mea?
Zgomotul foalelor încetă în bucătărie. O auzi pe nevastă-sa spunîndu-i lui Hua:
— Du-te şi spune-i unchiului tău.
Lin se întrebă de ce o trimisese Shuyu pe fata lor la Bensheng. In timp ce se gîndea la asta, perdeaua din mărgele de sticlă se dădu la o parte şi în cameră intra nevastă-sa cu o farfurie cu friptură de porc.
— E timpul să mîncaţi, zise ea şi-i zîmbi lui
Ren.
Lin scoase două ceşti de vin. Fratelui său îi plăcea să bea şi era vestit pentru felul în care

rezista la alcool. Odată, cînd a fost ales să însoţească nişte oaspeţi oficiali, Ren îl întrecuse la băutură pe vicemagistratul care venise în sat să-i medalieze pe unii dintre săteni, dar sfîrşise sub masă.
— Ce-ai vrea să bei ? îl întrebă Lin pe Ren, deşi avea doar două feluri de băutură.
— Orice. Azi chiar nu simt nevoia să beau.
— Bea, să-ţi revii puţin, îl îndemnă Shuyu. Probabil că eşti frînt după un drum atît de lung.
Lin deschise o sticlă de lichior de sorg Flacăra Albă şi-i turnă fratelui o ceaşcă plină, iar lui, o jumătate. în timpul ăsta Shuyu puse încă trei farfurii pe masă: ouă jumări, sote de fasole şi alune prăjite cu sare.
In timp ce mîncau, Hua se întoarse strigînd: „Vine unchiul".
Lin se încruntă cînd intră cumnatul lui. în mîna stingă Bensheng avea un pachet învelit în hîrtie groasă. Rînji la Ren, adresîndu-i-se pe un ton familiar:
— Bine-ai venit, frate, ai picat la tanc, apoi îi
întinse mîna.

După că dădură mîna, Bensheng se întoarse şi strigă la soră-sa, care era în bucătărie:
— Shuyu, adă o farfurie.
Lin era uimit că Bensheng dădea semne că-l cunoaşte destul de bine pe Ren. Oare el a aranjat vizita fratelui meu? se întrebă.
Shuyu aduse o farfurie goală şi o puse pe masă.
— Dumnezeule, dar ce sînt ăştia ? spuse ea în timp ce fratele ei desfăcea pachetul.
— Viermi mari, zise Hua.
— Sînt niscaiva insecte ? întrebă Ren arătînd spre creaturile roşii din farfurie, lungi de aproape nouă centimetri.
— Creveţi, le zise Bensheng cu mîndrie. N-aţi auzit de creveţi?
— Am auzit, dar n-am văzut niciodată vreunul, răspunse Ren.
— Şi eu văd aşa ceva pentru prima oară, mărturisi Bensheng. I-am cumpărat de la oraş azi-dimineaţă. Cînd i-am văzut la vînzare, mi-am zis: „Fir-ar să fie, omul trebuie să mai încerce şi lucruri noi, că altfel moare plin de regrete". Aşa că am cumpărat un kilogram. Sfinte Sisoe, dar ştiu că-s scumpi, şapte yuani jumătatea. Mi-au zis că sînt de undeva din sud şi pe vremuri erau marfă de export pe care numai străinii o mîncau.
Lin era surprins de ignoranţa lor. Apoi îşi aminti că nu văzuse creveţi în piaţa din Wujia, deşi oraşul era pe malul fluviului. Oare în Songhua nu-s creveţi? se întrebă el. Poate că nu.
In timp ce Lin se gîndea la problema creve-ţilor, fratele lui îl întrebă pe Bensheng:
— Sînt încă vii ?
Pe Lin şi Bensheng întrebarea îi amuză. Lin se strădui din răsputeri să-şi stăpînească rîsul, dar îi scăpă replica:

— Da, sînt vii. Ren luă unul.
— O să încerc oricum, vii sau morţi. Ştii, Hua, mănînc orice are mai mult de patru picioare, în afară de mese. Luă crevetele şi începu să clefăie.
— Au, m-a muşcat de limbă!
Se strîmbă şi-şi acoperi gura cu mîna.
— Unchiule, îţi sîngerează gura? întrebă Hua cu naivitate. Inundai voie să văd?
Lin izbucni în rîs.
— Hua, unchiul tău ştia că sînt gătiţi. A vrut doar să facă o glumă.
— Totuşi nu cred că aşa se mănîncă, zise Bensheng. N-am dreptate, Lin?
Toate privirile se întoarseră spre Lin care, printre hohote de rîs, scotea un fel de bolborosit pe nas. Se opri şi îi răspunse:
— Da, ai dreptate. In primul rînd trebuie să îndepărtezi carapacea, cleştii şi capul. Uite-aşa, cu mîna. Scoase carapacea unui crevete, apoi îi îndepărtă vena dorsală şi-l puse în gură. Mm, e foarte bun, foarte proaspăt.
Urmîndu-i exemplul, ceilalţi, cu excepţia lui Hua, începură să mănînce creveţi cu mare poftă. Fetiţei îi era frică de vietăţile roşietice, aşa că refuză să se atingă de vreuna.
Lin puse un crevete în carapace în castronul ei, dar Hua încercă să-l scoată de acolo.

Bensheng luă o gură de Flacăra Albă şi zise:
— Hua, trebuie să încerci. E delicios.
— Nu vreau.
— Dar n-ai mîncat pupe de viermi de mătase ?
— Ba da.
— Asta e de zece ori mai delicios. Hai, încearcă
Puţin.
Fata ciuguli timid coada crevetelui.
— E bun, nu? o întrebă Bensheng.
151
Hua dădu din cap şi continuă să mănînce, în timp ce oamenii mari rîdeau.
— Fata asta nu ascultă decît de unchiu-său, spuse Shuyu.
După ce Hua termină crevetele, Lin îi mai puse unul în castron, dar ea refuză să mai mănînce, deşi ceilalţi se străduiau din răsputeri s-o convingă. Tatăl ei i-l luă din castron şi-l mîncă.
Ren Kong trebui să plece înainte de ora opt pentru că avea de mers aproape paisprezece kilometri pînă acasă, iar Bensheng se ducea să depună bilanţul anual conducătorilor cooperativei de producţie, şi nici el nu mai putea rămîne. După cină, Lin scoase o hîrtie de zece yuani şi o puse în mîna lui Ren, spunîndu-i:
— Frate, la spitalul meu nu se găsesc drajeuri Turn, aşa că nu ţi-am putut aduce. Te rog să-l cumperi tu nepoţilor de la magazinul sătesc.
— Nu trebuie să-mi dai bani. Credeam că putem face rost de drajeuri Turn pe gratis.
— Ia-i, te rog.
Ren puse banii în buzunarul de la piept. Bărbaţii nu mai statură să bea ceaiul, aşa că se ridicară în picioare. In timp ce ieşeau din casă, Ren îşi întinse braţele şi zise:
— Ah, în sfîrşit, am mîncat şi eu creveţi! Apoi refuză să ia o pungă mică plină cu igname, pe care Shuyu dorea să i-o trimită nevestei lui, spunîndu-i că-i prea grea şi are mult de mers pe jos. Shuyu nu insistă.
Se despărţiră în faţa porţii. Bensheng se îndreptă în direcţia opusă, iar Lin merse cu Ren spre capul satului. Lin era emoţionat, chiar fericit, gîndindu-se că nu mai rîsese atîta de multă vreme. îl cuprinse tandreţea faţă de Ren, care sufla cam greu din cauza lichiorului pe care-l băuse, şi-şi ducea haina pe braţul stîng, mergînd cu paşi mari şi apăsaţi.
152
— Frate, îi zise Lin, pot să te întreb ceva?
— Desigur.
Ren se opri şi-şi întoarse capul.
— Bensheng te-a poftit să vii?
— Nu, am venit din proprie iniţiativă. Sîntem prieteni, într-un fel, dar nu ne întîlnim. Cinstit să fiu, nu e un tip prea onest, dar se poartă bine cu Shuyu şi Hua. De-aia îmi place de el.
— Ştiu asta, fr^te. Drum bun şi transmite salutări din partea mea nevestei şi copiilor tăi.
— O să le transmit. Ai grijă de tine, Lin. Arăţi mai slab decît anul trecut.
în timp ce Ren urca panta cu hîrtoape, pe care vitele mai păşteau încă, Lin stătea sub un ulm, privindu-şi fratele îndepărtîndu-se. Se întoarse cu gîndul la cina cu creveţi, amintindu-şi că se hotărîse să nu-i mai vorbească lui Bensheng, dar că uitase de hotărîrea luată. După toate aparenţele, el şi Bensheng rămăseseră încă rude. Măcar de-ar fi putut să nu-i dea absolut nici o atenţie. Măcar de-ar fi reuşit să rupă toate legăturile cu omul ăsta viclean.
Luna nemişcată atîrna ca o seceră de aur. Cămaşa albă a lui Ren flutura pe deal, micşo-rîndu-se din ce în ce mai mult. Peste trei minute dispăru în întuneric.
153

4

La o săptămînă după ce Lin s-a întors la serviciul lui din armată, Ran Su, acum directorul biroului politic al spitalului, dori să stea de vorbă cu el. Lin se temea că tribunalul regional făcuse un raport către comitetul de partid al spitalului. Se părea că dăduse de necaz.
După masa de prînz, directorul Su şi Lin ieşiră din complex şi se îndreptară spre şcoala elementară, care se afla cam la trei sute de metri sud-est de spital. Picioarele lui Ran Su erau foarte mari în comparaţie cu statura lui măruntă. Era încălţat în pantofi de stofă, din care unul

avea o gaură în vîrf, cîrpită cu o cusătură deasă, evident, de soţia lui care venise de curînd să locuiască împreună cu el pentru ca fiul lor să poată începe şcoala elementară aici.
— Cum a mers divorţul ? îl întrebă el pe Lin.
— Tribunalul nu a aprobat cererea.
— De ce ?
— Cumnatul meu şi prietenii lui au făcut scandal în faţa tribunalului.
Ran Su îşi umezi cu limba buza de jos crăpată şi-i zise:
— Curaj, o să se rezolve.
Au mers înainte în tăcere. Lin era contrariat că Ran Su nu-i pune mai multe întrebări despre

divorţ. Se părea că directorul se gîndea la
altceva.
S-au aşezat la umbra unui salcîm. Din depărtare clădirea cenuşie a şcolii părea albă în lumina soarelui orbitor; avea aproape toate ferestrele deschise, iar pe acoperişul din ardezie albastră erau vreo douăsprezece steaguri înfăşurate. în dreapta lui Lin, nişte elevi smulgeau iarba de la marginea terenuluj de fotbal. Toţi stăteau pe vine, cîţiva cu căşti, dar cei mai mulţi nu aveau nimic pe cap. Arătau ca o turmă de oi care pasc, iar mişcările lor lente erau aproape imperceptibile.
— O prostie, spuse directorul Su. De ce scot toată iarba? La toamnă o să fie mai mult praf.
Lin zîmbi şi-i întinse o ţigară. Ran Su o aprinse şi-l întrebă:
— Lin, îl cunoşti pe vicecomisarul Wei de la comandamentul regional?
— Am auzit de el.
— Este un om instruit, un bun vorbitor şi are o memorie redutabilă a cuvintelor.
— Ce i s-a întîmplat?
— A divorţat de soţia lui acum doi ani şi în prezent îşi caută o logodnică.
Lin se uită fix la el. Ran Su continuă:
— Vreau să-ţi spun ceva, dar nu trebuie să-ţi ieşi din fire.
— Bine, n-o să-mi ies.
— Comisarul Wei a cerut spitalului nostru să-i recomandăm o femeie potrivită. Cred că doreşte să se însoare cu o asistentă sau o doctoriţă, pentru [c]ă are nevoie de o soţie care să-l îngrijească. Are cincizeci şi ceva de ani, şi majoritatea fetelor de [&]ici sînt prea tinere pentru el, aşa că membrii comitetului de partid s-au gîndit că Manna Wu este o candidată potrivită. Dintre toate fetele

bătrîne, ea este cea mai frumoasă. Se opri să cerceteze faţa lui Lin şi, neobservînd nici o schimbare, vorbi mai departe: Cu toate astea, n-am luat încă o hotărâre definitivă. Dacă te opui serios, aş putea să spun ceva în numele tău, atunci cînd vom discuta acest lucru la următoarea noastră întîlnire.
Lin nu scoase o vorbă mult timp, rămînînd cu ochii fixaţi pe un fluture roşu care bătea din aripi pe o frunză de ferigă. Alături, o cohortă de furnici mari erau foarte ocupate să transporte carapacea unui cărăbuş spre muşuroiul aflat la un metru şi ceva distanţă. Smulse un fir de hrişcă sălbatică şi şi-l puse între dinţi. Simţea un gol în piept.
Ran Su repetă:
— Hai, Lin, spune-mi ce crezi.
— Manna ştie despre asta?
— Da, am vorbit cu ea cînd erai plecat. A zis că o să se gîndească.
— Nu ţi-a dat nici un răspuns încă?
— Nu.
Lin scuipă firul de hrişcă şi-i spuse:
— Poate că ar fi bine pentru ea. Dacă tovarăşul comisar Wei consimte să se însoare cu ea, eu n-am nimic împotrivă.
Directorul Su îl privi mirat. După o scurtă pauză, comentă:
— Eşti un om bun, Lin. Puţini bărbaţi ar renunţa la femeia lor de bunăvoie. Alţii s-ar înfuria, dacă li s-ar întîmpla aşa ceva.
Lin îşi drese glasul.

— N-am spus încă tot. Dacă tovarăşul comisar Wei chiar o vrea, voi pune două condiţii.
— Care?
— în primul rînd, trebuie s-o ridice în grad. în al doilea rînd, să promită c-o va trimite la facultate în viitorul apropiat.

I

Ran Su rămase de-a dreptul uluit, apoi izbucni într-un hohot de rîs. Lin fu contrariat de reacţia lui şi-l întrebă:
— De ce rîzi? Mă crezi cumva nebun?
— Eşti atît de serios, frate. Acum îmi dau seama c-o iubeşti de-adevăratelea. Ren Su îşi strînse nasul cu degetul mare şi cu arătătorul şi şi-l suflă în iarbă. Apoi zise: Dar cine eşti tu, la urma urmei? Ai uitat că nu-i eşti nici logodnic, nici mire. De fapt, nu se cuvine să-i spunem comisarului Wei ce să facă. Nici măcar cei din comitetul de partid n-o pot face.
Lin îşi încruntă sprîncenele groase fără să scoată o vorbă. Ren Su nu se opri din ce avea de spus.
— Nu te preocupa de condiţii. Dacă se va însura cu Manna Wu, va încerca să o promoveze şi să-i îmbunătăţească statutul. Eu nu doream decît să te întreb dacă vrei să renunţi la ea.
După o tăcere îndelungată, Lin murmură ca pentru sine:
— Sînt un bărbat însurat şi n-ar trebui s-o reţin. Ea hotărăşte.
— Lin, ai o inimă mare.
Se ridicară şi se scuturară de praf. Din greşeală, Lin stătuse pe o ciupercă galbenă. Atin-gînd pata umedă de pe dosul pantalonilor, se răsuci şi-l întrebă pe Ran Su:
— E mare pata?
— Cît un ou.
— Fir-ar să fie, se vede ?
— Nici o problemă. Dacă ar fi în faţă, ar lăsa o mică dîră acolo şi te-ar face mai atrăgător în ochii fetelor.
Ran Su rîse.
— Nu ştiu dacă Manna o s-o poată spăla, murmură Lin.
157
De doi ani Manna se ocupa de hainele lui, ca oricare altă logodnică.
Se întoarseră la cazarmă. Directorul Su îl rugă pe Lin să nu-i sufle o vorbă Mannei despre conversaţia lor, pentru că nu dorea ca ea să simtă că se amestecă în viaţa ei personală. Lin îi promise că nu-i va spune nimic.
Peste trei zile Manna vorbi cu Lin despre comisarul Wei. Amîndoi erau convinşi că este o ocazie pe care n-ar trebui s-o rateze. Omul era unul dintre cei mai importanţi ofiţeri din regiune şi, dacă relaţia lor evolua într-un mod fericit, putea aranja să fie transferată la Harbin. Asta i-ar deschide un viitor strălucit. Se putea ca Wei s-o introducă într-un program intensiv de pregătire a medicilor sau s-o trimită la facultate să obţină o diplomă.
In inima lui, Lin era destul de supărat de eventualitatea de a o pierde pe Manna. Mai era furios şi pe comisar, care putea alege orice femeie pentru simplul fapt că avea putere şi un grad mai mare. Ca bărbat, el era la fel de inteligent ca nenorocitul ăla şi, probabil, chiar mai frumos. De ce n-o putea ţine pe Manna pentru el ? Probabil că Wei avea deja o sumedenie de femei, iar el n-avea decît una. Cît de adevărată era zică-toarea: „Sătulul nu crede la cel flămînd". Mai era trist şi din cauza atitudinii Mannei care, în ochii lui, era gata să marşeze la o asemenea ocazie. în gînd îşi spunea: Vezi ce mult îndrăgeşte puterea. De-abia aşteaptă să-mi facă vînt.
în el se instala un sentiment de uşurare, pentru că, datorită acestei împrejurări noi, s-ar putea să nu mai fie nevoie să insiste să obţină divorţul în fiecare vară şi să agite cuibul de viespi din sat. Dacă ar încerca să divorţeze iar de Shuyu,
158
Dumnezeu ştie ce alte viclenii ar mai pune la cale cumnatul lui. Dacă această stare de lucruri ar trena, mai devreme sau mai tîrziu Bensheng ar veni la spital să-l înhaţe. Cu cîteva zile în urmă îi spusese Mannei despre cererea judecătorului, iar ea îi răspunsese că nu e convinsă că Lin ar trebui să-i dezvăluie numele la tribunal. Prost dispus şi sarcastic, începu s-o ia pe Manna peste picior ori dg cîte ori se ivea prilejul. La sfîrşitul unei partide de tenis de masă

într-o seară, văzînd că nu-i nimeni în sală, Lin îi spuse:
— Cînd o să fii nevasta unui ofiţer important, nu-l uita pe bietul şi neajutoratul doctor care juca ping-pong cu tine în fiecare săptămînă. O să-ţi rămîn recunoscător pentru asta.
— Pentru Dumnezeu, termină! sări ea, arun-cîndu-i o privire mînioasă.
— Am glumit, atît.
— Crezi că-mi face plăcere să trec prin aşa ceva? Mă simt de parcă m-aş vinde.
— Hai, nu pune la inimă. Voiam să-ţi...
— Detest chestia asta! Eşti atît de fericit că scapi de mine în sfîrşit.
Din ochi îi ieşeau flăcări de furie. îşi puse paleta marca Dubla Fericire în husa din pînză verde şi trase fermoarul. Părăsi încăperea fără să mai scoată un cuvînt.
Lin rămase fără grai şi închise ochii de parcă ar fi fost cuprins de ameţeală. Regreta că făcuse remarca aceea, dar nu se duse după ea. îşi şterse sudoarea de pe faţă cu şapca. După ce-şi luă cămaşa de jos şi cealaltă paletă şi stinse luminile, se întoarse singur la cămin.
Mai tîrziu îi promise Mannei că nu va mai face glume proaste pe această temă.

5

Comisarul Wei urma să petreacă o singură noapte în oraşul Muji, în drum spre graniţă, unde trebuia să negocieze cu ruşii dreptul de suveranitate asupra unei mici fortăreţe. Aceasta, construită de armata japoneză Guandong în anii '30, era traversată de linia de hotar dintre China şi Uniunea Sovietică, iar acum ambele ţări o revendicau. Altercaţiile izbucniseră în momentul în care cele două părţi se ciocniseră la fortăreaţă, dar pînă în prezent nu se trăsese nici un foc de armă. Patrulele folosiseră pentru atac pietre, beţe şi bice metalice, pentru că nici ruşii, nici chinezii nu doriseră să fie ei primii care să deschidă focul, adică să violeze acordul de încetare a focului.
înainte de a pleca spre graniţă, comisarul Wei informase spitalul că va fi încîntat s-o întîlnească pe Manna Wu marţi seara la hotelul armatei din oraşul Muji. Conducerea spitalului i-a spus Mannei să fie gata cît poate de repede, pentru că era deja luni.
A doua zi i s-a dat liber. Pentru că era absolut necesar să fie îmbrăcată în uniformă, nu prea avea ce să pregătească în mod special. Nu a făcut decît o baie fierbinte la spital şi a stat în pat aproape toată după-amiaza, încercînd să doarmă. Era nervoasă, de parcă urma să se prezinte la

examenul de istoria revoluţiilor proletare internaţionale, pe care personalul spitalului îl dădea în fiecare an. Dar nu simţea nici că-i bate inima cu putere, şi nici că pieptul îi e prins ca într-un cleşte, aşa cum se întîmplase altădată cu Mai Dong şi Lin Kong.
în ciuda efortului de a se odihni, nu-şi putu potoli gîndurile, pentru că nu-şi dădea seama cum va face să ajungă în centru seara, după ce autobuzul nu va mai circula. Ar putea s-o ia pe jos, dar i-ar fi trebuit cel puţin o oră şi ar ajunge transpirată la hotel. Nu ştia să meargă pe bicicletă. Măcar să fi avut curajul să ceară conducerii spitalului să-i pună la dispoziţie o maşină care s-o ducă pînă acolo. Regreta că nu-l ascultase pe Lin, care se oferise vara trecută s-o înveţe să meargă pe bicicletă.
După cină, îşi puse o pereche de sandale de piele. Era singurul accesoriu pe care şi-l putea permite la uniformă şi chiar o făcea să pară mai înaltă şi dădea o notă de eleganţă ţinutei. îşi amintea că în copilărie visase de multe ori să poarte o bluză înflorată pufoasă şi mătăsoasă care s-o facă să arate ca zîna fluturilor şi s-o înalţe la nori ori de cîte ori poruncea „Zboară". In adîncul sufletului încă mai îndrăgea hainele colorate, deşi îşi dădea seama că nu mai merg la vîrsta ei.
Se tot întreba dacă n-ar trebui să meargă pe jos în tenişi şi să-şi ia sandalele în sac, iar apoi să şi le pună în picioare pentru întîlnire. în timp ce se spăla pe dinţi, îşi făcu apariţia un jeep cu un far mare de ceaţă în faţă. Conducerea aranjase problema transportului, dar nu i se spusese nimic.
Cu Manna înăuntru, jeepul ieşi pe poarta principală şi o luă spre oraş. Hotelul armatei era la

capătul vestic al străzii Gloria, zonă în care fusese cîndva cartierul rău-famat. Era într-o casă din cărămidă, care acum cincizeci de ani fusese un bordel japonez al cărui patron refuza rublele ruseşti, pe vremea aceea în circulaţie împreună cu yuanii chinezeşti. Mai mult, clienţii

chinezi erau taxaţi dublu, deşi majoritatea prostituatelor erau coreene care se dădeau drept dame japoneze. Era ora de vîrf şi strada era aglomerată de biciclete. La o intersecţie, un miliţian musculos ţipa printr-un megafon la biciclişti şi mînuia un baston-zebră pentru a dirija traficul. în aer plutea un miros de carne de oaie prăjită şi de tocană de napi.
Jeepul o lăsă pe Manna la intrarea hotelului şi plecă. O clipă se întrebă cum o să se întoarcă la spital, apoi îşi alungă acest gînd din minte, fiind sigură că se poate întoarce pe jos. Nu-i era frică de străzile întunecoase, deşi s-ar putea ca sandalele s-o jeneze. Soldatul de la recepţie îi spuse că tovarăşul comisar o aşteaptă în apartamentul 6 de la etajul doi. îi mulţumi şi o luă pe scări. într-un fel, se simţea neobişnuit de calmă.
O ordonanţă îi deschise uşa şi o conduse în camera de zi. Manna fu izbită de înfăţişarea lui extrem de copilăroasă: nici măcar nu-i crescuse puful deasupra buzei superioare. Nu poate să aibă mai mult de şaisprezece ani, se gîndi ea. După ce-i turnă ceai de iasomie, îi spuse:
— Comisarul Wei vine imediat.
Apoi se retrase fără zgomot.
Stînd pe canapea, cu picioarele încrucişate, se uită la peretele alb pe care se afla portretul tovarăşului Mao - un bărbat înalt, de treizeci şi ceva de ani, într-o tunică albastră din bumbac şi cu o umbrelă sub braţ, urcînd anevoios o cărare de munte spre o mină de cărbuni, pentru a-i

mobiliza pe muncitori. Apoi se uită în jur şi observă că încăperea era mult mai mică decît o cameră de zi dintr-un hotel modern. în clipa următoare auzi un zgomot şi se întoarse. în cameră intră un bărbat înalt, care-i zîmbi şi dădu din cap îndreptîndu-se spre ea.
— Sînteţi probabil tovarăşa Manna Wu, spuse el şi-i întinse mîna.
Ea se ridică şi-t răspunse afirmativ. Dădură mîna; palma îi era moale de parcă ar fi purtat mănuşi de mătase.
Apoi i se adresă:
— Eu sînt Guohong Wei. Mă bucur să vă cunosc. Luaţi loc, vă rog.
Gesturile pline de naturaleţe ale comisarului o liniştiră. După ce se aşeză, începu s-o întrebe despre activitatea ei şi despre oraş. Nu-i puse nici o întrebare despre familie sau despre oraşul natal. îşi dădu seama că îi citise probabil dosarul şi ştia că fusese orfană. în cămaşa lui albă arăta mai curînd a profesor decît a ofiţer, şi-i zîmbea cu blîndeţe tot timpul. Era pe jumătate cărunt, iar faţa îi era rotundă şi flască, oarecum în contradicţie cu corpul masiv şi viguros. Mai observă că avea un ochi mai mare decît celălalt. într-un cuvînt, arăta ca o pisică gigantică şi blîndă.
Deşi nu îndrăzni să-i pună nici o întrebare, trebuind, în schimb, să-i dea întruna răspunsuri, prezenţa acestui bărbat prietenos, care nu-şi dădea aere de superioritate, n-o apăsa. Şi mai surprinzător era faptul că o asculta cu atenţie şi dădea uneori din cap. Nu întîlnise în viaţa ei un ascultător mai bun ca el. Totuşi nu se putu abţine să nu se întrebe de ce divorţase de nevastă-sa. După toate aparenţele, fusese un soţ prevenitor.
Comisarul Wei scoase o tabacheră aurită din buzunar şi o întrebă:

— îmi daţi voie?
Rămase surprinsă, pentru că nici un bărbat nu fusese atît de politicos cu ea.
— Desigur, îmi place fumul de ţigară.
îi spunea adevărul. De fapt, şi ea mai fuma cîte o ţigară cînd era deprimată. în dulapul de lîngă pat avea întotdeauna un pachet care o ţinea un an.
— Fumaţi? o întrebă el.
— Nu tocmai.
— înseamnă că fumaţi?
J
— Nu... da, răspunse ea ezitînd în alegerea cuvintelor. Fumez doar în anumite ocazii. Ţigara lui emana un miros dulceag, de mentă. Se întrebă ce marcă fumează.
El îi zise:
— Fumaţi numai cînd sînteţi plictisită?
— Da, de cîteva ori pe an.
— Cum vă distraţi la spital?
— Mă duc uneori la film şi citesc reviste.

— Vă place să citiţi cărţi?
— Uneori citesc.
— Ce-aţi mai citit în ultima vreme ? Scutură capătul ţigării într-o scrumieră. Mîna îi era mare, roz şi cu vene proeminente.
întrebarea o luă pe nepregătite. O clipă nu ştiu ce să-i răspundă, pentru că nu mai citise nici o carte din scoarţă în scoarţă în ultimii ani. Apoi îşi aminti de romanele acelea din biblioteca lui Lin, pe care le răsfoise mai demult. în cele din urmă reuşi să-i răspundă:
— Acum nu mai citesc mult, sînt prea ocupată. Dar înainte citeam romane.
— Ca de exemplu ?
— *Piscul roşu, Pe Donul liniştit, Anna Karenina, Gărzile...*
Se opri şi regretă că-i scăpaseră titlurile acelea, în special cele două romane ruseşti, care nu

mai erau la modă, fiind probabil nesănătoase şi periculoase.
— Bun, sînt cărţi excelente. Ochii i se luminară şi în vocea lui apăru o undă de emoţie. Văd că aveţi gusturi bune. Ce n-aş da ca oamenii să citească azi romanele astea ruseşti extraordinare, în tinereţe le devoram.
Laudele lui o mulţumiră, dar şovăi să mai adauge altceva. ^
— Permiteţi-mi să vă arăt ce am citit eu. Se răsuci şi scoase din servieta de piele o carte gălbuie. Aţi auzit de *Fire de iarbă* ? Ridică volumul să-i arate coperta, pe care era un străin slab, cu pălăria pusă pe-o parte, cu o mînă în şold care aproape nu se vedea, şi cu cealaltă în buzunarul pantalonilor, ca şi cum încerca să-şi ascundă mîinile.
— Nu, n-am auzit. Cine a scris-o?
— Walt Whitman, un poet american. E un volum de poezie cu totul deosebit, cu versuri robuste şi curajoase care îmbrăţişează totul, într-un fel, alcătuiesc un univers. Am citit-o de patru ori.
Manna îi privea cu uluială faţa înviorată. El îşi dădu seama că se lăsase purtat de entuziasm şi adăugă:
— Desigur, a fost scrisă acum un secol, atunci cînd capitalismul american era încă în curs de dezvoltare. De fapt, optimismul poeziei reflectă încrederea şi progresul acelei epoci. Azi nici un poet american nu mai scrie aşa. Toţi au degenerat în societatea capitalistă putredă, fără să se mai lase animaţi de un spirit superior.
Manna fu impresionată de cunoştinţele şi elo-cinţa lui, deşi nu-i înţelegea întru totul punctul de vedere.
— O să mă duc la biblioteca orăşenească să ^văd dacă găsesc un exemplar, zise ea.

- Nu, s-ar putea să nu aibă. Am exemplarul ăsta de douăzeci de ani, chiar de la traducător. Mi-a fost profesor pe vremea cînd eram student la Universitatea din Nankai.
— Aţi studiat limba engleză?
— Nu, am ca specialitate principală filozofia şi ca specialitate secundară literatura chineză. Profesorul meu ştia bine engleza pentru că studiase la şcoala unei misiuni. Era un om instruit, un adevărat cărturar, dar a murit de pneumonie în 1957. Poate c-a fost mai bine să moară tînăr. Cu originea lui, n-ar fi scăpat, ar fi devenit ţinta schimbărilor politice.
Faţa comisarului deveni serioasă şi-şi ţinu capul plecat de parcă şi-ar fi amintit de ceva.
— Este deci o carte rară ? îl întrebă Manna după cîteva clipe.
— Nu chiar. Faţa i se învioră din nou. Probabil că în unele biblioteci universitare mai poţi găsi cîte un exemplar, dar s-a epuizat încă la începutul anilor '50.
— Aşa deci.
— Uite, ce-aţi zice de asta ? O să vă împrumut cartea pentru o lună. După ce o veţi citi, să-mi spuneţi ce părere aveţi despre ea. Credeţi că v-ar face plăcere?
— Desigur, o să fiu încîntată s-o citesc. Manna luă cartea. Deşi acceptase, în minte i se strecură o umbră de îndoială, pentru că nu era sigură dacă va înţelege poeziile, lăsînd la o parte faptul că va trebui să-i raporteze impresiile. S-ar putea face de rîs.
în momentul în care îşi punea cartea în sac, ordonanţa intră şi anunţă:
— Maşina e pregătită, domnule.
— V-ar face plăcere să ne însoţiţi la cinematograf, tovarăşă Manna Wu? o întrebă comisarul.

166
Ezitînd o clipă, îi răspunse:
— Da, mi-ar face mare plăcere, dacă nu este un film pe care să-l fi văzut deja.
— Aţi văzut *Florăreasa* ?
— Nu.
— Nici eu. E făcut de nord-coreeni. Veniţi cu noi. Am auzit că-i foarte bun.
Ieşiră împreună din apartament. în faţa intrării hotelului îi aştepta un tînăr ofiţer lîngă o Volga crem. Comisarul i-l prezentă Mannei:
— Tovarăşul Geng Yang, de la Divizia a Treia de Graniţă.
— încîntată să vă cunosc. Mă numesc Manna Wu, şi-i întinse mîna.
Cînd dădură mîna, ei îi veni să urle; strîn-soarea ofiţerului era atît de puternică, de parcă îi prinsese degetele într-o menghină; cu toate astea, el păru să nu-i sesizeze tresărirea. Avea o faţă rigidă, nu era înalt, ci solid. Stătea drept şi tunica îi era încinsă cu o centură roşu închis. La şold avea un pistol model 1959, mai mic decît cele ruseşti, mai vechi. Pe clapa tocului erau prinse şapte cartuşe groase.
Urcară toţi în maşină, inclusiv ordonanţa. Filmul rula la Palatul de Cultură al Muncitorilor, la o distanţă de un kilometru şi jumătate.
Sala era aproape plină. în timp ce se îndreptau spre locurile lor, Manna observă în public mai mulţi colegi care îşi întoarseră privirile spre ea. Era şi Haiyan acolo, vorbind cînd în dreapta, cînd în stînga. în momentul în care o văzu pe Manna, se ridică şi-i făcu semn să vină să stea cu ea. Manna îi făcu, la rîndul ei, semn cu mîna Şi dădu dezaprobator din cap, roşind puţin. înainte de a ajunge la locurile lor, apăru o oficialitate din oraş, un bărbat gras, într-un costum
167
gen Mao, care întinse ambele mîini spre comisar, rostind cu o voce tunătoare:
— Ce mai faci, bătrîne Wei ? Ce dor mi-a fost de tine!
Comisarul Wei păru luat prin surprindere, apoi zîmbi:
— Bine, dar tu, bătrîne Zhao? întrebă el încîntat.
— Bine, bine, răspunse omul.
— Vino, te rog, să stai cu noi.
Cei doi bărbaţi încă se mai ţineau de mînă în timp ce se îndreptau spre rîndul 14, vorbind despre starea secretarului de partid al municipiului, care tocmai îşi rupsese piciorul la o partidă de pescuit. Manna recunoscu oficialitatea locală: era viceprimarul oraşului Muji.
Se aşezară toţi unul lîngă altul. La dreapta ei stăteau comisarul şi viceprimarul, iar la stînga, Geng Yang şi ordonanţa. Peste cîteva minute luminile se stinseră şi filmul începu. Comisarul Wei îşi aruncă ţigara pe jumătate fumată pe mozaicul pardoselii şi o stinse cu piciorul.
Filmul relata povestea tristă a unei familii coreene sărace. Ciudat, dar nu avea intrigă. O fetiţă îşi dorea nespus o castană proaspătă, aşa că s-a dus sub un copac mare în care se aflau cei doi băieţi ai celui mai bogat proprietar din sat, culegînd castane şi aruncîndu-le în copiii trenţă-roşi. Unul din fraţi o ochi pe fetiţa sărmană, lovind-o cu o castană cu ghimpi şi rănindu-i ochiul. Apoi sora mai mare a fost nevoită să vîndă flori pe stradă ca să o întreţină pe fetiţa oarbă şi întreaga familie. Surorile au plîns tot timpul, de la începutul pînă la sfîrşitul filmului. Lacrimile lor aveau un efect extraordinar asupra publicului, în timp ce fetele plîngeau pe ecran, multă lume din sală nu-şi putea reţine lacrimile.
168
Manna auzi oamenii din jur suspinînd şi smior-căindu-se. Plînsetul era atît de contagios că, în curînd, aproape toată lumea din sală începu să privească filmul printre lacrimi. Manna nu-şi putu reţine nici ea lacrimile, dar nu-şi ridică mîna să le şteargă, lăsîndu-le să i se prelingă pe faţă. La dreapta ei, comisarul Wei îşi tot tampona ochii cu o batistă, iar viceprimarul îşi lăsa capul în jos, trăgîndu-şi respiraţia din cînd în cînd. Comisarul Wei îi strînse mîna şi-i şopti:
—îmi pare foarte rău.
— E un film bun, spuse ea pătrunsă.
Apoi observă că Geng Yang, care stătea în stînga ei, nu dădea semne de emoţie. Spre deo-sebire de ceilalţi, stătea nemişcat şi nu făcea nici cel mai mic zgomot. Oare nu-l impresiona filmul ? se întrebă ea. In repetate rînduri îi privi cu coada ochiului faţa împietrită, distantă şi detaşată. Se pare că-şi dădu seama că ea îl urmăreşte, şi scoase un oftat care trăda mai curînd

nerăbdarea decît tristeţea.
In cele din urmă filmul se termină şi toate luminile se aprinseră. Mulţi aveau ochii roşii, dar nimeni nu părea ruşinat. Unii încă îşi mai ştergeau şi-şi suflau nasul cu cîte o batistă soioasă sau cu un petic de ziar.
— Tovarăşă Manna Wu, spuse comisarul pe un ton plîngăreţ, n-am ştiut că-i un film atît de trist, altfel nu v-aş fi invitat.
— Filmul a fost bun şi m-a impresionat enorm.
— Trebuie să mai rămîn cu bătrînul Zhao. Vă supăraţi dacă vă conduce Geng Yang la spital ?
— Nu, deloc.
— Vă rog să-mi scrieţi şi să-mi spuneţi ce credeţi despre *Fire de iarbă,* da?
— Da, desigur.
169
Comisarul Wei îi strînse mîna şi-i spuse la revedere. îi dădu instrucţiuni lui Geng Yang, apoi se depărta să-l ajungă din urmă pe viceprimar.
Volga îi aştepta în faţa clădirii. Se urcară în maşină, care o luă spre nord, spre spital. Pentru că noaptea era de-acum liniştită, Manna observă că maşina nu prea făcea zgomot. Se auzea doar un zumzet în timp ce rula pe drumul asfaltat, adăpostit în parte de frunzişul platanilor. Şi şoferul văzuse filmul şi era impresionat, aşa că le spuse celor doi pasageri:
— Vai, ce film trist.
Manna începu să discute cu el, dar, în tot acest timp, Geng Yang nu scoase o vorbă. Era curioasă şi se întreba de ce era atît de rece.
— Tovarăşe Geng Yang, ce impresie v-a făcut filmul? îl întrebă ea.
— Destul de bună.
— Nu v-a impresionat deci?
— De fapt, nu.
— De ce ? Toată lumea din sală plîngea. De ce aţi rămas atît de calm?
— Eu nu plîng de obicei. Am văzut lucruri mult mai cumplite decît aşa ceva.
Şoferul păru iritat de răspuns şi-i zise:
— Spuneţi-ne şi nouă ce-aţi văzut.
— O, multe.
— Ca de exemplu?
— De exemplu, toamna trecută am săpat o pivniţă pentru cultivarea legumelor. în timp ce puneam cărămizile pentru a construi zidul, s-a produs o alunecare de teren şi doisprezece oameni au căzut în groapă. în mai puţin de o secundă, au dispărut cu toţii, îngropaţi chiar sub ochii mei. Cînd am săpat să-i scoatem, nouă erau fără suflare. Apoi au venit părinţii lor la batalionul meu din toate colţurile ţării. Ar fi trebuit să-i
170
fi văzut cum plîngeau, gata să-şi dea sufletul; auzindu-i, am fost, pur şi simplu, răscolit. Dar a trebuit să-mi păstrez capul limpede pentru a menţine disciplina în rîndul oamenilor mei. Am refuzat, una după alta, cele mai nerezonabile cereri ale părinţilor, deşi mă înjurau şi făceau scene groaznice. Dacă aţi merge pe front, aţi vedea morţi şi răniţi destul de des şi v-aţi obişnui cu ele. Aşa că mulţi oameni mor în accidente; viaţa omului nu valorează nimic. Tot timpul sînt victime în timpul exerciţiilor militare.
în timp ce vorbea, maşina se opri. Geng Yang şi Manna coborîră, dar în loc să-i dea mîna, ea o flutură în semn de la revedere.
Se întoarse şi o luă spre cămin, simţind cum o urmăreşte cu privirea. Apoi se auzi zgomotul portierei şi Volga se îndepărtă în linişte. Geng Yang i se păru interesant; avea o alură bărbătească, atît de deosebită de a celorlalţi.
171
Stînd la biroul său, Lin îşi repeta întruna: Trebuie s-o văd neapărat azi.
Toată dimineaţa mintea îi zbură la întîlnirea Mannei cu comisarul Wei, ori de cîte ori nu era ocupat cu vreun pacient. Era neliniştit pentru că auzise poveşti îngrozitoare despre vieţile particulare ale ofiţerilor superiori şi se temea că Manna ar putea deveni o victimă. Ştia, de exemplu, despre generalul de infanterie, comandantul Pengfan Hong, care îşi schimba nevestele o dată la trei sau patru ani pentru că era prea brutal la pat şi nici o femeie nu rezista

mai mult. Pe rînd, nevestele i se îmbolnăveau la un an după nuntă şi mureau curînd din cauza unei boli la rinichi. Partidul a aranjat de mai multe ori să se însoare din nou, dar după ce i-au murit cîteva soţii, l-au convins să se însoare cu o rusoaică mătăhăloasă, singura care a rezistat fără să păţească nimic, după ce a trăit cu el şapte ani. Lui Lin îi era teamă, pentru că i se spusese că Wei este un bărbat voinic.
De la Ran Su aflase că tovarăşul comisar Wei sunase la spital în dimineaţa de după întîlnirea cu Manna să le spună că îi făcuse plăcere să o cunoască şi că ar dori să menţină legătura cu ea şi să vadă unde o să ducă această relaţie. Tot de
172
la directorul Su, Lin aflase că Wei nu divorţase de soţia lui din cauza unor neînţelegeri maritale, ci pentru că ea scrisese o broşură în care îi criticase pe unii membri ai Biroului Politic din Beijing, devenind astfel contrarevoluţionară. Acum era reformată şi se afla la o fermă la nord de Tsitsihar. Din fericire, nu aveau decît un copil, o fiică, deja mare, care era actriţă stagiară la studioul de film Changchun. *.
Aşa că Lin se duse la Manna după prînz. Se linişti aflînd că acest comisar era mai degrabă un cărturar decît un războinic. Stăteau în picioare pe coridorul căminului ei, iar el îşi sprijinea şoldurile de pervaz. Ea părea extrem de bine dispusă şi-i spuse:
— Pare mai curînd un unchi, dar e un bărbat foarte cultivat.
— Asta-i bine. Mi-am făcut atîtea griji.
— în legătură cu ce?
— Mi-era teamă că ar putea profita de tine. în spatele lui o muscă de carne începuse să zgîndărească din senin plasa de sîrmă, luptîn-du-se în zadar să iasă.
— Mă întorc imediat.
Manna intră în dormitor. Reveni imediat cu un plici de plastic şi o carte. Plesni musca de două ori şi o omorî, iar plasa se clătină cu un sunet slab. Puse pliciul galben pe pervaz şi spuse:
— Lin, ai citit *Fire de iarbă* ?
— Nu, n-am citit. E un roman ?
— Nu, un volum de versuri.
— N-am auzit de el. Dar de ce mă întrebi? Ii arătă cartea.
— Comisarul Wei vrea s-o citesc şi să-i fac un raport despre ce-am înţeles. Chiar nu ştiu cum Sa fac. Am citit cîteva pagini dimineaţă, dar n-am Prea înţeles poeziile.
173
— Trebuie să iei raportul în serios.
— Mă poţi ajuta?
— Ei...
— Te rog!
îi spuse că o să vadă ce poate face şi luă cartea cu el. O răsfoi în seara aceea. Apoi trei seri la rînd studie poemele care-i plăcuseră la prima lectură, dar nu era sigur că le înţelege. în tot acest timp în el se instala un soi de seninătate. Era oarecum îmbătat de pacea lui interioară, întrebîndu-se de ce nu mai era furios pe comisarul Wei şi de ce nu reacţionase ca majoritatea bărbaţilor îndrăgostiţi, care încercau să-şi păstreze femeia prin orice mijloace. îşi aminti că în urmă cu doi ani avusese loc o crimă într-un regiment de artilerie: un soldat şi-a omorît comandantul de pluton şi apoi s-a sinucis cu o grenadă pentru că amîndoi alergau după aceeaşi fată, crainică la postul de radio dintr-o comună. După crimă, oamenii îl criticaseră pe comandantul de pluton, nu pe soldat, care nu avusese nici o şansă în faţa rivalului său; oamenii vorbeau că ofiţerul ar fi trebuit să se aştepte la gestul violent al soldatului. Ei bine, de ce nu simţea nici un resentiment, deşi Manna s-ar putea despărţi de el pentru totdeauna? Cum de era atît de blajin şi de inimă largă? E adevărat, se temea că va trebui să divorţeze de soţia lui. Cu toate astea, în mod normal ar fi trebuit să se împotrivească şi să nu-i dea drumul Mannei, nu-i aşa?
Răspunsul lui la toate aceste întrebări şi îndoieli era că el este un om mai educat, mai raţional şi cu mult mai delicat decît firile acelea animalice, conduse de pofte şi de egoism.
Mai citi o dată *Fire de iarbă* şi tot nu reuşi să înţeleagă suficient poemele pentru a putea scrie despre ele. Volumul i se părea bizar, trăsnit,
cu multe versuri îndrăzneţe despre sexualitate, care puteau fi interpretate fie ca obscenităţi, fie ca laudă a vitalităţii omului. Mai mult, modul în care era celebrat eul poetului părea la limita

megalomaniei, lucru ce s-ar cuveni condamnat. Dar, în ansamblu, probabil că era o carte bună, sănătoasă, altfel comisarul nu i-ar fi dat voie Mannei s-o citească.
în altă zi, după *ce* se gîndi temeinic la o serie de aspecte ale poeziei, se decise să evite subiectul sexualităţii şi celebrării eului şi să se concentreze asupra simbolului ierbii şi acelor poeme în care era lăudată clasa muncitoare, în special „Cîntec pentru meserii". După părerea lui, Manna nu trebuia să scrie un raport lung şi amănunţit, ci unul bine gîndit şi la obiect. Aşa că începu să scrie raportul noaptea. Partea despre clasa muncitoare nu era dificilă, pentru că avea în minte tiparul. Făcu doar o listă cu tot ce făceau oamenii ăştia curajoşi şi harnici în poeme şi sublinie faptul că muncitorii şi ţăranii sînt, în linii mari, la fel pretutindeni, fie că sînt americani, europeni sau chinezi: toţi îndrăgesc munca şi au propria „viaţă puternică şi divină". Dar îi era greu să vorbească despre simbolul ierbii pentru că nu avea limbajul potrivit la îndemînă şi trebuia să-şi spună propriile idei, formulînd singur propoziţiile. Rescrise de trei ori pasajele despre simbolul ierbii. în final, se simţi satisfăcut scriind că iarba reuneşte esenţa cerului şi a pămîn-tului, yin şi yang, materia şi spiritul, că unifică trupul şi sufletul, viii şi morţii, celebrînd infinitatea şi abundenţa vieţii. Pe scurt, era un simbol progresist, încărcat de spiritul proletariatului. Cînd îi dădu Mannei cele cinci pagini pe care le scrisese ca un negrişor ce era, îi spuse să mai adauge şi propriile cuvinte. Dori să o sfătuiască
175
să întrebuinţeze hîrtie de bună calitate şi să caligrafieze fiecare cuvînt cît putea ea mai bine, dar se răzgîndi şi se abţinu să mai adauge ceva, pentru că, la urma urmei, nu era şcolăriţă şi înţelegea importanţa acestui raport.
Ea copie fără întîrziere eseul, cuvînt cu cuvînt, într-o scrisoare de şase pagini, pe care o expedie împreună cu volumul comisarului Wei.
Apoi se puse pe aşteptat.
Manna şi Lin credeau că comisarul va răspunde imediat la scrisoare, dar trecură trei săptămîni şi nu primi nici măcar un rînd de la el. Amîndoi erau nelinişti ţi.
Totodată, Manna îşi dădea seama că lumea începuse să o trateze altfel. Conducerea spitalului devenise foarte respectuoasă. Din cînd în cînd, cîte o asistentă o fixa cu o privire plină de subînţelesuri, de parcă ar fi vrut să-i spună: „Norocoasă fată". O dată Manna auzi din întîm-plare cum o tînără le şoptea celorlalţi în spatele ei: „Nu văd nimic special la ea". Dintre nevestele ofiţerilor, una a întrebat-o: „Cînd pleci la Harbin?" Alta ţinu să-i amintească: „Să nu uiţi să ne trimiţi bomboane de nuntă". Unele discutau despre comisar, spunînd: „Ce moş norocos". Foarte puţine dintre ele repetau: „Săracul Lin".
în astfel de ocazii, Manna tăcea, neştiind ce să spună. Cuvintele lor o descurajau pentru că n-avea idee cît de serios privea comisarul relaţia dintre ei. Mai mult, chiar dacă s-ar oferi să se însoare cu ea pînă la urmă, căsătoria lor n-ar fi una ideală, din dragoste, sau săvîrşită în inima ei. Aşa cum îi spusese deseori lui Lin, pe comisar îl percepea mai curînd ca pe un unchi decît ca pe un iubit. Probabil că era şi prea bătrîn să-i mai facă un copil. Uneori se întreba dacă nu e cazul să-l roage pe Lin să conceapă un copil cu ea
176
înainte de a pleca din oraşul Muji, dar îi era ruşine să-i pomenească despre o asemenea idee. în afară de asta, era sigur că n-o va face. Riscul ar fi şi pentru ea destul de mare: dacă Wei ar descoperi că e deja gravidă, ar putea să aranjeze să fie trimisă înapoi la spital sau demobilizată.
La o săptămînă după ce i-a expediat raportul, Manna se apucă să înveţe să meargă pe bicicletă, lucru indispensabil |lacă va locui la Harbin. Nici ea, nici Lin nu aveau bicicletă. Din fericire, colegul de cameră al lui Lin, Jin Tian, avea o Căprioară de Aur, care zăcea nefolosită în dormitor, pentru că proprietarul ei plecase vara la ţară cu o echipă de planificare familială. Aşa că putea folosi bicicleta, cu condiţia să n-o strice. Mai era o problemă: nu putea exersa în afara incintei spitalului. In afară de asta, Manna se jena să meargă pe bicicletă şi Lin să ţină ghidonul pentru a o menţine în echilibru chiar acolo, în incinta complexului, în văzul colegilor. Mai toţi adulţii se pricepeau să pedaleze. Manna nu ştia, pentru că fusese orfană şi nu avusese niciodată prilejul să învăţe.
Ea şi Lin se apucară să exerseze pe terenul de sport la căderea serii, cînd puteau fi zăriţi mai greu. în timp ce ea pedala nesigur, el îi spunea mereu:

— Uită-te înainte. Nu te gîndi la roată.
— Nu pot, ţipă ea.
— Roata merge unde ţi se îndreaptă privirea, încearcă să priveşti ceva îndepărtat.
— Aşa?
— Da, aşa-i bine.
Nu învăţa greu. După numai două ore reuşi să meargă în zigzag de una singură. Dar nu se putea urca şi da jos, aşa că el trebuia să alerge Şi să ţină pasul cu ea tot timpul. Ori de cîte ori dorea să se dea jos, el trebuia să oprească

bicicleta. Un alt inconvenient era faptul că intra deseori în obiectele pe care încerca să le evite: o dată a lovit stîlpul unei porţi de fotbal, iar altă dată o cutie de lemn plină cu grenade de exerciţiu. Lanţul a scăpat de cîteva ori, dar Lin a reuşit să-l prindă la loc, în jurul roţii de lanţ.
Deşi transpira abundent, Manna se distra de minune. Era atît de fericită, că seara tîrziu a vrut să pedaleze singură pînă la cămin.
Pentru că se lăsase deja întunericul, Lin i-a dat voie, după ce i-a spus să fie foarte atentă. Ea s-a îndepărtat pedalînd pe drumul noroios, iar el a urmat-o, cînd alergînd, cînd mergînd cu paşi mari. Aerul nopţii era încărcat de fum şi de miros de lemn carbonizat. Moliile şi ţînţarii roiau în jurul felinarelor, în spatele cărora frunzele copacilor se înnegriseră. Manna îşi întoarse capul şi-i strigă lui Lin peste umăr:
— Acum ştiu să merg pe bicicletă.
în momentul în care Manna coti la dreapta, în faţa ei apăru o femeie îmbrăcată în haine civile, de culoare închisă, care mergea în aceeaşi direcţie, ţinînd un lighean proptit de brîu. Manna intenţiona să pedaleze cît mai departe de' ea; în timp ce se apropia însă, bicicleta se îndrepta cu încăpăţînare spre femeie. Manna încercă să se îndepărteze, dar ghidonul n-o asculta. într-o fracţiune de secundă, roata din fată lovi femeia pe la spate şi-i intră între picioare. Ţinu strîns ambele frîne şi bicicleta sări cu un scrîşnet; femeia fu luată pe sus şi ateriza pe aripa din faţă. Manna dădu drumul la frîne. Femeia, cu picioarele răşchirate pe roata din faţă, fu purtată pe bicicleta încă două-trei secunde, de parcă ar fi fost o acrobată pe un monociclu. „Vai, Manna!" strigă ea. Cu o mînă încă ţinea strîns ligheanul galben, îo care erau o legătură de rufe şi un săpun.

Apoi bicicleta zăngăni răsturnîndu-se la pămînt.
— Te-ai lovit, tanti? o întrebă Manna, ridicîndu-se de jos.
Femeia, încă în picioare, bombăni:
— Sfinte Sisoe, voiai să ajungi direct în fundul meu?^
— îmi pare rău. N-am vrut să...
Dintr-o dată Manna intră în panică, pentru că o recunoscu pe femeie: era nevasta directorului Su. Nu ştia ce să spună.
Sosi şi Lin, care exclamă printre gîfîieli:
— Vai, vai! Ţi-am spus eu să nu mergi pe bicicletă...
Apoi se opri pentru că şi el o recunoscu pe femeie.
Manna i se adresă, la rîndul ei, doamnei Su:
— îmi pare enorm de rău. V-aţi rănit ?
— N-am nimic, spuse femeia, palpîndu-şi încă fundul. Fir-ar să fie, cîtă precizie, omule. M-a prins chiar între picioare.
Deşi se strădui din răsputeri să se abţină, Manna izbucni în rîs. O clipă doamna Su şi Lin rămaseră năuciţi, apoi începură şi ei să rîdă în hohote. Pe lîngă ei trecu val-vîrtej o bicicletă; cel care o conducea fluieră tare şi dispăru în întuneric claxonînd.
— Cretinule, zise Lin încet.
Doamna Su descoperi că-i dispăruse pălăria, iar părul îi era încă ud, pentru că fusese la baie.

Lin făcu doi-trei paşi înapoi şi recupera pălăria. Era din catifea neagră, cu o croială standard, pentru femeile de la ţară. Cu ea pe cap, arăta ca o babă vestejită, căci nu i se mai vedea nici un fir de păr negru. Surprins, Lin îşi coborî privirea spre picioarele ei: erau mari şi bărbăteşti, încălţate într-o pereche de tenişi militari.
179
O însoţiră tot drumul pînă la apartamentul directorului Su, simţindu-se norocoşi că Manna nu lovise pe altcineva. Doamna Su se plînse că responsabilii băii nu îi dădeau voie băiatului ei de şapte ani să facă baie împreună cu ea în compartimentul femeilor şi, în consecinţă, îl rugase pe vecinul lor să aducă băiatul acasă.
— Ce regulă ciudată. Nu-i decît un copil, murmură ea.
Deşi seara următoare fură mai prudenţi, Manna intră într-o salcie plîngătoare. O creangă îi zgîrie maxilarul stîng, lăsîndu-i o urmă vineţie. Vînătaia era atît de vizibilă, că a doua zi multă lume ştia ce se întîmplase; cu toate astea, Mannei nu-i păsa, fiind dornică să exerseze pînă o să poată merge singură pe bicicletă pe străzile din centrul oraşului. Dar vînătaia atrase atenţia conducerii spitalului, care se alarmă. Acum Manna Wu era prietena comisarului Wei. Dacă i s-ar întîmpla ceva rău, ofiţerul superior i-ar putea trage pe ei la răspundere. Aşa că le ordonă Mannei şi lui Lin să înceteze exerciţiile, ca nu cumva să se lovească mai tare.
în cele din urmă, conducerea spitalului primi o înştiinţare de la biroul comisarului Wei. Spre dezamăgirea lor, comisarul se hotărîse să întrerupă relaţia cu Manna. Consilierul lui le explică la telefon că şeful lui fusese impresionat de felul în care înţelegea poezia şi de cultura ei literară, dar nu-i plăcea scrisul ei. Comisarul Wei era autor de cărţi şi publica de douăzeci de ani, iar în acea perioadă pregătea un manuscris şi avea nevoie de cineva cu scris frumos, care să facă muncă de secretariat.
Adevărul era, cum a auzit Ran Su după aceea, că tovarăşul comisar Wei avea vreo şase prietene concomitent. După ce a chibzuit îndelung, s-a
180
hotărît să se însoare cu o tînără profesoară de istorie de la Universitatea din Harbin.
Lin n-a fost foarte supărat, deşi regreta că nu i-a amintit Mannei să fie atentă la scris. într-o anume măsură, era mulţumit că acum putea rămîne cu el.
Instantaneu, Manna deveni noul subiect de comentarii în spital. Se răspîndi zvonul că fusese lăsată cu buza umflată din cauza scrisului ei urît. Lumea începu să vorbească despre ea. Ce femeie de nimic era. Cum se face că a ratat
0 ocazie atît de rară? Cum de i-a dat drumul păsării din colivie? Era de la sine înţeles că o fată bătrînă n-are cum să reţină un bărbat. Chiar şi şoferul jeepului care o dusese pe Manna la hotel spunea: „Ne-a făcut să ardem benzina de
pomană".
Manna se simţea umilită, deşi era foarte conştientă că nu-l iubea pe comisar. Dar ce era mai îngrozitor decît să fii înconjurată de bîrfitori?
1 se părea că majoritatea abia aşteptaseră s-o ridiculizeze, să se distreze pe seama ghinionului şi suferinţei ei. Se simţea atît de rănită, că-i declară lui Lin să nu mai încerce să o convingă să-şi caute alt bărbat. Cu ochii în lacrimi, îi
spuse:
— Nu mai vreau să mă fac iar de rîs!
De bine, de rău, acum prefera să-l aştepte pe el. Probabil că era deja prea tîrziu ca să n-o mai facă, aşa că se întoarse la Lin cu o dragoste renăscută şi cu inima grea.
181

7

în primăvara următoare Lin se îmbolnăvi. Fu diagnosticat cu tuberculoză şi pus în carantină în spital. In fiecare după-amiază, în jurul orei două, i se înfierbînta faţa şi-i apăreau pete roz, iar temperatura îi creştea. In timpul zilei avea deseori frisoane şi simţea o moleşeală în mîini şi picioare. Cînd tuşea, uneori expectora flegmă cu urme de sînge. Noaptea lenjeria i se uda din cauza transpiraţiei. Pentru că slăbise peste zece kilograme, mărul lui Adam îi ieşise mult în afară, iar oasele feţei îi deveniseră proeminente. în vara aceea nu putu să se ducă acasă, la el în sat.

Pentru că Shuyu era analfabetă, îi scrise cumnatului lui, Bensheng, spunîndu-i că nu va veni acasă, pentru că are mult de lucru la spital. Nu-i dezvălui adevărul de teamă ca nevastă-sa să nu se neliniştească.
Secţia de boli infecţioase era în aripa de nord-est a spitalului, în spatele unui gard înalt de chiparoşi. Ocupa două clădiri din cărămidă, dintre care una era destinată doar pacienţilor tuberculoşi, iar cealaltă, hepaticilor. în spaţiul dintre cele două clădiri era o casă din cărămidă cu un coş masiv. Acolo era bucătăria. Pacienţii aflaţi în carantină mîncau mai bine decît cei din saloanele obişnuite.

Manna venea deseori să-l viziteze pe Lin seara. Pentru că era doctor, asistentele care răspundeau de pavilionul tuberculoşilor nu-l opreau pe Lin cînd dorea să iasă. Cei doi se plimbau în jurul terenului de sport, de-a lungul unei părţi a zidului din cărămidă care înconjura spitalul, şi uneori pe lîngă cuştile cobailor şi ale cîinilor, înconjurate cu gard de sîrmă, sau pe lîngă fabrica de *tofu* şi cîmpurile cu legume irigate seara cu apa pompată dintr-un puţ adînc. De cînd se îmbolnăvise Lin, Manna era mai plină de solicitudine şi petrecea mai mult timp cu el, deşi în sufletul ei era nefericită că Lin nu se poate duce acasă să divorţeze de nevasta lui anul acesta. Totodată, conducerea spitalului se prefăcea că nu-i vede plimbîndu-se împreună seara; atîta vreme cît nu încălcau regulamentul - rămînînd în complex fără să facă dragoste -, conducerea îi lăsa în
pace.
La începutul lui septembrie, pacientul care împărţise camera cu Lin plecase şi, în locul lui, venise alt pacient, care fusese transferat de la alt spital. Lui Lin îi plăcea mult nou-venitul. Era ofiţer într-o divizie de graniţă, de înălţime medie şi cu statură de halterofil. Asistentele bîrfeau, spunînd că omul era cunoscut drept „Generalul Tigru", cu toate că avea grad mai mic în conducerea batalionului. Se dusese vorba că odată şi-a forţat oamenii să alerge doisprezece kilometri într-o oră, cu tot echipamentul pe ei; drept consecinţă, doisprezece soldaţi au leşinat din cauza deshidratării şi au fost spitalizaţi. Cîţiva ani ocupase primul loc la campionatele diviziei la categoriile asalt cu baioneta şi trageri la ţintă cu mitraliera. Apoi s-a îmbolnăvit de tuberculoză; în plămînul drept avea o gaură cît un miez de nucă, dar în momentul în care s-a mutat în camera

lui Lin, aceasta aproape se vindecase. Chiar în prima zi i-a spus lui Lin: „Dumnezeu ştie cum de-am aterizat aici, ca o epavă de care nimeni n-are nevoie". Apoi a adăugat că în curînd va fi eliberat din armată.
în seara următoare îi pomeni Mannei despre noul coleg de cameră.
— Cum îl cheamă?
— Geng Yang.
— Zău? Cred că-l cunosc. îi povesti cum îl întîlnise cu un an în urmă, cînd venise în oraşul Muji pentru a-l însoţi pe comisarul Wei la graniţă. Din cîte îmi amintesc, continuă ea, era sănătos tun. Cum de-a ajuns aici?
— Are TBC, dar acum s-a însănătoşit.
— Poate c-ar trebui să mă duc să-l salut.
— Da, de ce nu?
Apoi regretă că-i sugerase acest lucru, pentru că inima îi fu cuprinsă de durere cînd îşi aminti cum o umilise comisarul.
— Ar trebui să te duci să-l vezi, insistă Lin. Cerul se înnorase, aşa că o luară înapoi spre spital. Pămîntul era prăfos pentru că nu plouase de săptămîni. în depărtare se strîngeau nori negri, care ascundeau contururile oraşului; din cînd în cînd un fulger tăia în zigzag norii grei nimbus, în timp ce Manna şi Lin se apropiau de clădire, se auzi o bubuitură către sud, apoi picăturile de ploaie începură să păcăne pe acoperişuri şi pe frunzele plopilor. Un cîrd de păsări de apă se îndrepta spre rîul Songhua, unde soarele încă se vedea. Pentru că Lin nu trebuia să-şi solicite plămînii, nu alergară, ci doar grăbiră pasul spre intrarea clădirii.
Salonul lui Lin era la al treilea etaj, avea o singură fereastră şi pereţi albastru pal. Cele două paturi şi două dulăpioare aproape că umpleau

încăperea. Cînd cei doi sosiră, Geng Yang curăţa un măr. în momentul în care îi văzu, se ridică în picioare surprins:
— Aha, Manna Wu, mă bucur să vă revăd. Lăsă mărul şi briceagul jos, se şterse pe mîini cu un prosop şi apoi întinse mîna pe care ea i-o strînse cu prudenţă.
— De cînd sînteţi aici ? îl întrebă ea, după ce luară cu toţii loc.
— De aproape două săptămîni.
— Atunci de ce nu ne-am întîlnit pînă acum ?
— Nu ştiu. Totuşi, ce mică-i lumea, nu-i aşa ? Rîse şi se apucă să cureţe iar mărul. Arăta mai slab decît anul trecut, dar îşi păstrase robusteţea. Acum avea o mustaţă groasă, care îi dădea un aer de mongol. Manna îi remarcă mîinile puternice şi, brusc, se gîndi că nu erau făcute pentru a ţine un fruct. Lin îi spuse:
— Abia acum i-am pomenit numele dumneavoastră şi mi-a spus că vă cunoaşteţi, aşa că am intrat să vă vedem.
Geng Yang se uită la Manna, apoi la Lin, cu un surîs întrebător. Lin adăugă:
— O, am uitat să vă spun că Manna e prietena mea.
— Sînteţi un bărbat norocos, rosti el apăsat, apoi se uită din nou la ea. Avea o privire neîncrezătoare, de parcă ar fi vrut să-i întrebe: Chiar aşa? Atunci cum rămîne cu comisarul Wei?
Ea îşi dădu seama de rostul privirii, dar îl întrebă fără să tresară:
— Cum vă simţiţi acum ?
— Sînt bine, aproape vindecat. înfipse briceagul în mărul curăţat şi i-l întinse. Serviţi, vă rog.
— O, dar tocmai am terminat cina. Ezită o secundă, amintindu-şi că avusese tuberculoză. îl Putem împărţi? Eu nu pot mînca tot mărul.

— Bine. îl tăie în două şi le dădu cîte o jumătate fiecăruia.
Afară vîntul urla şi ploaia se amestecă destul de curînd cu grindină măruntă. Granulele albe săreau pe pervazul ferestrei şi loveau geamurile. Geng Yang spuse:
— Doamne sfinte, dar ce vreme mai e şi pe-aici! Aproape că nu plouă. Dar cînd plouă, se tot caca şi pişă de parcă latrinele cerului ar fi fără fund.
Manna se uită la Lin, care părea şi el surprins de limbajul colegului de cameră. Ii veni să rîdă, dar îşi controla pornirea.
Apoi Geng Yang se apucă să le povestească despre cum era vremea la graniţa cu Rusia, unde vara furtunile şi ploile torenţiale erau mai rare. Cînd ploua, burniţa de fapt zile întregi şi nu vedeai decît noroi şi băltoace. Vehiculele nu puteau ajunge la cazarmă decît după o săptămînă, aşa că zile în şir erau nevoiţi să mănînce soia sărată pe post de legume. Dar anotimpul ploilor era scurt, pentru că începea să ningă la începutul lui octombrie. Prin comparaţie, toamna scurtă era cel mai bun anotimp pentru că nu ploua şi atunci puteau să adune ciuperci, crini galbeni, nuci, pere sălbatice şi struguri. Şi porcii sălbatici erau graşi înaintea iernii.
După ce-şi termină mărul, Manna trebui să plece la secţia de medicină generală pentru schimbul de noapte. Luă trenciul lui Lin şi ieşi în ploaia torenţială.
Pentru că Lin era expert în romane cavalereşti, cei doi tovarăşi de cameră discutau destul de des despre eroi legendari, cavaleri, spadasini, domniţe şi maeştri kung fu. Geng Yang făcea uneori comentarii despre tinerele asistente care lucrau în secţie: una mergea ca o femeie măritată,

alta era delicată, alta era frumoasă dar nu expresivă, avea faţa prea masculină, cea înaltă, cu fundul prea lat nu-i bună de nevastă, ci doar ca să te distrezi cu ea. în asemenea situaţii, Lin nu prea avea nimic de spus pentru că nu ştia cum să vorbească despre femei, dar se tot întreba cum de era colegul lui de cameră atît de cunoscător în materie de femei.
La început, Genjj Yang o luă pe Manna drept logodnica lui Lin, pentru că „prietenă" putea avea mai multe înţelesuri, dar mai tîrziu află că Lin are o nevastă la ţară.
— Doamne, dar ştiu că ai dat de bucluc, îi spunea el. Cum să tragă un singur cal două căruţe ?
Văzînd că e prea timid şi nu răspundea în nici un fel, Geng Yang adăuga: Eşti un bărbat norocos. Zi-mi şi mie care din ele e mai bună?
Şi îi făcea cu ochiul.

Lin refuză să-i vorbească despre nevastă-sa şi Manna, deşi Geng Yang îl tot bătea la cap. Obosit de întrebările lui, Lin îi spuse într-o dimineaţă:
— Nu mai fi atît de băgăcios. Adevărul e că nu m-am culcat niciodată cu Manna. Sîntem prieteni doar.
— Asta înseamnă că e încă virgină?
Se uită dintr-o parte la Lin cu ochii lui mari.
— Sfinte Sisoe, dar eşti incurabil.
— Da, în privinţa femeilor sînt incurabil. Spune-mi dacă-i virgină.
— Este. Acum eşti mulţumit?
— Doctore Kong, cum poţi fi atît de sigur ? Ai controlat-o ?
— încetează. Nu vorbi aşa.
— Bine, te cred. Nu-i de mirare că are fundul zvelt.
Chiar dacă îl enerva felul lui de a vorbi pe şleau, lui Lin îi plăcea oarecum omul ăsta, atît

de deosebit faţă de alţi cunoscuţi de-ai lui, pentru că era deschis şi nepăsător. Mai mult, Geng Yang părea că spune întotdeauna ce gîndeşte. Pe măsură ce se cunoşteau mai bine, Lin începu să-i dezvăluie cîte ceva din necazul lui: încercase să divorţeze de nevastă-sa, dar nu reuşise. Dorea neapărat să-i ceară sfatul, pentru că, după toate aparenţele, Geng Yang era un om sigur pe el şi capabil să acţioneze hotărît, ce mai, era un ins energic şi intrepid.
într-o după-amiază, după ce trase un pui de somn de vreo două ore, Lin îi spuse lui Geng Yang că verile trecute îi ceruse nevestei lui divorţul, că ea fusese de acord, dar după aceea, la tribunal, se răzgîndise şi spusese că încă îl mai iubea.
— Ce voia de fapt, ştii ? îl întrebă Geng Yang.
— Nu voia nimic.
— Dar de ce a reacţionat aşa, după ce a fost de acord?
— N-am idee.
— Probabil că există un motiv.
— Eu cred că în spatele acestei chestii e cum-natu-meu. De la el mi se trage tot necazul.
Lui Lin îi era prea ruşine să-i povestească scena din faţa tribunalului.
— Dacă-i aşa, atunci ar trebui să-l ţii la distanţă data viitoare.
— Dar cum să procedez?
— Trebuie să existe o cale.
Geng Yang ridică un borcan de miere pe care-l folosea pe post de pahar şi sorbi puţin ceai.
Lin continuă:
— Ştii, în ochii sătenilor, nevastă-mea e perfectă. Nu merge să fac nimic urît.
— Ştiu, chicoti Geng Yang.
— Dar ce-i amuzant în asta?

— Desigur, divorţurile sînt rare la ţară. Am auzit de un singur divorţ în oraşul meu: femeia a fost prinsă de bărbatul ei în pat cu directorul şcolii elementare. Bărbatul i-a dus pe cei doi adulterini la administraţia comunală. Apoi miliţienii i-au rupt piciorul directorului şi l-au închis trei luni. Aşa că soţul a divorţat de nevastă-sa. Dacă ţii prea mult la onoare, n-ar trebui să încerci să divorţezi de nevastă-ta.
— Dar am încertut deja.
— Cinstit să fiu, dacă aş fi în locul tău, nici nu m-aş gîndi să-mi pierd familia. Pe Manna aş păstra-o doar pentru aici. Ştii şi tu că un bărbat are mai multe nevoi, rînji el cu subînţeles.
— Vrei să spui că ar trebui s-o ţin ca amantă ?
— Bun, înveţi repede. Lin spuse oftînd.
— Nu-i pot face aşa ceva. Aş răni-o enorm. Şi, în plus, nu e legal.
Geng Yang zîmbi gînditor. Pe faţa lui apăru o clipă o umbră de dispreţ, dar Lin nu observă. Afară, pe coridor, o infirmieră spăla podeaua, lovind ritmic bordura cu mopul, care scotea un sunet surd.
— Iartă-mi vorbele sincere. Sîntem militari şi n-ar trebui să discutăm şi să ne gîndim prea mult la o decizie deja luată. Dacă te-ai hotărît să divorţezi de nevastă-ta, trebuie să mergi mai departe, indiferent cum. Ce rost are să fii generos ? Nu poţi să fii bun cu toată lumea, nu-i aşa

? In acest caz, răul este inevitabil. Trebuie să alegi pe care din ele s-o răneşti.
— Nu pot.
— Cinstit să fiu, Lin, nu cred că divorţul e atît de dificil, tu singur l-ai făcut să fie aşa.
Lin oftă din nou.
— Chiar nu ştiu ce să fac.
189
— Ai şovăit şi ţi-ai făcut singur rău. Ani de zile mi-au trecut prin mînă sute de oameni. îmi dau seama ce fel de om eşti. Mereu ţi-e teamă că ceilalţi or să spună că eşti rău. Te lupţi să ai o inimă bună ? Dar ce-i inima ? O ciozvîrtă de carne bună de dat la cîini. Cauza e propriul tău caracter şi trebuie să te schimbi tu, în primul rînd. Cine a spus „Caracterul e destin"?
— Beethoven ?
— Da. Ştii atît de multe, dar nu poţi acţiona cu hotărîre. închise ochii şi rosti un alt citat: „Materialismul dialectic susţine că întotdeauna cauzele externe sînt doar o condiţie a schimbării, pe cînd cauzele interne sînt baza schimbării". Cine a spus-o?
— Preşedintele Mao în *Despre contradicţie.*
— Vezi, ştii tot, dar nimic nu te determină să te căleşti. Dacă ai într-adevăr voinţa de schimbare în tine, vei putea crea acea condiţie a schimbării.
— Dar cazul meu nu este atît de simplu.
— Preşedintele Mao a mai spus: „Dacă vrei să cunoşti gustul unei pere, trebuie să schimbi para, mîncînd-o tu însuţi". Crede-mă, prietene, culcă-te cu Manna. Dacă o să-ţi placă la pat, o să fii mai hotărît să obţii divorţul.
— Nu, asta-i o nebunie.
Deşi discuţia lor nu-l ajută pe Lin să găsească o soluţie, Geng Yang îi confirmă întîmplător Mannei că Lin încă mai încerca să-şi părăsească nevasta. într-o seară mîncau tustrei cantalupi stînd pe bordura de piatră din faţa intrării principale a spitalului, unde vînzătorii ambulanţi din satele suburbane vindeau fructe şi alte alimente. Geng Yang acceptă să nu plătească pentru pepeni, subliniind că, de vreme ce n-o să poată veni la nunta lor, după ce Lin va divorţa de nevastă-sa,
190
viitorul mire şi viitoarea mireasă trebuie să-l trateze anticipat.
Apoi îi zise lui Lin:
— Cred că nevastă-ta va fi de acord anul viitor la tribunal. Nu-ţi mai face griji din pricina asta. 0 să te ajut să găseşti o cale să pui capăt căsătoriei tale. Acum trebuie să-mi dovedeşti că eşti un mire generos.
Lin şi Manna erau mulţumiţi să audă această profeţie, care întărea ceea ce Lin îi repeta ei mereu, anume că încă mai căuta o cale de a obţine divorţul. Anul trecut, cînd i-a arătat Mannei articolul din ziarul sătesc despre tentativa lui de divorţ, aceasta fusese disperată, întrebîndu-se dacă nu cumva Lin o să renunţe cu totul la efortul lui. După trei luni de gîndire, se hotărîse să-l lase pe Lin să-i spună numele ei judecătorului, dacă era necesar. Lin fu impresionat de curajul şi hotărîrea ei şi i-a promis că va face tot ce poate. Cu toate acestea, Manna se simţea de parcă el s-ar fi folosit de ea; voia doar o femeie la îndemînă, pe care s-o pună să lucreze pentru el, deşi, gîndindu-se mai bine, îşi spunea că e un om bun, incapabil s-o rănească dinadins. Acum era atît de fericită că el ceruse sfatul colegului de cameră, că se duse şi cumpără o jumătate de kilogram de căpşune de la vînzătorul de fructe.
— Serviţi-vă, îi spuse Manna lui Geng Yang cu vioiciune şi puse punga cu căpşune pe bordură.
— Faceţi cinste? o întrebă el rînjind.
— Da.
191
Starea lui Lin se îmbunătăţi cu repeziciune. Faţa îi reveni la paloarea normală. După două luni de tratament, pata de pe lobul superior al plămî-nului stîng se micşorase, ajungînd la dimensiunea unei alune. Pronosticul era că se va calcifia curînd. Refacerea lui se datora, în principal, noului medicament din extras de plante Baibu, cu care spitalul îşi tratase cîţiva pacienţi bolnavi de tuberculoză. Deşi streptomicina avea un efect mai mare asupra majorităţii pacienţilor, reacţia unora la medicamentul din extras de plante a fost miraculoasă. Spre

uimirea lui Lin, injecţiile care-i fuseseră administrate, împreună cu uleiul de peşte şi vitaminele, îi vindecaseră şi artrita, deşi ambele fese îi erau pline de umflături dureroase, care-l făceau să şchiopăteze uşor.
Spre sfîrşitul lui noiembrie, după ce se vindecase complet, Lin primi ordin să se ducă la Shenyang, să urmeze un program pentru ofiţeri, în cadrul căruia se studia cartea lui Marx, *Teoriile plusvalorii.* Era dornic să meargă, nu pentru că-l interesa cartea, ci pentru că acolo se afla universitatea pe care o absolvise. Voia să reviziteze unele locuri de care-şi amintea.
în mod oficial, Geng Yang era deja liberat, dar încă mai aştepta ca doctorii să fie siguri că
192
tuberculoza se vindecase şi să-i dea drumul din spital. Cu toate astea, plecarea acasă era iminentă. Aşa că, doar cu cîteva zile înainte s-o pornească spre Shenyang, Lin şi Manna se hotărîră să-l invite pe Geng Yang la restaurant. Ii cerură lui Ran Su permisiunea de a merge în oraş, iar directorul le-o acordă, cu condiţia să nu se despartă în afara spitalului.
Luară un autobuz pînă în centru. Era duminică şi străzile erau aglomerate de vînzători, iar de pe trotuare se ridica fum de grăsime. In jurul prînzului ajunseră la Grădina Celor Patru Mări. După ce intrară în restaurant, urcară treptele murdare din beton şi găsiră o masă octogonală la etajul doi, unde erau mai puţini clienţi, oricum mai puţin gălăgioşi decît aceia care mîncau şi beau la parter. Geng Yang îşi scoase căciula de blană şi o atîrnă de-o ureche de un scaun din fier. Lin şi Manna procedară la fel. în momentul în care se aşezară, veni o chelneriţă între două vîrste, cu un şorţ roşu, şi le luă comanda: un platou rece: cap de porc, ciuperci murate, vinete şi ouă de raţă sărate. Ca antreuri cerură găluşte umplute cu carne de porc, creveţi uscaţi, varză Şi praz. In ciuda avertismentului Mannei, Geng Yang mai comandă un litru de bere neagră.
La început sosi berea, într-o halbă imensă, fîsîind uşor. Geng Yang o ridică şi zise zîmbind:
— Noroc!
Lin şi Manna îşi ridicară şi ei cănile mai mici, în care nu era decît apă caldă.
— Nu mai ai nevoie de plămîni? îl întrebă Manna pe invitatul lor în timp ce acesta sorbea
0
înghiţitură zdravănă.
Geng Yang rînji, dîndu-şi la iveală dinţii pătră-ţoşi.
— Plămînii mei sînt deja putrezi.
193
îşi turnă o cantitate mare de sos de ardei în farfurie, în timp ce Manna şi Lin îşi puseră muştar cu linguriţa, în aşteptarea găluştelor. Afară patru vrăbii stăteau cocoţate pe pervazul ferestrei, acoperit de funingine care arăta ca nişte excremente de şoarece. Păsările ciripeau şi tremurau la auzul claxoanelor maşinilor care treceau pe stradă. Una avea un ochi orb, în colţul căruia era un strop de sînge îngheţat. Ningea uşor, iar cîţiva fulgi se roteau dincolo de două linii de tensiune care coborau în pantă de-a lungul ferestrei. Cerul se înnorase şi soarele strălucea cu intermitenţe. O voce bărbătească striga sub fereastră: „Păstrăvi proaspeţi, scoşi din rîu azi-dimineaţă". O femeie spunea cu o voce cîn-tată: „Covrigei prăjiţi, dulci şi calzi, cincisprezece bănuţi bucata".
>
Platourile reci şi găluştele fură aduse împreună şi, o clipă, masa fu învăluită de abur. Lui Lin îi părea bine că nu trebuiseră să aştepte mult. Geng Yang luă o bucată mare de ureche şi o înfulecă.
— E absolut delicioasă! le zise clefăind.
Lin şi Manna îşi traseră cu beţişoarele cîteva găluşte, înclinînd platoul. Schimbară o privire şi îşi dădu seama că şi ea se gîndea la acelaşi lucru: era prima oară cînd luau masa împreună la restaurant, în el se ridică un val de tristeţe, dar îşi aminti că nu erau singuri şi făcu un efort să se stăpînească. în tot acest timp, Manna îşi ţinea ochii plecaţi, de parcă nu îndrăznea să se uite la nici unul din cei doi bărbaţi. Lin încercă să fie vesel, îndemnîndu-şi invitatul să mănînce după pofta inimii. îndemnul nu era deloc necesar, de vreme ce Geng Yang se servea fără nici o reţinere-
Cam pe la mijlocul mesei, invitatul lor afirma că e mare păcat că n-o să poată bea vin la nunta lor. La cuvîntul „nuntă", Lin şi Manna tăcură, iar feţele li se posomorîră.
— Haideţi, zise Geng Yang, nu fiţi atît de trişti. Sîntem încă în viaţă şi trebuie să ne bucurăm

de toate.
— Măcar de-aş şti ce să fac.
Lin îşi masă fruntea cu vîrfurile degetelor, mestecînd în tot acest timp o frunză de usturoi, servită drept decoraţie la feliile de porc.
— Mai încearcă la anul, zise Geng Yang. Dacă aş avea lîngă mine o femeie frumoasă ca Manna, aş face orice. Hai, fruntea sus, Lin, ia aminte, eşti norocos şi ar trebui să fii recunoscător pentru asta.
— Recunoscător, pentru ce?
— Pentru tot ce ai.
Lin scutură din cap dezaprobator, în timp ce Manna îşi muta ochii de la unul la celălalt. După o clipă, îl întrebă pe Geng Yang:
— Ne poţi da un sfat?
— Cinstit să fiu, nu-mi place ideea divorţului. Dar dacă vreţi să trăiţi ca soţ şi soţie, trebuie să treceţi prin asta.
— Ştiu, dar cum să duc la capăt divorţul ăsta ? întrebă Lin, tăind o găluşcă în două cu beţişoarele.
— Trebuie să existe o cale. Chiar dacă gîsca are gît de fier, tot rămîne un loc unde să-i înfigi cuţitul.
— Tţ, tţ, tţ, i-o întoarse Manna, hai, nu te da mare. Zi ceva precis.
— Nu sînt în pielea voastră, dar ceva ştiu "ine: dacă o să cheltuiţi ceva bani, o să meargă, ^ă zicem, daţi-i lui Shuyu două mii de yuani.
— Nu, nu, nu înţelegi, îi zise Lin. Nu vrea "ani. E o femeie modestă şi cinstită.
— Nu cred. Dacă dai bani cui trebuie, sînt [Sl]gur c-o să meargă. Cu bani îl poţi angaja şi pe [dr]acu' să-ţi macine la moară şi să-ţi gătească.
194
195
Nici Lin, nici Manna nu mai ziseră nimic, surprinşi de afirmaţia lui categorică. Geng Yang continuă:
— Haide, nu vă mai uitaţi aşa la mine, de parcă aş fi un zombi. Pot demonstra că tot ce-arn spus e valabil. îşi îndreptă beţişorul spre pieptul lui Lin. De exemplu, acum trei ani, un comandant de regiment din divizia mea a reţinut o tînără, o ziaristă din Beijing, la cazarmă, dorind să se distreze cu ea o săptămînă. Colegii ei au trimis o telegramă la cartierul general din Shenyang, iar ofiţerului i s-a ordonat să dea imediat drumul femeii. N-a avut încotro şi a lăsat-o să plece. După asta, toţi au crezut că omul va fi retrogradat sau dat afară. într-un raport intern a fost aspru criticat şi cu toţii credeam că-i pe ducă. Vă amintiţi de buletinul acela informativ?
— Da, îmi amintesc, zise Lin. Ce i s-a întîm-plat?
— Anul trecut a fost promovat ca şef de personal al diviziei.
— Dar cum s-a putut întîmpla aşa ceva ? întrebară Lin şi Manna la unison.
— Din cîte-am auzit, a cumpărat cu o mie cinci sute de yuani două perechi de brăţări din aur şi le-a făcut cadou comandantului şi comisarului nostru de divizie, fiecăruia cîte o pereche, spunîndu-le că sînt făcute în oraşul său natal. Toţi ştiau că-i o minciună sfruntată, dar a mers. Aşa că a fost promovat. Vedeţi, banii l-au ajutat să-şi schimbe norocul. Dacă aş avea bani, aş fi făcut şi eu ceva şi n-aş mai fi fost liberat la modul ăsta. Chiar dacă n-aş mai putea conduce trupele pe front, aş putea fi încă un ofiţer folositor la cartierul general, cel puţin mai util decît mulţi alţii. Nu credeţi?
196
— Da, desigur, întări Lin, apoi scoase cu o lingură mujdeiul dintr-o vînătă murată. O tăie în două şi luă o bucată.
O clipă Lin şi Manna mîncară în linişte, neşti-ind cum să răspundă la sfatul invitatului lor. Apoi Lin îl întrebă pe Geng Yang:
— Te putem ajuta cu ceva înainte să pleci? începură să discute despre modul în care să expedieze lucrurilejui cu trenul, fără să trebuiască să cheltuiască mult. De curînd îşi procurase pe sub mînă nişte scînduri groase de stejar, pentru că în oraşul lui din provincia Anhui nu se prea găsea lemn şi de aceea era scump. Mai cumpărase cincisprezece kilograme de miere de

tei şi şase piei de oaie, din care urma să-şi croiască două-trei haine, cînd o să se întoarcă acasă.
în seara aceea Lin se gîndi la sfatul lui Geng Yang, care începu să i se pară plin de miez. Poate că Shuyu nu dorea bani, dar mai erau alţii care puteau fi cumpăraţi, în special cumnatul lui. Nu încăpea îndoială că nevastă-sa o să asculte de frate-său. Dacă Bensheng i-ar spune să accepte divorţul, poate că nu va mai reveni asupra cuvîn-tului dat. Dacă-i aşa, n-o să mai dea greş cu divorţul vara viitoare. Acum Lin era convins că Bensheng era cheia soluţiei.
Gîndindu-se mai bine, începu să aibă dubii în privinţa cumnatului său, care putea foarte bine să bage banii în buzunar fără să-l ajute. Să dai mită unui astfel de om era o investiţie periculoasă. Două mii de yuani era o sumă imensă, mai mult decît salariul lui pe un an şi jumătate. Se putea dovedi a fi un risc prea mare, deşi Bensheng era, fără îndoială, un ins lacom, capabil să-şi vîndă şi părinţii pentru o asemenea sumă.
Cu cît se gîndea mai mult, cu atît mai tare se îndoia. în seara aceea se duse la secţia de medicină
197
generală şi o găsi pe Manna singură în cabinet. La vederea lui se opri din cititul raportului de zi lăsat de asistentele din schimbul de dinainte şi trase un scaun pentru el.
Lin îi explică ce intenţii avea. Spre surprinderea lui, ea îl întrebă calm:
— Ai atîţia bani?
— Nu, am doar şase sute în bancă. Tu nu ai ceva economii?
— Am, dar puţin.
Nu-i spuse suma, lucru pe care el era dornic să-l afle.
— Am putea împrumuta o parte de la alţii, dacă ne hotărîm s-o facem, îi zise el. Ce crezi?
După o pauză, ea îi răspunse:
— Dacă n-ai bani, nici să nu-ţi treacă prin minte aşa ceva.
Se încruntă şi-şi strînse buzele. Din cîte se părea, probabil că se gîndise şi ea la asta şi era uimit de răspunsul ei hotărît.
îşi dădu seama că nu dorea să împartă cu el cheltuielile, dacă s-ar decide să pună amîndoi la bătaie nişte bani. Cînd înţelese sensul atitudinii ei, se descurajă. Nu-şi închipuise niciodată că ar putea economisi atît de unul singur, ca să nu mai vorbim de împrumut şi de cum va plăti datoria tot de unul singur. Aşa că o întrebă:
— Ce-ar trebui să facem atunci ? Să aşteptăm pur şi simplu?
— Nu ştiu, spuse ea deznădăjduită. Mi-e teamă că, dîndu-i bani lui Bensheng, n-am face mare brînză - n-o să iasă nimic. Dar credeam că ai economisit şi tu o sumă ca asta.
— Nu, n-am decît şase sute.
— Dac-ai avea banii ăştia, te-ai putea gîndi la aşa ceva.
— Deci n-ar trebui să încercăm ?
198
— Nu.
Se întoarse cu spatele şi-şi reluă verificarea raportului de zi.
în încăpere se lăsă o tăcere deplină. Lui Lin i se făcu ruşine, pentru că obiceiul era ca bărbatul să plătească şi să-şi aducă mireasa acasă. Aşa că n-avea sens să-i ceară ajutorul. Probabil că nici măcar n-ar fi trebuit să vorbească despre asta cu ea.

199

9

Marţi dimineaţă Manna dădu peste Geng Yang în staţia de autobuz din faţa teatrului spitalului. In ultimele zile fusese prins cu împachetatul, cu trimiterea lucrurilor la gară şi cu vizitele de rămas-bun la prietenii şi cunoscuţii din oraşul natal care acum locuiau în Muji.
Geng Yang îi spuse atunci:
— Mai sînt două cărţi de-ale lui Lin la mine. Poţi veni să le iei?
— Cînd te găsesc în cameră ?

— Oricînd în seara asta. Plec mîine după-amiază.
Manna îi spuse c-o să vină în jur de opt, pentru că era în schimbul de zi. El rînji, iar în ochi îi apăru un licăr, ceea ce o descumpăni uşor: era ca şi cum prin iris îi zburau ţînţari care-i îngălbeneau negrul pupilei. Se întoarse şi se îndepărtă, simţind c-o urmăreşte cu privirea. Ce ochi flămînzi are, gîndi ea.
Deşi ochii lui o neliniştea uneori, îl plăcea. Din multe puncte de vedere corespundea ideii de bărbat pe care o avea: era puternic, deschis, curajos, şi chiar vulgar. îşi dorea ca Lin să-i semene întrucîtva, sau ca ei doi să mai împrumute trăsături unul de la altul, şi astfel caracterul amîndurora să fie mai echilibrat. Lin era

prea gentleman, prea blînd şi studios, oarecum lipsit de acea pasiune masculină.
Lin plecase la Shenyang cu o săptămînă în urmă. După asta în Manna se instalase un sentiment de pace şi descoperi că nu-i prea duce dorul, într-o anumită măsură, se bucura că e singură, cel puţin cîteva săptămîni, timp în care nu era nevoită să-i spele rufele sau să se gîndească tot timpul la el. Dar orj_ de cîte ori se ciondănea cu vreo colegă sau ceva mergea anapoda la serviciu, şi-l dorea pe Lin aproape, ca să poată vorbi cu el. Acest sentiment o făcu să-şi dea seama că o căsătorie, în afară de faptul că te ajută să-ţi întemeiezi o familie şi să ai copii, mai oferă celor doi şi prilejul de a discuta şi de a se asculta reciproc, pentru că soţii nu îndrăznesc să spună tot ce gîndesc în public.
Avînd mai mult timp la dispoziţie, se înscrise la cursul seral de limba engleză din spital; engleza devenise populară după vizita lui Nixon din 1972. Se zvonea că surorilor li se va cere să cunoască o limbă străină pentru a fi promovate ca asistente, înainte de 1960, latina fusese unica limbă străină acceptată în medicină, dar acum engleza Şi japoneza puteau satisface această cerinţă. Drept consecinţă, peste patruzeci de surori se înscriseseră la cursul seral. La vremea aceea era greu să obţii dicţionarele de engleză, dar Haiyan o ajută pe Manna să cumpere unul de buzunar printr-o relaţie a ei din oraş. Haiyan se măritase vara trecută, iar acum era şi soră-şefă. Pentru ᶜă era însărcinată, nu dorea să urmeze cursurile serale. Orele începeau peste cîteva zile, pe 8 decembrie. Profesoara care urma să le predea ᶜra lector la Colegiul Pedagogic din Muji.
Seara, Manna o porni spre secţia de boli infecţi-°ase să ia cărţile lui Lin. Era atît de frig, că

vedea fuioare de abur ieşindu-i din gură. Luna era rotundă şi argintie şi despica norii, care se legănau ca nişte valuri. Lumina ei se filtra printre crengile golaşe şi răspîndea pete palide pe pămîn-tul acoperit cu zăpadă. Cîteva păsări îşi luară zborul prin întuneric; aripile lor vibrau şi aruncau o lumină fosforescentă. înaintea ei, lunecau şi se încolăceau vîrtejuri de zăpadă răscolite de vînt. Zăpada îi scîrţîia sub picioare, iar vîntul urla ca un bebeluş.
Dădu la o parte perdeaua din imitaţie de piele şi intră în clădirea întunecată şi cufundată în linişte, de parcă ar fi fost părăsită. Urcînd treptele, nu se putu abţine să nu invidieze asistentele care răspundeau de această clădire. Din cîte se părea, aveau mai puţini pacienţi, deci mai puţin de lucru.
Geng Yang, în pijamaua lui gri, veni la uşă şi o invită înăuntru. Camera putea a alcool, iar aerul era jilav din cauza aburului care se ridica dintr-o haină udă pusă pe caloriferul de sub fereastră. în noapte, geamurile îngheţate păreau purpurii. Ea se întoarse şi se uită la Geng Yang, iar el îi rînji privind-o cu ochii injectaţi, ca pentru a-i confirma starea de beţie în care se afla. Faţa lui era pămîntie în lumina fluorescentă, în care obrajii îi apăreau concavi şi mustaţa ţepoasă. Pe patul pe care Lin îl ocupase înainte, era un geamantan deschis, parţial plin cu haine şi prosoape de diverse culori: roz, portocaliu, galben, şofran. Erau, evident, cadouri de la oamenii lui. Două romane groase, *Drumul larg şi auriu* şi *Cronica steagului roşu,* erau puse pe noptieră ; lîngă cele două volume era o sticlă de băutură cu gîtul scurt şi pe „umătate goală. Pe o parte a sticlei se curba imaginea unui spic de grîu.

— Iar te îneci în mizeria asta ? zise ea arătînd spre băutură. îşi scoase căciula de blană şi şi-o puse sub braţ.
— He, he, he, chicoti el. Ia loc, Manna. Dă-mi
voie să te întreb ceva.

Se duse la uşă şi o încuie.
— Ce ? întrebă ea tresărind şi punînd cărţile
lui Lin în sac.
— De ce te preocupă persoana mea atît de mult ? O privi cu lăcomie şi-şi puse ambele mîini pe umerii ei, forţînd-o să se aşeze pe pat.
Ea roşi şi-şi întoarse capul spre perete.
— Hai, hai, uită-te la mine, zise el. Nu cumva simţi ceva pentru mine?
Era prea tulburată pentru a răspunde, iar inima îi bătea năvalnic. El continuă:
— Ia zi-mi, de ce mi-ai cumpărat căpşune? Ea rămase şocată. O clipă îi veni să rîdă, dar se stăpîni.
Văzînd că nu răspunde, îi prinse braţul cu mîna dreaptă. O strînse atît de tare, că ţipă:
— Ia-ţi mîinile de pe mine!
Căciula îi căzu pe podea, dar nu se putu apleca
s-o ridice.
— Ascultă-mă, virgină mică. Nu crezi că-s mai bun decît Lin Kong? De ce-i eşti atît de devotată
fricosului ăluia?
— Cine ţi-a spus asta despre mine ? exclamă ea. Ce neruşinare, toţi bărbaţii sînt nişte neruşinaţi.
— Da, sînt neruşinat cînd e vorba de femei
drăguţe.
— Geng Yang, eşti beat şi ţi-ai pierdut minţile, altfel n-ai vorbi aşa.
— Nu, nu sînt ameţit, deşi am faţa roşie. Ştiu ᶜă-ţi trezesc interesul. Am văzut-o în ochii tăi. De fapt, pot mirosi asta la o femeie.

începu să tuşească, acoperindu-şi gura cu palma. Avea răsuflarea fierbinte şi acră.
— Dă-mi drumul, te rog.
— Nu, nu te las.
— Eşti prietenul lui Lin. Cum poţi să te porţi aşa cu logodnica lui ? Cunoşti zicătoarea: „Omul bun nu se dă la nevasta prietenului?"
El îşi dădu capul pe spate şi izbucni în rîs, ceea ce o făcu să se cutremure.
— Cum să fie o virgină nevastă ? o întrebă el. Crezi că Lin Kong o să se însoare cu tine ? Nici măcar amanta lui nu eşti. Nu-i bun de nimic, pentru că nu ştie cum să ia o femeie.
— Gata. Dă-mi drumul.
Se aplecă şi-şi luă căciula, dar el o apucă strîns de umăr şi-i bloca drumul. Apoi continuă:
— Aşteaptă, dă-mi voie să termin. Mi-a spus că nu s-a culcat cu tine. Cum a putut să facă aşa ceva? I-am văzut puia cînd făceam baie. De-atunci mă tot întreb dacă nu-i cumva bisexual.
Ultima propoziţie o zăpăci cu totul. întinse mîna şi se prinse de marginea patului ca să se poată ţine pe picioare. Apoi se gîndi: Nu se poate să fie adevărat. Lin are un copil cu Shuyu şi mărul lui Adam foarte vizibil. Dacă n-ar fi normal, n-ar fi trecut de examenul fizic la recrutare.
— Nu-mi jigni bărbatul! strigă ea. Dă-mi drumul că ţip.
înainte de a mai apuca să spună ceva, o strînse de gît cu mîna lui mare.
— Taci! spuse el iritat. Dacă mai ţipi, o să te strangulez.
— Nu mă lovi. Geng Yang, eşti ofiţer revoluţionar şi n-ar trebui să faci asta. Te rog...
— Nu, nu mai sînt ofiţer, aşa că nu-mi pasă. De ce să-mi pese? Ei, mi te-ai dat singură, nu-i

asa ? Nu ai venit aici de bunăvoie ? Toată lumea o să spună că eşti o curvă.
— Tu mi-ai spus să vin să iau cărţile!
— Cum o poţi dovedi?
O împinse pe pat şi începu să-i sărute şi să-i lingă faţa şi gîtul, în timp ce ea se zbătea, îl implora şi plîngea. încercă să se răsucească şi să-şi elibereze picioarele, dar erau prinse între ale lui. Cu mîna dreaptă îi ţinu ambele încheieturi, iar cu stînga îi umblă pe sub bluză şi-i prinse întîi sînul drept, apoi pe cel stîng.
— Ah, miroşi atît de bine, de delicios, dar ai sîni mici, ştii asta?

îi răscoli părul cu nasul, iar pe frunte începură să-i lucească broboane de sudoare.
încercă să-l împingă, dar trupul şi picioarele lui o ţineau lipită de pat. în timpul ăsta, mîna lui stîngă îi desfăcea cureaua şi-i dădea pantalonii jos.
— Dă-te de pe mine! gemu ea.
— Doamne, ce cur frumos ai!
— Geng Yang, dă-mi drumul acum, te rog! O să vin mîine, îţi promit. Poţi să faci tot ce vrei cu mine. Nu sînt pregătită acum. Te rog...
Se sufoca, ameţită, tîmplele i se zbăteau puternic, iar înaintea ochilor vedea cercuri-cercuri de scîntei străpungînd aerul. I se părea că avea capul de două ori mai mare ca în realitate.
— Nu. Crezi că nu-mi dau seama că minţi? O împinse cu faţa-n jos şi-şi apăsă cu putere degetul mare pe coloana ei vertebrală, la noadă. Apăsarea o aduse aproape de leşin. Partea de jos a corpului îi era inertă şi se simţea de parcă ar fi avut o rană acolo. El scuipă pe vîrfurile degetelor şi începu să-i frece despicătura anală. încercă să-şi ţină picioarele strînse, dar nu şi le mai simţea. Suspina întruna, incapabilă să se zbată, iar braţele i se mişcau neputincioase pe pat.
205
— Ia uită-te. O luă de păr şi-i răsuci capul Manna nu se aşteptase ca organul masculin să fie atît de mare: al lui era ca al unui măgar ceea ce o îngrozi.
— Vezi ce pulă mare am, zise el gîfîind. E ca un făcăleţ, nu, e ca o bucată de mortar.
— Te rog, nu. Nu-mi face asta! Oh... O împinse cu faţa-n jos pe pat.
— Gura! Puia mea e făcută să explodeze într-o virgină bătrînă ca tine. In timp ce vorbea îşi apăsa organul în ea, înfigîndu-i-l ca un cîine.
Se simţi total paralizată. O durere aiuritoare îi contractă picioarele de parcă se lupta să supravieţuiască într-o apă neagră, îngheţată. Cearşaful alb deveni negru sub privirile ei, iar în gură îi apăru brusc un gust sîngeriu. O furie teribilă îi aprinse pieptul şi din gîtlej i se revărsară cuvinte în şir:
— Fii blestemat, tu şi cu tot neamul tău! Să n-ai parte de copii! Să-ţi crape părinţii la anu'.
— Zi ce vrei. Părinţii mei sînt morţi şi am deja doi fii.
— Or să moară ca nişte cîini vagabonzi.
— Oh... ah.... ah!
Ejacula, dar continuă să se împingă în ea.
— Blestemat fii, să-ţi calce camionul băieţii! îi împinse faţa în cearşaf şi, imediat, vocea îi amuţi sufocată. încercă să-şi răsucească puţin capul într-o parte, ca să poată respira, dar el îi imobiliza gîtul. în tot acest timp încă se bîţîia deasupra ei. Manna se sufoca şi trebui să-şi folosească întreaga putere pentru a putea respira puţin aer prin cearşaful puturos şi salteaua din bumbac.
Cînd încetă să se mai bîţîie, îi eliberă gîtul din strînsoare. în momentul în care se ridică de pe ea, Manna tuşi şi gîfîi, apoi începu să-l înjure iar.
206
— Ce-ai zis, curvă?
O apucă de guler şi o trase spre el.
— O să fii ultimul din familia tatălui tău! spuse ea printre dinţii încleştaţi, iar din ochi îi ieşeau flăcări.
'—•Gura!
îi trase o palmă şi ea căzu din nou pe pat. Mîinile îi tremurau în timp ce-şi ridica pantalonii şi se închise la curea.
El se duse şi se întinse pe patul celălalt şi
închise ochii.
— Am obţinut ce-am vrut. Chicoti. Acum poţi să te duci şi să spui cui vrei. Să mă aresteze conducerea sau să mă dea afară din partid. Nu-mi pasă. Pot să-mi dea orice pedeapsă au chef. Dar gîndeşte-te de două ori înainte de-a face asta. Cine-o să te creadă? îşi aprinse o ţigară, apoi apucă sticla de gît şi trase o duşcă. Ştii, dacă n-ai fi virgină, ţi-aş fi dat de-asta. Flutură sticla, chicotind iar. Apoi începu să tuşească uscat.
Fără să mai spună un cuvînt, ea îşi înşfacă repede căciula, descuie uşa şi ieşi în goană. Coridorul răsuna de bufniturile surde ale bocancilor ei grei. Cînd ajunse pe palier se împiedică, dar

se prinse de cotul balustradei. O luă în goană pe scări şi ajunse la intrare, unde i se ivi în faţă perdeaua, ca o gură imensă. O împinse la o parte Şi se repezi afară. Odată ajunsă acolo, începu să vadă dublu. în jurul ei înotau copaci şi case, iar drumul alb părea un nor sub picioare, în timp ce vîntul urla din spate de parcă ar fi gonit după ea. La o sută de metri de ieşire alunecă şi căzu în zăpadă. Neputînd să se ridice, îşi aruncă două mîini de zăpadă pe faţă şi înghiţi două guri. Apa îngheţată, cu miros de rugină, i se scurse pe gît Şi-i sfredeli esofagul şi stomacul, dar îi limpezi

puţin mintea. Se sculă în picioare şi merse clăti-nîndu-se spre cămin.

Din fericire, colegele ei nu erau în cameră una fiind la cinematograf şi cealaltă la lucru, întinsă pe pat, Manna plînse o jumătate de oră întrebîndu-se ce era de făcut. Se gîndi să raporteze violul superiorilor, dar se întrebă dacă era înţelept să procedeze aşa. Or să mă creadă? se întrebă ea. M-am dus în camera lui de bunăvoie. N-or să spună că singură m-am oferit ? Cu siguranţă că Geng Yang o să nege că m-a forţat. 0 să le spună că eu am încercat să-l seduc şi atunci n-o să mă mai pot dezvinovăţi. N-am nici un martor şi nu-mi pot dovedi nevinovăţia, lăsînd la o parte faptul că sînt victima unui viol. Sfinte Dumnezeule, ce să fac? De-ar fi Lin aici. Nu, nici el nu m-ar putea ajuta. Cît îl urăsc! El i-a spus omului ăstuia că sînt virgină. Dacă n-ar fi fost el, nu mi s-ar fi întîmplat aşa ceva. De ce s-a împrietenit cu lupul ăsta?

Apoi începu să se gîndească la faptul că trebuie să scoată din ea sperma lui Geng Yang ca să nu rămînă însărcinată. îşi scoase pantalonii şi văzu pe chiloţi o pată umedă şi roşiatică mare cît palma. Era sigură că în ea mai era spermă, aşa că puse ligheanul pe podea şi se ciuci deasupra lui, asteptînd să picure sperma care mai rămăsese, în tot acest timp, nu se putu abţine să nu suspine. Coapsele, care-i fuseseră sucite în fel şi chip, îi tremurau şi o dureau, şi nu doar pantalonii, ci întreaga încăpere mirosea a peşte. Avea impresia că toate hainele îi fuseseră muiate în spermă, şi asta-i provoca spasme în stomac. I se făcu greaţă şi-şi dădu fundul la o parte să vomite în lighean.

După ce stătu ghemuită în colţ aproape douăzeci de minute, se îngrozi să vadă că nici măcar

un strop de spermă nu se scursese. îşi aminti de momentul fierbinte al ejaculării care durase aproape o jumătate de minut. Să însemne asta că sperma lui s-a dus adînc în uter şi a găsit acolo un ovul? se întrebă ea. Nu, nu se poate întîmpla atît de repede.

Se ridică, îşi puse o pijama curată şi luă ligheanul. Cu prosopul pe umăr, ieşi să ia apă. Ajunsă afară, aerul rece din coridorul plin de curent o făcu să se înfioare şi-şi simţi faţa pişcată şi umedă, de parcă ar fi fost umflată. Asta se datora probabil palmei pe care i-o dăduse şi care se oprise direct pe maxilar. Curînd începu s-o usture toată faţa. După toate aparenţele, saliva lui Geng Yang încă îi înţepa pielea. La spălător, goli ligheanul cu apă rece şi-şi frecă intens faţa cu prosopul. Schimbă apa de trei ori, dar mirosul puturos al salivei lui părea lipit de piele. îşi aminti cum o omidă galbenă o înţepase pe gît în copilărie; acum simţea aceeaşi mîncărime pe toată faţa şi

Pe gît.

întoarsă în dormitor, îşi scoase hainele şi începu să se spele, în speranţa că va înlătura miasma de peşte şi ce mai rămăsese din spermă. Totuşi mirosul nu dispăru, întreaga încăperea părînd impregnată de el. Se gîndi să-şi ardă chiloţii, dar îi veni ideea că ar putea servi drept dovadă, aşa că-i înfăşură într-o bluză şi puse legătura pe scîndura de lemn de sub pat. în privinţa spermei, chiar după ce sări de vreo treizeci de ori, nu mai ieşi nici un strop. Nu-şi dădea seama cît îi intrase în uter şi această nesiguranţă o înspăimîntă.

în noaptea aceea, neîndrăznind să trezească suspiciunea colegelor de cameră, îşi puse plapuma peste cap şi plînse tăcut, incapabilă să se decidă dacă trebuie să spună cuiva despre viol. Cît îşi dorea să plîngă în braţele calde ale cuiva

de nădejde, şi să reverse tot ce înfrînase în ea Sau măcar de-ar fi avut o casă a ei, în care să plîngă după pofta inimii şi să urle din toţi pl£. mînii fără să o audă alţii. Dar în încăperea asta mică, unde erau patru persoane, se ţinu de gît cu mîna stingă pînă ce plînsul o istovi şi adormi.

210

10

A doua zi dimineaţă, Manna avea pleoapele vinete. Asistentele de la secţia de medicină generală o întrebară de ce-i atît de palidă şi o sfătuiră să-şi ia o zi liberă. Le spuse că făcuse alergie la peştele prăjit pe care-l mîncaseră cu o zi în urmă, dar acum se simţea cu mult mai bine. Rămase uluită de priceperea ei de a găsi un răspuns atît de prompt. Toată dimineaţa, de cîte ori sună telefonul, se repezi să răspundă. în ciuda durerii de cap năucitoare şi urii intense faţă de Geng Yang, aştepta veşti de la el, pentru că îşi imagina că s-ar putea să-şi ceară scuze şi să dea vina pe alcool pentru cele întîmplate. După ea, episodul nu era încheiat. Dac-ar suna şi-ar implora-o să-l ierte, nu l-ar ierta, ci i-ar trage încă un rînd de blesteme înspăimîntătoare. Cum nu primi nici o veste de la el pînă la ora prînzului, sună la secţia de boli infecţioase, de unde i se spuse că Geng Yang plecase dis-de-dimi-neaţă, că în cameră tocmai se mutase cineva, şi-i lăsase un sac cu nişte cărţi în cabinetul asistentelor. Auzind asta, din ochi începură să-i curgă Şiroaie de lacrimi. Evident, Geng Yang pusese la cale violul. Dar era prea tîrziu să mai fie reţinut acum, pentru că plecase din Muji, iar scena crimei nu mai era ce fusese înainte.

211

Ce să facă? Era la ananghie.

După-amiază încercă să-şi ocupe timpul cum putu, ştergînd toate mesele şi scaunele din birou ducînd apă fiartă pacienţilor, sortind şi înregis-trînd sacii cu daruri de sărbătoare donate de civili: căptuşeli de pantofi, săculeţe de tutun caiete, fructe conservate, mănuşi de lînă şi bom-boane. Oricît se străduia, nu se putea concentra asupra nici unui lucru. Din cînd în cînd îi apărea şi i se vîra sub ochi spectrul lui Geng Yang. Nefiindu-i deloc foame, nu mîncă în seara aceea.

Nu avea nici o prietenă în afară de Haiyan. Nemaiputînd să-şi reprime sentimentele, seara următoare se duse la Haiyan, care locuia într-un cămin de la capătul de răsărit al complexului. Soţul lui Haiyan, Honggan, era ofiţer şi responsabil cu activităţile recreaţionale ale biroului de propagandă. Haiyan se măritase cu el doar pentru că ştia să scrie şi să vorbească bine; o dată îi destăinuise Mannei că n-o să se mărite cu un doctor, care, în ochii ei, nu reprezenta mai mult decît un tehnician bine instruit. îşi dorea un bărbat mai capabil.

— Intră, Manna, o pofti Haiyan, bucuroasă s-o vadă.

Soţul ei făcea ordine pe masa unde luaseră cina. La vederea Mannei dădu din cap şi închise radioul. Era un bărbat cu faţa smeadă şi cu doi dinţi de aur. Deşi Haiyan avea o căsătorie fericită, mulţi comentau pe la spate, zicînd: „Un trandafir proaspăt, plantat într-o grămadă de bălegar".

— Haiyan, îi şopti Manna. Vreau să vorbesc cu tine. E ceva foarte personal, doar între noi două.

Haiyan o duse în dormitor.

— Ce s-a întîmplat? o întrebă ea, punîndu-şi ambele mîini pe burta proeminentă. Era însăr-cinată în luna a cincea.

212

— Am... am fost violată.

— Ce?

— M-a violat Geng Yang.

— Dar cum s-a întîmplat?

— M-a atras în camera lui şi m-a violat.

— Ia-o mai încet. Spune-mi limpede. Ce înseamnă că te-a atras în camera lui?
Cu o voce tremurîndă, Manna îi povesti cum o invitase în salon şi ce-i făcuse. Pe faţă îi curgeau lacrimi şi din cînd în cînd îşi lingea buza superioară cu limba.
Honggan strigă din cealaltă încăpere.
— Haiyan, am lăsat nişte apă fierbinte pe plită. Dacă vrei să faci ceai, o poţi folosi. Eu plec acum.
— Unde te duci?
— La birou.
— Bine, să vii devreme. Se întoarse spre Manna şi o întrebă: Ai raportat la secţia de securitate ?
— Nu, nu ştiu ce să fac.
— Unde-i Geng Yang acum ?
— A plecat acasă ieri-dimineaţă. Să raportez ?
— Să mă gîndesc.
Haiyan se încruntă şi lîngă nas îi apărură
două cute.
— Mi-e teamă că nimeni nu mă va crede, adăugă Manna şi-şi şterse obrajii cu dosul palmei.
— Manna, eu cred că acum s-ar putea să fie prea tîrziu. Va fi greu să dovedeşti că nu ţi-ai dat întîlnire cu el, dacă Geng Yang însuşi nu-şi recunoaşte vina. Ştii că o întîlnire în care se produce un viol este rareori considerată drept viol.
— Ah, ce să fac? începu să suspine. Deci a fost vina mea, nu-i aşa?
— Draga mea, eu nu te învinuiesc. Haiyan îşi puse braţul în jurul Mannei şi spuse: Hai, nu reacţiona ca şi cum tu ai fi greşit. Li se întîmplă

multor femei. De fapt, sora mea cea mai mare a fost violată de unul dintre prietenii ei şi n-a putut face nimic. Unii bărbaţi sînt, pur şi simplu, animale în haine omeneşti.
— Ar trebui deci să tac din gură?
— Ce altceva poţi face?
După o scurtă pauză, Manna o întrebă:
— Ce zici, să-i spun lui Lin?
— Nu chiar acum. Dar va trebui să-i spui în viitor. Te iubeşte şi-o să înţeleagă. Sora mea i-a spus soţului ei despre viol. Cîteva luni i-a fost greu să recunoască. Ştii, cei mai mulţi dintre bărbaţi pornesc de la ideea că miresele lor sînt virgine. Sînt sigură că Lin e altfel. E un om bun şi însurat pe deasupra. în afară de asta, voi doi sînteţi împreună de mulţi ani. O să înţeleagă.
Mannei i se păru că sfatul lui Haiyan era rezonabil. înainte de a pleca îşi rugă prietena să nu divulge nimănui nimic despre viol.
— Bineînţeles, n-o să scot o vorbă, îi promise Haiyan.
în zilele următoare Manna fu teribil de deprimată. Uneori îşi simţea faţa încă umedă şi o ustura din cauza salivei respingătoare a lui Geng Yang. Noaptea se ruga la Dumnezeu să-i vină menstruaţia la timp, adică la jumătatea lui decembrie. Dacă sînt însărcinată ? se tot întreba ea. Cu siguranţă că va izbucni un scandal. Ce-o să mă fac atunci ? Să fac chiuretaj ? Nu, era imposibil-Trebuia ca partenerul să semneze toate hîrtiile, altfel nici un spital nu accepta operaţia. Semnînd hîrtiile, bărbatul trebuia să accepte pedeapsa şi să-şi asume toate responsabilităţile. Cine-ar face aşa ceva ? Nici măcar Lin n-ar accepta, poate, să mă ajute în acest mod.
Lin o să fie plecat două luni. Ce să facă, dacă e gravidă ? întrebarea aproape o scoase din minţi.

Mu era cale de ieşire. Dacă e însărcinată, o să se omoare, se hotărî ea. în cabinetul ei, în dulapul cu medicamente, era un şir de sticle voluminoase de culoarea chihlimbarului, dintre care două conţineau pastile soporifice. începu să şterpelească zilnic cinci tablete din fiecare sticlă.
Cursurile serale începuseră de trei zile, dar Manna era prea absorbită să se ducă la ore. îi vîndu dicţionarul de engleză lui Yuying Du, farmacistă şi fată bătrînă ca şi ea, iar celorlalţi le

spuse că are nişte dureri menstruale severe şi trebuie să se odihnească seara.
Peste o săptămînă primi o scrisoare de la Lin, în care îi spunea că se simte bine la Shenyang şi o întreba cum se descurcă. Ea nu-i răspunse imediat, aşteptînd să-i vină menstruaţia, care deja întîrziase cîteva zile.
După o lungă aşteptare, pe 23 decembrie începu să simtă obişnuitele simptome: umflarea sinilor şi crampele abdominale. în seara următoare apăru şi curgerea menstruală întîrziată, care o sperie pentru că era atît de abundentă, de parcă în ea se spărseseră mai multe vase de sînge. Nenorocitul ăla de Geng Yang îi provocase probabil o leziune internă.

11 I

Lin se întoarse peste două săptămîni, chiar înainte de Festivalul Primăverii din luna februarie. Rămase surprins să constate cît de mult îmbă-trînise Manna. Ochii îi erau adumbriţi de o tristeţe profundă, iar buzele, livide; pielea feţei, care mai tot timpul părea frămîntată de mîhnire, se lăsase şi se uscase, iar două cute verticale îi brăzdau acum fruntea. Uneori, la sfirşitul zilei, părul îi era răvăşit, dar părea să nu-i pese. Cînd îi vorbea era deseori neatentă, de parcă n-o interesa ce-i spune. Vocea ei avea nişte inflexiuni tăioase, pe care nu i le sesizase înainte. Uneori părea că face eforturi să respire şi-şi dilata nările. Lui îi evoca imaginea unei femei gravide, chinuită de greţurile matinale, nefericită şi gata să izbucnească în lacrimi.
Mai mult ca sigur că se întîmplase ceva în timpul absenţei lui. Ce oare? O întrebă de mai multe ori, dar ea îl asigură că nu s-a întîmplat nimic şi că se simte bine. Lua pe ascuns cîteva pilule mari pe bază de plante, sperînd c-or să-i fortifice trupul, o să-i hrănească yin-ul şi-or s-o ajute să se refacă.
Pe toată durata Festivalului Primăverii, îl ocoli pe Lin, spunînd că e prea obosită să meargă, şi-şi doreşte să fie singură. De cîteva ori strigă

noaptea, speriindu-şi colegele de cameră, care săriră din pat crezînd că era un apel de urgenţă. Acum dormea mai mult. în perioada sărbătorii râmase în pat mai mult de paisprezece ore pe zi. Totuşi, la două săptămîni după festival, îi spuse lui Lin adevărul. în timp ce-i vorbea, stăteau lîngă stîlpul de electricitate din beton. Deasupra, liniile de tensiune se legănau în vînt c-un şuierat aprig. La cuvintele Mannei, ochii lui, pironiţi pe faţa ei, se măriră. Bărbia i se mişca întruna, buzele îi tremurau, iar faţa îi era cadaverică. Pe nas îi apărură broboane de sudoare.
— Animalul! Ce animal!
Faţa îi era contorsionată, iar obrazul stîng i se contracta.
Ea vru să adauge: „Nu uita, ţi-era prieten", dar îşi reprimă impulsul.
Ciudat, dar Lin rămase mut, de parcă ar fi fost cufundat în gînduri. în mîini răsucea un prospect, un document pe care trebuia, de fapt, să-l citească.
— Lin, n-ar fi trebuit să mă duc la el în cameră. Mă poţi ierta? reuşi ea să-l întrebe.
îşi schimbă greutatea de pe un picior pe altul şi, ca să nu îngheţe, îşi lovi ghetele închise cu şireturi pînă sus.
El nu răspunse, de parcă nu i-ar fi auzit întrebarea şi-şi încreţi sprîncenele. Ea îşi vîrî mîinile în buzunarele hainei şi repetă:
— Lin, nu fi supărat. S-a terminat, iar eu sînt Pe cale de vindecare. Pastilele astea pe bază de plante chiar mă ajută.
O pală de vînt din direcţia opusă vira şi ridică în aer cîteva spirale de zgură care se încolăceau în spaţiul acoperit cu zăpadă dintre coşul de fum Şi baie. Un stol de vrăbii trecu ca o plasă plutitoare şi apoi dispăru printre ramurile golaşe ale

unei sălcii. O armă cu aer comprimat pocni în partea cealaltă a sălii cazanelor şi un stol de porumbei se ridică vijelios în aer, împrăştiind nori de zăpadă în jur. Erau păsările de curte ale bătrînului cazangiu.
Lin tot nu scotea nici o vorbă, părînd şi mai cufundat în gînduri. In Manna se ridică un val de mînie, cînd îşi aminti că Lin îi mărturisise lui Geng Yang că e virgină, aşa că îi spuse aproape

zbierînd:
— Crezi deci că sînt o femeie de doi bani pentru că mi-am pierdut virginitatea ? Hai, vorbeşte. Spune-mi ce gîndeşti. Nu mă mai chinui aşa. Nu uita, tu i-ai spus că sînt virgină. Şi tu eşti implicat în asta.
— Vai, îmi pare rău. Măcar de l-aş fi cunoscut mai bine. Ar fi trebuit să-mi iau măsuri de precauţie după ce mi-a spus că inima nu-i decît o ciozvîrtă bună de dat la cîini. îşi duse palma la frunte şi tăcu.
Ştia la ce se referă şi aştepta să spună mai mult, dar se cufundă iar în tăcere. Reticenţa lui o demoraliza, pentru că se gîndea că s-ar putea să n-o creadă. Această posibilitate o înspăimînta. Ce-ar fi ca propriul tău bărbat să nu te creadă ? se întrebă ea. Ce-ar fi ca şi el să te creadă o stricată ? Maxilarul începu să-i tremure şi, brusc, o cuprinse dorinţa de a plînge, dar se reţinu. în cele din urmă, el păru să-şi dea seama de resentimentul şi suferinţa din ochii ei şi spuse:
— Am rămas atît de buimăcit, că mi-am pierdut prezenţa de spirit. Eşti convinsă că acum ţi-e bine?
— Da.
în ochi îi apărură lacrimi. Dorea s-o ia în braţe şi s-o liniştească, dar la treizeci de metri erau şapte sau opt soldaţi care fluierau cu subînţeles

în timp ce dădeau la o parte cu lopeţile zăpada de pe alee. Rămînînd pe loc, Lin reuşi să spună:
— Cred că ai nevoie de îngrijiri medicale. Pari foarte bolnavă, Manna.
— Şi cine să mi le dea? Trebuie să-mi port singură de grijă.
— Am putea găsi o cale. Lasă-mă să mă gîn-desc la asta. Putem discuta diseară?
— Desigur, dar nu te îngrijora. Acum mă simt
bine.
îi făcu semn cu ochii şi mîna că nu trebuie să stea prea mult în prezenţa altora. Se întoarseră şi intrară împreună în clădire.
Restul după-amiezei, ori de cîte ori era liber, Lin se gîndi la viol. îşi dădu seama că Geng Yang profitase de nepriceperea lui de a progresa în relaţia cu Manna. Dacă s-ar fi însurat cu ea sau dacă ar fi fost logodiţi, diavolul ăla n-ar mai fi apucat să ştie atîtea despre ea şi n-ar mai fi comis delictul. Era clar că nehotărîrea lui îi deschisese uşa lupului. Manna avea dreptate că şi el este răspunzător pentru viol - cel puţin parţial. Cît de mult se detesta! Era incapabil să-şi protejeze femeia şi să acţioneze hotărît. „Ce mai tăntălău!" se acuză el în şoaptă, apucîndu-se de păr.
— Ce-ai zis? îl întrebă doctorul tînăr cu care împărţea cabinetul.
— A, nimic.
Cumva Lin simţea că acest caz nu s-a încheiat încă. îşi făcea griji din cauza sănătăţii Mannei, nu doar condiţia ei fizică, dar şi starea ei sufletească. Dar ce să facă ? Nu îndrăznea nici măcar să aranjeze să fie examinată, pentru că asta ar scoate la iveală violul. Chiar dacă el însuşi era doctor, nu-i putea obţine decît nişte antiinfla-matorii. Nu era sigur de ce fel de tratament ar

avea nevoie victima unui viol, pentru că manualele pe care le studiase în şcoală nu atingeau acest subiect. Cu cît era mai enervat de cele întîm-plate, cu atît era mai iritat de rolul lui Haiyan care acoperise violul, fără să-i ofere Mannei vreun sprijin.
După cină avu o discuţie cu Manna în cabinetul lui, cînd îi zise:
— Cred c-ar trebui să-i spui lui Ran Su ce s-a întîmplat.
— Ce ? Eşti nebun. Ar fi ca şi cum le-aş spune tuturor secretul.
— Mi-e teamă c-ar fi mai bine să informăm conducerea înainte de-a fi prea tîrziu - altfel s-ar putea să ne aştepte alte necazuri.
— Ce vrei să spui?
— Dacă or să ştie de caz, cel puţin o să beneficiezi oficial de ajutor medical sau psihologic, cînd o să ai nevoie. Pentru noi asta e mai important ca orice.
— Sînt bine şi n-am nevoie de nici un fel de tratament.
— Te rog, ascultă-mă măcar o dată!
— Nu, nu putem face asta. Şi să-ţi spun de ce: dacă lumea o să afle de viol, o să devin şi mai

demnă de dispreţ în ochii tuturor şi o să fiu inclusă într-o altă categorie de femei, inferioară văduvelor.
Lin oftă, dar nu se dădu bătut şi continuă:
— Mai e un motiv pentru care cred c-ar trebui să-l informăm pe Ran Su.
— Care?
— I-ai spus totul lui Haiyan Niu. Nu-i chiar un om de încredere. Acum trebuie să ne luăm măsuri împotriva vînturării secretului.
— Mi-a promis că n-o să spună nimănui.
— N-aş avea încredere în ea.

— De ce?
— Nu pot spune precis; instinctiv, ştiu că nu trebuie să contăm pe promisiunea ei. Te-ai dat prea mult pe mîna ei. Dacă iese la iveală, o să treci printr-o catastrofă personală. Lumea te poate ucide cu vorbe. Ar fi mai bine să-i raportezi acum lui Ran Su.
Manna începu să plîngă cu faţa îngropată în mîini pe marginea biroului. Inmuindu-se, Lin îi zise:
— Hai, dragă, nu plînge. Dacă nu vrei să ştie nimeni, n-o să spun nimănui.
— Vreau să rămînă secret.
— Bine, dar trebuie să discuţi cu Haiyan şi să-i reaminteşti de promisiune.
— O s-o fac mîine.
După această discuţie, Lin deveni mai atent cu Manna. îi aduse fructe: portocale, pere îngheţate, prune glasate şi curmale uscate. De la un magazin cu plante medicinale cumpără o bucăţică de corn de căprioară, care îl costă cincizeci şi doi de yuani, mai mult de patruzeci la sută din salariul lui lunar. Deşi Manna nu putu folosi cornul, pentru că-i producea prea mult yang în corp, gestul o bucură. Era recunoscătoare, iar inima ei începu să absoarbă din nou căldură. In sfîrşit, simţea că poate să uite de viol: era pe cale de vindecare.

IZ
într-o dimineaţă de aprilie, Manna dădu peste Ran Su la intrarea în clădirea laboratoarelor. Deşi o salută amabil, ochii lui cu pleoape lăsate o cercetară ciudat, de parcă ar fi cîntărit-o. Ea se întoarse să-i înfrunte privirea, dar ochii lui alunecară în altă parte. Apoi îşi întoarse capul şi-i zîmbi atît de forţat, că zîmbetul aducea mai curînd a grimasă.
Brusc îi trecu prin minte că Ran Su aflase probabil de viol. Un junghi îi săgeta inima şi faţa i se înroşi, rămînînd fără grai. Era sigură de deducţia ei şi-i povesti lui Lin mai tîrziu despre asta. El îi spuse că s-ar putea înşela, deşi era şi el nervos. îi jură că n-a dezvăluit nimănui secretul.
Deducţia ei era corectă. în după-amiaza următoare, în timp ce se îndreptau spre sala cu băi termale, fiecare cu un termos în mînă, o zăriră pe doamna Su, venind din direcţia opusă. Trecînd pe lîngă ei, femeia uscăţivă scuipă şi zise cu voce tare: „De bunăvoie". Era îmbrăcată în negru, iar pe cap avea o căciulă de nurcă şi un ochi îi era umflat. Chiar dacă erau şocaţi, Manna şi Lin se prefăcură că nu auziseră nimic. Cînd femeia se depărta suficient să nu mai poată auzi nimic, Manna îşi dădu drumul şi începu să-l înjure pe

Ran Su. Dar Lin nu era sigur că Ran Su îi spusese nevestei despre viol, pentru că doamna Su nu era sănătoasă şi nici de încredere, iar bărbatu-său vorbea rar cu ea. Mai mult ca sigur că aflase de la nevestele ofiţerilor, cărora le plăcea să bîrfească şi să ducă vorba.
După aceea, ori de cîte ori femeia o vedea pe Manna, îi striga: „De bunăvoie" sau zbiera: „împunsă de bărbat!" înjurăturile astea o făceau pe Manna să se simtă de parcă şi-ar fi pierdut o mînă, un picior sau vreun organ vital, şi ar fi devenit handicapată. Cît de mult regreta acum că-i divulgase secretul lui Haiyan. Ura pînă şi ultima fărîmă din limbuta asta. Măcar de l-ar fi ascultat pe Lin şi i-ar fi raportat violul lui Ran Su acum două luni.
Lin era profund dezamăgit de această scurgere nedorită a secretului lor, fiindu-i în acelaşi timp ruşine, pentru că uneori femeia îl numea în faţa celorlalţi „încornoratul cu tichie verde". Ran Su îi era prieten, dar nu avea cum să-l roage s-o convingă pe nevastă-sa să nu le mai scornească insulte. Doamna Su era bolnavă de demenţă de cînd îşi pierduse unicul copil vara

trecută. Băiatul se înecase în rîul Songhua, într-o după-amiază cînd se dusese pe mal cu prietenii lui să prindă mici insecte de apă pentru carasul lui auriu din acvariu. Se zvonea că Ran Su trebuia să-i dea nevestei lui în fiecare seară toţi banii pe care-i mai avea în portmoneu, altminteri nu contenea să-i blesteme strămbunii sau spărgea farfurii şi castroane, zbiera ca un copil sau se repezea la el cu un vătrai. De aceea îşi ţinea bancnotele în coperta de plastic a unei agende. Pentru că era un om echilibrat şi nu-i trecuse prin minte să-şi trimită soţia dementă la un spital de boli mintale, Ran Su cîştigase respectul şi simpatia celor
223
din spital. Lumea spunea că îşi merita recenta promovare. Acum era vicecomisarul spitalului. Fireşte că Manna era furioasă pe Haiyan şi nu-i mai vorbea. Nici nu s-a dus să-i vadă copilul, un băiat de patru kilograme şi jumătate, cînd a auzit de naşterea lui. La terminarea concediului de maternitate, Haiyan încercă să-i explice Mannei cum ieşise la iveală secretul. Dar, ori de cîte ori Haiyan se apropia de ea, Manna pleca şi n-o asculta pe limbută. Văzînd că nu se poate apropia de ea, Haiyan se duse la Lin şi-l forţă să-i asculte povestea.
— N-am vrut să-i fac vreun rău Mannei, îi spuse ea aşezîndu-se în faţa lui Lin, în cabinetul acestuia. Ştii, un cuplu discută în pat despre orice, mai ales cînd cei doi sînt plictisiţi. L-am rugat pe Honggan să nu sufle o vorbă despre Manna. Mi-a promis că n-o s-o facă, dar în ajunul Festivalului Primăverii s-a îmbătat cu prietenii lui şi nu s-a putut abţine. M-am dus la ei acasă şi-am încercat să-i împiedic să ducă vorba, dar totul scăpase deja de sub control. Ani de zile mi-a fost cea mai bună prietenă, de ce-aş fi dat-o de gol ? Ce-aş fi cîştigat din asta ? Mă simt îngrozitor. Haiyan arăta, într-adevăr, înduioşător.
— înţeleg, zise el descurajant.
— Ştii cît îl urăsc pe cretinul de bărbatu-meu. Mai că nu i-am crăpat capul cu coada măturii, cînd am aflat ce i-a făcut Mannei. Dacă nu mă crezi, întreabă-l pe el.
— Te cred, dar e prea tîrziu.
— O, cum aş putea să mă revanşez faţă de Manna ?
— Nu prea văd nici o cale.
— Poţi să-i spui că-mi pare foarte, foarte rău?
— Asta pot face.
224
Dinspre Haiyan îi veni un miros de săpun, pupă ce plecă, se întrebă dacă nu cumva spălase scutece înainte de-a veni la el în cabinet.
Deşi îi transmise Mannei explicaţia şi scuzele lui Haiyan, Manna era de neconsolat şi nu voia cu nici un chip să ierte. Şi avea motivele ei să fie aşa. După ce violul fu cunoscut de toţi, lumea din spital începu să-i trateze ca soţ şi soţie. Cupoanele de masă şi salariile veneau uneori direct la biroul lui Lin la sfirşitul lunii; fără să se gîn-deascâ, soldatul care răspundea de corespondenţă îi lăsa Mannei scrisori adresate lui Lin; un funcţionar le trimise din greşeală o broşură despre planificarea familială, care trebuia să ajungă doar la cei căsătoriţi. Unele surori mai noi îi vorbeau Mannei despre doctorul Kong, de parcă ar fi fost bărbatul ei, cu toate că se simţeau jenate cînd, după aceea, le spunea că nu e măritată. Toate aceste întîmplări o răneau, dar devenise timidă, neîndrăznind să răspundă sau să se certe cu ceilalţi la fel de des ca înainte. Se temea ca nu cumva s-o facă de ruşine prin simpla menţionare a violului.
In fine, era clar că n-avea decît o singură soluţie: să-l aştepte pe Lin cu inima deschisă, ca şi cum ar fi fost predestinaţi să nu se despartă.
Şi aşa se desfăşură îndelungata „curte", constantă şi lipsită de evenimente în următorii ani. In fiecare vară, Lin şi Shuyu se duceau la tribunalul din Wujia şi se întorceau acasă soţ şi soţie. In fiecare an, el şi Manna sperau că regula celor optsprezece ani de separare înainte de a putea divorţa va fi revizuită sau revocată, dar legea a rămas neschimbată. Ran Su, după ce Lin îi cumpărase un exemplar de anticariat din *Călătorie în jurul pămîntului în optzeci de zile,* o carte rară
225
la vremea aceea, a propus comitetului de partid să mai îndulcească puţin regula, dar majoritatea conducătorilor s-au opus acestei idei, nefiind siguri de repercusiuni. O dată cu trecerea timpului, uitaseră de originea ei, ca şi cum ar fi fost un decret inviolabil a cărui autoritate nu îndrăznea nimeni s-o pună sub semnul întrebării. An de an, părul lui Lin şi al

Mannei încărunţea, trupurile le deveniseră mai solide, iar mîinile şi picioarele, mai groase, şi alte mici riduri le marcau faţa. Dar Shuyu rămăsese aproape neschimbată, şi nu mai arăta ca mătuşa bătrînă a lui Lin, ci mai curînd ca sora lui mai mare.
In toţi aceşti ani, majoritatea colegilor Mannei şi ai lui Lin au fost promovaţi sau au părăsit armata, numai ei au rămas în aceleaşi funcţii şi au îndeplinit aceeaşi muncă, deşi salariul le-a crescut. Ran Su, după o altă promovare, a devenit comisarul spitalului în 1980. Lin a aflat că vărul lui, Liang Meng, se însurase cu o muncitoare model, care memorase peste unsprezece mii de numere de telefon. Comisarul Wei a murit în 1981 în închisoarea unde fusese încarcerat datorită legăturilor lui cu Banda Celor Patru.
în cele din urmă, în 1984, Lin o invită pe Shuyu la spital. De data asta urma s-o ducă la Tribunalul Poporului din Muji. După optsprezece ani de separare, avea de gînd să divorţeze de ea, cu sau fără consimţămîntul ei.
226

Partea a treia

1

Bensheng îşi însoţi sora la spitalul militar în iulie 1984, dar nu rămase acolo decît o zi, trebuind să se întoarcă în sat, să se ocupe de treburile lui. Cu un an înainte, gospodăria colectivă fusese desfiinţată, iar el îşi deschisese o mică băcănie în satul învecinat, unde vindea bomboane, băutură, ţigări, sos de soia şi seminţe de dovleac picante. în timpul absenţei lui, Hua avea grijă de magazin, dar era mereu frămîntat şi nu voia cu nici un chip să stea prea mult departe de casă. Hua nu reuşise la examenul de admitere vara trecută, dar, spre norocul ei, putea munci pentru unchiul ei, în loc să meargă la cîmp.
La spital, surorile, doctorii, ofiţerii şi nevestele lor au rămas uluiţi văzînd-o pe Shuyu clătinîndu-se pe picioarele înfăşate, pe care doar la o femeie de peste şaptezeci de ani le mai puteai vedea. Mergea întotdeauna singură, pentru că Lin nu dorea să stea cu ea în prezenţa altora. Ori de cîte ori traversa piaţeta din faţa clădirii secţiei de boli interne, surorile tinere se adunau »a fereastră s-o urmărească. Auziseră că o femeie cu picioarele înfăşate are, de obicei, şolduri late Şi fundul mare, dar picioarele lui Shuyu erau atît ^e subţiri, că părea să nu aibă deloc şolduri.
La cîteva zile după ce sosi, începu s-o doară sPatele, în jurul noadei. Durerea îi dădea de
229
furcă şi nu putea sta pe un scaun mai mult de jumătate de oră. O durea şi cînd tuşea şi strănuta. Lin vorbi cu doctorul Ning despre simpto-mele lui Shuyu, apoi îi spuse nevesti-sii să se ducă la doctor. In dimineaţa următoare, se duse la cabinet, unde i se puse diagnosticul de sciatică în stadiu incipient. Trebuia să facă electro-terapie.
Aşa că a început tratamentul. Surorile se purtau deosebit de amabil, ştiind că Lin o să divorţeze curînd de ea. După ce reglau lampa diatermică, stăteau de vorbă cu ea. Cu faţa în jos pe canapeaua de piele, Shuyu le răspundea la întrebări, fără să-şi ridice ochii să le privească, îi plăcea mirosul de lysol, care-i amintea întru-cîtva de alunele proaspete. Nu fusese niciodată într-o încăpere atît de curată, cu pereţi crem şi cu razele soarelui care inundau încăperea, căzînd pe mesele cu tăblii de sticlă şi pe duşumelele roşii din lemn. Nu era nici un fir de praf acolo. Afară, greierii ţîrîiau uşor în vîrful copacilor; nici măcar vrăbiile nu ciripeau furios ca acasă. Cum se făcea că animalele şi oamenii păreau că sînt mai domesticiţi la armată?
La început, se simţi oarecum jenată să-şi desfacă pantalonii şi să-i coboare mai jos de noadă, iar căldura infraroşiilor o speria puţin, dar curînd se linişti, dîndu-şi seama că lampa n-o s-o ardă. îi plăcea să stea întinsă pe cearşaful curat şi să simtă cum căldura îi alină partea de jos a spatelui. Paravanul azuriu o proteja de lumea care trecea pe-acolo. Cînd nu era nimeni prin preajmă, închidea ochii şi-şi lăsa gîndurile să rătăcească înapoi, la ţară, unde era vremea recoltei de usturoi şi de mere pădureţe, şi a semănatului legumelor de iarnă, a guliilor, verzei, morcovilor şi a napilor. Vedea cu uimire cum oamenii de la oraş
230
au la dispoziţie diverse utilităţi, cum tinerele surori lucrau tot timpul înăuntru, la adăpost de vînt şi ploaie, şi nu se grăbeau deloc să-şi termine treaba. Ce viaţă minunată mai aveau şi

fetele astea de pe-aici. Toate arătau frumoase în halatele şi cu bonetele albe, deşi unele erau bolnăvicios de albe. Cînd îi făceau cîte o injecţie, îi masau fesa cîteva secunde, apoi cu o bătaie uşoară îi înfigeau acul. O întrebau dacă a durut-o, în timp ce degetele lor mici îi mîngîiau pielea de lîngă ac. Pişcătura mai că o făcea să izbucnească în rîs.
O dată una dintre surori a întrebat-o dacă Lin o bruscase vreodată. Shuyu i-a răspuns:
— Nu, e un om delicat, întotdeauna a fost bun cu mine.
— îţi cumpără suficientă mîncare ? a intervenit o altă soră, care ţinea în mînă o seringă al cărei ac era înfipt într-o fiolă cu praf rozaliu.
Shuyu îi replică:
— îhî, mereu pîine albă aburindă, sau chifle dulci, sau franzeluţe împletite. Mănînc peşte sau carne în fiecare zi. Aici, fiecare zi e ca o vacanţă. Numai că-i prea cald la prînz.
Surorile schimbară cîteva priviri între ele. Una chicoti, apoi începură şi altele.
— Dar el ce mănîncă? o întrebă sora care ţinea seringa.
— Nu ştiu. Nu luăm masa împreună. îmi aduce
totul unde stau.
— Te hrăneşte bine deci?
— îhî, aşa-i.
Toate rîseră pe înfundate. Erau puţin contrariate de cuvintele lui Shuyu. Chiar dacă Lin avea un grad echivalent cu al unui comandant de batalion, cartelele lui de grîu nu puteau depăşi şase kilograme pe lună. Cum de-şi putea hrăni

nevasta cu mîncăruri atît de alese? De unde făcuse rost de atîtea cartele ? De la Manna ? Era improbabil, pentru că ea declarase deschis că nu vrea să aibă de-a face cu Shuyu. Ce mînca Lin ? Făină de porumb şi sorg? Ce om ciudat. Probabil că economisise o mulţime de cartele în vederea vizitei lui Shuyu. Părea că mai ţine la nevasta lui, altfel n-ar fi tratat-o atît de bine.
Lui Shuyu îi plăceau surorile medicale. Cu toate acestea, oricît ar fi rugat-o, nu-şi scotea pantofii mici, cărora fetele le intonau imnuri de laudă. Toate erau dornice să-i vadă picioarele. într-o zi, după tratament, sora Li, o fată ciolă-noasă din Hangzhou, care nu văzuse niciodată un picior înfăşat, i-a zis lui Shuyu că o să-i dea un yuan dacă o să le arate picioarele.
— Nu, nu pot să fac aşa ceva.
— De ce ? Un yuan doar ca să aruncăm o privire. Cum se poate să ai picioare atît de scumpe ?
— Ştiţi, fetelor, numai bărbatu-meu are voie să le vadă.
— De ce?
— Aşa-i regula.
— Arată-ni-le şi nouă măcar o dată, o imploră o soră înaltă cu un zîmbet suav. N-o să le spunem celorlalţi.
— Nu, nu vreau. Ştiţi, dacă-ţi scoţi pantofii şi şosetele, e ca şi cum ţi-ai scoate pantalonii.
— De ce?! exclamă femeia înaltă.
— Pentru că-ţi înfăşezi picioarele doar pentru viitorul soţ, nu pentru un alt bărbat, şi asta îl face să le aprecieze şi mai mult. Apropo, ştiţi cum se numea ăsta pe vremuri?
îşi bătu uşor piciorul stîng, cu căputa bombată ca o colină micuţă. Toate dădură din cap în semn că nu ştiau. Shuyu continuă:
— Se numea Lotusul de Aur, ca o comoară.

Fetele o priviră cu uimire, făcîndu-şi una alteia cu ochiul. Apoi sora Ma o întrebă:
— Nu te-a durut cînd ţi-ai înfăşat picioarele ?
— Bineînţeles că m-a durut. Nu-mi vorbiţi mie de durere. Am început să mi le înfăşez la şapte ani. Dumnezeule, doi ani am plîns de durere în fiecare noapte. Vara mi se umflau degetele mari, pline cu puroi, iar carnea era putrezită, dar n-am îndrăznit să slăbesc legătura. M-ar fi cotonogit mama cu o bucată de bambus, dacă m-ar fi văzut că fac aşa ceva. Cînd mîncam peşte, mi se scurgea puroi din călcîie. E şi o zicătoare: „Cei doi lotuşi cresc într-un hîrdău cu lacrimi".
— Atunci de ce le-ai înfăşat ? o întrebă o fată rumenă-n obraji.
— Mama mi-a spus că e o şansă în plus să mă mărit bine, pentru că sînt urîtă la faţă. Ştiţi, pe vremea aia bărbaţii erau înnebuniţi după picioarele de lotus. Cu cît aveai picioare mai mici, cu

atît te găseau mai frumoasă.
— Dar doctorul Kong ? o întrebă sora Li pe un ton serios. Lui îi plac picioarele tale mici?
întrebarea o puse pe Shuyu în încurcătură, şi bîigui:
— Nu ştiu. Nu le-a văzut niciodată. Fetele se uitară una la alta, zîmbind prosteşte
şi privind-o amuzate. Una dintre ele strănută tare şi toate izbucniră în rîs.
Pentru că de data asta divorţul se termina sigur, Lin căutase să-i schimbe lui Shuyu domiciliul de la ţară la oraş. Cei din armată sprijineau o astfel de schimbare numai dacă ofiţerul servea în armată de multă vreme sau deţinea un grad mai mare decît acela de comandant de batalion. Lin se încadra, pentru că era în armată de douăzeci şi unu de ani, aşa că biroul care se

ocupa de asemenea chestiuni a fost cooperant. Dorea ca Shuyu să aibă buletin, ceea ce-i permitea să locuiască legal în oraş. în afară de asta, şi fiica lor, Hua, avea nevoie de o asemenea hîrtie; conform legii, îşi urma mama şi devenea automat orăşeancă, dacă şi Shuyu îşi schimba domiciliul. Cu buletinul în mînă, Hua ar avea o ocazie mai bună să se angajeze în Muji. Pentru că nu putea merge acum la colegiu, era unica şansă de a pleca de la ţară.
Lin n-a putut cu nici un chip s-o facă pe Shuyu să înţeleagă necesitatea şi complexitatea acestui proces, dar ea se supunea la orice îi spunea el. Dacă îi spunea: „Nu trebuie să aduci tu apă fierbinte - o s-o fac eu", ea n-ar fi scos din cameră nici unul dintre termosuri. Dacă-i întindea cîteva pastile şi-i spunea: „Ia-le, îţi fac bine", le înghiţea fără să se mai gîndească de două ori. Cuvintele lui erau ordine pentru ea şi nu-şi putea imagina că ar putea să-i facă rău. într-o dimineaţă i-a dat o bancnotă de un yuan şi i-a spus să se tundă la frizeria din spatele fabricii de *tofu* a spitalului, condusă de trei neveste de ofiţeri. în momentul în care el plecă la lucru, ea o porni spre frizerie.
Spre deosebire de acasă, unde Hua îi tăia părul folosind un pieptene cu dinţi lungi şi-o foarfecă, aici tunsoarea costa treizeci de feni. Cînd o tînără grăsulie din frizerie îi spuse preţul, Shuyu nu se simţi în apele ei, de parcă i-ar fi cerut un preţ umflat. Nu cheltuise niciodată banii cu atîta largheţe; cu treizeci de feni putea cumpăra o jumătate de săpun Glossy, care ar ţine-o două săptămîni, cel puţin. Cu toate astea, acceptă şi se aşeză pe unul dintre scaunele de piele. Un ceainic mare, pus pe soba cu cărbuni de dincolo de uşă, începu să ţiuie. Femeia între

două vîrste cu părul scurt ieşi, dădu la o parte apa în clocot şi îndesă trei fărăşe de antracit amestecat cu glod galben. Apoi, cu un vătrai, sfredeli o gaură în cărbunele ud. Se întoarse în cameră, aruncă o pînză albă peste Shuyu şi-i strînse capetele la ceafă cu un cîrlig de rufe, de lemn.
— Cum vrei să te aranjez, surioară ? o întrebă ea pe Shuyu, ridicînd în aer pieptenele din plastic roşu.
— Nu ştiu.
Cei doi bărbaţi care stăteau pe celelalte scaune reglabile rîseră.
— Ce-ai zice de o tunsoare scurtă ca a mea ? E bună pe caniculă, ţine răcoare, zise unul din ei, porcarul, persoana cea mai renumită din spital. Crescuse un porc care ajunsese să cîntărească peste şase sute de kilograme; cîteva ziare importante relataseră marea lui realizare. Copiii îl strigau: „Omul-porc".
— Haide, o îndemnă femeia, e părul tău. Tu trebuie să-mi spui cum să-l tai.
— Ei, ce-ai zice să-l faci ca pe-al tău ? şi arătă spre părul scurt al coafezei.
Tînăra grăsulie spuse pe un ton cîntat:
— O să arate bine aşa.
— Eşti sigură că vrei o coafură ca a mea? o întrebă femeia între două vîrste pe Shuyu. O să-ţi pierzi conciul.
— Sigur, taie cît poţi de mult.
Dorea să aibă părul scurt, ca să nu mai fie nevoită să vină la frizerie prea des şi să cheltuiască bani.
Femeia îi desfăcu conciul şi începu să pieptene părul încurcat, timp în care Shuyu îşi sugea buzele cu zgomot. Primele mişcări ale pieptenelui îi traseră pielea capului şi o duru puţin,

dar se obişnui imediat cu asta. începu să se întrebe cum de face coafeza să manevreze foarfecă

atît de ritmic, fără să se oprească. în coltul din dreapta al camerei dormea o pisică fără coadă care îşi întindea labele cînd şi cînd; urechea i se contracta întruna pentru a goni muştele. Pe Shuyu o impresiona castronul cu budincă de sorg de lîngă uşă. Orăşenii erau atît de bogaţi, că-şi hrăneau pisicile ca pe oameni. într-o cameră cu ciment pe jos nu puteau fi şoareci, de ce trebuiau să tină o pisică?
în timp ce îi potrivea firele de păr, femeia o întrebă pe Shuyu:
— Lin Kong se poartă bine cu tine ?
— îhî.
— Locuiţi în aceeaşi cameră ?
— îhî.
— Şi cum dormiţi?
— Ce vrei să zici?
— Dormi cu Lin Kong în acelaşi pat ? Coafeza zîmbi, iar cele două mai tinere îşi opriră foarfecele şi maşinile de tuns.
— Nu, el doarme în patul lui şi eu în al meu.
— Ştii c-o să divorţeze de tine?
— îhî.
— Vrei să divorţezi?
— Nu ştiu.
— Ştii ce, urcă-te la el în pat noaptea cînd doarme.
— Nu, asta n-o s-o fac.
Toţi rîseră, iar Shuyu se uită la ei cu o privire încurcată.
Tunsoarea o făcea să arate cu aproape zece ani mai tînără. Acum avea o faţă ca un ou, iar sprîncenele păreau două semilune.
Coafeza turnă nişte apă fierbinte din ceainic în găleata de bronz care atîrna de perete şi adăuga

j.reI ceşti de apă rece. Apoi o aşeză pe Shuyu deasupra chiuvetei şi-i puse capul sub un furtun de cauciuc prins de găleată. în timp ce-i săpunea părul, îi spuse iar:
— Nu fi proastă, surioară. Strecoară-te în patul lui Lin Kong noaptea. Dacă o să faci aşa, n-o să mai poată divorţa de tine.
— Asta n-o s-o fac. Rîseră din nou.
— Vai, ochii mei, strigă Shuyu, mă ustură de
la săpun.
— Ţine-i închişi. Termin într-o secundă. Femeia vărsă toată apa pe capul lui Shuyu, apoi îi şterse ochii şi faţa cu un prosop uscat, care avea un miros de curat şi o mireasmă delicioasă, caldă, îmbibată de căldura soarelui.
— Te mai ustură ochii?
— Nu, e-n regulă.
Shuyu se întoarse pe scaunul de frizerie. Femeia îi pieptănă părul într-o parte şi-i lăudă fineţea. Ii puse chiar cîţiva stropi de parfum dulceag pe păr.
Cînd Shuyu scoase bancnota de un yuan, femeia îi zise:
— Nu, surioară, prima tunsoare nu se plăteşte. O să plăteşti a doua oară, bine?
Shuyu îi mulţumi şi-şi puse banii înapoi în
buzunar.
Femeia ridică pieptenele să-i aranjeze o buclă
după ureche, spunîndu-i:
— Ştii, îţi vine bine coafura asta. De-acum încolo ar trebui să te piepteni numai aşa. Se dădu la o parte şi ridică oglinda ovală.
— Ei, cum e? Bine? Shuyu zîmbi şi dădu din cap aprobator. Mulţumindu-i încă o dată femeii, se ridică din
scaun şi ieşi şchiopătînd din frizerie. O dureau

puţin şoldurile din pricină că stătuse o jumătate de oră pe scaun.
Cînd Shuyu se depărta suficient ca să nu mai poată auzi ce se vorbeşte, oamenii începură să discute despre ea. Cu toţi fură de acord că nu arăta rău, dar nu ştia să se îmbrace şi să se

machieze. Croiala hainei albastru închis era potrivită mai curînd pentru o femeie de peste şaizeci de ani: avea şnururile legate în unghi, în loc de nasturi adevăraţi. Dacă n-ar fi purtat jambiere, care făceau ca pantalonii să arate a indispensabili, picioarele ei înfăşate n-ar fi atras prea mult atenţia. Probabil că femeile de la ţară aveau alte gusturi în materie de îmbrăcăminte. Aspectul ei neobişnuit s-ar fi putut datora şi faptului că muncise pe brînci şi era istovită. Toţi îi remarcaseră crăpăturile din palmă şi cele cîteva pete de eczemă de pe faţa ei brună.
încetul cu încetul, subiectul conversaţiei se schimbă, şi începură să vorbească despre căsătorie. Cum o să reziste de una singură, dacă Lin Kong divorţa de ea? Ce om fără suflet mai era şi el. Oare biroul politic n-ar trebui s-o protejeze pe sărmana femeie punînd capăt relaţiei dintre el şi Manna Wu? Trăiau într-o societate nouă, în care nimeni nu trebuia să-şi întemeieze fericirea pe suferinţa altuia. Mai mult, un bărbat însurat ar trebui obligat să-şi facă datoria şi n-ar trebui să i se permită orice, pentru că altfel familiile s-ar destrăma, iar în societate ar fi haos.
A doua zi, răspunsul lui Shuyu, „Asta n-o ˢᵗ° fac", devenise deja sloganul care circula în rîndul personalului spitalului. Cînd refuzau pe cineva, surorile tinere rosteau propoziţia în glumă, accen-tuînd fiecare cuvînt şi cîntîndu-l pe „asta". După aceea rîdeau în hohote.
238
La adăpostul întunericului, cîţiva ofiţeri tineri ₛi curioşi s-au dus aproape de clădirea lungă a căminului, unde lui Lin îi fusese repartizată de curînd o cameră. Au stat afară la fereastră şi apoi s-au dus la uşă, dornici să afle dacă cei doi dorm în acelaşi pat. îşi lipiră urechea de broasca uşii şi de fereastră, dar în cameră era linişte, ca si cum ar fi fost nelocuită. Trei nopţi la rînd nu auziră nimic, în afară de tuşea lui Lin, o dată. Unul dintre ei îşi scrînti glezna pe treptele de granit, călcînd pe o broască ţestoasă adormită, iar altul fu plesnit peste ochi de o ramură din copacul din faţa clădirii. Aşa că renunţară şi recunoscură că nu se petrecea nimic neobişnuit în viaţa cuplului.
In spital se răspîndi vorba: „Ăştia n-or s-o
facă".

239
o
A
Lin şi Shuyu stăteau la o masă pe care se afla o farfurie din email alb cu un pepene verde tăiat în două şi curăţat de seminţe. Stăteau de vorbă, pentru că termenul de judecată fusese fixat pentru a doua zi dimineaţă. Camera era mai luminoasă acum, după ce scoseseră de pe pereţii albi toate afişele propagandistice ale foştilor chiriaşi. Zumzăitul neoanelor atrase din nou atenţia lui Shuyu, care îşi ridică ochii să vadă dacă nu cumva e vreun ţînţar în aer. Afară, în tufele de chiparos de sub fereastră, ciripea din cînd în cînd un grangur. Mireasma crizantemelor timpurii plutea în aer, venind dinspre drum, unde era un strat lung cu flori, acoperit cu o pojghiţă protectoare de bălegar.
— Shuyu, te-ai gîndit cumva la ce-ar trebui să facă Hua în viitor? o întrebă Lin.
— Nu, cred că poate lucra la magazinul Im Bensheng. E bun cu ea şi o plăteşte bine. Iarna trecută i-a cumpărat un palton cu glugă.
— Nu, nu, n-ar trebui să rămînă la ţară. Vreau să-i obţin o slujbă aici. E singurul nostru copil şi trebuie să locuiască aproape de noi, la oraş, ou crezi ?
Ea nu răspunse. Lin continuă:
240

— Mîine, cînd judecătorul o să te întrebe ce vrei de la mine, spune-i că vrei să-i găsesc o slujbă bună lui Hua, bine?
— De ce vrei să fac asta ? Niciodată n-am vrut nimic de la tine.
— Uite, sînt în armată de mai bine de douăzeci de ani. Conform regulamentului, armata trebuie să aibă grijă de copilul nostru. Ai încredere în mine, o să-i găsească o slujbă. E unica ei şansă. Te rog, spune-i judecătorului că doreşti asta, bine?
— Bine, aşa o să fac.
Lin luă o bucăţică de pepene.
— Hai, gustă. E foarte dulce, spuse el, arătînd cu degetul spre cealaltă jumătate.
Ea nu se atinse, păstrînd-o pentru el.
A doua zi dis-de-dimineaţă, Lin se duse să ia micul dejun pentru el şi Shuyu. Sute de oameni mîncau în sala de mese. Din bucătărie se auzea hîrşîitul aspru al unei linguri mari cu care se amesteca ceva care se prăjea într-un cazan. Aerul mirosea a sote de praz şi a ţelină. Apăru şi Manna cu un castron de tablă în mînă. Venind spre Lin, schiţă un zîmbet, dar faţa i se crispa de efort şi două cute îi încreţiră nasul şi gura. Ochii îi străluceau, şi se uita cînd la dreapta, cînd la stînga; după toate aparenţele, nu-i pica bine că se întâlnea cu el în acel loc. El remarcă o undă de resentiment traversîndu-i faţa, probabil pentru că nu se întîlniseră de mai multe zile.
Manna îi zise:
— Nu vorbi prea mult la tribunal, bine ? Şi nu te certa cu judecătorul.
îşi muşcă buza de jos.
— Ştiu. Nu-i cazul să-ţi faci griji. Am vorbit aseară cu Shuyu. A fost de acord să se ţină de cuvînt. Acum chiar se termină.

— Sper, murmură ea. Mult noroc.
Marina se îndepărtă, neîndrăznind să vorbească mai mult decît era necesar în prezenţa atîtor oameni, dintre care unii începuseră deja să arunce priviri spre ei. De la sosirea lui Shuyu, Manna se ţinuse deoparte. Evitase să dea cu ochii de ceilalţi, ieşind numai dacă era absolută nevoie şi nici nu se ducea la prînz în sala de mese. în consecinţă, arăta cam anemică.
Lin aduse în camera de cămin patru chifle aburinde, o jumătate de cratiţă cu mîncare de orez şi o turtă de fasole. Era pentru prima oară de la sosirea ei cînd cei doi mîncau împreună.
în timp ce mînca, îşi dădu seama că se întîmplă ceva ciudat. Abia dacă se întîlnise cu Manna în ultimele zile, de parcă ar fi fost plecată undeva în vacanţă. Nu se mai plimba seara cu ea, de teamă că lumea va bîrfi şi va face presiuni asupra conducerii să oprească divorţul. într-un fel, această separare temporară de Manna nu-l deranja deloc, şi nici faptul că dormea în aceeaşi cameră cu Shuyu. Adevărul era că nu i se făcuse dor de Manna, deşi îi părea rău de ea. Oare aşa să fie dragostea? se întrebă el. Nu-i de mirare că lumea zice că o căsătorie înseamnă moartea unei iubiri. Cu cît se apropie mai mult momentul căsătoriei, cu atît mai puţin ataşat mă simt de ea. Să însemne asta, că n-o mai iubesc? Nu fi prost. Ea şi cu mine am aşteptat atîţia ani. Acum e vremea să fim împreună. Da, adevăraţii iubiţi nu trebuie să stea împreună şi să se uite unul la altul tot timpul, e de-ajuns să privească şi să caute să meargă în aceeaşi direcţie. Cine a spus asta ? Probabil că un călugăr străin. Dar Manna, ce-o gîndi ea despre faptul că stau în aceeaşi cameră cu Shuyu ? O irită ? Probabil că da. Ii e dor de mine?

Gîndurile îi reveniră la divorţ, inevitabil acum. *ţin* trebuia să depună nici un efort special să-l obţină, de parcă întreaga afacere era ca un fruct copt care cade, după ce este atins de îngheţ. Se simţea de parcă era animat de o forţă pe care n-o putea controla, dar al cărui simplu vehicul era el, una care o să ducă divorţul la bun sfîrşit şi-l va instala apoi într-o viaţă nouă. Poate că forţa aceea era ceea ce oamenii numesc *soartă.*
După ce Shuyu termină de spălat farfuriile, un jeep Beijing trase în faţa clădirii. îşi puse pe ea bluza de tafta galbenă pe care i-o cumpărase Lin cu o săptămînă înainte. Cei doi se urcară în jeep, care-i duse la tribunalul aflat lîngă secţia de miliţie a oraşului. împreună cu ei, pe scaunul din faţă, era Ming Chen, reprezentantul spitalului. Acum era directorul biroului politic. în ultima vreme se îngrăşase şi avea umerii solizi şi faţa cărnoasă.
Era opt şi jumătate. Strada străjuită de plopi era plină de oameni care mergeau la lucru cu bicicleta sau se întorceau din tura de noapte. Clădirile din beton, cu faţadele din cărămidă

acoperită cu rouă, abureau şi străluceau în soare. In timp ce jeepul trecea pe lîngă o şcoală elementară, văzu grupuri de băieţi jucînd fotbal pe terenul de sport, strigînd şi alergînd după cinci sau şase mingi. Fetele săreau coarda sau loveau în mingile de badminton. Era limpede că se aflau în prima pauză. La intersecţia bulevardului Păcii cu strada Gloria, un tractor zăcea pe-o parte, răsturnat de-un camion marca Vîntul de Est. Zucchini erau împrăştiaţi peste tot şi în jur se adunase o mulţime care privea şi discuta; camionul rămăsese pe trotuar, cu aripa strivită de un trunchi gros de copac. Cîteva femei împingeau cărucioare în care se afla cîte o cutie bleu ciel,
243
şi strigau: „îngheţată cu lapte şi ciocolată, zece feni bucata". O sirenă urla din ce în ce mai asvtr zitor la cîteva străzi depărtare. Jeepul în care se aflau Lin şi Shuyu îşi făcu loc prin mulţime, apoi o coti la stînga, pe şoseaua Poarta de Vest, luînd-o spre miliţie.
La intrarea în tribunal, care se afla într-o capelă construită de misionarii danezi în 1910, Lin văzu un cuplu de tineri ieşind. Bărbatul era posomorit, în timp ce nevastă-sa suspina într-o batistă albă şi se sprijinea de un bărbat mai în vîrstă, tatăl ei, după toate probabilităţile. Unul dintre oamenii de pază îi spuse directorului Chen că judecătorul respinsese cererea de divorţ a femeii. Ea îşi acuzase bărbatul de vătămare corporală şi de faptul că-i fura bani. Judecătorul nu fusese de acord cu ultima parte a acuzaţiei. Locuiau ca soţ şi soţie sub acelaşi acoperiş, dormeau în acelaşi pat şi mîncau din aceeaşi oală; era clar că trebuie să împartă şi cheltuielile. Soţul nu trebuia să fie deloc acuzat de furt.
în mijlocul sălii de judecată erau cîteva rînduri de bănci. O masă lungă, acoperită cu catifea verde se afla în faţă, pe un podium jos. Deasupra mesei, suspendată de un fir de oţel, era o pancartă pe care se puteau citi cuvintele *Păzeşte legea ca pe un munte.* Dincolo de lozincă, pe peretele din faţă, stema naţională - cinci stele înconjurate de snopi de grîu - se afla în locul ocupat altădată de crucifix. Lin fu impresionat de ferestrele în formă de V, de lustrele de cristal şi tavanul înalt, cu grinzi şi căpriori masivi, bine şlefuiţi, care nu se sprijineau pe nici un fel de stîlp. Se întrebă cum o fi arătînd capela cu toate luminile aprinse şi fără scaunele şi mesele de fier. Mai mult ca sigur că ar fi arătat splendid.
244
După ce toţi se aşezară în rîndul din faţă, judecătorul, un bărbat între două vîrste, cu un sinoc de mustaţă şi ochi înguşti, păşi pe podiumul jos şi se aşeză la masă. îşi turnă o ceaşcă de ceai dintr-un ceainic din porţelan alb. La dreapta lui stătea o femeie de patruzeci de ani, funcţionară la tribunal, iar la stînga, un tînăr copist, cu o carioca în mînă. Judecătorul tuşi în pumn, apoi îl invită pe soţ să-şi prezinte cazul. Lin se ridică în picioare şi spuse: — Stimate tovarăşe judecător, m-am prezentat aici să solicit tribunalului desfacerea căsătoriei. Soţia mea, Shuyu Liu, şi cu mine trăim separaţi de optsprezece ani, deşi am rămas căsătoriţi de drept. După naşterea fiicei noastre, între noi n-a mai existat nici un sentiment de dragoste. Vă rog să nu mă socotiţi un om nestatornic şi fără suflet, în timpul celor optsprezece ani, mi-am tratat soţia cu decenţă şi n-am întreţinut relaţii sexuale cu nici o altă femeie. Roşi la cuvîntul „sexuale", dar continuă. Vă rog să luaţi în considerare cele spuse şi să-mi aprobaţi cererea de divorţ.
Judecătorul citise cererea scrisă, aşa că se întoarse şi-l rugă pe directorul Chen să depună mărturie în privinţa celor afirmate de Lin. Ming Chen nu se sinchisi să se ridice în picioare, pentru că avea un grad mai mare decît judecătorul, aşa că spuse cu o voce puternică şi hotărîtă:
— Spusele tovarăşului Lin Kong sînt corecte. Am fost superiorul lui mulţi ani. Dînsul a fost ales ofiţer model de nenumărate ori şi n-a avut nici o problemă serioasă de conduită. E un om bun. Lin îi aruncă o privire lungă lui Ming Chen. Deci „nu am avut nici o problemă serioasă de conduită", se gîndi el. Asta înseamnă că am mici probleme de conduită. Nu mă mir că nu m-au avansat în ultimii zece ani.
245
Judecătorul îl întrebă încruntat pe director-
— Dumneavoastră, conducerea spitalului sînteţi de acord cu acest divorţ?
îşi ridică ceaşca de ceai şi luă o înghiţitură.
— Desigur, în principiu, nu susţinem divorţul dar cuplul e separat de multă vreme. Conform regulamentului nostru, după optsprezece ani de separare, un ofiţer poate pune capăt căsătoriei,

fără consimţământul soţiei. Lin Kong stă separat de soţia lui din 1966, de mult timp deci. Aşa că nu avem motive să-i refuzăm cererea.
Judecătorul dădu aprobator din cap, ca şi cum ar fi cunoscut această regulă. Se întoarse spre Shuyu şi o întrebă ce ar avea de spus.
— Poate divorţa de mine, zise ea fără pic de emoţie. Dar aş dori ceva de la...
— Ridicaţi-vă în picioare cînd vorbiţi, ordonă judecătorul.
Ea se sculă în picioare.
— Ce solicitaţi ? o întrebă el.
— Noi avem o fiică, o fată mare, de aproape optsprezece ani. E fiica lui. Ar trebui să-i obţină o slujbă la oraş.
Directorul Chen scoase bărbia înainte şi rîse sonor, iar carnea gîtului i se încreţi în cute mari. Judecătorul părea încurcat. Atunci Ming Chen îi explică:
— Spitalul nostru încearcă să schimbe domiciliul lui Shuyu Liu. Asta înseamnă că fiica lor li se va alătura şi noi o s-o ajutăm pe fată să-şi găsească o slujbă cumsecade. Pentru că e copilul lui Lin Kong, va fi tratată la fel ca toţi copiii de ofiţeri. Nu-i nici o problemă, o să ne ocupăm de această chestiune.
Apoi judecătorul anunţă că, în conformitate cu legea, Lin trebuie să-i plătească lui Shuyu treizeci de yuani pe lună ca pensie alimentară.

Lin acceptă prompt, dar Shuyu respinse cu o
mişcare a mîinii.
— Ce vreţi să spuneţi? o întrebă judecătorul.
Vreţi mai mult?
— Nu, n-am nevoie de atîţia bani, pe cuvînt.
Douăzeci îmi ajung.
Funcţionara şi copistul chicotiră, iar cei trei oameni de pază din capătul sălii de judecată rîseră în hohote, dar se opriră cînd judecătorul îi ţintui cu privirea.
Apoi cuplul fu întrebat dacă există vreo proprietate la mijloc. Amîndoi dădură din cap că nu aveau nimic de împărţit. Shuyu nu avea nimic, iar casa din sat îi aparţinea lui Lin.
Judecătorul semnă cele două certificate de divorţ, apoi apăsă o ştampilă mare într-o cutie cu pastă de cerneală roşie, le ştampilă şi înmînă fiecăruia cîte unul. După aceea se ridică şi spuse cu o voce răsunătoare:
— Deşi acum sînteti divorţaţi, amîndoi sînteti tovarăşi în aceeaşi mare familie revoluţionară. De aceea trebuie să vă trataţi cu respect, grijă
şi prietenie.
— Aşa vom face, tovarăşe judecător, zise Lin.
— Bine. Acum cazul e încheiat. Judecătorul se ridică, şi la fel făcură şi femeia
Şi copistul. Mai era o cerere de divorţ de audiat în dimineaţa aceea, iar judecătorul trebuia să se
grăbească puţin.
Mergînd spre ieşire, Lin nu-şi putu reţine uimirea faţă de întregul proces, care se dovedise a fi atît de uşor. In mai puţin de o jumătate de oră toţi anii de frustrare şi disperare luaseră sfîrşit Şi o nouă pagină a vieţii sale era gata să înceapă.
După terminarea divorţului, Shuyu nu se întoarse la ţară. Se mută într-o altă cameră din

acelaşi cămin şi începu să-şi gătească şi să trăiască de una singură. Un tînăr ofiţer fu însărcinat de biroul politic să trateze cu miliţia de sector, care se ocupa de stabilirea domiciliului, apoi cu Fabrica de Chibrituri Splendoarea, care fu rugată s-o angajeze pe Hua.
Lin se gîndi că fiica lui ar putea refuza să vină la oraş, pentru că era, probabil, supărată pe el. In ultimii ani, cînd se dusese acasă, încercase să stea de vorbă cu ea şi să afle ce sentimente avea faţă de divorţul lui de maică-sa, dar ea evitase să stea cu el, pretextînd că trebuie să hrănească porcii sau să spele rufele la rîu. Părea că se îndepărtase din ce în ce mai mult de el. Aşa că se decise să-i scrie o scrisoare, rugînd-o să vină la Muji.
Seara, cînd se aşeză la masă ţinînd în mînă stiloul marca Dragonul de Aur, fu copleşit de sentimentul că era pentru prima oară cînd îi scria fiicei lui. Ce tată rău a fost! De ce fusese atît

de neatent în toţi aceşti ani şi nu se gîndise niciodată că lui Hua i-ar fi plăcut, poate, să primească veşti de la el ? Nu-i de mirare că avea atîtea resentimente.
Lin îi scrise următoarea scrisoare:
Draga mea fiică, Hua,
Mama ta şi cu mine ne-am dus la tribunalul din oraş lunea trecută şi totul a decurs fără incidente. Le-am cerut celor din armată să-ţi găsească o slujbă In Muji, iar conducerea e de acord să te transfere la Fabrica de Chibrituri Splendoarea. De fapt, aceasta a fost unica rugăminte adresată de mama ta tribunalului. Aşa că, te rog, respectă-i dorinţa şi vino la noi după ce vei primi scrisoarea aceasta. Hua, te rog să înţelegi că acest aranjament îţi e absolut necesar. O vei duce mai bine la oraş-

Mama ta e bătrînă şi nu doresc cu nici un chip s-o las să se întoarcă la ţară. Te rog să vii fără întîrziere. Nu contează ce crezi tu despre mine, ai încredere măcar o dată în mine. Sînt tatăl tău şi doresc să duci o viaţă fericită. Dacă vei rămîne la ţară pentru totdeauna, o să mă doară şi-o să regret mereu.
Tatăl tău, Lin Kong
Nefiind sigur că se va lăsa convinsă doar de cuvintele lui, îi scrise o altă scrisoare lui Bensheng, rugîndu-l s-o îndemne pe Hua să nu piardă această
ocazie.
Punînd stiloul jos, căscă, îşi încrucişa degetele şi-şi întinse braţele deasupra capului, pînă cînd două dintre articulaţiile degetelor pocniră. Gusta din plin noaptea liniştită şi simţea că mintea îi e mult mai limpede cînd e de unul singur. Un foşnet de frunze îl făcu să se uite spre fereastră, ale cărei ochiuri erau aburite pe la colţuri de picături de rouă. Afară căddeau cîteva frunze de arţar. Se ridică, îşi şterse faţa cu un prosop ud şi se duse la culcare.
Cîţiva dintre ofiţeri îl întrebară cînd or să mănînce din tortul lui de nuntă, iar el le răspunse că peste două-trei luni. El şi Manna se înţelese-seră să mai aştepte o vreme, pentru a-i împiedica pe ceilalţi să bîrfească şi să spună că-şi construiesc cuibul fericit pe nefericirea fostei soţii.
Două săptămîni după aceea, domiciliul lui Shuyu a fost schimbat şi se iniţiară procedurile pentru angajarea lui Hua. Dar Lin nu primise nici o veste de la fiica lui şi era îngrijorat.
Aşa cum se temuse, sosi scrisoarea de la ea, în care scria că n-o interesa să trăiască „într-un oraş suprapopulat", susţinînd că, de fapt, clasa muncitoare era formată din ţărani şi muncitori, iar ea s-a hotărît să rămînă la ţară ca „ţărancă

socialistă de tip nou". Lin îşi dădu repede seama că era o frază pe care o luase dintr-un ziar şi era furios, dar nu ştia ce să facă. Pentru că nu primise nici o veste de la Bensheng, îşi suspectă cumnatul care, mai mult ca sigur, avusese un rol negativ în această poveste, încercînd s-o reţină şi s-o pună să muncească pentru el. Nici măcar Shuyu nu se putuse abţine să nu-şi numească fiica „tărtăcuţă seacă".
Cînd Lin discută cu Manna despre acest impas, ea îi sugeră să se ducă şi să-şi ia fata de unul singur. I se păru o idee bună, pentru că mai trebuia să vîndă proprietatea de la ţară, să facă rost de ceva bani pentru nuntă. Aşa că la începutul toamnei îşi luă concediul anual şi se întoarse în satul Gîsca.

Cînd Lin ajunse acasă, în curtea lui erau strînşi cam doisprezece oameni. Canicula după-amiezei se mai domolise, dar muştele bîzîiau încă frenetic. Pe pămînt, lîngă poarta din nuiele a grădinii de legume, zăcea întinsă pielea însîngerata a unui măgar. Era acoperită aproape în întregime de muşte moarte. Judecind după mirosul dulceag, încă emanînd din piele, probabil că pulverizaseră o cantitate mare de diclorvos pentru a preveni apariţia viermilor. Şi aerul mirosea a carne şi mirodenii, cu adieri de chimion, cenuşă înţepătoare si magnolie. Hua, cu un prosop violet pe cap, mesteca de zor într-un cazan pus pe un cuptor improvizat din bolovani. De o roabă albastră stătea sprijinit un panou pe care scria cu cerneală neagră: „Delicatesa supremă: carne de măgar pe pămînt, precum carnea de dragon în ceruri! Doi cincizeci jumătatea!"

Cînd îl văzu pe taică-său, Hua puse jos lingura mare, se duse spre el şi-i spuse rînjind:
— Mă bucur că te-ai întors, tată. Apoi îi luă sacul marinăresc din mînă.
— Ce faci? De ce e atîta lume aici?
— A murit măgarul unchiului Bensheng, iar eu gătesc cinci feluri de mîncare aromată din carne de măgar. Aşteaptă să cumpere.

— Dar el unde-i?
— E-n casă, vorbeşte cu cineva. Hai să mergem. Se întoarse şi puse capacul de lemn pe cazan,
lăsînd o crăpătură între capac şi margine.
Pe Lin nu-l încînta deloc scena la care asistase, întrebîndu-se de ce Bensheng nu-şi folosise propria ogradă drept magazin de carne. Ce om netrebnic şi lacom, se gîndi el. Mereu încearcă să profite de alţii. Dacă aş fi venit peste cîteva zile, ar fi făcut din casa mea propria lui casă.
Unicul măgar al lui Bensheng murise acum două zile. Fugise din staul după miezul nopţii, ajunsese într-o poiană, apoi intrase într-o grădină de legume, unde mîncase multă lucerna şi fasole, fără să bea apă. Aşa că s-a umflat prea tare şi nu s-a mai putut ţine pe picioare. A doua zi dimineaţă a fost văzut în spatele morii de un băiat, care a alergat să-i dea de veste stăpînului. Cînd a sosit Bensheng să ajute animalul, acesta îşi dădea ultima suflare; apoi i-a crăpat burta. Bensheng a fost foarte supărat, pentru că depindea de animalul ăsta, care-i ducea marfa de la Şase Stele. Tot ce putea face era să-i vîndă carnea şi să mai recupereze din bani.
Deşi cîţiva săteni doreau să cumpere carnea de măgar crudă, el nu voia s-o vîndă decît gătită, închipuindu-şi că aşa poate cîştiga ceva mai mult. Aşa că le spuse: „Nu mă ocup cu materia brută, ci doar cu produsul finit".
Cînd Lin intră în casă, îl auzi pe Bensheng în camera principală spunîndu-i cuiva: „O să-ţi dau pielea măgarului, bine?"
Lin şi Hua se opriră să asculte. O altă persoană îl contracara, vorbind tare: „Nu, nu-i suficient. Animalul tău mi-a distrus grădina. Nu-i vreau pielea. Ce să fac cu ea? Nu pot nici măcar s-o vînd la secţia de materiale uzate". „Poţi să-ţi faci o saltea din ea, nu-i aşa?" „Nu. Cine să doarmă

pe-un măgar împuţit? Dacă ar fi căprioară, aş lua-o." „Unii nici nu merită să stea în compania unui măgar mort." „Pur şi simplu nici nu vreau să aud de aşa ceva."
Lin păşi în cameră, dar oamenii nu-l băgară în seamă. îl recunoscu pe celălalt în persoana unui vecin, nenea Sun. Bensheng îi spuse bătrî-
nului:
— Ce-ai zice de patru kile de carne de măgar
fiartă?
— Nu, cinci kile.
— Patru juma'.
— Fir-ar să fie, am zis cinci.
— Patru juma'.
— Cinci.
— Bine, o să-ţi dau cît ceri, nene Sun, doar pentru că-ţi respect bătrîneţile.
Hua îi întrerupse:
— Unchiule, a venit tata acasă.
Cei doi bărbaţi se întoarseră spre Lin. Bătrî-nul păru puţin fîstîcit, zîmbindu-i scurt cu gura ştirbă, apoi îi zise lui Bensheng:
— Trebuie s-o iau din loc. O să-l trimit pe nepotu-meu să ia carnea.
îşi împreună mîinile la spate şi ieşi cu paşi mari, măsuraţi. Printr-o gaură din mijlocul bonetei din pîslă i se prizărea un smoc de păr alb.
Chiar şi Bensheng arăta a om bătrîn. Fruntea îi era brăzdată de riduri, iar ochii lui înguşti arătau mai stinşi decît acum un an, puţin afundaţi în orbite, de parcă n-ar mai fi dormit de zile şi nopţi întregi. Părea deranjat de brusca apariţie a lui Lin, dar îşi veni repede în fire.
— S-a întors şi Shuyu? îl întrebă el pe Lin.
— Nu, am venit s-o iau pe Hua. îi aruncă o privire fetei, care nu dădea semne că ar reacţiona

la cuvintele lui.
253
Bensheng se încruntă şi zise pe un ton plîn-găreţ:
— Ţi-am primit scrisoarea, frate. înţeleg c-ai obţinut ce-ai vrut, dar sîntem încă rude.
— Şi eu cred la fel, reuşi Lin să îngaime, oarecum domolit de mila pe care o simţea pentru el.
— Soră-mea nu-i aici, vii să mănînci cu noi, bine?
— Ei, păi...
— Te rog, tată, interveni Hua. Am stat la unchiul zilele astea. Sîntem rude.
— Bine, o să vin.
Din cîte se părea, Bensheng era mulţumit că Lin se învoise. După ce-i spuse lui Hua să pună apă în lighean pentru taică-său, ieşi să vîndă carnea de măgar cu cinci mirodenii.
Lin era şi el bucuros că acceptase invitaţia lui Bensheng, pentru că nu prea ştia cum să scoată proprietatea la vînzare şi s-ar putea să aibă nevoie de ajutorul şi sfatul lui Bensheng. Dorea s-o vîndă în cîteva zile şi să se întoarcă cît de repede posibil la Muji. în plus, nu era sigur că fiică-sa o să vrea să vină cu el. O relaţie bună cu Bensheng i-ar uşura, cel puţin, misiunea de-a o convinge. Se părea că Hua era destul de ataşată de unchiul şi mătuşa ei, care nu aveau copii şi o tratau ca pe propria lor fiică. Lin era iritat în adîncul sufletului de felul în care Hua îi zîmbea unchiului ei, ca şi cum între cei doi era o legătură intimă, una la care el nu avea acces.
O altă idee care pîndise undeva în mintea lui ieşise la suprafaţă: se întreba dacă nu cumva Hua avea un prieten. Fata lui devenea pe zi ce trece o tînără frumoasă şi precis că atrăsese cîţiva curtezani. Dacă avea deja un iubit, sarcina lui de-a o convinge să vină la Muji s-ar putea complica. Poate că n-ar fi gata să renunţe la
254
prietenul ei în schimbul unei slujbe la oraş. Cu cît se gîndea mai mult la asta, cu atît se neliniştea mai mult. Ar trebui să găsească un prilej s-o întrebe despre asta, ca să ştie ce are de înfruntat. în seara aceea la cină, Bensheng îi spuse că Al Doilea Măgar se gîndea să cumpere casa lui Lin, cu toată mobila din ea, pentru fiul lui cel mare, Handong. Tînărul plănuia să se însoare anul viitor, deşi nu avea nici o logodnică deocamdată, în prezent peţitoarele erau tot timpul în casa celui de-Al Doilea Măgar, pentru că Handong, care lucra în Wujia, fusese, în sfîrşit, de acord ca părinţii lui să-i găsească o nevastă în sat. Lin fu încîntat că există un cumpărător pentru casă, dar faţa i se întunecă atunci cînd Bensheng îi spuse că Al Doilea Măgar inspectase proprietatea şi refuza să dea mai mult de trei mii de yuani. După părerea lui Lin, locuinţa şi mobila valorau cel puţin patru mii.
— Nu, n-o vînd la preţul ăsta, îi spuse Lin lui Bensheng după cină.
— Bine. Mîine, cînd o să treacă Al Doilea Măgar pe la mine la magazin, o să-i spun asta. Dar, ia zi, cît ceri?
— Patru mii.
— Reţine că poate plăti cu banii jos. Astă-toamnă a făcut o groază de bani cu varza, iar în primăvară cu cartofii noi. Iazul lui cu peşte e ca o vacă de muls. Nu-i multă lume în sat care să-ţi dea trei mii de yuani acum.
— E prea puţin, zise Lin ferm.
Deşi Lin îl refuză pe Al Doilea Măgar, nu era liniştit, pentru că se putea să n-aibă timp să aştepte o ofertă mai convenabilă.
în după-amiaza următoare stătu de vorbă cu fiica lui şi află că are un prieten. Se întrista, gîndindu-se că e prea tînără să înţeleagă dragostea,
255
dar n-o blama. în timp ce-l ajuta să împacheteze hainele lui Shuyu, continuă s-o întrebe de tînăr.
— Fengjin locuieşte într-un sat apropiat? zise el.
— Nu, acum e la marină, în provincia Jiangsu.
— Cum l-ai cunoscut ?
— Am fost colegi de clasă. Se înroşi pînă la urechi şi-şi ţinu ochii plecaţi, continuînd să împăturească o pereche de pantaloni de-ai mamei ei.
— Cît de serioasă e relaţia voastră ? Adică, îl cunoşti suficient ca să-l iubeşti?
— Da, răspunse ea încrezătoare.

Era uluit de răspunsul ei, întrebîndu-se cum poate un băiat de optsprezece ani să-i înţeleagă sentimentele. Să fie oare dragostea atît de simplă şi lipsită de probleme ? Oare cei doi n-au nevoie de timp să ajungă să se înţeleagă şi să aibă încredere unul în celălalt ? Poate că nu era decît o pasiune trecătoare. Bineînţeles că nu-l iubea în adevăratul sens al cuvîntului.
— Ştie c-o să ai o nouă slujbă ? a întrebat-o.
— Da, i-am scris. Vrea să merg la oraş cu tine.
— Ca să vină şi el la Muji într-o bună zi?
— Aşa cred.
Hua îşi întări cuvintele dînd aprobator din cap.
— Unchiul Bensheng ştie că ai un prieten ?
— Da, dar nu-l încîntă ideea.
— De ce?
— Mi-a zis c-ar trebui să-mi găsesc un absolvent de colegiu, pentru că soldaţii nu mai sînt la modă.
Lin zîmbi. Apoi începu să aibă sentimente contradictorii, gîndindu-se la prietenul ei. Pe de o parte, era mulţumit că Fengjin o încuraja pe Hua să nu scape prilejul de a pleca la oraş, p[e]

de altă parte, tînărul era, fără îndoială, un tip practic, care ştia cum să se folosească de ea pentru a-şi face un viitor mai bun - pentru că, dacă Hua ar rămîne în sat, ar trebui să se întoarcă la ţară la terminarea armatei. Lui Lin îi era teamă că prietenul ei s-ar putea s-o folosească, dar nu scoase o vorbă despre temerea lui. Pentru moment, ar fi mulţumit dacă ar putea s-o ia de-aici, fără să-ntîmpine vreun obstacol.
Dinspre fereastră se auzea gîgîitul unei gîşte, care îi reaminti c-ar trebui să scape de păsări, de capre şi de purcea în două-trei zile.
— Tată, crezi că mama s-ar îmbrăca în aşa ceva? E singura chestie din mătase pe care-o are.
Hua îşi puse o tunică roşie peste piept.
— Nu, e prea largă pentru ea. Ai văzut-o îmbrăcată cu ea?
— Nu, n-am văzut-o.
îşi aminti că una dintre rudele lui i-o trimisese lui Shuyu ca dar de nuntă acum douăzeci de ani, dar nu-i venise niciodată bine. Nici măcar nu încercase s-o modifice, spunînd mereu: „E prea fantezistă pentru mine". De aceea tunica arăta ca nouă. înainte de a pleca la ţară, Shuyu îi spusese să dea soţiei fratelui ei tot ce n-a îmbrăcat ea. Drept urmare, Lin îi spuse lui Hua: — împacheteaz-o.
în seara aceea, Bensheng veni acasă cu veşti bune pentru Lin. Al Doilea Măgar acceptase preţul, deşi îi va plăti doar două mii bani gheaţă la început, iar apoi îi va trimite cealaltă jumătate la sfîrşitul anului viitor, după nunta fiului său. Lin avea suspiciuni faţă de această modalitate de plată, ştiind bine că, odată casa ocupată, noul Proprietar putea să nu mai trimită deloc cei două mii de yuani. Mai mult, Bensheng era prieten cu

Al Doilea Măgar şi ar putea păstra banii, fără să-i mai dea lui. Ar fi o cale bună de a-şi răzbuna sora. Probabil că Bensheng şi prietenul lui plănuiseră un asemenea aranjament numai pentru a profita de pe urma lui. Nu, n-o să accepte aşa ceva. Trebuia să preîntîmpine asemenea necazuri.
Fără să mai stea pe gînduri, Lin se hotărî să adune cît mai mulţi bani gheaţă şi să nu lase nici un rest.
în seara aceea se duse împreună cu Bensheng la Al Doilea Măgar şi încheiară afacerea. După o tocmeală scurtă, cumpărătorul fu de acord să-i plătească 3 200 de yuani pe loc. Lin nu-l văzuse pe Al Doilea Măgar de vreo şapte-opt ani şi fu surprins că nu îmbătrînise prea mult, că doar ochii nu mai aveau strălucirea de odinioară. Dinţii lungi îi erau la fel de puternici, cu pete de ceai pe gingii; faţa lui ca de măgar rămăsese blîndă şi chiar mai puţin măslinie, fiind brăzdată doar de cîteva riduri. Ce bine se îngrijeşte, gîndi Lin.
Al Doilea Măgar, cu picioarele strînse sub el, zise în continuare:
— Sîntem vecini, nu mă deranjează să cheltuiesc puţin mai mult, şi bău bere dintr-un pahar atît de murdar, că lichidul arăta ca uleiul de nucă.

Lin nu vru cu nici un chip să se atingă de berea care-i fusese turnată.
După aceea, Al Doilea Măgar îşi chemă fiul, pe Handong, să-l ajute să întocmească un contract. Spre uimirea lui Lin, flăcăul subţire, cu trăsături efeminate şi ochi expresivi, puse pe masă o foaie de hîrtie de corespondenţă şi o călimară cu cerneală proaspăt preparată. Se căţăra pe patul din cărămidă, se aşeză cu picioarele încrucişate şi începu să scrie cu o pensulă mica
258
din păr de nevăstuică, pe care puţini o mai puteau folosi azi. Din cînd în cînd îşi întorcea ochii zîm-bitori spre Lin. Postura, gesturile şi scrisul îl arătau a fi om învăţat. în toate privinţele nu părea a fi copilul mătăhălosului şi analfabetului lui tată, Al Doilea Măgar. Mai tîrziu, Lin află de la Bensheng, care se gîndea mult la Handong, că flăcăul era absolvent de colegiu şi profesor la gimnaziul din Wujia. De fapt, taică-său dăduse mese şi făcuse cadouri conducătorilor comunei, care-l aleseseră şi-l trimiseseră la colegiu ca student muncitor-ţăran-soldat.
în afară de casă şi mobilă, contractul mai includea baraca din fundul curţii, cocina, piatra de măcinat, grădina de legume, cei unsprezece ulmi şi arbori de iuiuba, puţul, cazanul şi latrina. După ce îl citi pînă la capăt, Lin îşi puse sigiliul personal pe hîrtie sub numele lui. Al Doilea Măgar făcu la fel. Apoi cumpărătorul intră în camera de zi, în care nevastă-sa decojea castane, şi se întoarse cu trei teancuri de bani, fiecare cuprin-zînd o sută de bancnote de zece yuani. Apoi, dintr-un plic mic, pus pe un cufăr roşu, extrase patruzeci de bancnote noi de cinci yuani şi le puse pe masă, laolaltă cu cei trei mii de yuani.
— Numără-i, te rog, îi zise lui Lin, care era impresionat, pentru că nu mai întîlnise un om atît de bogat.
Lin începu să numere banii, scoţînd din cînd în cînd cîte o bancnotă cu cîte un colţ rupt. In tot acest timp, Al Doilea Măgar îi mai turnă un pahar de bere lui Bensheng, care privea încruntat degetele albe ale cumnatului său.
Lin găsi cu totul şapte bancnote de zece yuani
distruse.
— Nici un magazin n-o să le primească, îi
[s]puse el cumpărătorului.
259
Al Doilea Măgar chicoti şi zise:
— Deştept băiatul.
Se duse din nou în camera de zi şi se întoarse cu şapte bancnote de zece intacte.
Tranzacţia se încheie şi Lin îi lăsă o cheie a casei celui de-Al Doilea Măgar. Apoi el şi Bensheng îşi puseră şepcile, îşi luară la revedere de la tată şi fiu şi ieşiră în noaptea fără stele. în drum spre casă, Lin îi dădu şapte bancnote de zece yuani lui Bensheng, care luă banii, dar nu păru deloc încîntat. La sud cînta un cocoş.
— Cretinul, nici măcar nu-i miezul nopţii, zise Bensheng. Ar trebui să-l omoare sau să-l castreze pe cocoşul ăsta tîmpit care-i încurcă pe oameni. Face doar gălăgie, că de ouat tot nu se ouă.
A doua zi Lin se duse la biroul satului şi-şi chemă fratele, spunîndu-i să vină cu un cal şi-o căruţă în după-amiaza zilei următoare, ca să ia nişte lucruri pentru familia lui. Se hotărîse să-i dea lui Ren Kong toate animalele. Ii comunică lui Hua decizia lui, iar ea îi promise să nu-i sufle o vorbă unchiului Bensheng, ştiind că tatăl ei îi dăduse deja şaptezeci de yuani şi intenţiona să-i lase toate uneltele agricole şi lotul familiei.
Fiind obosit după ce măturase şi săpase mormintele părinţilor, Lin dormi nouă ore şi se trezi tîrziu a doua zi dimineaţa. încă îl mai dureau umerii şi coatele. După micul dejun turnă două sticle de lichior de cartof dulce în nutreţul pregătit de Hua: frunze de ridiche tocate şi turte de soia umezite. Cu două beţişoare amestecă alcoolul în nutreţ, apoi hrăni scroafa şi cei şapte pur-celuşi, păsările si capra. Toate animalele mîncară cu mare poftă. îşi pusese în gînd să plece a doua zi spre Muji şi era mulţumit că, pînă în acel moment, lucrurile merseseră bine, conform planului său.
260
Ren şi cei doi băieţi mai mari sosiră cu un tractor la începutul după-amiezei. Se puseră de îndată pe treabă. Aşezară puii, gîştele şi raţele într-o plasă mare de sfoară, legară picioarele

porcilor şi caprei cu frînghii de cînepă, apoi azvîr-liră animalele într-o remorcă spaţioasă. Toate dormeau tun şi nu scoteau nici un sunet, în afară de cîte un grohăit cînd şi cînd. Băieţii erau de fapt tineri în toată regula, înalţi ca tatăl lor, cu braţe groase şi vînjoase. Lui Lin îi părea bine că-i vede, deşi nu-i cunoscuse îndeaproape. Ren îi adusese lui Hua o pereche de sandale maro din piele, foarte la modă, cele mai scumpe din regiune. Darul o bucură atît de mult, că imediat se apucă să-şi ajute verii să încarce în remorcă vase, butoaie, dulăpiorul de vase, două pelerine de paie, oale, cratiţe, două cutii cu cărţi şi un teanc de caiete nefolosite pentru verişorii ei mai mici, care erau încă la şcoala elementară.
— Hua, pui la fiert nişte apă de ceai? o rugă
taică-său.
— Bineînţeles. Fata intră în casă să aprindă
focul.
între timp Lin şi Ren se aşezară sub un arbore de iuiuba, tăifăsuind şi fumînd. Ren pufăia din pipă, dar îşi vîrîse după ureche o ţigară Ambra pe care i-o dăduse Lin, iar el o păstra pentru fiul lui mare. încă o dată Lin îşi exprimă admiraţia pentru nepoţii lui cei voinici. Cel mare se pregătea să devină şofer de camion. Evident că lui Ren nu-i vor lipsi carnea şi vinul în viitor, de vreme ce băiatul o să aibă o slujbă profitabilă. Remorca era plină vîrf. Ren şi fiii lui nu rămaseră la ceai pentru că trebuiau să înapoieze tractorul la staţia veterinară a colectivei, înainte de ora cinci. După ce-şi luară rămas-bun de la Lin şi Hua, amîndoi săriră în vehicul, care se depărta claxonînd asurzitor.

în timp ce tractorul mergea şovăitor pe drum, veni şi Bensheng. îi căzu faţa cînd văzu cum arată curtea, rămasă aproape goală. îşi întrebă nepoata:
— Hua, mi-ai păstrat roaba ?
— Cred că-i încă în şopron. Fata se duse să vadă, dar se întoarse peste un minut. Fir-ar să fie, au luat totul, chiar şi lopeţile şi greblele.
Bensheng se duse la Lin:
— Frate, credeam că-mi vei da cel puţin scroafa.
— îţi las lotul familiei.
— Las-o baltă! O să-l ia satul înapoi.
— Păi... păi, i-am spus lui Ren să vină cu un cal şi-o căruţă ca să-ţi lăsăm mai multe lucruri, dar a venit cu un tractor. Avem în casă nişte îmbrăcăminte pentru mătuşa lui Hua. Pe astea nu le vrei ?
Arătă spre o stivă de vreascuri şi lujeri de fasole şi un morman de bălegar.
— Fir-ai tu să fii de vierme nerecunoscător! Bensheng îşi înfipse mai bine picioarele în pămînt şi se dezlănţui cu furie. Piciorul stîng părea mai scurt decît cel drept şi, din cauza asta, şchiopăta puţin.
Lin şi Hua se deciseră să mănînce acasă la ei în seara aceea, nedorind să-l înfrunte pe Bensheng. Lin scoase nişte prăjituri şi deschise două conserve : una de piersici şi cealaltă de peşte mărunt, prăjit. Tatăl şi fiica se aşezară la masă şi băură cîte o ceaşcă de apă fierbinte.
în timp ce mîncau, Lin o întrebă pe Hua dacă e cazul să-i mai dea lui Bensheng nişte bani, o sută de yuani, să zicem, ca să se împace cu el. Hua se gîndi o clipă, apoi îi răspunse:
— Nu face asta. Ar trebui să păstrezi banii pentru mama. O sută de yuani nu înseamnă mare lucru pentru unchiul Bensheng. Uneori face mai mult decît atît într-o singură săptămînă.

— Bine, n-o să-i dau. Lin luă o înghiţitură dintr-o prăjitură cu nuci. Dacă-i atît de bogat, nu înţeleg de ce-i aşa de supărat pe mine.
— E lacom. N-are în cap decît bani. La magazin pune apă în sosul de soia şi în oţet.
— Adevărat? Mătuşa ta ştie asta?
— Nu, nu ştie.
Cei doi îşi zîmbiră. Lin fu mulţumit să vadă zîmbetul lui Hua, care se dovedea a-i fi aliată, îşi dădu seama că, de cînd se întorsese acasă, fusese într-o dispoziţie excelentă şi nu se simţise o clipă singur, poate pentru că fiică-sa se apropiase din nou de el. Curînd însă, va aparţine altui bărbat. De-ar fi putut măcar s-o ţină lîngă el tot timpul sau dacă ar fi avut cu zece ani mai puţin. Nu, îşi zise, ai fost singur toată viaţa, şi aşa vei rămîne. Nu fi atît de moale.

Casa era cufundată în liniște acum, pentru că în curte nu mai era nici un animal. Dispăruseră mai toate muștele. Undeva în sat se auzea un cal nechezînd.
După ce tatăl şi fiica strînseră masa şi spălară vasele, începu să se însereze. Trebuia să se culce devreme ca să se poată scula înainte de ivirea zorilor, să prindă autobuzul. Mîine îi aştepta o zi lungă, obositoare, pentru că urma să ducă trei valize mari cu haine de iarnă şi pături. După ce se spălă pe picioare, Lin aprinse două beţişoare parfumate ca să alunge ţînţarii, unul în camera lui şi altul pentru Hua.
După ce-i spuse noapte bună fiicei lui, reveni la el în cameră. Oricît se strădui, nu reuşi să adoarmă. Rogojina din trestie pe care stătea întins era rece, dar mult prea tare pentru a fi confortabilă, în afară de asta, era doar opt şi încă mai era lumină afară. în sat cineva cînta din scripcă, iar sunetele sparte sunau scîrţîit. Lin îşi ţinu

ochii închişi şi încercă să nu se gîndească la nimic. încetul cu încetul, îl cuprinse moleşeala. Fu trezit de o bătaie în uşă şi întoarse capul. în cameră intră Hua cu o pînză albă de prosop peste umeri.
— Taţi, pot dormi aici cu tine? Mi-e frică. Camera e prea liniştită. Cum nu mai sînt atîtea lucruri, acolo-i cam înfricoşător.
Lin îşi aminti că fata dormise cu mătuşa ei în cameră de cînd plecase Shuyu.
— Bine, du-te la capul celălalt. Ai stins beţişorul ?
— Da.
Se sui în patul de cărămidă, lat cît camera, şi se întinse la celălalt capăt.
Lin îi cercetă faţa cu atenţie. Avea nasul drept ca al lui, dar cumva mai subţire, fruntea lată şi pielea închisă la culoare dar sănătoasă. Cînd respira, buzele îi vibrau puţin. Era uimit de frumuseţea ei, de care era, probabil, conştientă. Lin era sigur că în curînd va deveni una dintre tinerele atrăgătoare de la Fabrica de Chibrituri. De ce nu l-ar uita pe băiatul ei de la marină ? Şi-ar putea găsi uşor un bărbat care s-o iubească mai mult şi să-i poarte mai bine de grijă.
Cum se gîndea la aceste lucruri, Hua deschise ochii.
— Tată, cum e oraşul Muji?
— E mare, are două parcuri, trei magazine universale mari şi şase sau şapte cinematografe.
— Prietenii mei mi-au spus că noaptea sînt o mulţime de luni pe cer în Muji. E adevărat?
— Bineînţeles că nu. Probabil că s-au referit la luminile de neon.
— Ce sînt alea, lumini de neon? Arată ca luna?
— Nu tocmai. Sînt colorate şi clipesc tot timpul.

— Trebuie să fie destul de înspăimîntător. Mamei îi e frică să meargă singură prin oraş?
— Nu cred. Pe de-o parte, regretă tonul nesigur, pe de alta, nu ştia, practic, cum se simţea Shuyu cînd mergea singură. Hua, o să te duci cu mama la cumpărături în oraş?
— Da, răspunse ea cu ochii închişi. După o scurtă pauză, zise: Tată?
— Da?
— Ţi-a fost frică atunci cînd ai plecat singur
de acasă? Erai doar un adolescent.
— Nu tocmai.
— Ţi-a fost dor de prietenii tăi din Wujia după
ce-ai plecat?
— Aveam foarte puţini prieteni.
— Vai, eu am atîţia aici. Vocea ei deveni melancolică, în timp ce tatăl şi fiica vorbeau cu ochii închişi,
se întunecă şi mai mult. Masa şi dulapurile din încăpere de-abia se mai zăreau. Deodată, din curte se auzi un zbieret.
— Vino afară, lup cu faţă palidă ce eşti! Era vocea răguşită a lui Bensheng.
Lin se dădu jos din pat, îşi trase pantalonii pe el şi ieşi. Cînd deschise uşa, nările îi fură izbite de o duhoare acră de alcool. Bensheng, într-o cămaşă largă şi scurtă pînă la brîu, îşi întinse degetul spre faţa lui şi zise:
— Fră-frătioare. Vreau să mă socotesc cu ti-tine
în seara asta.

— Despre ce e vorba?
— Vreau să vii ac-casă la mine.
— Bine.
în uşă apăru şi Hua într-o pijama roz. Unchiul ei dădu din mînă şi zise c-o voce dogită:
— Sînteţi ni-nişte animale fără suflet, a-atît de ne-nerecunoscători.
265
— Ai băut prea mult, Bensheng, zise Lin. Hai să te...
— Nu, mintea nu mi-e înceţoşată. Totu-i li-lim-pede aici. îndreptă degetul mare spre frunte, dar picioarele i se îndoiră, tremurînd.
— Unchiule, te rog, du-te acasă.
— Şi tu eşti nerecunoscătoare. Nici m-măcar nu vreţi să m-mîncaţi la mine. Mătuşă-ta ţi-a făcut găluşte de miel, dar n-n-ai vrut să mi te-arăţi.
— Vai, n-am ştiut! se tîngui Hua.
— Ia zi-mi, cum de Handong nu-i d-demn de tine ? Unde-o să găseşti tu un băiat mai bun, un adevărat cărturar?
— Unchiule, ţi-am spus că nici nu vreau să mă gîndesc la el.
— Dar te iubeşte.
— Ţi-am spus că nu vreau un şoarece de bibliotecă.
Lui Lin îi păru rău de Bensheng.
— Frate, zise el, am greşit, bine? Te rog...
— Nu mă lua tu cu frate! Mi-ai smuls sora de lîngă mine. Acum mi-o iei şi pe Hua. Mă bruschezi pentru că n-am copii. Tu, tu eşti duşmanul meu de moarte. Vreau să mă socotesc cu tine. Se prăbuşi suspinînd ca un băieţel.
— Unchiule, nu fi supărat. Poţi să vii în vizită, iar eu o să mă întorc să te văd pe tine şi pe mătuşa. Promit.
— Nu mă duce tu cu zăhărelul! Ştiu că zici că-s murdar şi lacom, dar am sufletul curat ca aurul.
Se bătu cu pumnul în piept. Cînd Lin se aplecă să-l ajute, din întuneric se desluşi silueta masivă a soţiei, îmbrăcată într-un maiou alb şi pantaloni mov.
— Drac bătrîn, strigă ea la bărbatu-său, vino imediat acasă.
— Lasă-mă în pace, protestă el.
— Ridică-te imediat!
— Bine, bunicuţa mea dragă.
încercă să se ridice, dar picioarele îi erau de cauciuc, incapabile să-l ţină drept.
Nevastă-sa se întoarse spre Lin şi-i spuse:
— I-am zis să nu facă necazuri pe-aici, să vă lase pe tine şi pe Hua să plecaţi liniştiţi, dar s-a furişat după o oală cu pişat de cal.
— Nu poate merge. Lasă-mă să-l duc eu acasă. Lin se ciuci; Hua şi mătuşa ei îl ridicară de braţe şi-l puseră în spatele lui Lin.
Lin îl duse în cîrcă spre casa aflată la trei sute de metri, în timp ce Hua şi mătuşă-sa veneau în urmă, aruncînd umbre lungi în faţă. în timp ce Lin înainta anevoios în lumina rece a lunii, Bensheng îi sufla fierbinte în ceafă, provocîndu-i mîncărimi. Ori de cîte ori Bensheng scotea cîte un vaiet slab sau o frîntură de înjurătură, lui Lin îi era teamă că deschide gura să-l muşte. Hua îi spunea ceva mătuşii ei, dar vocea ei abia se auzea.
Curînd începu să gîfîie, pentru că povara din spatele lui era din ce în ce mai grea.

267

Hua a fost angajată la Fabrica de Chibrituri Splendoarea, la o săptămînă după sosirea ei la Muji. Deocamdată stătea noaptea cu mama ei la spital. îi plăcea noua ei meserie, mai uşoară decît oricare dintre muncile agricole: lipea etichete pe fiecare cutie de chibrituri şi împacheta zece cutii la un loc. în plus, acum cîştiga mai mulţi bani: douăzeci şi opt de yuani pe lună. în adîncul sufletului îi era recunoscătoare tatălui ei, dar nu scotea o vorbă.
Peste o lună, fabrica i-a repartizat o cameră într-unui dintre căminele ei, aşa că într-o duminică dimineaţă, mama ei a plecat din spital şi s-a dus să locuiască în oraş. Lin le-a cumpărat

castroane, cratiţe şi nişte mobilă, şi s-a asigurat că au suficient cărbune şi lemne de foc. De-acum înainte, mama şi fiica vor fi nevoite să se descurce singure. Dar viaţa lor nu era mai rea decît a altor muncitori: banii lui Hua şi alocaţia primită de Shuyu le ajutau să o ducă la capăt în fiecare lună.
După ce Shuyu şi Hua se aranjară, Lin începu să se ocupe de propriile afaceri. într-una dintre zilele lunii octombrie, el şi Manna se duseră la Oficiul Stării Civile din oraş. Dădură fiecărei funcţionare cîte o pungă mică de caramele Şoricel.

4

Imediat femeia mai vîrstnică, ofilită şi cu mers puţin şchiopătat, le completă un certificat. Era o bucată de hîrtie stacojie, împăturită, pe care scria cu litere gofrate, aurii: *Permis de căsătorie.* Apoi începură şi pregătirile de nuntă. Li se repartiza o garsonieră, care necesita o curăţănie serioasă. Timp de o săptămînă, seara, îndepărtară pînzele de păianjen de pe tavane, frecară podelele şi uşile, vopsiră patul ruginit, pe care Lin îl împrumutase de la Biroul de Lucrări Generale, şi degresară maşina de gătit. Apoi spălară geamurile pătate de resturi de muşte şi acoperiră crăpăturile din jurul ferestrei cu bucăţi de ziar şi pap. Peretele nordic al dormitorului avea nişte fisuri şi, cînd bătea vîntul, aerul rece pătrundea în încăpere, iar tapetul vibra, scoţînd nişte sunete sinistre. Departamentul Administrativ trimise doi zidari care umplură fisurile cu mortar şi apoi zugrăviră toţi pereţii.
în afară de curăţenie şi reparaţii, Lin a trebuit să cumpere o cantitate mare de dulciuri, ţigări, fructe şi vin. La vremea aceea asemenea delicatese nu se prea găseau şi nu putu face rost de ele decît pe sub mînă. A mai încercat să cumpere un televizor alb-negru, pentru care i se ceru însă un cupon pe care nu-l avea. Aşa că seara se urca pe bicicletă şi o pornea în vizită pe la cunoscuţii din oraş care ar fi putut să-l ajute şi, nu de puţine ori, se întorcea tîrziu. în tot acest timp, Manna a fost răcită şi tuşea mult.
Nunta avu loc în sala de conferinţe în prima duminică din noiembrie. în seara aceea, mai mult de jumătate din personalul spitalului, cu tot cu familiile, se strînse acolo. Majoritatea conducătorilor şi soţiile lor au fost la nuntă, dar doamna Su refuză să vină, pentru că detesta însăşi ideea divorţului. Ori de cîte ori îşi amintea de cei doi,

nu se putea abţine să n-o numească pe Manna „concubina doctorului Kong".
Pe cele douăzeci şi patru de mese, dispuse în şase rînduri, fuseseră puse sticle cu apă minerală şi vin, platouri cu mere şi pere glasate, platouri cu alune prăjite, seminţe de floarea-soa-relui, nuci, ţigări şi bomboane. Copiii făcură larmă la vederea atîtor bunătăţi; cei mai mulţi erau pionieri şi aveau la gît o eşarfă triunghiulară care reprezenta un colţ din steagul roşu. Cîţiva băieţi alergau prin jur, strigîndu-şi colegii, scui-pînd coji de seminţe de floarea-soarelui sau spăr-gînd între molari seminţe de pin prăjite. Nişte fetiţe îşi încălzeau mîinile pe caloriferele aflate sub ferestrele duble, parţial îndesate cu rumeguş. Geamurile erau acoperite cu gheaţă şi străluceau în lumina fluorescentă; pe ele se vedeau contururi de scoici, iarbă de mare, recife, valuri, capuri şi insule. în dimineaţa aceea ninsese abundent şi prin ferestre se auzea vîjîitul vîntului din nord.
Pe peretele din faţă erau lipite pe hîrtie roşie două cuvinte scrise cu litere mari şi negre: „Căsnicie fericită!" Şase rînduri de pînză de steag colorată îşi atingeau faldurile în aer. Mai erau şi două şiruri de baloane care se clătinau aproape imperceptibil; unul dintre ele pocnise şi atîrna ca o şosetă albastră de copil.
Cînd încăperea fu aproape plină, directorul Ming Chen se duse în faţă şi bătu din palme:
— Puţină atenţie, vă rog, strigă el, iar lumea se domoli. Tovarăşi şi prieteni, anunţă el cu o voce tunătoare, ne-am adunat aici să sărbătorim căsătoria fericită a tovarăşului Lin Kong şi a tovarăşei Manna Wu. Sînt foarte onorat să oficiez această căsătorie. îi cunoaşteţi cu toţii, pentru că îi vedeţi în fiecare zi. Aşa că hai să facem

această ceremonie scurtă şi simplă. în primul rînd, să-i salutăm pe mire şi pe mireasă.
în aplauzele puternice, Lin şi Manna se ridicară şi se întoarseră cu faţa spre lume. Amîndoi aveau uniforme noi, cu cîte o floare roşie din hîrtie prinsă-n piept, şi capetele descoperite. Manna era încălţată în pantofi strălucitori din piele, iar Lin, în bocanci cu bombeu, marfă

standard a armatei, făcută din velur şi pînză. Ea părea nervoasă, nu ştia unde să-şi ţină mîinile şi le zîmbea întruna cîtorva surori din secţia ei. Apoi, la cererea lui Ming Chen, amîndoi făcură o reverenţă spre public, din care se ridicară cîţiva şi strigară „bravo", iar alţii aplaudară. Pe uşile din spate încă mai sosea lume. Cîteva femei şuşoteau despre tenul miresei, care devenise cam bolnăvicios în ultimele săptămîni. Cineva zise: „Ia uitaţi-vă la faţa doctorului Kong. E un bărbat atît de posomorit, că nu-l vezi niciodată bine dispus". Directorul Chen anunţă din nou:
— Acum mirele şi mireasa vor aduce un omagiu preşedintelui Mao.
Cei doi se întoarseră cu faţa spre peretele lateral, pe care atîrna un portret al regretatului preşedinte şi două drapele cu însemnul secerii şi ciocanului încrucişate.
Ming Chen începu să psalmodieze:
— Prima plecăciune...
Cuplul se aplecă spre drapele, ţinîndu-şi vîr-furile degetului mijlociu pe cusătura pantalonilor.
— A doua plecăciune...
Se plecară din nou, mai adînc decît prima oară, la aproape optzeci de grade.
— A treia plecăciune...
O dată ce terminară omagiul, cuplul se întoarse iar cu faţa spre lume. Cîteva secunde

ecoul intonaţiilor directorului răsună în încăpere şi pe coridor. Lumea rămase nemişcată şi păru a fi amuţit doar la amplitudinea vocii lui Ming Chen. Apoi directorul anunţă:
— Acum îi declar pe Lin Kong şi Manna Wu soţ şi soţie. Să-i felicităm.
Lumea aplaudă iar, şi cîţiva copii fluierară.
Cînd toată lumea se linişti, cuplul fu rugat să cînte un cîntec. Manna era talentată, dar Lin nu ştia multe cîntece, aşa că începură să cînte „Trupele noastre mărşăluiesc spre soare", un cîntec demodat, pe care tinerii ofiţeri nu-l mai auziseră niciodată. Sunetul vocilor lor zgîria urechile. Vocea mirelui era prea joasă şi moale, în timp ce a miresei era răguşită din cauza răcelii pe care o avusese. Cîteva surori nu se putură abţine să nu zîmbească afectat, iar una dintre ele zise: „Mă apucă durerea de dinţi".
în clipa în care-şi isprăviră cîntecul, un tînăr ofiţer ridică pumnul şi strigă: „Prindeţi mărulf
— Da, să prindă şi să mănînce mărul împreună, strigară alţi cîţiva.
Ceea ce cereau ei era să atîrne un măr de o aţă, astfel ca Lin şi Manna să nu poată evita să se sărute în timp ce-l mîncau.
Directorul Chen ridică mîna şi-i linişti. Apoi le spuse:
— Sîntem ofiţeri şi soldaţi revoluţionari, iar armata nu-i satul vostru, aşa că treaba aia cu prinderea mărului nu merge aici. Acum, hai, petreceţi.
în timp ce oamenii se ridicară şi începură să circule, Ming Chen bătu din palme să capteze atenţia copiilor, cărora le spuse cu voce tare:
— Dragi prieteni mici, fetiţe şi băieţi, puteţi mînca oricîte bunătăţi doriţi, dar nu le luaţi cu voi acasă. Ne-am înţeles?

— Da, îi strigă o fetiţă.
Ceilalţi rîseră. încăperea se umplu iar de larmă. Un copil mic izbucni în plîns într-un colţ din fundul încăperii. Un ofiţer tînăr aprinse o petardă, iar explozia le făcu pe fete să ţipe şi imediat i se interzise să mai facă aşa ceva. Cele două uşi din spate fură deschise ca să lase fumul de praf de puşcă să iasă.
Unul după altul, conducătorii se duseră la mire şi mireasă să ciocnească un pahar şi să-i felicite. Comisarul Ran Su părea foarte emoţionat cînd se apropie de ei. Spre deosebire de ceilalţi, nu avea în mînă un pahar de vin. Acum arăta bătrîn, deşi nu avea decît cincizeci şi unu de ani: părul i se rărise, iar mustaţa îi încărunţise. Fruntea şi colţurile ochilor îi erau brăzdate de riduri adînci, iar pleoapele îi atîrnau puţin. îi prinse de braţ şi îi trase deoparte, spunîndu-le cu o voce gravă:
— Trebuie să vă bucuraţi de clipa asta din viaţa voastră. Iubiţi-vă şi aveţi grijă unul de celălalt. Nu uitaţi că dragostea voastră e amară. Se opri puţin şi apoi repetă cuvintele „dragoste amară" ca pentru sine.
Cuvintele lui o impresionară pe mireasă. După ce Ran Su plecă, fu incapabilă să se reţină şi

începu să suspine. Lin îi luă paharul, o prinse de talie şi o duse spre un colţ al încăperii, unde încercă s-o liniştească, dar ea era de neconsolat: gura îi tremura, iar faţa îi era scăldată în lacrimi, îşi muşcă buza, trăgîndu-şi nasul, şi ochii îi luciră la vederea mulţimii, care mergea încolo şi încoace, sub un bec de 300 de waţi.
— Nu fi supărată, dragă, îi zise Lin.
încă îşi muşca buza, iar lacrimile îi şiroiau de pe bărbie pe haină.
— Hai, iubito, îi spuse el iar, e nunta noastră, încearcă să arăţi fericită.

îşi ridică faţa, care arăta atît de schimonosită că, o clipă, Lin nu mai ştiu ce să-i spună. îi puse mîna pe frunte: era umedă şi fierbinte. Apoi o întrebă:
— E prea mult pentru tine ? Ea dădu din cap aprobator.
— Vrei să mergi acasă?
Manna dădu încă o dată din cap. Lin se întoarse şi o văzu pe sora Xu stînd acolo cu cîteva fetiţe, cărora le spărgea alune cu un cleşte. O rugă s-o însoţească pe mireasă acasă, pentru că el nu se putea sustrage. Apoi îi găsi căciula şi paltonul şi le aduse afară, pe coridor. O ajută să se îmbrace şi-i spuse că va veni şi el curînd.
Cînd se întoarse în mulţime, încăperea răsuna de muzică. Toate mesele erau împinse la perete şi surorile tinere şi ofiţerii dansau. După ce fusese interzis timp de două decenii, dansul în sala de bal era din nou la modă. Tinerii şi tinerele se învîrteau şi se legănau cu frenezie, ca şi cum n-ar fi simţit deloc oboseala. Ofiţerii şi doctorii mai bătrîni stăteau deoparte, privindu-i pe dansatori şi vorbind. O soră alunecă pe neaşteptate şi căzu: călcase pe un cotor de pară. Căzătura ei stîrni valuri de rîs.
Haiyan şi soţul ei, Honggan, veniră să-l felicite pe Lin. Acum erau un cuplu între două vîrste. Honggan era îmbrăcat în haine civile şi purta ochelari, ceea ce-l făcea să arate a funcţionar superior; Haiyan avea faţa ca o lună plină şi era puţin cam solidă. îşi pusese o cravată şofran. Ii făcu un semn cu mîna fiului lor:
— Taotao, vino să faci cunoştinţă cu nenea Kong.
— Nu, nu vreau, scînci băiatul de opt ani. O zbughi cu o puşcă de lemn în mîini şi dispăru printre tovarăşii lui. Părinţii lui şi Lin izbucniră în rîs.

— Tu şi Manna să nu faceţi un băiat, îi spuse Haiyan mirelui. E mult mai uşor să creşti o fată. Apropo, unde e mireasa?
— Nu s-a simţit bine şi s-a întors acasă. E
răcită.
Honggan îl bătu pe Lin pe umăr şi-i zise:
— Prietene, mă bucur să mă aflu aici. Să-mi zici dacă ai nevoie de vreun ajutor. In mîna stingă învîrtea un pahar gol.
Lin se uită la faţa lui inexpresivă, încercînd să înţeleagă ce vrea să spună. îl mira faptul că Honggan devenise un ins sănătos şi fericit şi înlăturase orice urmă a originii lui rurale. Acum avea o faţă netedă: numai cele două furuncule de pe frunte îi aminteau lui Lin de faţa de odinioară, plină de bube.
— Să nu te jenezi, Lin, zise Haiyan. Acum are putere şi prestanţă. Firma lui deţine douăsprezece camioane.
— O, mulţumesc, reuşi el să răspundă.
în sufletul lui, tot nu-i putea accepta ca prieteni.
— Sună-mă, dacă ai nevoie să aduci acasă cărbune sau lemne, îi zise Honggan.
— Mulţumesc.
Se lăsă tăcerea. Cu două veri înainte, Honggan fusese demobilizat şi devenise vicepreşedintele unui depozit de lemne din Muji. La fel ca soţul ei, Haiyan făcuse progrese; după un an şi jumătate de cursuri la Changchun, era obştetriciană. Se mutaseră la Muji, în centru, ca fiul lor să poată merge la o şcoală mai bună. Deşi Haiyan şi Manna se împăcaseră de mai mult timp, Manna tot nu avea încredere să-i mai mărturisească vreun secret. Lin spera să-l lase în pace.
Dar Honggan avea chef de vorbă. Cu o voce scăzută, îi spuse:

— Lin, ai mai auzit ceva despre Geng Yang? Lin rămase perplex de întrebare şi scutură capul, întrebîndu-se de ce menţiona numele ăsta tocmai la nunta lui. Slavă cerului că mireasa nu era acolo.
— Ei bine, nu vreau să te supăr, continuă Honggan, dar am auzit că s-a îmbogăţit, e putred de bogat. Ştii şi tu cum se întîmplă: soiul rău are mereu noroc.
Lin nu scoase o vorbă, dar obrajii i se colorară. Văzînd faţa înroşită a mirelui, Haiyan îl ciupi pe bărbatu-său de gît şi-l întrebă furioasă:
— De ce dracu' ai adus vorba de mardeiaşul ăla, cretinule?
îl strînse apoi de ureche şi-l ciupi.
— Au! Dă-mi drumul.
— Cere-i scuze lui Lin, îi ordonă ea.
— Bine, bine. Lin, îmi pare rău. Lin îi spuse zîmbind afabil:
— Dă-i drumul, Haiyan. N-a fost rău intenţionat.
— E atît de prost, pur şi simplu strică mereu cheful omului. Apoi îi dădu drumul urechii. De parcă n-ar fi făcut deja suficient rău şi n-ar fi făcut-o pe Manna să sufere. Se întoarse spre bărbatu-său şi-l întrebă: De ce încerci tu să strici nunta asta?
Honggan îşi dădu seama de gafă şi zise:
— îmi pare rău, Lin, n-am vrut să fac nimic rău. A apărut un articol despre Geng Yang &[1] revista *Modele de urmat,* acum o lună. Nu vreau să spun decît că ticălosul o duce bine mersi.
— Da, înţeleg, răspunse Lin. El nu citea revista aceea şi nu avea cum să ştie cît de bogat era Geng Yang.
— Ar fi cazul s-o luăm din loc, îi zise Haiyan soţului ei.

— Da. Honggan se întoarse spre mire. Nu uita, o să fiu încîntat să te ajut. Cu orice treabă grea.
— O să ţin minte.
Lin se întrebă dacă nu cumva cei doi băuseră
prea mult.
— La revedere, îi făcu Honggan cu mîna, apoi o apucă pe nevastă-sa de braţ şi se amestecară în mulţime.
Cea mai mare parte a dansatorilor erau în pulovere sau cămăşi. Lui Lin încăperea îi păru ca o cabină pe un vapor, cufundată în ceaţă şi legănîndu-se. Acest sentiment îi dădu o stare de ameţeală.
Nu ştia să danseze, aşa că se alătură grupului de ofiţeri mai vîrstnici şi soţiilor lor, primind felicitări şi răspunzînd la întrebări. Mai toţi copiii plecaseră cu bomboane şi fructe în buzunar. Luaseră şi toate baloanele. încăperea era mai puţin zgomotoasă, iar mesele erau pline cu platouri şi farfurii goale, cu haine, căciuli şi mănuşi cu un deget. Lin era obosit şi nu se putea reţine să nu se întrebe ce făcea mireasa lui acasă de una singură. Cît îl mai plictisea nunta.

5

Manna se dovedi a fi o femeie pătimaşă, iar pasiunea ei îl lăsa pe Lin deseori fără vlagă. El nu avea experienţă la pat, aşa cum se aşteptase ea. Obosea uşor, de cele mai multe ori înainte ca ea să se liniştească. Seara, după ce suna goarna, se urcau imediat în pat. Făceau dragoste o jumătate de oră, neîndrăznind să stea treji mai mult timp, pentru că trebuia să ia parte la exerciţiile din zorii zilei. Dacă ningea, se trezeau devreme pentru a curăţa drumurile alături de tovarăşii lor.
Manna părea uneori frustrată, dar nu-şi pierdea cumpătul. într-o noapte de sîmbătă, glumi pe seama lui Lin, spunîndu-i amuzată:
— Mă întreb cum de i-ai făcut un copil lui Shuyu. In trei minute?
Bărbia i se odihnea pe pieptul lui, iar ochii îi erau visători, pe jumătate închişi.
— Eram tînăr pe vremea aceea, murmură el.
— Aveai o altă sculă pe atunci? chicoti ea.
— Shuyu nu era ca tine.
— în ce privinţă ?

— Nu mă făcea să mă simt bătrîn.
— Haide, eşti încă tînărul meu mire. începu să-l sărute pe gură şi-şi trînti piciorul peste burta lui.

.
— Iubito, am nevoie de ceva mai mult timp, îi zise el.
— Bine, nu te grăbi.
Stătea lungită lîngă el, dar cu o mină îi mîngîia coapsa. Dură destul pînă fu gata. în noaptea aceea făcură dragoste o oră, pentru că dimineaţa următoare nu trebuiau să se scoale devreme. înainte de nuntă, Lin se temuse că violul de acum zece ani ar putea s-o afecteze încă, mai ales în pat, aşa că nu uita să se poarte blînd cu ea. Dar Manna nu dădea vreun semn de disconfort, în fiecare zi insista să facă dragoste înainte de culcare. Uneori se culcau chiar după prînz. Ce femeie, nu contenea Lin să-şi spună.
Nu era uşor de satisfăcut, cu toate astea el îşi dădea toată silinţa. Fiind istovit după fiecare noapte, se întrebă dacă n-ar trebui să folosească un afrodisiac: să ia nişte ginseng, rădăcină de angelina sau plante de mare şi să le pună într-o sticlă cu lichior de grîu. Dar se hotărî să nu amestece o asemenea băutură, convins fiind că ingredientele acelea nu vor face decît să-l epuizeze mai repede. Spera ca Manna să se mai domolească puţin, dar ea era la fel de pasională. Oare şi ceilalţi proaspăt căsătoriţi sînt la fel ? se întrebă Lin.
în pat, în momentul culminant, Manna gemea de cele mai multe ori, spunînd: „O, vreau să mor. Să murim aşa, împreună". Uneori plîngea şi chiar îl muşca de sfîrcuri sau de umăr. La început, cuvintele şi lacrimile ei îl speriaseră şi crezu că, probabil, o durea. Dar ea zicea că nu, susţinînd că e fericită, atît de fericită că-şi dorea să rămînă amîndoi acolo, în pat, pentru totdeauna. Totuşi o dată i-a mărturisit: — Nu ştiu de ce mă simt atît de tristă. Măcar de ne-am fi căsătorit acum douăzeci de ani.

El se gîndi la cuvintele ei, dar nu era sigur ce semnificaţie au. Voia oare să spună că, dacă ar fi mai tînăr, ar fi mai viril?
De fiecare dată după ce făceau sex o găsea uşor schimbată - obosită şi mai bătrînă -, deşi pe obraji îi apăreau pete rozalii, care o făceau şi mai atrăgătoare. Dar carnea flască de pe burtă şi braţe, sînii moi şi micile încreţituri de pe gît erau indicii că nu mai era deloc tînără. Se întreba cum de trupul ei putea fi atît de plin de dorinţe ce păreau a nu avea vîrstă şi a fi greu de împlinit. Se simţea bătrîn şi o implora să nu abuzeze, dar se părea că ei nu-i păsa deloc.
Peste două luni, începu să simtă o durere surdă în noadă, iar în talpa dreaptă avea o inflamaţie care creştea pe zi ce trece. Ştia că prea mult sex i-ar putea afecta rinichii, dar nu evită să continue, simţindu-se obligat s-o satisfacă aşa cum dorea, pentru că-l aşteptase atîţia ani. Pentru a-şi calma nervii, îşi injecta o doză mare de vitamina Bl în picior, lîngă inflamaţia dureroasă, într-o anumită măsură, asta îi mai uşura durerea.
Colegii lui observară că slăbise. De vara trecută pierduse şapte kilograme şi jumătate, iar bărbia îi ieşea în afară. Cînd nu era nici o femeie prin jur, tovarăşii lui se întreceau să-l ia în băşcălie. Shiding Mu, şeful Biroului de Propagandă, spuse într-o după-amiază în sala de recreere: „Sfinte Dumnezeule, Lin, eşti însurat doar de trei luni şi-ai rămas fără vlagă".
Lin oftă, neştiind cum să răspundă. Continuă să scrie cu o pensulă pe o bucată de hîrtie cuvintele : „Un călduros bun-venit". Făceau afişe pentru vizita unui general la spitalul lor. Lin era printre puţinii care se mai pricepeau să scrie cu pensula, aşa că i se dăduse această însărcinare.
Shiding Mu îl înghionti şi continuă:

— Ai obosit deja? Asta-i doar primul pas dintr-un marş de o mie de mile.
Rîse îndelung şi atît de tare, că geamul de la uşa cabinetului zăngăni cîteva clipe.
— Termină! sări Lin.
Dar colegii nu-i dădeau pace. Se băgă şi-un tînăr ofiţer.
— Lin, la vară o să fii un schelet ambulant, dacă o s-o ţii tot aşa. Trebuie să te mai domoleşti.
Altul îi zise, făcîndu-i cu ochiul:
— Ştii, pofta e viermele care-ţi suge măduva. Apoi un funcţionar cu ochelari rotunzi înmuie o măturică într-o găleată, amestecînd pasta fierbinte din făină de grîu, şi recită următoarele

versuri dintr-o poezie veche:
„Din cauza ei am slăbit şi sînt palid, Dar nu regret că haina îmi este Tot mai largă pe mine."
Toţi rîseră tare, apoi continuară să vorbească despre femei. Nu trebuie să ne mire cuvintele zicătorii: „La treizeci de ani e ca o lupoaică, la patruzeci, ca o tigroaică". Probabil că o fată bătrînă e şi lupoaică, şi tigroaică şi doar un leu tînăr ar trebui să se ia la trîntă cu ea. Lin ar fi trebuit să ştie de la bun început că nu-i face faţă, şi de aceea ar fi trebuit să stabilească nişte reguli. Biroul răsuna de chicoteli. Glumele făcură ca timpul să treacă repede, iar munca să li se pară extrem de plăcută.
Deşi nu-şi arăta furia, Lin era exasperat în sinea lui. îşi spuse că trebuie să facă într-un fel să împiedice lumea să comenteze.
Acasă se uită în oglinda mare a şifonierului, singurul obiect de mobilier pe care-l cumpărase

pentru nuntă. Observă că ochii îi erau, într-adevăr înfundaţi în orbite şi parcă se măriseră întru-cîtva. Faţa îi era palidă, iar la tîmple şi în creştetul capului îi apăruseră multe fire albe. Şuviţele cărunte îi dădeau sentimentul sfîrşitului. In timpul universităţii, cu douăzeci şi cinci de ani în urmă îi răsăriseră fire de păr alb care se înnegriseră la loc. Acum nu mai avea nici o speranţă că părul cenuşiu se va schimba din nou.
într-o zi el şi Manna săriră în pat după prînz şi făcură dragoste. După aceea se simţi istovit şi adormi. Manna nu-l trezi cînd plecă la serviciu. Continuă să doarmă pînă cînd, în jurul orei trei, trecu o soră să ia cheia de la depozit. îi spuse că venise un tehnician din Harbin să repare inhala-torul pe care Lin îl dusese şi-l încuiase în depozit. Cît de jenat se simţi. Fără să se mai spele pe faţă, o porni împreună cu femeia spre secţia de medicină generală. Pe drum nu pregetă să se plîngă că nu-i în apele lui.
în seara aceea îi spuse nevestei:
— Iubito, nu mai putem continua aşa. Nu mai sîntem tineri. Oamenii vorbesc întruna despre noi.
— Ştiu că nu-i bine, îi răspunse Manna, dar nu mă pot abţine. Mă roade ceva pe dinăuntru, de parcă n-aş mai avea mult de trăit şi trebuie să profit de fiecare clipă.
— Trebuie să ne menajăm pentru lucru.
— De fapt, zilele astea nu m-am simţit bine. Mi-am luat tensiunea azi după-amiază. Era cam mare.
— Cît?
— Cinşpe virgulă doi cu nouă virgulă şapte.
— Dar e groaznic. N-ar trebui să facem sex atît de des.

— Poate că n-ar trebui.
Manna oftă. Se înţeleseră să-şi vadă de sănătate de atunci încolo. în noaptea aceea dormiră liniştiţi pentru prima oară.

6

— E ca o urnă de cenuşă, îşi zise Lin în şoaptă.
Se referea la o cutioară din lemn de santal, aflată sub lenjeria din şifonier a Mannei. Capacul era închis cu un lacăt de bronz. Nu se putu stăpîni să nu se întrebe ce era înăuntru. Poate că bani sau carnetul ei de economii, sau certificatele de merit pe care le primise. într-un fel, cutia lăcuită îl preocupa de la o vreme.
într-o seară o întrebă în glumă:
— Ce ascunzi tu de mine în cutia aia?
— Despre ce vorbeşti?
— Cutia de santal din şifonier.
— A, nu-i nimic acolo. De ce eşti atît de curios? îl întrebă Manna zîmbind.
— îmi arăţi ce-i înăuntru ?
— îhî, dacă-mi promiţi ceva.
— Ce?
— Promite-mi că n-o să rîzi de mine.

— Bineînţeles că n-o să rîd.
— Promite-mi că de-acum încolo o să-mi spui toate secretele tale.
— Bine, n-o să-ţi ascund nimic.
— Atunci îţi dau voie să te uiţi.
Se sculă din pat, se duse la şifonier şi scoase cutia. Desfacînd lacătul, deschise capacul pe [a] cărui parte interioară erau lipite etichete de apa

minerală. Un sul de burete crem ieşi umflîndu-se: [e]ra pus deasupra celorlalte obiecte. Scoase sulul şi-l desfăşură pe pat, scoţînd la iveală cam două duzini de nasturi cu chipul preşedintelui Mao, toţi prinşi în burete. Majoritatea erau din aluminiu şi cîţiva din porţelan. Suprafaţa lor convexă strălucea. Pe un nasture, preşedintele, în uniformă militară, făcea semne cu şapca, din cîte se părea, spre oamenii care demonstrau în Piaţa Tiananmen. Pe altul, fuma un trabuc, iar în mîna cealaltă ţinea o pălărie de pai, vorbind cu nişte ţărani din oraşul său natal, din provincia Hunan.
— Hait, n-am crezut că-l iubeşti atît de mult pe preşedintele Mao, zise Lin zîmbind. De unde ai făcut rost de-atîţia nasturi?
— I-am colecţionat.
— Din dragoste pentru preşedintele Mao?
— Nu ştiu. Arată formidabil, nu-i aşa? El era contrariat de admiraţia ei. îşi dădu seama că într-o zi fleacurile astea ar putea deveni într-adevăr valoroase, ca amintiri ale unor vremuri nebuneşti şi ale unor vieţi risipite şi pierdute în revoluţie. Vor fi relicve ale istoriei. Dar se părea că pentru ea nu aveau nici un fel de valoare istorică. Apoi îi trecu brusc prin minte că, probabil, ea păstrase nasturii ca pe un fel de comoară. Mai mult ca sigur că îi colecţionase ca Şi cum ar fi fost singurele lucruri frumoase pe care le-ar poseda, ca pe nişte bijuterii.
în timp ce se gîndea, îl năpădea un sentiment de mare tristeţe. Nu ştia cum să dea glas gîndurilor sale fără să-i rănească sentimentele, aşa că tăcu.
Se uită la cutia în care erau cam douăsprezece scrisori legate cu un elastic albastru.
— Astea ce sînt? întrebă el.
— Nişte scrisori vechi de la Mai Dong.

Părea că nu voia să-şi ridice capul şi-i evita privirea.
— îmi dai voie să le văd ?
— De ce eşti atît de băgăcios azi ?
— Dacă te deranjează, atunci nu-i musai să le văd.
— Nu conţin nici un secret. Dacă vrei, le poţi citi. Dar nu în faţa mea.
— Bine. N-o să le citesc.
— Atunci n-o să mai încui cutia.
— Foarte bine, o să le citesc, să văd ce fată romantică erai.
în adîncul sufletului era dornic să parcurgă scrisorile, deşi nu-şi arăta pe faţă pofta. Nu mai văzuse nici o scrisoare de dragoste, în afară de cele din romane; el nu scrisese niciodată vreuna. Acum avea ocazia să vadă o scrisoare de dragoste autentică.
în după-amiaza următoare, veni acasă cu o oră mai devreme şi scoase cutia de santal să citească scrisorile. Multe miroseau a mucegai; erau deja îngălbenite, iar unele cuvinte erau, din cauza umezelii, prea estompate pentru a fi lizibile. Mai Dong nu scria deloc senzaţional; unele scrisori nu erau decît o înşiruire a activităţilor zilnice: ce mîncase la prînz, ce film văzuse c-o seară înainte, cu ce prieteni se întîlnise. Dar din cînd în cînd apărea cîte o frază în care ardeau sentimentele unui tînăr îndrăgostit pînă peste fire. într-un loc scria: „Manna, ori de cîte ori mă gîndesc la tine, inima începe să-mi bată repede. Azi-noapte n-am putut dormi, gîndindu-mă la tine. în dimineaţa asta mă doare rău capul şi nu sînt în stare de nimic". în alt loc declara: „Simt că inima mea e pe punctul de-a exploda. Manna, nu mai pot trăi, dacă această situaţie se mai lungeşte mult". O scrisoare se încheia cu exclamaţia: „Să dea Domnul să fim împreună!"

286
Citind aceste cuvinte, Lin fu gata să rîdă. gvident, Mai Dong era un tip simplu, sentimental, aproape incapabil să se exprime coerent.
Totuşi, după ce-i citi scrisorile, simţi cum în mintea lui se strecoară îndoiala. îl necăjea faptul că disperarea descrisă de Mai Dong îi era cu totul străină. Nu trăise niciodată o emoţie atît de intensă pentru vreo femeie, nu scrisese niciodată vreo scrisoare plină de atîta dragoste. Cînd îi scrisese Mannei, i se adresase cu „Tovarăşa Manna" sau, în glumă, „Bătrîna mea doamnă".
Poate c-am citit prea mult, se gîndi el, sau poate că sînt prea raţional, mai educat. Prin formaţie, sînt om de ştiinţă, cunoaşterea îţi răceşte sîngele. La cină îi spuse Mannei:
— Am răsfoit scrisorile. îmi dau seama că Mai Dong ţinea mult la tine.
— Nu. Nu cred.
— De ce nu?
— M-a lăsat cu buza umflată. îl urăsc.
— Dar te-a iubit odată, nu-i aşa?
— A fost o pasiune trecătoare. Mai toţi bărbaţii sînt nişte mincinoşi. Mă rog, cu excepţia ta.
Rînji şi continuă să şteargă rămăşiţele de porc cu sos de bulion din farfurie cu o bucată de chiflă
aburindă.
Cuvintele ei îl surprinseră. Dacă tot ce spunea despre Mai Dong era adevărat, atunci de ce-i ţinea scrisorile în cutia ei cu comori? Chiar îl ura? Era puţin contrariat.
Manna îşi dădu seama că e însărcinată în februarie. După aceea insistă ca Lin să-şi aducă un alt pat ca să poată dormi separat.
— Nu vreau să-i fac rău copilului, îi explică ea, dînd să înţeleagă că nu trebuie să mai facă sex pînă la naşterea copilului.
287
El fu de acord. împrumută un pat de campanie de la Biroul de Lucrări Generale şi-l instala într-un colţ al camerei.
Pe Lin, sarcina ei îl surprinse: se gîndise că Manna are patruzeci şi patru de ani şi e prea bătrînă pentru a mai fi fertilă. Acum era îngrijorat, pentru că avea inima slăbită. De cînd se căsătoriseră, avusese crize de aritmie de cîteva ori, iar tensiunea îi era ridicată, deşi cardiograma nu indica probleme serioase. Grija lui venea peste teama că la vîrsta ei s-ar putea să nu mai nască uşor. încercă s-o convingă să facă un avort, dar ea îşi dorea copilul cu orice preţ, zicînd că acesta era scopul căsătoriei lor, că refuză să fie o femeie fără copii şi că asta s-ar putea să fie ultima ei ocazie. îi spuse chiar:
— Sper să fie băiat. îmi doresc un Lin mic.
— Nu cred în chestia asta feudală. Ce diferenţă e între un băiat şi-o fată?
— O fată are o viaţă mai grea.
— Haide, nu mă interesează să am un alt copil.
— Vreau să am un copil al meu. Neputînd s-o facă să renunţe, abandonă
subiectul şi-o lăsă să-şi împlinească dorinţa.
Reacţiile ei la sarcină erau severe. Vomita mult, uneori chiar noaptea tîrziu, şi nu-i mai păsa cum arăta. Faţa i se umflase, iar pielea din jurul ochilor devenise închisă la culoare şi flască, de parcă tocmai s-ar fi oprit din plîns. în plus, mînca enorm; mînca supă din cotlet de porc cu bucăţi de varec, spunînd că pruncul are nevoie de hrană şi bătîndu-şi burta, care încă nu-i crescuse. Mai mult, avea pofte. într-o zi rîvnea cartofi, a doua zi prăjituri cu alune. Apoi îşi aminti de meduze şi-l imploră pe Lin să-i facă rost. Muji era departe de mare, şi chiar meduzele uscate
288
erau o raritate după Festivalul Primăverii. Lin se urcă seara pe bicicletă să caute meduze, dar nu găsi. Le rugă pe nişte surori, ale căror familii locuiau în oraş, să-l ajute, dar nici una nu putu face nimic. în cele din urmă, printr-o relaţie a ofiţerului de la popotă, Lin cumpără un kilogram de meduze sărate de la o pescărie.
Manna spălă nisipul şi sarea de pe meduze, le tăie în felii şi le asezona cu oţet, mujdei de usturoi şi ulei de susan. Timp de trei zile, la fiecare masă mesteca feliile de meduză, ronţăindu-le cu poftă. îl tot îmbia pe Lin să guste o bucăţică, dar el nu putea suporta mirosul.

Apoi, începînd cu a patra zi, nu mai puse meduzele pe masă, de parcă habar n-avea de felul ăsta de mîncare, cu toate că o jumătate de castron cu resturi se afla încă pe dulap.
Tanti Cheng, mama doctorului Ning, trecu pe la ea într-o seară, şi-i spuse Mannei:
— Ai noroc că mănînci tot ce pofteşti. Pe vremuri, cînd am născut primul băiat, am mîncat doar zece ouă. Şi asta timp de două luni. Cînd eram borţoasă cu al doilea copil, muream să mănînc pui prăjit şi mă duceam în fiecare dimineaţă la piaţă să mă uit la puii aurii de la taraba cu mîncare gătită. N-aveam bani nici măcar pentru o aripă, dar mergeam acolo doar să miros.
Cuvintele bătrînei îi amintiră Mannei ce-i trebuia ei, şi începu să poftească friptură de pui. Aşa că Lin îi cumpăra o dată la două zile cîte un pui de la un bufet din apropiere, deşi era îngrijorat din cauza preţului: din salariul lui nu-şi putea permite mai mult de cincisprezece pui prăjiţi. Din fericire, pofta ei de friptură de pui dură mai puţin de două săptămîni. Apoi îşi aminti de rodii, imposibil de găsit aici iarna. Ce poftă avea de boabele alea rozalii, acre, pişcătoare şi zemoase!

într-o noapte visă chiar un copac viguros, încărcat cu rodii. îi povesti lui Lin visul, adăugind că fructul norocos prevestea că vor avea un băiat zdravăn.
într-un fel, imposibilitatea de-a face rost de rodii îi cuminţi apetitul ciudat şi începu să mănînce iarăşi normal.
De cînd se căsătoriseră, Lin nu prea mai citise. Biblioteca de lîngă uşă încă mai avea cărţi în ea, dar pe lîngă acestea mai erau şi ceşti, sticle cu medicamente, portochelari, lanterne, un Hopa Mitică şi bibelouri. Praful se adunase pe cărţi, dar nici el, nici nevastă-sa nu se sinchiseau să-l şteargă. în comparaţie cu el, Manna citea mult, în special cărţi despre sarcină, naştere şi îngrijirea copiilor. Consulta toate cărţile pe acesta temă din mica bibliotecă a spitalului; fu uluită să constate cît de neştiutoare era în lucruri legate de creşterea copiilor. La cină îşi informa soţul despre ce citise în ziua aceea. De cele mai multe ori, el o asculta absent; cuvintele ei îi intrau pe-o ureche şi-i ieşeau pe alta. Uneori lipsa lui de interes o enerva.
în afară de citit, era ocupată cu pregătirea hainelor şi scutecelor pentru copil. Le ceru cîtorva surori bluze şi pijamale rărite, pentru că scutecele trebuie făcute dintr-un material moale, care să nu irite pielea copilului. Seara se ducea pe la vecine să înveţe cum se fac plăpumioarele şi pernele pentru copii şi cum se tricotează şosetele şi botoşeii. Cumpără un kilogram şi jumătate de lînă, care o costă peste şaptezeci de yuani, ceea ce îl făcu pe Lin să se întrebe de ce devenise mînă largă, chiar risipitoare, pentru că, evident, copilul nu avea nevoie de atîtea haine de lînă-Dar nu se plînse, pentru că îşi cheltuise propriu bani.
Uneori venea şi Hua duminica. Dacă Manna era acasă, nu stătea mult. Ii spuse tatălui ei că Shuyu s-a bucurat să afle de sarcina Mannei, pentru că asta însemna că vor avea o familie mai numeroasă. Lin fu contrariat de reacţia lui Shuyu, care părea să dea de înţeles că îi era încă soţie. Se întrebă dacă nu cumva pensia pe care i-o plătea o făcea să se simtă aşa. Ce minte simpluţă. Uneori Hua aducea clătite cu praz, pe care Shuyu le pregătise pentru el, dar nu scotea mîncarea din sacoşă, dacă Manna era prin preajmă. Vorbea şi zîmbea mai mult acum, spu-nîndu-i tatălui ei că îi plăcea meseria ei şi colegii se purtau bine cu ea. Arăta veselă, iar colţurile gurii i se ridicau puţin cînd zîmbea, şi în ochi îi răsărea o sclipire veselă. Fără ştirea Mannei, Lin îi cumpără lui Hua o bicicletă Phoenix şi un ceas Shanghai. Deşi Manna ştia că Hua nu şi le poate permite, nu spuse nimic. De fapt, niciodată n-o primea pe fată cu inima deschisă.
Uneori Lin se gîndea la cei douăzeci de ani de dinaintea căsătoriei. Vremea aceea tihnită i se păru că aparţine vieţii altui om. Nu se putea reţine să nu-şi imagineze cum ar fi arătat casa lor, dacă el şi Manna s-ar fi căsătorit în urmă cu cincisprezece ani. La vremea aceea era o femeie atît de plăcută, încît crezuse că va fi fericit cînd se va căsători cu ea. Dar acum era altfel, destul de plictisitoare, de fapt. îşi dădu seama cît de mult o schimbase suferinţa.
Cîteodată era năucit de-o emoţie ciudată, care-l împungea dîndu-i o durere furnicătoare la tîmple. Se întreba dacă într-adevăr îl preocupă viaţa lui de om însurat, atît de plictisitoare, haotică şi obositoare.

_^Ab

7

Lin îi spuse Mannei că se va duce la cabinet după cină. Fusese solicitat să ţină nişte cursuri de chimie elementară unui grup de subofiţeri sanitari, care urmau să dea examen la şcoala de asistenţi medicali. Orele aveau loc seara, de două ori pe săptămînă.

— De ce trebuie să mergi la cabinet neapărat în seara asta? îl întrebă Manna.

— Acolo pot lucra mai mult, răspunse el nonşalant.

— Ce să lucrezi?

— Ţi-am spus, trebuie să-mi pun la punct chimia pentru ore.

— Şi nu poţi face asta acasă ?

— Am nevoie să mă concentrez. Vocea îi era foarte fermă.

Manna nu mai adăugă nimic, deşi cuvintele o întristară, iar dorinţa lui de a sta departe de casă o nelinişti. De curînd observase că deseori îi apărea o sclipire tăioasă în ochi, atunci cînd vorbea cu ea, ca şi cînd nu mai avea răbdare. După părerea ei, iritarea putea fi consecinţa refuzului ei de a avorta sau se datora abstinenţei sexuale. întrebase mai multe femei în vîrstă dacă poate continua să împartă patul cu el, dar toate o asigurară că, de dragul copilului, părinţii trebuie

să se abţină în timpul sarcinii. Le dădu crezare, mai cu seamă că unele cărţi pe care le citise sfătuiau acelaşi lucru.

După ce Lin plecă la cabinet, începu să se agite. Gîndurile îi fură cuprinse de tot mai multe îndoieli, iar imaginaţia prinse aripi. Nu se putu abţine să nu se întrebe dacă o mai iubea. Era puţin probabil ca abstinenţa sexuală să-l fi înstrăinat. îşi aminti clar că atunci cînd îl rugase să-şi instaleze un pat, fusese imediat de acord, ca şi cînd i-ar fi făcut plăcere. Să însemne asta că s-a plictisit de mine ? se întrebă ea. Poate că da. Caută o altă femeie ? Imposibil. Am rezistat împreună tuturor adversităţilor. Nu se poate schimba aşa, dintr-o dată. Totuşi, de ce e atît de dornic să stea departe de mine? Vrea să se distreze cu altcineva ? îl atrage o altă femeie ? Chiar s-a dus la cabinet? E singur?

Cu cît se gîndea mai mult, cu atît se simţea mai nefericită. O copleşi un simţămînt intens de singurătate, iar casa aproape întunecată îi părea o cameră de spital părăsită. Avea sentimentul că lumea întreagă conspiră să-şi bată joc de ea. Nu, îşi zise, chiar dacă aş fi piatra de moară din spinarea lui Lin, tot nu-i voi permite să scape de mine atît de uşor. E tot ce am. Fără el, casa asta n-ar mai fi casă. în plus, ar trebui să se preocupe să-şi iubească şi să-şi îngrijească nevasta gravidă. Trebuie să încerc să-l reţin prin orice mijloc.

A doua seară, după ce Lin isprăvi cina, îşi luă umbrela şi plecă, ea îşi azvîrli pe ea pelerina şi-l urmări. Se ţinu cam la o sută de metri în urma soţului ei, care mergea cocîrjat prin ploaia căzînd în şuvoaie albe, piezişe, legănate, rotindu-se în bătaia vîntului. Cîteva vrăbii ciripeau timid sub streşini. Era încă frig, deşi copacii de la marginea drumului dădeau în frunză. Pasul lui greoi

îi aminti Mannei că nu mai era tînăr. Cum de ţi-a trecut prin cap că se duce la o altă femeie? se minună ea. Ce gînduri absurde mai ai. Eşti prea geloasă şi prea posesivă. De ce nu-i dai puţină libertate?

Lin intră în clădirea secţiei de medicină generală, dar ea nu-l urmă. Rămase sub un coş de baschet din curtea din faţă. N-o să intre pînă el n-o să ajungă la cabinet, la primul etaj. Aşteptă îndelung. Trecură zece minute şi luminile din cabinet rămaseră tot stinse. Fereastra era întunecată ca gura unui puţ. Unde era ? La toaletă ? Imposibil, se uşurase chiar înainte de a pleca. Mai mult ca sigur că făcea el ceva pe ascuns altundeva.

în timp ce-şi ştergea ploaia de pe faţă cu mîna, auzi un rîset la capătul vestic al clădirii. Se duse pînă acolo, să vadă ce se întîmplă. în sala de curs de la parter, Lin vorbea cu şapte-opt sanitare tinere, în jur de douăzeci de ani. Toate păreau absorbite şi-l urmăreau cu mare atenţie. Ferestrele erau deschise, dar ea nu prea auzea ce spune. Din cînd în cînd prindea cîte o frază ca „structură diferită" sau „formula moleculară". îşi dădea însă seama că era fericit: i se citea asta pe faţă şi din gesturile animate. Părea mai înalt ca de obicei şi se ţinea drept. Privirile elevelor erau fixate pe el. Brusc, vîrful cretei îi zbură dintre degete, iar el făcu: „Hopa!", ceea ce stîrni rîsul prostesc al uneia dintre femei.

Furia şi gelozia o năpădiră pe Manna. Se gîndi că două dintre sanitare arătau bine şi, mai mult ca sigur, îi atrăgeau pe mai toţi bărbaţii, în special cea poreclită Albă ca Gîsca. Tînăra aceea fusese transferată la spital în urmă cu cinci luni, din cauza unei legături cu un ofiţer de la comandamentul din Shenyang. Fusese actriţă într-o
294
trupă de operă şi ajunsese să fie trimisă în oraşul ăsta îndepărtat după ce nevasta ofiţerului scrisese o duzină de scrisori superiorilor lui, ameninţînd că va face public scandalul, dacă n-o pedepsesc pe „curva rîioasă". Studiind-o pe Albă ca Gîsca de la o distanţă de douăzeci de metri, Manna observă că are într-adevăr gîtul lung şi alb ca al unei gîşte, parţial acoperit de părul negru ca pana corbului. Nasul îi tremura uşor şi nu contenea să-i zîmbească profesorului. Ceva nu era în regulă cu această femeie care părea incapabilă să trăiască fără să seducă un bărbat: avea un aer de nevăstuică. Manna auzise că într-o noapte, în timpul lucrului, Albă ca Gîsca bîntuise în halatul alb, fără nimic pe dedesubt. Unii pacienţi, bărbaţi, miroseau probabil ceva la ea de-o urmăreau ori de cîte ori îşi făcea apariţia.
Cu cît se uita mai mult la faţa de vrăjitoare a femeii, cu atît era mai nefericită. Ce o înfuria mai tare erau ochii, cu nuanţe de caisă, care nu se deslipiseră de Lin de cînd o urmărea Manna. Cît o ura, cît de mult le ura pe toate! Nici Lin nu era mai breaz. Era clar că-i face plăcere să flirteze cu tinerele astea. Fără ruşine: le putea fi tată. Nu era de mirare că era atît de dornic să plece de-acasă din clipa în care punea beţişoarele pe masă. Casa lor nu mai era decît o casă de oaspeţi pentru el; se întorcea să mănînce şi să doarmă. Să-l ia naiba! Naiba să le ia pe toate! Ploaia se înteţi şi picăturile mari căzeau pe ţiglele verzulii şi pe pavajul de beton, răpăind din ce în ce mai iute. Două femei din sala de curs se ridicară şi veniră la ferestre să le închidă, aşa că Manna făcu stînga-mprejur şi se îndreptă spre casă. îşi simţea picioarele slăbite, ca de cîrpă.
295
A doua zi dimineaţă, în drum spre lucru, Manna se întîlni din întîmplare cu comisarul Su. Pentru că erau în relaţii prieteneşti, îl întrebă de ce spitalul nu folosea pe altcineva pentru orele de chimie. Ca femeie însărcinată, avea nevoie ca bărbatu-său să stea seara acasă. O clipă Ran Su fu uluit de întrebarea ei, spunîndu-i că n-a auzit de asemenea ore, nemaivorbind de faptul de a-l însărcina pe Lin c-o asemenea activitate. Evident, erau suficienţi absolvenţi de colegiu, de ce să-l deranjeze pe Lin cu aşa ceva?
— Nu-ţi face griji, o să verific chestia asta, îi spuse el cînd se despărţiră. Picioarele lui crăcănate păreau şi mai curbate ca anul trecut.
Răspunsul comisarului Su o surprinse pe Manna, care se întrebă cine îl însărcinase pe Lin să ţină orele. Seara trecută, după ce se întorsese de la secţia medicală, se luptase cu ea însăşi şi se hotărîse să nu-l înfrunte pe Lin, amintindu-şi de preţul pe care îl plătise pentru a avea o casă a lor. Era de neimaginat ca Lin să nu ia în serios căsătoria lor. Altfel n-ar fi aşteptat-o atîţia ani şi nu s-ar fi străduit din greu să obţină divorţul. Nu putea fi un uşuratic. Dar pentru că se întîlnise cu Ran Su şi descoperise că orele nu fuseseră stabilite oficial, Manna se răzgîndi. Dorea să-l întrebe pe Lin şi să lămurească problema.
— Lin, vreau să te întreb ceva, spuse ea după prînz.
— Ce?
— Cine ţi-a spus să ţii orele de chimie ?
— Ele m-au rugat să le ajut.
— Cine anume?
— Sanitarele care vor să-şi ia examenele. Au venit la mine în cabinet şi m-au rugat să le fac un curs rapid.
— Nu te-a însărcinat nimeni, deci?
296
— Nu. Ele m-au implorat, iar eu am fost de acord să le ajut.
— De ce n-ai vorbit cu mine înainte de a fi de
acord?
— Trebuia neapărat? o întrebă el batjocoritor, în spatele ochelarilor, ochii îi sclipiră cu acea privire dură, de care-i era groază.
— Asta-i casa noastră, Lin, nu o casă de oaspeţi de unde poţi pleca atunci cînd pofteşti.

— Ştiu. '
Lin părea enervat. Manna izbucni în lacrimi şi-şi îndreptă privirile spre tavan, spunînd:
— Dumnezeule, ca şi cum nu şi-ar da seama ce face. Cum să-l fac să înţeleagă!
— Ce nu-i bine? Mi-au cerut ajutorul, de ce să nu le ajut?
— Să-ţi spun eu ce nu-i bine. Ai o nevastă gravidă care face singură toată treaba şi stă acasă bolnavă de grijă, în timp ce tu te distrezi cu alte femei.
— Asta nu-i cinstit. N-am fost cu nici o femeie.
— Atunci sanitarele alea ce sînt ? Cine-i Albă ca Gîsca? Un domn oarecare?
— Eşti iraţională.
— Asta n-are de-a face cu raţiunea, ci cu sentimentele. Dă-mi voie să-ţi spun că nici un bărbat decent nu i-ar face aşa ceva nevestei lui.
— Ei bine, nu m-am gîndit la asta. Lin părea destul de inocent.
Manna intră în dormitor şi-şi îngropa faţa într-o pernă umplută cu puf de raţă. El rămase acolo, fuma o vreme şi, fără să mai scoată o vorbă, plecă la lucru.
Manna nu avu astîmpăr toată după-amiaza, nefiind sigură dacă Lin o să se întoarcă la cină şi dacă o să plece din nou seara. îşi făcu şi autocritica. Poate că nu ar fi trebuit să aibă o

astfel de ieşire. Probabil că acum o crede o scorpie geloasă. îşi schimbase sentimentele? Poate că se plictisise în asemenea măsură de ea, că începuse să alerge după o altă femeie. Nu, nu poate fi chiar atît de lipsit de suflet. Ce vrea, de fapt?
Cu cît se gîndea mai mult la aceste lucruri, cu atît se agita mai mult. Totuşi, în adîncul sufletului, simţea că nu se înşală.
Pentru cină pregăti găluşte din cocă de tăie-ţei, sperînd că va veni la timp. Fierse o oală cu apă şi-l aşteptă. Lin se întoarse la şase fix, ca de obicei. Cît de uşurată se simţi cînd îl văzu; fără să mai aştepte, puse găluştele cu carne de porc în apa care fierbea.
în timp ce oala clocotea, rupse nişte lăptuci de apă, tocă o legătură mică de coriandru şi le puse pe toate într-o supieră mare. între timp Lin puse pe masă linguri, castroane şi ceşti cu soia şi oţet, spunîndu-i că ar fi trebuit să aştepte să prepare el umplutura şi s-o ajute să facă şi găluştele.
— Nu ştiam cînd o să te întorci, îi spuse ea, deşi era parţial adevărat. îşi făcuse griji că s-ar putea să nu vină acasă la cină.
Cînd găluştele fură gata, le turnă cu tot cu apă în supieră, apoi puse o lingură de sos de ardei şi mestecă supa în sensul invers acelor de ceasornic, cu o lingură de supă din oţel inoxidabil.
Cina era gata. Lin duse supieră în sufrageria care le servea şi de cameră de zi.
în timp ce mîncau, Lin îi spuse că se întîlnise cu Ran Su după-amiază. De fapt, vorbiseră îndelung despre femei.
— A fost o conversaţie plăcută, îi zise el.
— Şi despre ce-aţi vorbit ?
— Despre femei, în general.

— Crede că mi-am pierdut minţile?
— O, nu, a zis că eu am greşit, că nu te-am
înţeles.
— Ce a spus, exact?
— A zis că o femeie nu poate supravieţui dacă nu i se dă atenţie şi nu este iubită.
Ea rîdea pe înfundate, amuzată că Ran Su se poate exprima aşa. Nu era de mirare că-i atît de răbdător cu nevasta lui cea nebună. Manna îi
zise:
— Nu-i adevărat. Cu călugăriţele cum rămîne ?
— Ei bine... Lin se opri şi apoi continuă: Au grijă călugării de ele, nu-i aşa?
Amîndoi izbucniră în rîs.
— Manna, îi zise el, dacă aş fi ştiut că te împotriveşti să ţin orele alea, n-aş fi acceptat.
Văzîndu-i privirea cinstită, îi zîmbi şi-i spuse să nu mai ia hotărîri de unul singur. Trebuie să discute înainte, întotdeauna.
— Un cuplu trebuie să funcţioneze ca o echipă,

zise ea.
începînd din ziua aceea, seara stătea acasă să-şi pregătească lecţiile. Pentru că orele începuseră deja, nu le mai putea schimba, aşa că trebuia să le ţină de două ori pe săptămînă. Deşi pe Manna o bucura împăcarea, încă era iritată din cauza celor două seri de singurătate. Uneori se simţea deprimată cînd el nu era acasă, şi nu se putea abţine să nu-şi imagineze cum să-l facă să-i înţeleagă măcar o frîntură din gînduri.
299

8

Pe măsură ce-i creştea burta, Manna devenea tot mai arţăgoasă. Nu-i convenea deloc absenţa lui Lin de-acasă două seri pe săptămînă. Ştia prea bine că orele se vor termina curînd, dar nu se putea abţine, şi-l trata ca şi cum avea o aventură. Faţa ei acră îi amintea lui Lin de ce-i spusese în ziua următoare nunţii: „Aş vrea să fii imobilizat la pat şi să stai cu mine toată ziua". Să fie asta dragoste? se întrebă el. Poate că mă iubeşte prea mult.
într-o zi de august, către sfîrşitul după-amie-zei, Manna se întoarse de la magazin cu patru bucăţi de *tofu* calde într-o găletuşă de plastic galbenă. După ce o puse pe masa din bucătărie, îi spuse lui Lin: „Nu mi-e bine deloc". Apoi se duse în grabă în dormitor, iar Lin veni după ea. Se uită în jos, între crăcii pantalonilor bombaţi pe burtă şi descoperi o pată umedă.
— O, probabil că mi s-a rupt apa.
— Adevărat? Era îngrijorat. Sarcina nu ajunsese încă în luna a noua.
— Repede, hai să mergem la secţia de medicină generală, zise ea.
— Nu intra în panică. S-ar putea să fie prea devreme şi să fie o alarmă falsă.
— Să mergem. Sînt sigură că e timpul.

300
— Poţi merge?
— Da. O porniră împreună la drum, Lin sprijinind-o
de braţ. Soarele apunea, dar asfaltul, moale sub paşii lor, încă emana căldură. Cîteva sfori cu rufe verzi şi albe se legănau leneş printre salcîmii deşi din spatele unui cămin. O lăcustă mare îşi luă zborul ca o săgeată de pe drum, scoţînd sântei din marginile rozalii ale aripilor, apoi se izbi de-o cuvertură de bumbac, care atîrna pe-o sfoară de rufe, şi căzu la pămînt. Frunzele unor copaci de pe drum erau ofilite şi negre din cauza insectelor, pentru că nu plouase de-o lună întreagă. Ici şi colo se vedeau resturi de omide împrăştiate pe pămînt. Lin era foarte atent la drum, ca să evite locurile în care Manna ar putea păşi greşit; în plus, era tot mai îngrijorat, gîndindu-se la copilul care s-ar naşte prematur.
Cînd ajunseră în clădire, Manna fu dusă rapid într-o încăpere mică de la etajul trei, în care o masă de consultaţii tapiţată cu burete de cauciuc şi piele lucioasă servea drept pat de naştere. Sora Yu întinse un cearşaf steril pe masă şi o ajută pe Manna să se urce. Peste cîteva minute, Manna începu să aibă contracţii şi să urle.
Sora Yu ieşi în fugă să trimită după Hayian, singura obstetriciană din spital, care plecase deja acasă. La intrarea în clădire dădu peste prietena ei, Albă ca Gîsca: spunîndu-i despre ce era vorba, aceasta acceptă să vină sus s-o ajute.
în încăperea de sus, Manna urla din nou, strîngîndu-l pe Lin de braţ.
— O să-ţi revii, dragă, zise el.
— O, rinichii mei!
Gîfîia şi-şi freca spatele cu mîna liberă.
— Nu sînt rinichii, Manna, spuse el, ca şi cum ar consulta un pacient obişnuit. Durerea probabil că radiază din pelvis.
301
— Ajută-mă! Nu mai vorbi aiurea!
O clipă rămase încurcat, apoi îi apăsă noada cu palma şi începu să i-o maseze. Ea gemea si transpira. Nu avea idee ce-ar trebui să facă să-i uşureze durerea. încercă să rememoreze textul unui manual despre naşteri, pe care-l învăţase acum douăzeci de ani, dar nu-şi aminti nimic.
Haiyan ajunse abia după o oră. Era calmă şi se scuză că întîrziase din cauza traficului. După ce o consultă rapid pe Manna, îi zise sorei Yu să-i ia tensiunea şi s-o radă. Apoi îi ordonă Albei ca Gîsca: „Porneşte ventilatorul şi fierbe nişte apă". După care se întoarse spre Lin şi-i

spuse:
— Colul nu-i dilatat decît trei centimetri. Va mai dura ceva. Punînd mîna pe fruntea pacientei, îi spuse: Totul va fi bine, Manna.
Lin o trase pe Haiyan deoparte şi-i şopti:
— Crezi c-o să supravieţuiască ? Are probleme cu inima, ştii asta.
— Pînă acum e bine. Nu-ţi face griji. Vine copilul şi-i prea tîrziu să ne mai gîndim la altceva. Dar o să reţin ce mi-ai spus.
Reveni la masă şi spuse:
— Manna, o să-ţi fac o infiltraţie cu oxytocin, bine?
— Da, fă-o. Să scap odată repede.
— Pot ajuta cu ceva ? o întrebă Lin pe Haiyan.
— Ai luat cina?
— Nu.
— Du-te să mănînci şi vino cît poţi de repede. Asta poate dura o noapte întreagă. Avem nevoie să fii pe-aproape.
— Dar tu ? Ai mîncat ?
— Da.
Era impresionat de calmul lui Haiyan. Ieşi din încăpere în timp ce nevastă-sa urla şi-şi freca spatele cu ambele mîini.
302
Ajuns în sala de mese, Lin cumpără o supă de spanac şi două chifle umplute cu varză şi carne de porc şi începu să mănînce fără poftă. Nu ştia dacă să fie fericit din cauza copilului, a cărui naştere îl luase prin surprindere. Rîgîi şi gura i se umplu de suc gastric, fiind gata să vomite. îşi odihni fruntea de pumnul proptit de marginea mesei. Din fericire, nu era nimeni prin preajmă; în jurul lui erau scaune puse cu susul în jos pe mese.
Afară, porcii începură să guiţe în cocinile aflate în spatele bucătăriei, pentru că porcarul lovea troaca lateral, cu o paletă metalică. în sala de mese apăru un grup de surori şi sanitare, care se strînseră în jurul a două mese de la capătul celălalt al încăperii şi începură să cureţe fasole verde.
Lin oftă. Arsurile îl împiedicară să-şi termine cina. în aer plutea o duhoare persistentă, care venea de la cazanul cu lături de lîngă chiuveta lungă. Se ridică şi traversă sala să arunce supa în cazan. După ce-şi spălă castroanele şi lingura, făcu gargară, apoi îşi puse tacîmurile în sacul de prosop dungat, şi-l agăţă de perete, printre sacii tovarăşilor lui. La celălalt capăt al sălii, tinerele pălăvrăgeau şi fredonau un cîntec dintr-un film. Un căţel legat de piciorul unei mese schelălăia.
Cînd Lin se întoarse la spital, gemetele neves-ti-sii deveniseră urlete. Haiyan îi spuse că, din cîte se părea, copilul o să vină mai curînd decît crezuse. De fapt, Manna se afla într-o perioadă de tranziţie. Lin umezi un prosop şi-i şterse lacrimile şi sudoarea de pe faţă. Din ochi îi ieşeau flăcări, iar obrajii erau stacojii.
— Nu mai suport! Nu mai vreau! ţipă ea. Colţurile gurii i se întinseseră la maximum.
— Manna, zise el, o să se termine curînd. Haiyan o să aibă grijă de...
303
— Oh, de ce mi-ai făcut una ca asta ? strigă ea. El fu luat prin surprindere, dar nu reuşi să îngaime decît:
— Manna, dar nu vrei copilul?
— Fir-ai tu să fii! Nici nu ştii cît doare. Oh, toţi v-aţi bătut joc de mine!
— Te rog, nu ţipa. Te aud şi ceilalţi din clădire.
— Nu-mi spune ce să fac, fir-ai tu să fii!
— Hai, n-am vrut să...
— Te urăsc! zbieră ea. Pe toţi vă urăsc.
— Te rog, o să deranjezi...
— Nenorocitule! Prea tîrziu. O, ajută-mă!
— Bine, ţipă cît vrei.
— Nenorocitule! Nenorocitule!
Lin era uluit, întrebîndu-se de ce, aşa, dintr-o dată, îl numea astfel. Părea furioasă şi pe

Haiyan; probabil că de-aia zisese că toţi îşi bătuseră joc de ea. Apoi îi veni ideea că prin cuvîntul „nenorocit" se referea la cei două mii de yuani despre care vorbiseră acum douăzeci de ani să-i plătească lui Bensheng, în schimbul sprijinului lui. Probabil că se gîndise că, dacă s-ar fi căsătorit acum zece ani, i-ar fi fost mai uşor să nască. Gîndul acesta îl uimi peste măsură, pentru că nu ştiuse că ţinuse ascuns acest resentiment toţi anii ăştia. O luă spre uşă, spunîndu-i Albei ca Gîsca, brusc, că se duce la baie.
De unul singur în toaletă, încercă să-şi pună ordine în gînduri. Probabil că Manna sperase c-o să cheltuiască două mii de yuani să-l cumpere pe Bensheng, deşi nu-şi arătase clar dorinţa. îşi aminti limpede că a refuzat să împartă suma cu el. Atunci de ce-l numea „nenorocit" ? Simţi cum ceva îi prinde plămînii şi o durere începe să-i roadă pieptul. Dacă ar fi avut atîţia bani, cu siguranţă că ar fi terminat divorţul mai repede, îi spusese că nu are decît şase sute de yuani în

bancă, iar ea refuzase să-i spună cît economisise. Probabil că-şi închipuise că e un om bogat şi se putea dispensa uşor de două mii de yuani. Cum de n-are încredere în el după atîţia ani? De ce naiba nu-i spunea nici un secret de-al ei şi nu-i dădea voie să-i vadă carnetul de cec? O voce interioară îi răspunse: Pentru că banii sînt mai preţioşi şi mai eficace decît dragostea. Dacă ai fi cheltuit banii, totul ar fi mers bine şi te-ai fi bucurat de-o căsnicie fericită. Nu, n-ar fi fost chiar atît de uşor, replică Lin. Ba ar fi fost uşor ca gîndacu' pe chelie, continuă vocea. Să zicem c-ai fi avut zece mii de yuani şi-ai fi cheltuit o cincime cu cumnatul tău, tre-cîndu-i la pierderi. Te-ai fi putut însura cu Manna acum zece ani. Dacă s-ar fi întîmplat aşa, nu ar mai fi avut o naştere dificilă şi n-ar mai fi lansat aceste acuzaţii nedrepte. Vezi, deci, nu sînt banii mai puternici decît dragostea?
Asta nu-i adevărat, o contrazise Lin. N-am
avut nevoie de bani să ne îndrăgostim, cum n-am
avut nevoie de bani să ne consumăm căsătoria.
Chiar aşa? Atunci de ce-ai cheltuit o mie o
sută de yuani la nuntă? De ce aveţi carnete de
cec separate?
Lin era în încurcătură şi nu găsea răspunsul potrivit, dar îşi reprimă acea voce rece. Rămase în baie mai mult timp, pentru că era singurul loc în care putea trece neobservat. Se aşeză pe pervaz, cu spatele sprijinit de perete, privind absent spre curtea din spate. Se întunecase deja; dincolo de plasă bîzîiau ţînţarii şi licuricii descriau mici arcuri. Dinspre un cămin se auzea sunetul strident al unui acordeon care cînta cu intermitenţe „Internaţionala". Un şofer de camion ardea nişte cîrpe unsuroase în colţul garajului, avînd alături o găleată cu apă. în depărtare, pe deal, în prisaca

temporară, clipeau cîteva felinare cu petrol. Cîtiva apicultori erau încă ocupaţi să strîngă mierea deşi se înnopta.
Pe Lin începu să-l înţepe ochiul drept, de parcă îi intrase un obiect străin. îşi scoase ochelarii şi-şi frecă ochiul cu vîrful degetului. Dar cu cît se freca mai mult, cu atît îl durea mai tare. Se ridică şi se duse la chiuvetă şi-şi puse capul într-o parte, sub ţeava de la robinet, ca jetul să-i curăţe ochiul. Apa rece, care i se scurgea peste obraji şi frunte, îl învioră.
Abia închise robinetul, că dinspre locul în care se afla Manna veni un ţipăt sfredelitor, ceea ce-i atrase atenţia că stătuse probabil în baie cel puţin o jumătate de oră şi era timpul să se întoarcă. Se şterse pe faţă cu batista, îşi puse ochelarii şi ieşi în grabă.
Cînd intră iar în sala de naşteri, nevastă-sa se văita:
— Oh, te urăsc... prea tîrziu... atîţia ani... mor, prea bătrînă pentru copil.
— Manna, îmi pare rău, zise el. Fără răfuieli, bine? Concentrează-te pe...
— Bine, colul dilatat total. Haiyan le făcu semn sorei Yu şi Albei ca Gîsca să vină mai aproape s-o ajute. Manna, hai să împingem. Respiră adînc. Gata?
Manna dădu din cap. Haiyan numără:
— Un', doi, *şi.*
Manna împinse, iar faţa îi era stacojie şi trasă. Lin observă că faţa lui Haiyan era umflată şi roşie ca racul.
în momentul în care Manna expiră, iar urlă la el:

— Lua-te-ar naiba, e prea tîrziu. Traistă goală.. • fricosule!
306
— Te rog, nu fi rea, o imploră el.
— Ah, mor. Naiba s-o ia pe mă-ta!
Albă ca Gîsca se întoarse şi chicoti, dar se opri, văzînd privirea fixă a Mannei. Ruşinat, Lin îşi luă mîna de pe umărul soţiei şi-o apucă din nou spre uşă. Haiyan îl prinse de braţ şi-i şopti:
— Lin, ar trebui să stai.
— Eu... eu... nu pot.
— Nu-i ieşit din comun ca pe-o femeie în travaliu s-o apuce furiile. Şi pe mine m-a înjurat. Dar nu trebuie să-i dăm importanţă. Ştii, asta o face să se simtă mai bine. Nu trebuie să-i pui cuvintele la inimă. E speriată şi simte nevoia
să-i fii alături.
El clătină din cap şi ieşi fără să mai scoată o
vorbă. Manna ţipă după el:
— Du-te dracu', laşule! Nu mai vreau să-ţi văd faţa înainte să mor.
Haiyan se întoarse la masa de naşteri şi-i
zise:
— Hai, hai să mai împingem o dată.
— Nu, nu pot, strigă Manna. Taie-mă, Haiyan. Te implor. Te rog, fă-mi... o cezariană.
Coridorul era slab luminat, deşi în clădire erau oameni în schimbul de noapte. Lin merse în susul şi-n josul holului, fumînd ţigară de la ţigară; mintea îi era amorţită, ştearsă şi uşor ameţită. în tot acest timp, ţipetele şi blestemele nevesti-sii răsunau pe întregul etaj. Unii treceau pe lîngă sala de naşteri de mai multe ori, încer-cînd să înţeleagă ce strigă. Lin se aşează pe banca lungă, cu faţa îngropată în mîini. I se făcu milă de el. De ce trebuie să trec prin asta? se gîndi el. Nu mi-am dorit copilul.
îşi aminti că acum o jumătate de an o ţărancă zăcuse chiar pe banca aceea, sîngerînd şi aşteptînd să fie tratată. Bărbatul ei îi înfipsese două baterii
307
mari în vagin deoarece riscase o amendă de o mie de yuani pentru că avea acum doi copii, iar ea ratase din nou să-i facă un băiat. Felcerul din sat nu-i putuse scoate bateriile, aşa că a fost adusă cu căruţa la spitalul militar. Lin îşi aminti exact că era slabă-slabă şi tînără, cu faţa pe jumătate acoperită de o basma albastră, că un vas de sînge ca o rîmă îi pulsa la tîmplă. Cînd s-a oprit s-o studieze, ochii ei rotunzi l-au privit fără tresărire. L-a intrigat expresia ei, în care nu se citea nici urmă de resentiment; în părul ei făcut permanent a văzut păduchi şi lindini cît seminţele de susan.
Nu se putea abţine să nu se întrebe de ce oamenii trebuie să trăiască la fel ca animalele, să mănînce, să se reproducă, pătrunşi de instinctul de conservare ? Ce rost are să ai o duzină de fii, dacă propria ta viaţă este nefericită şi fără sens ? Probabil că oamenii se tem, se tem să nu dispară de pe pămînt, fără urmă şi total uitaţi, aşa că fac copii să lase ceva din ei. Cît de egoişti mai pot fi şi părinţii. De ce trebuie să fie neapărat un fiu ? Fetele nu pot aminti despre părinţii lor ? Ce obicei nebunesc şi stupid să ceri ca fiecare cuplu să aibă un băiat care să-i ducă mai departe numele.
îşi aminti zicătoarea: „Creşte un fiu pentru bătrîneţe" şi se gîndi: Chiar dacă se crede că un băiat e superior unei fete, poate că nici viaţa lui nu e uşoară. Cînd o să crească, o să trebuiască să-şi întreţină părinţii. Ce chestie egoistă. De cîte ori nu se întîmplă ca părinţii să aibă fii pe care să-i exploateze mai tîrziu. Toţi preferă băieţii fetelor, tocmai pentru că băieţii le vor da mai mult; drept capital, sînt mai valoroşi".
Gîndurile îi fură întrerupte de nişte urlete venind dinspre sala de naşteri. Uşa se deschise şi sora Yu îi făcu semn să intre. îşi stinse ţigara
308
cu talpa de cauciuc a pantofului şi-o aruncă în scuipătoarea de lîngă bancă. Apoi se ridică şi o luă spre uşă, tîrîndu-şi picioarele.
— Felicitări, îi spuse Haiyan în momentul în care păşi înăuntru. Ai doi băieţi.
— Adică gemeni?
— Da.

Surorile îi arătară copiii, care plîngeau şi erau aproape identici, fiecare cîntărind puţin peste două kilograme şi jumătate. Erau ciolănoşi, cu capetele mari, cu încheieturile groase, nasurile turtite, cu pielea roşie şi încreţită şi ochii închişi. Aveau feţele zbîrcite ca nişte bătrînei. Unul deschise gura de parcă ar fi vrut să mănînce ceva pentru a-şi afirma existenţa. Celălalt avea o ureche cu auriculul vîrît înăuntru. Arătau atît de deosebiţi faţă de aşteptările lui Lin, că fu copleşit de
dezgust.
— Uite, îi zise Haiyan lui Lin. Seamănă cu
tine.
— Ca două copii fidele, se băgă Albă ca Gîsca, bătîndu-l uşor pe spate pe copilul pe care-l ţinea
în braţe.
Lin se întoarse şi se uită la nevastă-sa. Ea schiţă un zîmbet cu ochii în care încă mai erau urme de lacrimi şi bîigui:
— Iartă-mă. Mi-a fost atît de frică. Credeam că n-o să reuşesc. Aproape că mi-a plesnit inima.
— Te-ai descurcat bine.
îşi puse dosul mîinii pe obrazul ei. între timp, Haiyan începu să coasă colul sfîşiat al Mannei şi incizia în vulvă. Cînd văzu tăietura însîngerată, i se făcu pielea de găină şi-şi întoarse capul îngreţoşat.
Peste o oră, veniră doi asistenţi. O puseră pe Manna pe o targa, o acoperiră cu pături şi o duseră acasă. Lin venea în urmă, ţinîndu-şi copiii

în braţe şi tremurînd de frig. Luna strălucea deasupra coroanelor sălciilor şi arţarilor, iar cărăbuşii şi lăcustele ţîrîiau nebuneşte. Frunzele şi crengile încărcate de rouă se aplecau uşor, iar iarba de pe ambele părţi ale drumului părea ghimpoasă şi groasă, în lumina ca de bronz a felinarelor. O broască orăcăia ca un claxon stricat într-un şanţ depărtat, aproape plin cu apă înspumată. Lin se simţi slăbit şi îmbătrînit; nu era sigur dacă ţinea la gemeni şi dacă o să-i poată iubi cu dăruire. Privindu-le feţele acoperite, începu să-şi imagineze cum ar fi să schimbe locul cu ei, să ia viaţa de la capăt. Dacă pe el l-ar fi ţinut cineva aşa cum îşi ţine el copiii, ar fi dus o altă viaţă. Poate că n-ar mai fi întemeiat o familie.

9

Mannei i s-au dat cincizeci şi şase de zile de concediu de maternitate. In prima săptămînă abia dacă putea umbla, aşa că Lin s-a ocupat de gospodărie şi a gătit în locul ei. Nu avea lapte suficient pentru gemeni, deşi Lin o forţa să mănînce în fiecare zi un castron mare cu supă din picioare de porc, pentru a-i mări lactaţia. Copiii trebuiau hrăniţi o dată la trei sau patru ore; pentru că dura o lună pînă ţi se asigura livrarea zilnică de lapte proaspăt, deocamdată Lin era obligat să le ia lapte praf, care nu se prea găsea. Din fericire, Haiyan îl ajută să cumpere patru kilograme de lapte praf din oraş, deşi la un preţ mai mare.
In a doua săptămînă după ce Manna a născut, Lin a angajat o bonă dintr-un sat din împrejurimile oraşului, o fată scundă şi pistruiată, cu două cozi lungi. O chema Juli. în timpul săptămînii gătea şi-o ajuta pe Manna să vadă de copii, dar se întorcea acasă seara, iar duminica nu putea veni.
Manna devenea din ce în ce mai neputincioasă. Uneori avea arsuri la stomac şi respira cu dificultate, de parcă ar fi suferit de astm. I se descoperi un murmur cardiac. Cardiograma indica o afecţiune cardiacă, ceea ce îl şoca pe Lin. O săptămînă

îi ascunse vestea, apoi se decise să-i spună. Cînd îi dezvălui adevărul, Manna vărsă cîteva lacrimi nu pentru ea, ci pentru copii.
— Pentru mine n-are importanţă, zise ea. Cu cît mor mai curînd, cu atît mai repede scap de lumea asta.
— Ce prostie, îi spuse el. Eu vreau să trăieşti. Ea îşi ridică fruntea, iar privirea disperată din ochii ei îl deconcerta.

— Lin, vreau să-mi promiţi ceva.
— Ce anume?
— Promite-mi că-i vei iubi şi vei avea grijă de ei, cînd eu n-o să mai fiu.
— Nici să nu te gîndeşti la asta. O să...
— Promite-mi, te rog!
— Bine, îţi promit.
— N-o să-i abandonezi niciodată.
— Bineînţeles că nu.
— Iţi mulţumesc. Acum mă simt mai bine. îşi freca inconştient sfîrcul dureros cu palma dreaptă.
Vorbele ei îl indispuseră pe Lin, dar nu ştia cum să-i îndepărteze gîndurile de la moarte. Tot ce putea face era să insiste să-şi cruţe forţele şi să nu-şi facă nici un fel de griji. O să se ocupe el de gospodărie şi de primirea oaspeţilor pe care nu dorea să-i vadă.
După o dezbatere îndelungă, gemenii primiră în cele din urmă numele de Rîu şi Lac. Tatălui lor nu-i plăceau numele prea mult pentru că erau comune, dar mama lor credea că tocmai banalitatea era un avantaj major, susţinînd că erau mai uşor de crescut, dacă purtau aceste nume comune. în plus, „rîul" şi „lacul" aparţin elementului acvatic ce simbolizează vitalitatea naturală; mai mult, apa este maleabilă, rezistentă şi invincibilă.
312
Veniră multe neveste de ofiţeri să-i vadă pe gemenii care pentru ei erau identici. Musafirii îi întrebau tot timpul pe Lin şi Manna: „Care-i Rîu?" sau „Ăsta e Lac?" Şi, într-adevăr, era greu să spui care cine e. Chiar şi dădaca trebuia să-şi amintească uneori că Rîu are o ureche uşor încreţită.
Musafirii aduceau ouă, zahăr nerafinat, curmale uscate şi mei, spunîndu-le că alimentele astea hrănesc sîngele Mannei. Unele femei îi spuneau că trebuie să mănînce o mulţime de ouă, cel puţin şase sute în două luni, pentru a-şi întări oasele. După tradiţie, dacă mama este bine îngrijită şi hrănită în săptămînile de după naştere, îi dispar ca de la sine mai toate bolile pe care le avusese înainte. Aşa că unele femei o sfătuiră să aibă grijă să nu răcească atunci cînd iese din casă şi să nu se zgîrcească să cheltuiască bani pe alimente nutritive. Cuvintele lor o întristau pe Manna, amintindu-i de afecţiunea ei cardiacă, despre care foarte puţini ştiau.
Toţi musafirii felicitau cuplul pentru cei doi fii. „Aţi doborît două păsări c-un singur glonţ", spunea unul. Iar altul: „Ce om norocos!" în ochii tuturor, Lin era extrem de norocos, pentru că din 1970 legea le permitea soţilor să aibă mai mult de un copil. Dar acum Lin avea doi fii şi-o fată mare. Fostul lui coleg de cameră, Jin Tian, se necăji cînd auzi că Lin are doi băieţi, pentru că nevastă-sa îi născuse doar o fată. De aceea îi sugeră să sărbătorească marele noroc, fie să dea o petrecere, fie să împartă bomboane şi ţigări. Dar Lin era prea obosit să se gîndească la asta. Deşi reuşea să mănînce şase sau şapte ouă pe zi, sănătatea Mannei se deteriora. Era peste puterile ei să alăpteze şi să-i îngrijească pe gemeni. Juli, dădacă, îi era prea puţin de ajutor, pentru
313
că gemenii dormeau mult ziua şi stăteau treji noaptea, jucîndu-se şi plîngînd. Pentru a-i împiedica să-i deranjeze pe vecinii din cămin, Lin trebuia să-i ia în braţe pe rînd. La început, luatul în braţe îi liniştea pe copii, dar curînd îşi doriră mai multă mişcare şi nu-i dădură voie tatălui lor să stea jos, aşa că Lin fu nevoit să patruleze în sus şi-n jos, ca să-i împiedice să plîngă. în plus, era obligat să murmure întruna cîntece. Deşi epuizat şi cu ochii grei de somn, nu îndrăznea să se întrerupă. Uneori era atît de nefericit, că-i venea să plîngă împreună cu fiii lui, dar se stăpînea.
Curînd nici unul din gemeni nu mai voia să fie lăsat în pat nici o clipă; în momentul în care Lin îl punea jos pe cel liniştit să-l ia pe cel care plîngea, copiii îşi uneau forţele şi plîngeau tare. Aşa că Manna începu să participe şi ea la patrulare. Drept rezultat, nici unul din părinţi nu dormea suficient. Era mult prea mult, dar nu aveau de ales. Peste cîteva săptămîni, Juli le sugeră să ia un leagăn: legănatul i-ar putea linişti. Lin cumpără un leagăn mare şi-i legă capetele cu frînghii prinse bine de cadrul ferestrei şi de pragul de sus al uşii. Leagănul avu un efect miraculos: părinţii nu mai erau nevoiţi să patruleze noaptea, în schimb, Lin stătea pe pat şi împingea leagănul, în timp ce copiii scoteau zgomote în continuu, de parcă vorbeau cu tatăl

lor.
Băieţii creşteau repede, fiecare cîştigînd cîte cinci centimetri şi trei kilograme în două luni. Rîu era puţin mai gras decît fratele lui mai mic, Lac.
într-o dimineaţă Juli scoase căruţul în afara spitalului să urmărească o coloană cu camioane ale poliţiei, în care erau plimbaţi pe străzi nişte criminali. Doi traficanţi de droguri fuseseră condamnaţi la moarte, iar un violator, la închisoare

pe viaţă. Fiecare criminal ducea deasupra capului o pancartă din lemn, legată la bază de spatele lui. Printre ei se afla şi o tînără; fusese educatoare într-o grădiniţă şi închisese în beci un copil obraznic, ca să-l înveţe minte, dar uitase să-i dea drumul. Copilul murise de foame, iar ea urma să stea paisprezece ani în închisoare.
Cînd gemenii se întoarseră acasă, feţele li se învineţiră. Manna se supără şi-i spuse lui Juli să nu-i mai scoată cînd e frig. în după-amiaza aceea, copiii începură să aibă diaree.
Tatăl îi duse la doctoriţa Min, o tînără pediatră care tocmai absolvise Universitatea Secundară de Medicină Militară. Diagnosticul fu dizenterie. Ca două baloane dezumflate, gemenii arătau ca şi cum s-ar fi uscat dintr-o dată; capetele le căzeau în piept, iar ochii le erau lipsiţi de strălucire. Amîndoi scînceau puţin şi respirau cu dificultate. Juli era speriată şi le declară printre lacrimi că nu le dăduse să mănînce nimic murdar. Nici Manna şi nici Lin n-o învinovăţeau de ceva, deşi erau intrigaţi din cauza bolii. Poate că apa de băut a copiilor nu fusese fiartă suficient să omoare toate bacteriile.
Pentru a împiedica deshidratarea, copiilor li s-a făcut imediat o perfuzie cu glucoza şi apă sărată. Surorile se ocupau de Lac şi Rîu în acelaşi timp, dar vasele lor de sînge nu se vedeau şi erau atît de subţiri, că încercară de mai multe ori fără succes să fixeze acul. Gemenii ţipau răguşit. Lui Lin, braţele fiilor lui i se păreau aproape transparente, aşa că era iritat că surorile nu le puteau găsi venele. Totuşi nu cuteză să încerce singur, şi nici nu rezistă mult să vadă eforturile zadarnice pe sub pielea fragilă a fiilor lui. îl durea inima şi i se strînse pieptul. Pentru prima oară trecea printr-o suferinţă de părinte,

ceea ce-l făcea să tremure uşor. îşi dădu seama că îi iubea pe copii; nasul i se contractă şi din ochi îi şiroiră lacrimi. Dacă ar putea fi el în locul lor!
Doctoriţa Min le prescrise praf de coptis, despre care se spune că-i cel mai amar lucru de pe fata pămîntului, pe care copiii trebuiau să-l ia de trei ori pe zi. Nu conta cît zahăr amestecau părinţii în praful galben, gemenii plîngeau tare cînd erau forţaţi să înghită medicamentul. Părinţii şi bona lucrau în echipă, unul ţinîndu-l pe Rîu, celălalt strîngîndu-l de nas şi desfăcîndu-i gura cu o linguriţă, iar al treilea îndesîndu-i în gură linguriţa cu praf şi zahăr şi apoi turnînd apa caldă să dizolve amestecul. După ce terminau cu Rîu, continuau cu Lac, care zbiera furios.
Peste o săptămînă, dizenteria încă persista; fiecare avea şase sau şapte scaune pe zi, iar Juli trebuia să-i ducă la secţia de medicină generală pentru perfuzii în fiecare după-amiază. Părinţii erau disperaţi.
Hua veni într-o duminică dimineaţă. La vederea fraţilor ei vitregi atinşi de boală, nu-şi putu reţine lacrimile. îi aminti tatălui ei că s-ar putea ca iarba grasă să le facă bine, pentru că la ei în sat oamenii tratau diareea cu această plantă. Lin îşi aduse aminte că acum mulţi ani, cînd vizitase un dispensar sătesc, îl văzuse pe felcer preparînd un terci din iarbă grasă într-un cazan. Sătenii care sufereau de diaree sau dizenterie se duceau în curtea dispensarului şi mîncau un castron de terci. Era nevoie de cel mult trei castroane să te vindeci de boală. Acum era iarnă, unde naiba să găseşti iarbă grasă?
Cu toate astea, se duse imediat cu bicicleta în oraş, crezînd că unele magazine de plante medicinale ar putea avea iarbă grasă uscată. Merse pe la toate magazinele din Muji, dar i se spuse că nici unul nu ţine un asemenea articol.

— De ce? întrebă el
— E o regulă, dar nu ştiu de ce. Poate pentru că e doar o legumă, îi spuse un vînzător fără barbă.
Copiii erau din ce în ce mai slăbiţi. După cît se părea, praful de coptis nu avea nici un efect.

Ca ultimă încercare, doctorița Min se hotărî să le facă nişte clisme, adică să le spele intestinele cu o soluţie de coptis introdusă direct. Tratamentul se dovedi foarte eficace. în trei zile, noile analize arătară că bacteria dispăruse din intestinele copiilor. Cu toate astea, simptomele nu dispăruseră, iar copiii continuau să aibă diaree. Mai mult, nu eliminau apa, iar urina era excretată
prin anus.
Doctoriţa Min era total uluită de acest caz. După ce se gîndi două zile, ajunse la concluzia că, deşi dizenteria se vindecase, gemenii mai sufereau de o boală nervoasă pe care îi era imposibil s-o trateze. Le spuse surorilor: „Mi-e teamă că trebuie să lăsăm natura să lucreze".
Lin şi Manna erau la capătul răbdării pentru că nimeni nu ştia să trateze boala nervoasă a bebeluşilor. Un bucătar sugeră să le dea gemenilor usturoi pisat, dar cei doi îi spuseră că bebeluşii sînt prea mici pentru asta. în plus, usturoiul acţionează ca un antibiotic, iar bacteria din intestinele copiilor fusese deja eliminată.
Apoi veni Hua într-o seară şi-i spuse tatălui ei:
— Mama a zis că ar trebui să le dai nişte piure de igname amestecat cu zahăr şi gălbenuş de ou.
— De unde ştie c-o să aibă efect? o întrebă Lin. Manna se dădu mai aproape şi ascultă cu atenţie.
— Mama a zis că asta m-a ajutat pe mine odată, răspunse Hua. La cinci ani am făcut dizenterie.
317
Mama m-a forţat să beau fiertură de plante, dar asta nu m-a vindecat. Vecinii ziceau că sînt pe moarte şi nu mai pot fi salvată. Unchiul Bensheng a dat fuga la Wujia şi a luat reţeta de la un doctor bătrîn.
— Şi cum se pregătesc gălbenuşele de ou? interveni Manna.
— Le fierbi tari.
Deşi avea încă îndoieli, Lin cumpără fără întîr-ziere două kilograme şi jumătate de igname de la un aprozar şi pregăti leacul popular. Gemenilor le plăcea piureul şi deschideau gurile ca nişte pui de rîndunică hrăniţi de mama lor. Spre uimirea tuturor, chiar în seara aceea copiii nu au mai defecat, iar în două zile începură să urineze normal. Mulţi doctori şi surori nutreau mari dubii faţă de leacurile populare, dar de data asta erau cu toţii impresionaţi.
în cele din urmă, gemenii se vindecară, iar Lin fu cuprins de un sentiment nou şi misterios, care îl făcea să lăcrimeze din cînd în cînd. Simţea cum copiii deveniseră aproape o parte din el. Cu o săptămînă înainte citise în ziarul *Heilongjiang* că un funcţionar pensionar donase un rinichi fiului său. In ultimele zile Lin se tot întreba dacă ar putea face la fel pentru copiii lui.

318
10
O dată cu dizenteria se vindecaseră şi de veghea din timpul nopţii. Acum se culcau devreme şi rămîneau liniştiţi pînă în zori. Chiar dacă li se dădea biberonul la miezul nopţii, cînd tatăl le schimba scutecele, nu făceau nici un zgomot. Faptul că dormeau normal le permise părinţilor să petreacă puţin timp împreună seara. După ce copiii adormeau, Lin şi Manna trîndăveau pe canapea, pălăvrăgind, urmărind ştirile sau vreun film la televizor. In sfîrşit, se puteau bucura de puţină linişte.
într-o seară, pe la sfîrşitul lui noiembrie, la televizor s-a difuzat un reportaj cu titlul: „E o glorie să fii bogat", care-i prezenta pe nişte oameni din sud care răspunseseră chemării partidului şi se îmbogăţiseră. Un tînăr cumpărase ciuperci uscate şi ginseng din Manciuria şi le vînduse în provincia Fujian, la un preţ mai mare, iar în cinci ani ajunsese proprietarul a şapte magazine din diverse oraşe. Un inginer îşi părăsise slujba şi se îmbogăţise de pe urma a două ferme de pui, în care angajase o sută treizeci de mîini de lucru. O femeie între două vîrste deschisese un magazin de îmbrăcăminte acum trei ani, iar în prezent era magnat local şi angajase şaizeci de lucrători să confecţioneze haine la modă, chiar în magazin.

319
La ultimul Festival al Primăverii a donat zece mii de yuani şcolii elementare, aşa că a fost

primită în Partidul Comunist şi aleasă cetăţean model. Fiecare dintre aceşti antreprenori devenise o figură legendară. Acum cîţiva ani, căile prin care făceau bani ar fi fost ilegale, dar azi, aceşti *nouveaux riches* erau daţi drept exemple de urmat.
Manna rădea gulii într-un castron de teracotă, iar Lin, pe care nu-l interesa deloc cum să facă bani, citea ultimul număr al revistei *Medicina populară,* fascinat de un articol despre o modalitate populară de a scăpa de pietrele de la rinichi, în timp ce se întreba de ce reţeta prescria uleiul de susan şi nucile, reportera anunţă: „Şi acum avem un alt om bogat din regiunea Feidong, provincia Anhui, tovarăşul Geng Yang".
La auzul acestui nume, Manna scoase un geamăt şi lăsă să-i cadă răzătoarea metalică în castron. Lin îşi întoarse capul şi o întrebă:
— Ce s-a întîmplat ?
Ea nu răspunse, nedezlipindu-şi ochii de pe ecranul televizorului. Se întoarse şi văzu faţa lui Geng Yang mărindu-se şi venind tot mai aproape. Arăta aproape la fel ca acum unsprezece ani, cu faţa pămîntie şi lungă, doar că era mai puţin încruntat şi avea cîteva riduri şi fire argintii. Era mai gras şi mai smead: ce mai, imaginea sănătăţii.
Reportera îl întrebă:
— Sînteţi cel mai bogat om din regiunea Feidong ?
El zîmbi radios, lingîndu-şi buza de sus:
— Ei bine, n-am crezut că mă pot îmbogăţi. Datorez totul extraordinarei politici a partidului.
In spatele lui o macara ridica o încărcătură de cărămizi pe o clădire în construcţie. Trei mănunchiuri de scîntei albe radiau în aer din aparatul

de sudură. Undeva, un ciocan cu aburi zăngănea
ritmic.
— Cît aţi cîştigat anul trecut? Femeia îi duse microfonul la gură.
— Douăzeci de mii de yuani.
— Grozav, asta înseamnă de douăzeci de ori mai mult decît plătiţi un muncitor. Cum se face că aţi cîştigat atît?
Ochii îi sclipiră de parcă prin pupile îi zburau licurici. Manna îi recunoscu privirea lascivă.
— Ei bine, zise el, firma asta de construcţii pierdea mereu bani. Acum trei ani s-a iniţiat o nouă politică. Cine administrează firma ia zece la sută din profit; dar dacă firma pierde bani, directorul va trebui să plătească trei la sută din pierderi din propriul buzunar. Nimeni nu dorea să rişte să conducă un vapor care se scufunda. Eu am fost temerarul care s-a apucat să încerce.
îşi dădu capul pe spate şi rîse din toată inima.
— Cum aţi făcut firma profitabilă într-un an?
— întărind disciplina şi ordinea, răsplătindu-i cinstit sau penalizîndu-i drastic pe muncitori. Fiecare trebuie să-şi facă munca eficient, altfel îi reducem o sumă din salariu. Firma este organizată ca o unitate militară, ca un batalion, aş zice. Fiecare echipă trebuie să-şi execute sarcina la timp, iar şefii sînt răspunzători pentru orice întîrziere sau muncă de mîntuială.
— Dar anul ăsta? Ce profit vă aşteptaţi să obţineţi dumneavoastră, personal?
— Probabil că douăzeci şi trei de mii.
— Aveţi deci un nou an excelent!
— Da.
— Vă mulţumesc, tovarăşe director.
în timp ce aparatul de filmat se muta de la Geng Yang spre un buldozer care huruia pe şantierul de construcţii, Manna începu să suspine,

ştergîndu-şi faţa cu mîneca de la cămaşă. Lin era uluit de apariţia lui Geng Yang la televizor Cum de-i merge atît de bine nătărăului ? Cum de era atît de plin de energie? Bucurîndu-se de atîta avere şi publicitate? Nu-i de mirare că Honggan îl numise „cîine norocos", iarna trecută la nunta lor.
Lin se scula în picioare şi se duse spre Manna, care ţipa:
— Nu-i drept, nu-i drept!
— Şşt, să nu-i trezeşti pe băieţi.
Se aşeză lîngă ea, luă jumătatea de gulie rasă din mîna ei şi o puse în castron. îi ţinu mîna în a

lui, apoi i-o ridică şi o apăsă de obrazul lui. Avea degetele încă umede şi acoperite cu bucăţele de gulii, emanînd un miros înţepător.
— Cum de un om atît de rău ca el se poate îmbogăţi şi deveni celebru aşa de lesne? Dumnezeu din ceruri n-are ochi să vadă?
Lin oftă, clătinînd din cap:
— Aşa-i în viaţă, ridicol - un monstru e înfloritor o mie de ani, în timp ce oamenii buni suferă şi mor înainte de vreme.
— Ce frică mi-e de el! gemu ea lăcrimînd. Lin se întoarse şi o luă în braţe, şoptindu-i:
— Să nu-ţi fie teamă. Nu-i aici. N-o să-i permit să-ţi facă nici un rău.
îi răsuci uşor vîrful urechii s-o liniştească, ca şi cum ar fi fost o fetiţă care ar fi venit acasă prin noaptea neagră ca smoala. El continuă să murmure: „Să nu-ţi fie frică". Ea îl luă în braţe şi-şi îngropa faţa la pieptul lui.
Cuvintele şi căldura trupului lui îi amintiră de durerea strivitoare pe care o simţise cînd nu era nimeni în jur s-o consoleze în primele zile de după viol, acum unsprezece ani, aşa că, pur şi simplu, nu se putea abţine să nu plîngă, ţinîndu-l

strîns şi scîncind incoerent. Ceva îi pocni în piept în timp ce lacrimile îi curgeau necontenit. Era atît de bine să ai un prieten de încredere în braţele căruia să poţi plînge fără să te simţi jenat, fără să-ţi fie frică de ridicolul dezlănţuit de lumea ostilă, să nu te îngrijorezi c-o să devii ţinta bîrfelor şi batjocurii nesfîrşite, şi să nu trebuiască să spui: „Iartă-mă". Pentru prima oară plîngea fără oprelişte, ca un copil. Lacrimile ei udară vesta de lînă a lui Lin, iar părul ei des îi atingea bărbia. îi dădură şi lui lacrimile, şi începu s-o mîngîie pe ceafă.
începînd din seara aceea, dormiră din nou în acelaşi pat. Zile în şir Manna avu coşmaruri bizare şi greu de interpretat. într-unui dintre ele era în drum spre o mănăstire de maici din vîrful unui munte, ducîndu-i pe gemeni în spate. Era o zi însorită, vîntul avea un parfum dulceag, purtînd în aer flori împrăştiate. în timp ce se apropia de un lac de acumulare, pe care trebuia să-l treacă pentru a ajunge la munte, din direcţia opusă, de-a lungul unui baraj stîncos venea un bătrîn c-o pălărie conică din bambus. Nu-i putea vedea bine faţa de la depărtare, dar mersul lui era atît de nesigur, că nu părea deloc periculos. Copiii dormeau, istoviţi de căldură, iar saliva li se prelingea pe la colţurile gurilor deschise.
In timp ce bărbatul se apropia, o pală de vînt îi zbură brusc pălăria, lăsîndu-i faţa descoperită. Era Geng Yang! Manna era prea şocată să strige sau să încerce să fugă. El se repezi la ea, o prinse de ceafă, îi smulse gemenii din spate şi fugi pe marginea barajului. Ea striga, venind după el: — Dă-mi-i înapoi! Geng Yang, poţi face tot ce vrei cu mine dacă-mi dai copiii înapoi! îţi promit c-o să vin la tine dacă le dai drumul!

Bebeluşii ţipau şi dădeau din picioare.
Fără să-şi întoarcă privirea, Geng Yang o luă lateral, alergînd în josul barajului, spre un banc de nisip, stîrnind un nor subţire de praf în urma cizmelor. Ea abia îşi mai trăgea sufletul, dar continua să-l urmărească. Apoi îl văzu cum îl pune pe fiecare într-un pantof uriaş din lemn, pe care-l împinse în apă. Vîntul începu să bată şi duse pantofii spre mijlocul lacului imens. Geng Yang izbucni în rîs.
— Acum ţi-ai pierdut fiii. Să vedem dacă mai îndrăzneşti să mă raportezi!
Ea se prăbuşi la pămînt, ţipînd:
— Nu te-am raportat niciodată. Te rog, te rog, te implor, ai inimă, adu-mi-i înapoi!
— Nu, sînt în drum spre împăratul Dragon, şi-o să-l vadă în Palatul lui de Apă, ha-ha-ha.
— Lin, vino să mă ajuţi! strigă ea.
— Fricosul ăla nu poate face nimic, zise Geng Yang
— Lin, vino să-i salvezi pe copiii noştri! ţipă ea din nou. Dar Lin nu era de văzut.
In clipa aceea Mai Dong, prima ei iubire, ieşi dintr-o tufă de lozie de pe ţărm şi începu să facă tumbe pe plajă. Dădea din mîini şi apoi bătea din palme deasupra capului, intonînd vesel: „N-o să-i ai înapoi! N-o să-i ai înapoi!" Avea tot douăzeci şi ceva de ani, era îmbrăcat în uniformă şi tuns soldăţeşte.
Pe Manna o cuprinse o furie turbată, luă cîteva pietroaie de jos şi începu să le arunce în Geng Yang şi Mai Dong cît putu de tare.

— Au! ţipă Lin, cînd pumnul Mannei îi lovi fruntea.
Trase de firul veiozei, iar lumina orbitoare o trezi. Manna se freca întruna la ochi.
324
— De ce m-ai lovit? Uf, ochii mei... Lin se opri cînd îşi văzu nevasta în lacrimi şi cu faţa crispată de groază.
— Iartă-mă, iartă-mă, dar am avut un coşmar groaznic, spuse ea şi se întoarse pe-o parte. Am visat că ne-am pierdut copiii şi nu-i mai puteam aduce înapoi.
începu să suspine şi îşi puse o mînă peste
copiii care dormeau. Lin oftă.
— Nu te mai gîndi atît, iubito.
— Nu, n-o să mă mai gîndesc, zise ea. Hai,
dormi la loc.
El stinse lumina şi-şi reluă sforăitul uşor. în schimb, Manna stătea cu ochii larg deschişi, urmărind norii despicaţi fîşii-fîşii de ramurile goale care se legănau în dreptul ferestrei. Se întreba de ce Lin nu apăruse în visul ei, iar Mai Dong se ivise şi o ridiculizase cu atîta răutate. Ce să însemne asta ? se întrebă ea. De ce nu ne-a sărit Lin în ajutor? Unde era? E chiar prea timid să se lupte să ne protejeze ? De ce era Mai Dong la fel de rău ca nenorocitul ăla de Geng Yang? întrebările îi veniră în minte una după alta, dar nu putea răspunde la nici una. Gîndurile îi veneau haotic în cap.
Afară luna era palidă, tremurînd dincolo de vîrfurile copacilor întunecaţi. Vîntul urla şi asta îi amintea de lupii pe care-i auzea deseori noaptea, pe vremea cînd era copil la orfelinat.
325

11

Inima Mannei era tot mai slăbită, pulsul şi mai neregulat, uneori ca un fir de aţă gata să se rupă. O dureau pieptul şi braţul stîng, iar la căderea nopţii se simţea ameţită şi respira cu dificultate. Bătăile inimii atingeau uneori un ritm nebunesc. Rezultatele noului examen medical îl şocară pe doctorul Yao, expert în cardiopatie, într-o după-amiază, ţinînd radiografia Mannei în lumina lămpii din cabinetul lui, doctorul Yao îi spuse lui Lin:
— Medicamentele s-ar putea să n-o mai ajute. Mi-e teamă că n-o s-o mai ducă mulţi ani. Dumnezeu ştie de ce starea ei s-a deteriorat atît de repede.
Auzind pronosticul, Lin aproape izbucni în lacrimi şi îi spuse cu o voce gîtuită:
— De ce, de ce am permis să se întîmple aşa ceva ? Sînt doctor, de ce nu mi-am dat seama în ce stare e inima ei?
îşi acoperi faţa cu ambele mîini.
— Lin, nu te învinui degeaba. Toţi ştiam că are probleme cardiace, dar nu ne aşteptam ca infarctul să evolueze atît de repede. Mai mult ca sigur că unele dintre vasele coronariene au fost blocate cu mult timp înainte.
— Ah, ar fi trebuit să ştiu asta. I-am spus să nu mănînce prea multe ouă, dar n-a vrut să mă asculte.

326
Lin îşi lovi genunchiul cu pumnul. Doctorul
Yao oftă:
— Mi-aş fi dorit s-o fi diagnosticat la timp.
— Deci nu există nici un remediu?
— Am auzit că nişte experţi europeni dilatează arterele coronariene, dar această tehnologie nu-i disponibilă la noi în ţară.
— Ce să fac?
— Lin, îmi pare rău. Doctorul Yao îl luă de braţ şi-l strînse uşor, dorind să-i arate prin asta că nici el n-avea idee. Dar nu trebuie să te afecteze prea mult. Revino-ţi, ea depinde acum de tine. Se opri puţin, timp în care Lin îşi frecă stomacul cu palma, ca şi cum ar fi încercat să-şi calmeze o durere. Doctorul Yao continuă: Să nu-i dai voie să facă nici o muncă fizică, să n-o enervezi, fă-i viaţa uşoară.
Lin îşi coborî fruntea şi murmură:
— Mă voi strădui.

— In locul tău, nu i-aş pomeni nimic despre starea inimii ei, fă-o fericită. Atît.
— Bineînţeles că n-o să-i spun.
în ciuda eforturilor lui Lin de a păstra secretul, vorbele despre boala Mannei începură să circule în spital. Zvonul o luă razna, iar cei care-l vehiculau pretindeau că sigur va muri într-un an de zile. Peste cîteva săptămîni, Manna auzi despre starea reală a inimii ei, dar reacţiona cu o seninătate surprinzătoare, spunîndu-i lui Lin că ştia că viaţa i se va termina curînd. Cuvintele ei îl întristară.
Pe măsură ce devenea tot mai neputincioasă, era şi mai arţăgoasă. Ţipa adesea la Lin şi Juli, iar uneori plîngea fără motiv, ca un copil îndărătnic.
Lin se străduia să facă, pe cît putea, treburile casei. Spăla scutecele în weekend, cînd Juli nu

venea la lucru. în miezul iernii, apa de la robinet era rece ca gheaţa. II dureau mîinile şi avea mîncărimi atunci cînd freca rufele la robinetul din faţa casei. Nu se aşteptase ca spălatul să facă parte din viaţa lui de om însurat. în toţi anii de dinaintea căsătoriei, îşi spălase doar ciorapii şi chiloţii, pentru că Manna se ocupa de restul. Acum, la sfîrşitul săptămînii îl aştepta un vraf de scutece. Nu îndrăznea să se plîngă prea mult, pentru că putea fi şi mai rău. In ciuda tuturor greutăţilor, îşi puteau permite să angajeze o bonă şi nu trebuia să spele rufe în timpul săptămînii.
Sîmbătă seara aducea la robinet o grămadă de haine şi scutece de-ale copiilor şi un ceainic cu apă fierbinte, pe care o turna peste două-trei mîini de detergent, apoi înmuia rufele o clipă în clăbucii de săpun. Sub felinarul cu mercur, apa strălucea în ligheanul cel mare. Prin megafonul instalat pe clădirea secţiei de medicină generală, o voce feminină dulce cînta deseori „Un fluviu lung şi lat" şi „Steagul cu cinci stele se înalţă tot mai sus". Lin sprijinea scîndura de spălat de marginea chiuvetei şi începea să frece rufele, bucată cu bucată, cu un sunet îndesat. Apa cu detergent îşi pierdea repede clăbucii şi se răcea, iar el trebuia să-şi sufle în palme pentru a continua. Partea cea mai dificilă era limpezitul rufelor pline de săpun şi frecate, pentru că nu mai era apă caldă după prima înmuiere, iar apa de la robinet era pişcător de rece. Cu toate astea, el continua să spele liniştit şi evita mereu să-i salute pe cei care veneau să ia apă.
Lumea observase că faţa lui Lin devenise uscăţivă, pomeţii îi ieşeau mult în afară, iar pantalonii îi atîrnau pe el. Nevasta comisarului Su le spunea vecinilor: „Lin Kong nu mai are coapse.

E pedeapsă cerească, aşa-i trebuie. Să vedem cine-o să mai îndrăznească să-şi mai lase nevasta". Ori de cîte ori îl vedea pe Lin, îl privea feroce, scuipa şi-şi înfigea mai bine picioarele în pămînt. El n-o băga în seamă, de parcă n-ar fi văzut-o sau auzit-o. Dar spre deosebire de nebună, colegii lui nu mai glumeau pe seama lui, în schimb, clătinau din cap pe la spatele lui.
Era recunoscător că Hua venea deseori în weekend. Uneori îl ajuta la spălat şi avea grijă de copii. Fetei îi plăcea să le dea de mîncare cu un singur biberon, pentru că se luau la întrecere să sugă şi ţipau de plăcere. Rîdeau şi-şi întindeau degeţelele grăsulii cînd ea îi tachina şi le spunea „micuţii mei scumpi", apăsîndu-şi bărbia pe piepturile lor. Le făcuse capişoane-iepuraş, cu volănaşe. Manna se împrietenise cu Hua şi-i cumpărase chiar o vestă din lînă roz. O dată chiar i-a spus lui Lin că şi-ar fi dorit o fată ca Hua.
După un concediu medical lung, Manna se întoarse la cabinetul medical. Lucra numai o jumătate de zi, dar primea salariul întreg. După-amie-zele şi le petrecea acasă.
într-o dimineaţă de duminică din ianuarie, Lin gătea nişte orez pentru prînz. în timp ce oala fierbea, o porni spre sala de mese să cumpere mîncare. Cu o seară înainte văzuse o notă pe tăbliţa de la intrarea în bucătărie, care spunea că a doua zi la prînz vor avea friptură de vacă şi cartofi prăjiţi, şaptezeci de feni porţia. în drum se întîlni din întîmplare cu comisarul Su. Vorbiră o vreme despre iniţierea unui program fulger de instruire a paramedicilor din localităţile din jur, primăvara următoare. Departamentul de Sănătate Publică al prefecturii tocmai ceruse sprijinul spitalului militar şi era gata să finanţeze programul. Asta însemna că personalul spitalului o să

329
primească o bonificaţie mai mare la finele anului următor.
Luîndu-se cu vorba, Lin uită de orezul care fierbea acasă. Cînd se întoarse cu castronul cu cartofi şi carne, bucătăria era acoperită de un fum alb. Se duse la maşina de gătit, puse castronul jos şi dădu oala la o parte. In momentul în care scoase capacul, un val de aburi îi înceţoşa ochelarii şi nu mai văzu nimic. După ce-şi şterse lentilele cu capătul hainei şi-şi puse ochelarii la loc, văzu că orezul era complet ars. Luă un polonic din metal şi era pe punctul de a pune puţină apă în oală, cînd Manna intră în bucătărie, tuşind şi încheindu-şi nasturii de la haină.
— Pune praz în oală, repede! ţipă ea.
Lin vîrî un praz în orez să scape de mirosul de ars, dar era prea tîrziu : o bună parte din orez era deja maronie. împinse geamul să dea drumul fumului să iasă.
Brusc, Manna începu să ţipe la el:
— De ce-ai plecat şi ai lăsat oala cu orez la fiert ? Nici măcar mîncarea asta simplă n-o poţi găti, idiotule.
— M... m-am dus să cumpăr nişte mîncare. Erai acasă, de ce n-ai putut să te uiţi din cînd în cînd la oală?
— Nu mi-ai spus, aşa-i? în plus, sînt prea bolnavă să gătesc. Nu ştii asta? Ţinîndu-şi cu vîrful degetelor manşeta, mătură oala şi castronul de pe maşina de gătit; ambele se prăbuşiră pe cimentul din bucătărie. Peste tot erau bucăţi de carne, cuburi de cartofi şi orez fumegînd. Capacul din aluminiu se rostogoli şi se izbi de prag, unde rămase sprijinindu-se de două cărămizi puse una peste alta în chip de treaptă.
— Nici porcii nu s-ar atinge de aşa ceva, adăugă ea.
330
în dormitor, Lac începu să plîngă, apoi ţipă cît îl ţinură plămînii. Peste cîteva clipe începu şi Rîu să zbiere. Manna plecă în grabă să-i potolească. Fără să mai controleze maşina de gătit sau să cureţe mizeria, Lin se răsuci şi ieşi ca o vijelie. Mănuşile lui verzi cu un deget, legate cu şnur, i se izbeau violent de pulpane, în timp ce mergea cu paşi mari şi apăsaţi. O urăsc! O urăsc!
îşi zise el.
Se duse pe dealul din spatele spitalului. Era o zi friguroasă. Livada de pe pantă era pustie, iar perii altoiţi cu meri erau îndesaţi şi groşi; ramurile lor poleite de gheaţă se întindeau în toate direcţiile şi păreau acoperite de pene lungi. O vreme nu se putu gîndi la nimic; capul îi era amorţit, iar tîmplele, încordate. Urcă spre vîrful acoperit cu zăpadă, cu excepţia celor două grupuri de stînci cafenii. Dincolo de deal, pe malul fluviului era un sat care avea o fermă de căprioare şi un hangar de bărci, la care Lin, nu se ştie de ce, dorea neapărat să se uite de pe coama dealului. Aerul de iarnă mirosea curat şi pătrunzător. Nu adia nici un vînt, iar soarele scapără peste bolovanii risipiţi şi trunchiurile copacilor acoperite cu o crustă de gheaţă. în depărtare, nişte ciori dădeau roată şi croncăneau înfometate.
Cînd Lin se calmă, în minte îi apăru o voce şi începu să-l întrebe: Chiar o urăşti ?
El nu răspunse.
Vocea continuă:
Ai căutat dezastrul cu lumînarea. De ce te-ai însurat cu ea?
O iubesc, răspunse el.
Te-ai însurat cu ea din dragoste ? Ai iubit-o cu
adevărat ?
Se gîndi o vreme, apoi reuşi să răspundă:
331
Aşa cred. Ne-am aşteptat unul pe altul timp de optsprezece ani, adevărat? Oare aşteptarea asta îndelungată nu dovedeşte că ne iubim?
Nu, timpul nu-i o dovadă. De fapt, n-ai iubit-o niciodată. Ai făcut o pasiune pe care n-ai depăşit-o şi nici nu i-ai dat ocazia să devină dragoste.
Ce? O pasiune?
Rămase surprins şi-şi conteni şirul gîndurilor. Sinusurile i se congestionaseră.
Da, ai confundat pasiunea trecătoare cu dragostea. N-ai ştiut ce-i dragostea. De fapt, ai aşteptat optsprezece ani doar de dragul aşteptării. Ai fi putut aştepta, foarte bine, şi o altă

femeie, corect?
Am aşteptat-o doar pe Manna. N-a fost nici o altă femeie la mijloc.
Bine, aţi fost doar voi doi. Să presupunem că v-aţi iubit. Ai fost sigur c-o să vă placă să fiţi împreună ca soţ şi soţie?
Ne-am iubit cu adevărat, nu-i aşa?
îi zvîcneau tîmplele şi-şi scoase căciula ca aerul rece să-i răcorească puţin capul.
Adevărat? începu vocea să vorbească iar. Ce ştii tu despre dragoste ? Ai cunoscut-o bine înainte să te însori cu ea ? Erai sigur că ea e femeia cu care ţi-ai petrece tot restul zilelor? Fii cinstit, dintre toate femeile pe care le-ai cunoscut, de cine ţi-a plăcut mai mult? Nu există altcineva care să ţi se potrivească mai bine ?
N-aş zice. în afară de ea, n-a fost decît Shuyu în viaţa mea. Cum s-o compar pe Manna cu altcineva? Nu cunosc prea bine femeile, deşi mi-aş dori asta.
Brusc simţi cum îi pocneşte capul de durere. Revelaţia că, probabil, căsătoria asta nu-i ceea ce şi-ar fi dorit îl ameţi. Se aşeză pe stîncă să-şi tragă sufletul şi să se gîndească mai mult.
Vocea continuă:

Da, ai aşteptat mulţi ani, dar pentru ce? Mintea i se goli şi nu fu în stare să găsească nici un răspuns. întrebarea îl sperie, pentru că însemna că toţi aceşti ani aşteptase ce nu trebuia. Dă-mi voie să-ţi spun ce s-a întîmplat, de fapt, îi zise vocea. Toţi aceşti ani ai aşteptat apatic, ca un somnambul, ai fost tras într-o parte şi-n alta de părerile altora, ai fost supus presiunilor din exterior, iluziilor tale şi regulilor oficiale pe care ţi le-ai însuşit. Ai fost indus în eroare de propria frustrare şi pasivitate, crezînd că tot ce nu ţi se permitea să obţii era tocmai acel lucru pe care sufletul tău era menit să-l dorească.
Lin era uluit. O clipă nu-şi găsi cuvintele. Apoi începu să se blesteme. Prostule, optsprezece ani ai aşteptat fără să ştii ce anume! Optsprezece ani, cei mai frumoşi ani din viaţa ta, duşi, risipiţi, iar în final ai ajuns la căsătoria asta nenorocită. Eşti un cretin model! Acum ce-i de făcut? întrebă vocea. Scoase un oftat adînc, neştiind ce să facă sau dacă ar trebui să încerce să facă ceva. Lacrimile îi lunecară pe obraji şi-i ajunseră la colţurile gurii; îşi ridică de mai multe ori mîna să le şteargă. Urechile îi îngheţaseră, aşa că-şi puse căciula de blană şi-i coborî clapele.
Apoi îi apăru în minte figura Mannei cînd avea spre treizeci de ani. Faţa îi era vioaie şi zîmbea vesel; în palmă ţinea o broscuţă verde, cu gura tremurătoare. în jurul ei zburau cîteva libelule albastre, ale căror aripi scoteau un zumzăit uşor. Cînd Lin îşi întinse mîna să atingă spatele broaştei, aceasta sări cu un bîldîbîc în pîrîul limpede de la marginea unui cîmp cultivat cu vinete. Se întoarse şi-l privi cu ochii plini de afecţiune şi bunătate, de parcă ar fi avut o mulţime de secrete pe care era dornică să i le

împărtăşească. Părul despletit îi flutura în bătaia vîntului cald, dezvelindu-i gîtul. Ce deosebire între cea de-atunci şi cea de-acum. Lin îşi dădu seama că aşteptarea îndelungată o schimbase, cu siguranţă, profund: din tînăra aceea plăcută, devenise o cată irecuperabilă. Nu conta ce simţea acum pentru ea, era sigur că îl iubise mereu. Probabil că tocmai această dragoste neîmpărtăşită o trăsese în jos. Sau poate că suferinţa şi deznădejdea acestor ani lungi de aşteptare îi topiseră firea delicată, îi distruseseră speranţele, îi ruinaseră sănătatea, îi înveninaseră inima şi-i pecetluiseră soarta.
Vocea îi întrerupse gîndurile. Da, te-a iubit. Dar nu tocmai această căsătorie o epuizează? încercă să răspundă:
Ea şi-a dorit o familie şi copii, nu-i aşa? Probabil că tînjea după căldură şi afecţiune; ar fi luat drept dragoste orice semn neînsemnat. Da, a fost oarbă în faţa realităţii şi a crezut c-o iubesc. Nu ştie cum se poartă un iubit adevărat.
începu să-l doară inima. Brusc îşi dădu seama că niciodată n-a iubit o femeie din tot sufletul, că el fusese mereu cel iubit. Probabil că din această cauză ştie prea puţine despre dragoste şi femei. Cu alte cuvinte, nu se maturizase afectiv. Instinctul şi capacitatea de a iubi cu pasiune se ofiliseră înainte de-a înflori. Măcar o dată de-ar fi iubit din tot sufletul, chiar dacă asta l-ar fi făcut să sufere enorm, dacă i-ar fi paralizat mintea şi l-ar fi făcut să trăiască într-o stare de confuzie, i-ar fi scăldat faţa în lacrimi şi l-ar fi cufundat în disperare!

Ce-ai de gînd să faci? continuă vocea, în minte nu-i veni nici un răspuns. Fiindcă era soţ şi tată, simţea că e cazul să-şi îndeplinească
334
mai departe responsabilităţile impuse de căsătorie. Ce altceva ar putea face ca să-şi domolească sentimentul de vină şi să se convingă de faptul că e un om bun? Ce altceva, decît să rabde?
Oftă. Dacă i-ar mai fi rămas suficientă pasiune şi energie pentru a învăţa cum să iubească cu devotament şi să ia viaţa de la capăt. Dacă Manna ar fi sănătoasă măcar, şi nu pe moarte. Acum era prea bătrîn să mai întreprindă ceva. Avea sufletul istovit. Spera doar ca înainte să moară nevastă-sa, fiii lor să fie suficient de mari pentru
grădiniţă.
Jos, de-a lungul zidului din cărămidă al spitalului, un bărbat şi o femeie o luaseră spre răsărit, în ciuda vremii friguroase. Amîndoi erau îmbrăcaţi în uniforme; bărbatul era cu un cap mai înalt decît femeia, care părea mititică şi delicată. De mai multe ori ea fugi să tină pasul cu el. Lin avea impresia că-i cunoaşte. îşi încorda privirea să-si dea seama cine sînt, dar vederea nu-l ajută. îşi aminti că regula care interzicea celor de sex opus să se plimbe împreună în afara zidului aproape fusese abandonată anul trecut. Extrem de puţini dintre şefi îşi mai băteau capul să-i critice pe tinerii şi tinerele care se plimbau împreună în afara complexului. Auzise că unele dintre surori chiar se duseseră în pădure cu pacienţii. Cu toate astea, pe el şi pe Manna zidul îi împresura încă. Nu ieşiseră din spital de cînd se căsătoriseră, iar Manna tot nu ştia să meargă pe
bicicletă.
Puţin mai tîrziu, Lin se ridică şi îndepărtă zăpada din poală cu mănuşile. în loc s-o ia spre vîrful dealului, se întoarse la mijlocul povîrni-şului, coborînd încet, cu genunchii slăbiţi. La stînga, în pădure, cîteva capre behăiau; o linie întreruptă de balegă de vacă, din care ieşeau
335
încă aburi, păta drumul alb. Pe povîrniş urca o căruţă, îndreptîndu-se spre vîrful dealului, iar roţile cu marginile de metal huruiau pe pietriş şi gheaţă. Jos, la poala dealului, un mic vîrtej de vînt ridica frunzele uscate de pe malul pîrîului îngheţat, spulberîndu-le spre cîmpia imensă, presărată cu resturi de porumb.
Ajunse acasă peste douăzeci de minute. Des-chizînd uşa, îl trăzni mirosul de oţet de orez, pulverizat în aer pentru a anihila virusul gripei, înainte îi plăcea mult mirosul ăsta. Manna apăru şi-i spuse încet că prînzul e în oala de bambus de pe maşina de gătit. Făcuse nişte tăiţei şi prăjise pastă de soia. Dar ei nu se duse în bucătărie, ci intră în dormitor, se trînti pe patul de campanie, şi-şi trase o pătură pe faţă. Arcurile patului scîrţîiau sub el cînd se răsucea.
Manna începu să suspine. O vreme nu vru s-o liniştească, de teamă că ar începe şi el să plîngă. Dar după o clipă îşi reveni, se dădu jos din pat şi se duse la ea. Aşezîndu-se alături, o cuprinse cu braţul pe după umeri şi-i zise:
— Hai, potoleşte-te, dragă. Ai plîns destul. Nu-ţi face bine.
Pentru prima oară simţi cît era de fragilă, de parcă oasele erau gata-gata să i se sfărîme. Inima i se umplu din nou de tristeţe şi compasiune. O sărută pe obraz.
Ea îşi ridică ochii şi zise ruşinată:
— Am fost rea. Mă poţi ierta?
— Hai, nu te mai gîndi la asta, iubito. Ar fi trebuit să fiu mai atent.
— Spune-mi că mă ierţi.
— N-a fost vina ta.
— Hai, spune!
— Te iert.
336
— Te rog să mănînci.
— Nu mi-e foame.
— Mănîncă, te rog.
— Bine, dacă zici tu.
încercă să zîmbească, dar efortul îi schimonosi fata şi se întoarse într-o parte să nu-l observe'. Apoi se ridică şi se duse în bucătărie.

337
12
„De ce nu fugi?" întrebarea asta îi venea din cînd în cînd în minte.
Nu se putea abţine să nu-şi facă planuri imaginare : să scoată 900 de yuani de la cec, să se furişeze la gară noaptea, să folosească un nume fals de-acum înainte, să ia viaţa de la capăt într-un oraş îndepărtat, unde nu-l ştia nimeni. Visa să lucreze ca bibliotecar. Dar în adîncul sufletului ştia că o să fie chinuit de remuşcări dacă şi-ar fi părăsit familia să-şi caute propria fericire. Oriunde s-ar fi dus, conştiinţa l-ar fi urmărit şi l-ar fi doborît la pămînt ca un copoi.
în preajma Festivalului Primăverii, Manna îi spuse:
— De ce nu-i duci ceva lui Shuyu înainte de sărbători? Aşa, să vezi cum o duce.
— De ce vrei să fac una ca asta ? o întrebă surprins.
— Probabil că se simte singură, n-are pe nimeni din familie, în afară de Hua. Nu ţi-e dor de ele ?
— Bine. O să mă duc să le văd.
La început se gîndi că probabil Manna îi sugerase vizita pentru că boala îi îmblînzise sentimentele, sau poate că ştia că gemenii s-ar putea să depindă de ajutorul lui Hua şi-al lui Shuyu. Apoi se întrebă: Nu e şi Manna o femeie
338
singură ? Voia să spună că nu se simţea atît de singură pentru că familia ei era întreagă? Creează oare rolul meu de bărbat o asemenea diferenţă ? Aşa se simt majoritatea femeilor măritate?
într-o anumită măsură era dornic să vadă cum se descurcă Shuyu, deşi auzise deseori de la Hua că o ducea bine. Sciatica i se mai calmase datorită deselor băi fierbinţi pe care le făcea la Fabrica de Chibrituri. Dar tot fiica lui îi spusese că pe maică-sa o apucă uneori dorul de satul natal. Shuyu zicea: „Sînt ca un copac bătrîn care nu poate fi mutat în altă parte". O pusese pe Hua să-i promită că anul viitor în aprilie or să se ducă amîndouă în satul Gîsca, să cureţe mormintele părinţilor lui Lin. în ciuda lamentaţiilor, îi plăcea viaţa la oraş.
Cu două zile înainte de Festivalul Primăverii, Lin puse într-un sac marinăresc patru peşti macrou îngheţaţi şi-o funie de usturoi, care fuseseră alocate familiei lor de sărbători, şi era pe punctul de a pleca spre Fabrica de Chibrituri Splendoarea, cînd Manna se dădu jos din pat şi-l privi lung. îşi pusese căciula de blană şi-i legase urechile sub bărbie, iar în mîinile cu mănuşi de piele ţinea ghidonul bicicletei lor, marca Păun, un tip economic, singurul pentru care n-aveai nevoie de cartelă. Ochii Mannei străluceau şi erau larg deschişi, de parcă nu putea să-i închidă. Se aplecă şi-şi sărută copilul mai mare, adică pe Rîu, care dormea cu fratele lui, Lac, în leagănul suspendat.
— Fii atent, îi spuse lui Lin.
— O să fiu.
— Să te întorci devreme. O să te aştept.
— Bineînţeles, o să fiu acasă la cină.
Era patru şi jumătate după-amiaza, iar traficul din oraş creştea necontenit. Cerul era acoperit
339
de nori cenuşii şi smog. Una după alta, luminile se aprinseră în clădirile cu două sau trei etaje de pe strada Primăverii, pe care pedala Lin, îndreptîndu-se spre capătul vestic al oraşului. Coamele caselor acoperite cu olane roşii şi gheaţă deveneau nedesluşite în lumina amurgului, iar drumul era alunecos din cauza zăpezii bătătorite de căruţe şi maşini. îşi spuse că nu trebuie să pedaleze repede. Acum o săptămînă o fată a fost omorîtă de un camion, pe cînd mergea pe bicicletă chiar pe strada aceea.
Cînd ajunse la fabrică, era deja întuneric; luminile erau aprinse în toate casele. Găsi repede Unitatea 12, care-i fusese repartizată de curînd lui Hua. Era în mijlocul unui cămin. Auzindu-şi fata cîntînd înăuntru, nu bătu la uşă. Nu era lămurit ce cîntă, poate o melodie de dans.
începu să ningă uşor. De pe hornul înalt din sud, un megafon anunţa ştirile serii pe muzica din „Răsăritul e roşu, soarele răsare". în balcoanele locuinţelor de dincolo de fabrică explodară cîteva petarde.
Neştiind dacă se cuvine să intre, rămase la fereastră, ale cărei ochiuri fuseseră aproape total acoperite cu gheaţă. Se aplecă şi se uită înăuntru printr-un loc neîngheţat. Shuyu, cu un şorţ

alb şi o haină verde de bumbac matlasată, arăta sănătoasă şi fericită. Shuyu şi fiica ei făceau împreună plăcinte. Pe un grătar rotund din bambus, pus pe un castron de frămîntat aluat, stăteau trei rînduri de plăcinte. Hua întindea aluatul cu un făcăleţ, iar maică-sa, c-o lingură, umplea plăcintele cu o pastă dulce din fasole roşie. Shuyu părea mai tînără şi întrucîtva urbanizată; lui Lin îi amintea de figura unei bucătărese profesioniste. Nu ştia de ce, dar scena îl copleşi şi i se puse un nod în gît. îşi îndreptă spatele, se

uită prin jur şi văzu cîţiva saci albi, probabil umpluţi cu găluşte îngheţate şi plăcinte, care atîrnau la ferestrele unui alt cămin. îşi aminti că în satul lor fiecare familie pregătea mii de plăcinte şi găluşte la sfîrşitul anului şi le îngheţa în cămară, ca să nu mai trebuiască să stea să gătească în timpul sărbătorilor. Iarna era o perioadă de odihnă şi distracţie, şi mulţi bărbaţi jucau jocuri de noroc sau se îmbătau în fiecare zi.

Să intre ? îşi aminti că un funcţionar superior, pensionat, făcuse infarct cînd se reîntîlnise cu fosta familie. Bătrînul plecase din sat cu armata comunistă în toamna lui 1943, şi mai tîrziu divorţase de nevastă-sa, cînd devenise funcţionar de rang mediu la Harbin. Peste patruzeci de ani, după ce s-a pensionat şi s-a întors să-şi viziteze satul natal, a găsit-o pe nevastă-sa aşteptîndu-1, iar pe cei patru copii la casele lor. Copleşit de reuniunea de familie, care adunase şaisprezece membri din trei generaţii, bătrînul a făcut infarct la masă şi a murit după două zile.

Stînd în faţa uşii apartamentului, lui Lin îi era teamă că, dacă o să intre, nu-şi va putea stăpîni emoţiile. Aşa că lăsă sacul marinăresc pe grămada de brichete de lîngă uşă. Dar înainte s-o ia din loc, sacul căzu la pămînt, împreună cu mănunchiul zdravăn de praz îngheţat care stătuse atîrnat deasupra cărbunelui.

— Cine e ? strigă Hua dinăuntru. Uşa se deschise. Tata! Hai înăuntru. Se întoarse şi strigă: Mamă, a venit tata.

Shuyu ieşi, frecîndu-şi făina de pe mîini.

— Nu sta în zăpadă. Intră, spuse ea cu un zîmbet larg, de parcă s-ar fi întors dintr-o călătorie lungă.

Lin puse lacătul la bicicletă şi intră. în cameră era atît de cald, că-şi scoase căciula şi ochelarii,

care se aburiseră pe loc. Nu contenea să-şi şteargă ochelarii cu degetul mare şi arătătorul. Atît Shuyu, cît şi Hua îl îndemnară să se întindă pe patul de cărămidă, lucios şi bine încălzit, aşa că-şi desfăcu şireturile bocancilor şi se urcă. Se aşeză cu picioarele încrucişate, pe care le acoperi c-o pătură mică, apoi îşi scoase haina. Shuyu puse imediat o cană mare cu ceai negru pe măsuţa din faţa lui, apoi spuse:

— Bea asta să te încălzeşti. E atît de frig afară.

Faptul că stătea pe patul de cărămidă îl făcea să se simtă confortabil. Ce i-ar mai fi plăcut să se întindă şi să-şi încălzească spatele o vreme. Era obosit, şi-l cuprinse sentimentul că se află, într-adevăr, acasă în momentul în care sorbi ceaiul şi le auzi pe nevastă-sa şi pe fiică-sa vorbind în bucătărie în timp ce pregăteau cina.

Inima îi era grea şi respira anevoios. Privi în jur şi văzu patru tablouri cu Festivalul Primăverii pe pereţi, identice cu acelea de la ţară. In fiecare erau cel puţin un copilaş durduliu şi două piersici uriaşe. Se gîndi că Shuyu şi Hua se descurcau foarte bine fără el. Descoperirea îl întrista şi-l făcu să se simtă ca un om de nimic. „Sînt un om de prisos", murmură el. Era o expresie pe care o citise într-un roman rusesc, acum mulţi ani. Numele autorului îi scăpa. încercă să-şi amintească de sărbătorile din ultimii ani şi rămase încurcat: nici una măcar nu se deosebea de celelalte. Nu putea spune că avusese vreodată parte de un Festival al Primăverii fericit, de cînd plecase din satul Gîsca. Gîndurile îi trecură de la sărbători la dragoste, ceea ce-l uimi şi mai mult, pentru că niciodată nu petrecuse o zi c-o femeie pe care s-o iubească din tot sufletul; nu, nu existase o astfel de femeie

în viaţa lui, iar sentimentul îi era străin. Cu toate astea, era sigur de un lucru: între dragoste şi liniştea interioară, ar alege-o pe ultima. Prefera o casă liniştită. Ce putea fi mai bun decît un loc în care să te aşezi confortabil, să citeşti o carte, să ai o masă bună şi un somn fără întreruperi ? In adîncul sufletului ştia că asta nu era decît o dorinţă iluzorie, pentru că în curînd va

trebui să se întoarcă la Manna şi copii în cealaltă casă. închise ochii. Ce talmeş-balmeş mai făcuse din viaţa lui şi vieţile altora!
Cina era gata. Hua puse pe masă o salată de varză amestecată cu tăiţei străvezii, o farfurie cu tocană de pui, un coşuleţ cu plăcinte din făină de orez şi o caserolă cu varză murată, cu carne de porc şi creveţi mici. Shuyu deschise o sticlă cu rachiu de grîu şi-i turnă o ceaşcă lui Lin, spunîndu-i:
— Bensheng l-a rugat pe Al Doilea Măgar să-ţi aducă sticla asta, cînd a venit în oraş.
— Cînd a fost Al Doilea Măgar pe-aici ?
— Săptămîna trecută. A venit cu fiul lui, Handong, să cumpere un camion uzat. E atît de bogat, că vrea să înceapă o afacere cu transporturi.
— Ce mai face Bensheng?
— Bine. Al Doilea Măgar zice că te invidiază
mult.
— Fratele tău mă invidiază?
— Da. Bensheng a spus: „Cum se face că Lin are parte numai de lucruri bune? Eu de ce nu sînt atît de norocos? E foarte educat, are rang mare şi trei copiii".
— Dar de ce-a spus asta? El n-a făcut o mulţime de bani de pe urma băcăniei?
— Nu ştiu. Al Doilea Măgar mi-a spus că Bensheng a izbucnit în plîns cînd a auzit că ai doi fii. N-a fost niciodată atît de gelos.
343
Lin îşi ridică fruntea şi dădu cu ochii de tavanul înclinat. Apoi cugetă: Cum se face că fiecare e sechestrat în propria lui suferinţă? Se întoarse spre fiică-sa:
— Mai adu încă două ceşti, Hua.
— Nu avem decît o ceaşcă, tată. Dar, oricum, se duse în bucătărie.
— Mai avem şi alte veşti bune, continuă Shuyu.
— Ce?
— Prietenul lui Hua, Fengjin, o să plece curînd de la marină. Vine aici să stea cu ea. Vrea să se logodească. Lin, peste cîţiva ani o să fim bunici şi familia o să ni se mărească.
— Mami, te rog, nu vorbi despre asta, i-o reteză Hua, întorcîndu-se cu două castroane mici.
Cuvintele lui Shuyu îl făcură pe Lin să zîm-bească şi să plîngă în acelaşi timp. închise ochii o clipă, apoi turnă lichior în castroane şi zise:
— Ar trebui să bem pentru această întîlnire de familie.
— Sărbători fericite, îi spuse Hua. Dădură noroc cu ceaşca şi castroanele, apoi
băură. Shuyu îl îndemnă:
— Gustă o plăcintă, să vezi ce bune le-am făcut. îi puse cu beţişoarele una din cele două pulpe de pui în castron.
In timp ce mînca, îşi aminti că era primul Festival al Primăverii pe care-l petrecea împreună cu Shuyu şi Hua, dacă putea numi asta petrecere. De fapt, sărbătoarea era peste două zile. Stătuse în fiecare iarnă la spital, iar vara se dusese acasă. Această amintire îl indispuse. îşi dorea ca, într-un fel, Shuyu şi Hua să-l fi urît şi să nu-i dea voie să le intre în casă. Asta l-ar fi făcut să se simtă mai bine, să fie măcar mai puţin legat de ele. Era greu să le suporţi bună-tatea.
344
Bău ceaşcă după ceaşcă, de parcă dorea să-şi amorţească mintea şi să uite.
— Tată, nu mai bea atît. O să te-mbeţi, îi spuse fiică-sa.
Shuyu o străfulgera cu privirea, de parcă ar fi vrut să-i spună: Ţine-ţi gura, fato!
— N-o să mi se întîmple nimic, spuse el ridi-cînd iar ceaşca.
Curînd nu mai fu în stare să-şi controleze emoţiile. Simţea un impuls patetic, era dornic să spună ceva prin care să le facă să-l înţeleagă, dar limba parcă nu-i mai aparţinea.
O apucă pe Shuyu de mînă şi-i spuse cu lacrimi
în ochi:
— Iubito, n-am vrut să te rănesc. Mă ierţi?
— Bine.
— Sînt un om rău, rău de tot, iubito.
— Nu, eşti un om bun.

— O, nu vreau să fiu un om bun. Vreau doar să fiu un om normal.
— Bine, atunci nu eşti bun.
Nici Shuyu nu-şi mai putea reţine acum lacrimile, pentru că era prima oară cînd îi spusese o vorbă de alint.
— Haide, nu plînge, dragă.
Privirea i se împăienjeni şi o clipă în faţa lui o văzu pe Manna plîngînd, împreună cu cei doi copii. îşi frecă ochii şi dispărură.
— Sînt atît de fericită, Lin; ai venit, în sfîrşit, acasă, zise Shuyu şi aruncă o privire spre fiica lor, ai cărei ochi se plimbau de la unul la celălalt.
Shuyu credea că acum îşi arată adevăratele sentimente faţă de ea, pentru că la beţie spune omul ce simte.
— Vai, am fost atît de prost. Se întoarse spre fiica lui. Ştii, Hua, Manna o să moară curînd. E pe ducă. Ah, nu-i o femeie rea, dar inima n-o mai ţine mult timp.
345
— Tată, termină, te rog!
— Bine, bine, n-o să mai spun nimic, dar o strînse pe Shuyu cu mîna liberă şi o întrebă: Tu eşti, Shuyu?
— Da, eu sînt, soţia ta, Shuyu.
— Iubito, o să mă aştepţi? O să mă întorc curînd la tine. Sîntem încă o familie, aşa-i? Nu mă părăsi. Manna o să moară într-un an sau doi. Vai, ce-o să mă fac eu cu gemenii?
— Te rog, nu mai vorbi aşa. Nu-ţi frămînta mintea cu asta.
— O să mă ajuţi?
— Bine, o să te ajut, promit. Nu fi necăjit. Se întoarse spre Hua şi-i porunci: Adu repede un castron cu oţet. Taică-tău e beat de-a binelea.
Lin îi dădu înainte:
— Draga mea, sînt atît de nefericit. Inima mi-e grea, gata să plesnească. Nu mai suport viata asta nenorocită!
Shuyu şi Hua îl făcură să golească un castron cu oţet diluat. Se prăbuşi la capătul mai cald al patului de cărămidă, iar peste o clipă începu să sforăie tremurător. După ce-l acoperi cu o pătură de bumbac, Shuyu îi spuse lui Hua:
— Du-te şi sună la spital să-i spună femeii ăleia că taică-tău e prea beat să se mai întoarcă în seara asta.
Infăşurîndu-şi un batic în jurul capului, Hua ieşi în grabă în zăpada scîrţîitoare. Alergă la biroul de pază, care avea un telefon.
După ce luă micul dejun cu Shuyu şi Hua, Lin se întoarse la spital cu paşi încă şovăielnici, din cauza mahmurelii. Manna răsuflă uşurată cînd îl văzu acasă şi spuse:
— Ar fi trebuit să ai grijă să nu bei prea mult. Nu mai eşti tînăr.
346
— îmi pare rău. Puse pe masă sacul marinăresc îndesat cu
alune şi castane.
— N-am dormit decît două ore azi-noapte. Ce griji mi-am făcut! îi zise ea.
— N-am avut intenţia să stau acolo. Am lăsat peştele şi usturoiul la uşa lor, dar Hua m-a văzut înainte să pot pleca.
— Ce mai fac ?
— Bine, mai bine ca la ţară.
— Mă bucur să aflu asta. Pentru că gemenii dormeau, Lin şi Manna
începură să facă pregătirile pentru sărbători. Ea fierse înăbuşit nişte picioare de porc şi o găină să facă aspic, iar el se duse afară la robinet cu ceainicul, să-l frece şi să îndepărteze zgura de pe el. In timp ce oala de aluminiu fierbea, Manna puse nuci prăjite şi bomboane de mai multe feluri în două cutii de fursecuri pentru cei care vor veni în vizită dimineaţa următoare.
La începutul după-amiezei apăru şi Hua. în timp ce Lin şi Manna făceau curăţenie, Hua avea grijă de gemeni, fredonîndu-le un cîntec popular şi spunîndu-le o poveste despre un lup mare şi cenuşiu şi doi miei, ca şi cum ar fi înţeles-o. în cameră se auzeau numai rîsetele şi gînguritul lor. Din hîrtie colorată, Hua decupa un cocoş şi o pisică în două labe: le arătă copiilor, apoi le lipi de fereastră. Mannei îi plăcură decupajele, care dădeau un aer mai

sărbătoresc casei lor, în special pentru ochii celor care priveau din
stradă.
Cu o mătură legată de un băţ de bambus, Lin îndepărta pînzele de păianjen de la colţuri. Cînd trecu pe lîngă ea, fiică-sa îl bătu pe genunchi. Văzînd că Manna scutură un sac de făină la uşa de la intrare, Hua îi spuse:

— Tată, mama e foarte fericită acasă. A zis c-o să te aştepte.
Brusc îşi aminti ce bolborosise la cină seara trecută. O întrebă jenat:
— M-am făcut de rîs aseară, aşa-i ?
— Nu, nu. Ne-am bucurat mult c-ai venit acasă. Ar trebui s-o vezi pe mama - azi e alt om. A zis c-o să vină la primăvară să-i vadă.
Se referea la gemeni, şi chiar arătă spre leagăn. Lin fu cuprins de un sentiment groaznic. Se gîndi o clipă, apoi spuse:
— Hua, mama ta îmbătrîneşte. O să ai grijă de ea?
— Da, tată, o să am, spuse ea zîmbind.
— Spune-i să nu mă aştepte. Sînt un om de prisos, pe care nu merită să-l aştepţi.
— Nu fi atît de aspru cu tine, tată. Noi o să te aşteptăm mereu.
Lin simţi o strînsoare în piept şi se întoarse să cureţe tavanul bucătăriei, străduindu-se din greu să-şi reţină lacrimile. Era trist şi impresionat în acelaşi timp. Afară Manna ura veselă „Sărbători fericite" cuiva care trecea. Tonul îi era atît de plăcut, că Lin nu putu să nu observe că vocea încă îi vibra de viaţă.
^

Mulţumiri

Autorul doreşte să mulţumească Universităţii Emory pentru bursa care l-a ajutat să termine prima variantă a acestei cărţi. Totodată, mulţumeşte redactorului de carte, LuAnn Walther, pentru atenţia şi sugestiile ei, precum şi agentului său literar,'Lane Zachary, pentru comentariile făcute.

ÎN COLECŢIA „BIBLIOTECA POLIROM"
au apărut:
Honore de Balzac — *Proscrişii şi alte povestiri*
din Comedia umană Emile Zola - *Prada* Mihai Eminescu - *Opera poetică* A.S. Puşkin - *Talismanul* (poezii) Nikos Kazantzakis - *Zorba Grecul* F.M. Dostoievski — *Idiotul* Konrad Lorenz — *Şi el vorbea cu patrupedele, cu păsările şi cu peştii. Aşa a descoperit*
omul clinele Gustave Flaubert - *Doamna Bovary* Boris Pasternak — *Doctor Jivago* *** _ *Dulcea mea Doamnă/Eminul meu iubit.*
Corespondenţă inedită Mihai Eminescu -
Veronica Miele Jean-Paul Sartre - *Adevăr şi existenţă* Rainer Măria Rilke - *Elegiile duineze.*
Sonetele către Orfeu Rabindranath Tagore - *Gitanjali. Jertfa lirică* Dante — *Divina Comedie*
Jean-Paul Sartre — *Carnete dintr-un război anapoda* Oscar Wilde - *Decăderea minciunii. Eseuri* Miguel de Cervantes - *Nuvele exemplare* (2 voi.) Miguel de Unamuno - *Trei nuvele exemplare şi un Prolog* Ernst Junger - *Cartea ceasului de nisip* Slawomir Mrozek - *Povestiri 1990-1993* N.V. Gogol - *Opere 1 (Serile în cătunul de Ungă Dikanka, Mirgorod)* N.V. Gogol — *Opere 2 (Povestiri din Sankt-Petersburg,*
Revizorul, Căsătoria) N.V. Gogol - *Opere 3 (Suflete moarte)* Oscar Wilde - *Portretul lui Dorian Gray*
D.H. Lawrence - *Amantul doamnei Chatterley*
Honore de Balzac - *O afacere tenebroasă*
F Scott Fitzgerald - *Blîndeţea nopţii*
Mihail Bulgakov - *Cupa vieţii*
Salman Rushdie - *Ruşinea*
Saul Bellow - *Ravelstein*
A.P. Cehov — *Stepa şi alte povestiri*
J.D. Salinger - *Nouă povestiri*
Ian McEwan - *Amsterdam*
Andrei Makine - *Crima Olgăi Arbelina*
Jonathan Coe - *Casa somnului*
J.D. Salinger - *De veghe în lanul de secară*
John Fowles - *Iubita locotenentului francez*
Jose Saramago - *Toate numele*

Peter Ackroyd - *Documentele lui Platon*
D.H. Lawrence - *Fii şi îndrăgostiţi*
F. Scott Fitzgerald - *Marele Gatsby*
Antonio Tabucchi - *Capul pierdut al lui*
Damasceno Monteiro Ernst Jiinger - *Grădini şi drumuri* I.S. Turgheniev - *Prima iubire* Mika Waltari - *Etruscul* Bernhard Schlink - *Cititorul* Max Frisch - *Homo faber* Dino Buzzati - *Deşertul tătarilor* Andrei Makine - *Testamentul francez* FM. Dostoievski - *Nopţi albe şi alte microromane* Kazuo Ishiguro — *Rămăşiţele zilei* Honorâ de Balzac - *Femeia părăsită.*
Scene din Comedia umană Saul Bellow - *Trăieşte-ţi clipa* John Fowles - *Colecţionarul* A.P. Cehov - *Logodnica şi alte povestiri* William Shakespeare în colaborare cu John Fletcher
Doi veri de stirpe aleasă Colm T6ibin - *Povestea nopţii* Julian Barnes - *Anglia, Anglia* Ismail Kadare - *Generalul armatei moarte* Josâ Saramago - *Pluta de piatră* William Trevor - *Citindu-l pe Turgheniev* Erico Verissimo - *Incident la Antares* Aglaja Veteranyi - *De ce fierbe copilul în mămăligă* Max Frisch - *Eu nu sunt Stiller* Amelie Nothomb - *Igiena asasinului*

George Orwell - *Ferma Animalelor* Michael Ondaatje - *Obsesia lui Anii* J.D. Salinger - *Dulgheri, înălţaţi grinda acoperişului* şi *Seymour : o prezentare* Luis Sepulveda - *Bătrînul care citea romane de dragoste* Dino Buzzati - *O dragoste* D.H. Lawrence - *Fata pierdută* Umberto Eco - *Numele trandafirului* J.D. Salinger - *Franny şi Zooey* Muriel Spark - *Lorzi şi complici* August Strindberg - *Singur* Birgitta Trotzig - *Vieţi duble* Daniel Pennac - *La căpcăunii veseli* Daniil Harms - *Mi se spune capucin* Boris Pasternak - *Sub înaltă protecţie* Salman Rushdie - *Ultimul suspin al Maurului* Angeles Mastretta - *Răpeşte-mi viaţa* Giinter Grass - *în mers de rac* George Orwell - *O mie nouă sute optzeci şi patru* Amelie Nothomb - *Uimire şi cutremur* Lawrence Durrell - *Cvartetul din Alexandria. Justine* Iris Murdoch - *Clopotul* Voltaire - *Dicţionar filosofic* Italo Calvino - *Castelul destinelor încrucişate* John Fowles - *Magicianul* Ian McEwan - *Grădina de ciment* Dai Sijie - *Balzac şi Micuţa Croitoreasă chineză* Christa Wolf - *Medeea. Glasuri* Russell Banks - *Dulcea lume de după* Lawrence Durrell - *Cvartetul din Alexandria. Balthazar* Saul Bellow - *Darul lui Humboldt* Vladimir Nabokov - *Lolita* Aldous Huxley - *Minunata lume nouă. Reîntoarcere*
în minunata lume nouă Helen Fielding - *Jurnalul lui Bridget Jones* I.S. Turgheniev - *în ajun. Fum* Paul Auster - *Tombuctu* FM. Dostoievski - *Demonii* Malcolm Lowry - *Sub vulcan* Charles Bukowski - *Femei* Max Frisch - *Numele meu fie Gantenbein* Mihail Bulgakov - *Inimă de cîine* Antonio Tabucchi - *Se face tot mai tîrziu* Mika Waltari - *Egipteanul*

Iris Murdoch - *Marea, marea*
Henry James - *Daisy Miller*
Alessandro Baricco - *Ocean Mare*
Arthur Rimbaud - *Opere*
Dino Buzzati - *Bărnabo, omul munţilor.*
Secretul Pădurii Bdtrîne George Orwell - *Zile birmaneze* Lawrence Durrell — *Cvartetul din Alexandria. Mountolive* William Faulkner - *Zgomotul şi furia* P.G. Wodehouse - *Greşeala lordului Emsworth* Henry de Montherlant - *Un asasin îmi e stdpîn* Michael Cunningham - *Orele* Juan Marse - *Vraja Shanghaiului* Ismail Kadare - *Florile îngheţate din martie* Jose Saramago - *Evanghelia după Isus Cristos* Lev Tolstoi - *Anna Karenina* (2 voi.) Marguerite Yourcenar - *Ca o apă care curge* Tracy Chevalier - *Fata cu cercel de perlă* Aldous Huxley - *Punct contrapunct* Leonard Cohen - *Joaca preferată* Oscar Wilde - *De Profundis*
Villiers de l'Isle-Adam - *Povestiri crude şi insolite* Arturo Perez-Reverte - *Tabloul flamand* Agneta Pleijel - *Lord Nevermore* Vladimir Nabokov - *Glorie*
Lawrence Durrell - *Cvartetul din Alexandria. Clea* Tracy Chevalier - *îngeri căzători* Anna Gavalda - *O iubeam* J.-K. Huysmans - *Liturghia neagră* Alessandro Baricco - *Mătase* EA. Poe - *Masca Morţii Roşii şi alte povestiri* Leonard Cohen - *Frumoşii învinşi* Andrei Platonov - *Moscova cea fericită şi alte nuvele* V.S. Naipaul - *Măscăricii* Bernhard Schlink - *Evadări din iubire* John Fowles - *Turnul de abanos* Jack Kerouac - *Pe drum* Graham Greene - *Americanul liniştit* Salman Rushdie - *Harun şi Marea de Poveşti* Mihail Bulgakov - *Garda albă* Kurt Vonnegut - *Fii binecuvîntat, domnule Rosewater* Julio Cortâzar - *Toate focurile, focul* Kurt Vonnegut - *Abatorul cinci* Luis Sepulveda - *Nume de toreador*
Graham Greene - *Comedianţii*
William Faulkner - *Pogoară-te, Moise*
Michel Tournier - *Gaspar, Melhior & Baltazar*
William Burroughs - *Pederast*
Mika Waltari - *Amanţii din Bizanţ*
Nadejda Mandelştam - *Fără speranţă*
Salman Rushdie - *Pămîntul de sub tălpile ei*
Jose Saramago - *Anul morţii lui Ricardo Reis*
Vladimir Nabokov - *Invitaţie la eşafod*
Juan Marsâ - C02J *de şopîrlă*

Aglaja Veteranyi - *Raftul cu ultimele suflări*
Graham Greene - *La drum cu mătuşă-mea*
Ian McEwan - *Ispăşire*
Alain Robbe-Grillet - *Reluarea*
Katarina Frostenson - *Ioni*
P.G. Wodehouse - *Fulger în plină vară*
John Fowles - *Mantisa*
D.H. Lawrence - *Şarpele cu pene*
John Cheever - *Falconer*
Kurt Vonnegut - *Galăpagos*
Michel Tournier - *Picătura de aur*
Daniel Pennac - *Zîna carabină*
Dino Buzzati - *Marele portret*
Ismail Kadare - *Piramida*
Michel Houellebecq -*Platforma*
Haruki Murakami - *în căutarea oii fantastice*
Iris Murdoch - *Fiul cuvintelor*
Kazuo Ishiguro - *Pe cînd eram orfani*
Tomas Transtrbmer - *Pagini din cartea nopţii*
Charles Bukowski - *De duzină*
F.M. Dostoievski - *Jucătorul şi alte microromane*
Alice Sebold - *Minunatele oase*
Philip Roth - *Pata umană*
Helen Fielding - *Bridget Jones : La limita raţiunii*
Sylvia Plath - *Clopotul de sticlă*
Primo Levi - Mai *este oare acesta un om ?*
Graham Greene - *Sfîrşitul unei iubiri*
Andrei Makine - *Pămîntul şi cerul lui Jacques Dorme*
Julio Cortâzar - *Manuscris găsit într-un buzunar*
şi alte povestiri Martin Amis - *Născuţi morţi* Josâ Saramago - *Istoria asediului Lisabonei* P.G. Wodehouse - *Nori grei deasupra Castelului Blandings*
Laurence Sterne — *Viaţa şi opiniunile lui*
Tristram Shandy, Gentleman Charles Bukowski - *Factotum* Jonathan Coe - *Clubul putregaiurilor* Charles Frazier - *Cold Mountain* Tim O'Brien - *Vrăjitorul* Arturo Perez-Reverte - *Regina Sudului* Haruki Murakami - *Dans dans dans* Daniel Pennac - *Micuţa vlnzătoare de proză* Daniel Defoe - *Jurnal din Anul Ciumei* Philip Roth - *M-am măritat cu un comunist* Georges Bataille - *Madame Edwarda. Mortul. Istoria*
ochiului Nathaniel Hawthorne - *Casa cu şapte frontoane* Elias Canetti - *Orbirea* Christian Haller - *Muzica înghiţită* Kurt Vonnegut - *Leagănul pisicii* Arto Paasilinna - *Morarul care urla la lună* Alfredo Bryce Echenique - *Grădina iubitei mele* Torgny Lindgren - *Caltaboşul* Graham Greene - *Puterea şi gloria* Italo Calvino - *Palomar* John Fowles - *Daniel Martin*
Luis Sepulveda - *Jurnalul unui killer sentimental. Yacare* Kobo Abe - *Femeia nisipurilor* Saul Bellow - *Herzog* Paul Auster - *Cartea iluziilor* Peter Beagle - *Ultima licornă* Nick Hornby - *Febra stadioanelor* Arturo Perez-Reverte - *Clubul Dumas* Charles Bukowski - *Poşta* Eiji Yoshikawa - *Musashi* (2 voi.) John Steinbeck - *Iarna vrajbei noastre* Tracy Chevalier - *Albastru pur*
Richard Brautigan - *La pescuit de păstrăvi în America* Ernst Jiinger - *Pagini din Kirchhorst. Coliba din vie* Erri De Luca - *Tu - al meu* Michael Ondaatje - *în pielea unui leu* P.G. Wodehouse - *S-a făcut, Jeeves!* Ian McEwan - *Inocentul* Chuck Palahniuk - *Fight Club* Michel Tournier - *Fecioara şi căpcăunul* Primo Levi — *Armistiţiul*
Shusaku Endo - *Un idiot minunat*
Luis Sepulveda - *Hot Line*
Gaetan Soucy - *Fetiţa care iubea prea mult chibriturde*
Lauren Weisberger - *Diavolul se îmbracă de la Prada*
Richard Brautigan - *în zahăr de pepene*
Alessandro Baricco - *Fără sînge*
Graham Greene - *Consulul onorific*
Daniel Pennac - *Fructele pasiunii*
Amos Oz - *Să cunoşti o femeie*
Ismail Kadare - *Aprilie spulberat*
Amelie Nothomb - *Mercur*
Arturo Perez-Reverte - *Maestrul de scrimă*
Ha Jin - *în aşteptare*
în pregătire:
Margaret Mazzantini - *Nu te mişca* Bruno Schulz - *Manechinele* Mary Shelley - *Frankenstein*

ÎN SERIA DE AUTOR „AMIN MAALOUF"

au apărut: *Periplul lui Baldassare Stînca lui Tanios*
în pregătire: *Primul secol după Beatrice*
ÎN SERIA DE AUTOR „DAVID LODGE"
au apărut: *Schimb de dame Ce mică-i lumea! Meserie ! Terapia*
Muzeul Britanic s-a dărîmat! Veşti din Paradis Glnduri ascunse Răcane, nu ţi-e bine! CU să-ntindem coarda ?
în pregătire : *Afară din adăpost*
ÎN SERIA DE AUTOR „HARUKI MURAKAMI" au apărut: *La sud de graniţă, la vest de soare Cronica păsării-arc Pădurea norvegiană*
în pregătire: *Iubita mea, Sputnik*

www.polirom.ro
Redactor: Ioana Filat
Coperta: Ionuţ Broştianu
Tehnoredactor: Lucian Pavel
Bun de tipar: septembrie 2004. Apărut : 2004
Editura Polirom, B-dul Carol I nr. 4 • P.O. Box 266
700506, Iaşi, Tel. & Fax (0232) 21.41.00 ; (0232) 21.41.11 ;
(0232)21.74.40 (difuzare); E-mail : office@polirom.ro
Bucureşti, B-dul I.C. Brătianu nr. 6, et. 7, ap. 33,
O.P. 37 • P.O. Box l-728, 030174
Tel.: (021) 313.89.78; E-mail : polirom@dnt.ro

Kt

MIILTIPRjpr
Tipografia MULTIPRINT Iaşi
Str. Bucium nr. 34, Iaşi, 700265
tel. 0232-211225, 236388, fax. 0232-211252
Valoarea timbrului literar este de 2% din preţul de vînzare şi se adaugă acestuia. Sumele se virează la Uniunea Scriitorilor din România, cont nr. 2511.1-171.1/ROL

B

BIBLIOTECA POLIRO
PROZA XXI

Bestsellerul *în aşteptare* a fost distins cu National Book Award şi PEN/Faulkner Award, cele mai importante premii literare din SUA, şi a fost nominalizat la Premiul Pulitzer.

„Un *Doctor Jivago* al Chinei! O poveste simplă, scrisă cu o precizie şi o graţie uluitoare. Ha Jin se dovedeşte a fi unul dintre cei mai robuşti scriitori realişti de astăzi."
Kirkus Reviews

„O poveste de dragoste simplă, care sparge toate barierele culturale."
Chicago Tribune

„Ha Jin descrie convenţiile sociale, mîncarea, relaţiile de familie tradiţionale, primitivismul îngrijorător al vieţii provinciale cu acea pasiune a detaliilor demnă de un Balzac ori un Dickens."
Los Angeles Times Book Review

„Emoţionant şi extrem de ironic, romanul *în **aşteptare*** dezvăluie o lume încă străină multora dintre noi."
Publishers Weekly

Jn aşteptare oferă o radiografie a Chinei din timpul şi de după Revoluţia Culturală, explorînd, totodată, cel mai puţin exotic dintre tărîmurif sufletul, Oriienesc."
The New York TimesMîook Review

EDITURA POLIROM
ISBN 973-681-715-6
9 7 8 9 7 3 6 817 15 1
www.polirom.ro
9789736817151